

projekts LIFE04NAT/LV/000196
„Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā”

DABAS LIEGUMA

Stiklu purvi

Ventspils un Talsu rajons
Puzes, Valdgales un Usmas pagasts

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

1.-4. DAĻA

PASŪTĪTĀJS:

VAS "Latvijas valsts meži"

IZPILDĪTĀJS:

Latvijas Dabas fonds

PLĀNA REDAKTORE:

Ilze Rēriha

**Rīga
2006**

Plāna izstrādē iesaistītie eksperti/speciālisti

/vārds, uzvārds, specializācija/

Ilze Rēriha	bioloģe, augi un biotopi
Aivars Petriņš	biologs, putni
Voldemārs Spuņģis	biologs, bezmugurkaulnieki
Valdis Pilāts	biologs, zīdītājdzīvnieki
Andris Čeirāns	biologs, abinieki, rāpuļi
Digna Pilāte	biologs, gliemji
Uvis Suško	biologs, ezeru flora un veģetācija
Aigars Indriksons	hidrologs, hidroloģija
Laimdota Kalniņa	ģeogrāfe, paleoveģetācija
Baiba Strazdiņa	ģeogrāfe, kartogrāfija
Sandra Backāne	meža ekoloģe, meža biotopi

Plāna izstrādes uzraudzības grupa:

/vārds, uzvārds, amats, organizācija/

1. Gundega Freimane	Dabas aizsardzības pārvaldes Sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece
2. Gendrihs Šķesters	Usmas pagasta padomes priekšsēdētājs
3. Jānis Bite	Puzes pagasta padomes priekšsēdētājs
4. Līvija Kovaļčuka	Valdgailes pagasta padomes plānotāja
5. Aija Ārgale	a/s „VAS “Latvijas valsts meži”” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste
6. Juris Bariss	a/s „VAS “Latvijas valsts meži”” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības Purvienes iecirkņa vadītājs
7. Lienīte Feldmane	Valsts vides dienesta Ventspils Reģionālās vides pārvaldes Dabas aizsardzības daļas vadītāja
8. Guntis Cīrulis	Valsts meža dienesta Ventspils virsmežniecības Ugāles mežniecības mežziņa vietnieks
9. Andris Veigulis	Valsts meža dienesta Ventspils virsmežniecības Ugāles mežniecības mežzinis
10. Mārtiņš Šīmanis	Valsts meža dienesta Talsu virsmežniecības inženieris vides aizsardzības jautājumos
11. Andris Petrus	Valsts meža dienesta Talsu virsmežniecības Valdemārpils mežniecības mežzinis
12. Māra Pakalne	LIFE projekta „Purvu biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” vadītāja
13. Edmunds Račinskis	Latvijas Ornitoloģijas Biedrības pārstāvis
14. Agris Āboliņš	Puzes pagasta zemes īpašnieku pārstāvis
15. Māris Briedis	Međību kluba „Zvaguļi” priekšsēdētājs

SATURS

IEVADS.....	5
KOPSAVILKUMS.....	6
1. TERITORIJAS APRAKSTS.....	8
1.1. TERITORIJAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS.....	8
1.1.1. Latvijas likumdošana.....	8
1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības.....	12
1.1.3. Īpašuma tiesības.....	14
1.2. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR TERITORIJU.....	17
1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas.....	17
1.2.2. Esošais teritorijas zonējums.....	17
1.2.3. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra.....	17
1.2.4. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture.....	19
1.2.5. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums.....	19
1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls.....	20
1.3. TERITORIJAS FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS.....	21
1.3.1. Klimats.....	21
1.3.2. Ģeoloģija un ģeomorfoloģija.....	21
1.3.3. Augsnes.....	22
1.3.4. Hidroloģija.....	22
1.4. TERITORIJAS BIOĻOĢISKAIS RAKSTUROJUMS.....	24
1.4.1. Flora.....	24
1.4.2. Fauna.....	30
1.4.2.1. Zīdītājdzīvnieki.....	30
1.4.2.2. Herpetofauna.....	33
1.4.2.3. Ornitofauna.....	33
1.4.2.4. Ihtiofauna.....	39
1.4.2.5. Bezmugurkaulnieki.....	40
1.4.3. Biotopi.....	47
1.4.3.1. Purvu biotopi.....	47
1.4.3.2. Mežu biotopi.....	48
1.4.3.3. Pļavu biotopi.....	51
1.4.3.4. Saldūdens biotopi.....	51
1.5. TERITORIJAS SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS.....	55
1.5.1. Demogrāfiskā analīze (iedzīvotāji, nodarbinātība).....	55
1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi.....	55
1.5.2.1. Tūrisms un atpūta.....	55
1.5.2.2. Lauksaimniecība.....	55
1.5.2.3. Mežsaimniecība.....	55
1.5.2.4. Zivsaimniecība.....	56
1.5.2.5. Medības.....	56
2. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS.....	58
2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori.....	58
2.2. Biotopi kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un to ietekmējošie faktori.....	58
2.2.1. Purvi.....	58

2.2.2. Saldūdeņi.....	59
2.2.3. Meži	60
2.2.4. Pļavas	61
2.3. Sugas kā dabas aizsardzība svērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori.....	61
2.3.1. Augu sugas.....	61
2.3.2. Zidītājdzīvnieki	62
2.3.3. Herpetofauna.....	63
2.3.4. Ornitofauna	63
2.3.5. Ihtiofauna	64
2.3.6. Bezmugurkaulnieki	64
2.4. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums	65
2.5. Pamatojums teritorijas paplašināšanai	66
2.5.1. Pamatojums Sēmes purva aizsardzībai	66
2.5.2. Priekšlikums par Usmas mežniecības teritorijā esošo medņu riestu mikroliegumu iekļaušanu dabas liegumā „Stiklu purvi”	68
3. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶIS.....	69
3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālie jeb ilgtermiņa mērķi.....	69
3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam.....	69
4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI	70
4.1. Apsaimniekošanas pasākumu pārskats	70
4.2. Apsaimniekošanas pasākumu apraksts	74
4.3. Dabas lieguma „Stiklu purvi” funkcionālās zonas.....	83
5. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA.....	84
5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti	84
5.2. Plāna atjaunošana.....	84
5.3. Nepieciešamie grozījumi teritoriju attīstības plānos.....	84
5.4. Dabas lieguma ”Stiklu purvi” individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts.....	84
IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS.....	91
PIELIKUMI	94

IEVADS

Dabas liegums „Stiklu purvi” atrodas Ventpils rajona Puzes un Usmas pagastā un Talsu rajona Valdgales pagastā. Teritorija dibināta 1977. gadā kā purvu liegums. Dabas liegums „Stiklu purvi” ir apstiprināts 1999. gadā 6636 ha platībā.

Dabas liegums ir plašākais augsto purvu masīvs Rietumlatvijā. Gan purvi, gan tos ietverošie meži ir piemērota dzīves vide putniem. Stiklu purvi ir iekļauti Starptautiski putniem nozīmīgu vietu sarakstā. Ne mazāk nozīmīgi ir Stiklu ezeraines 8 ezeri, kas atrodas dabas lieguma teritorijā. Te saglabājusies reliкта ūdensaugu flora. Teritorijā ir sastopami 8 Eiropas Padomes biotopu direktīvas 1. pielikumā ierakstīti biotopi, tāpēc tā ir iekļauta *Natura 2000* ES nozīmes īpaši aizsargājamo vietu sarakstā.

2003. gadā teritorija tika iekļauta Latvijas Dabas fonda iesniegtajā LIFE–Daba projektā „Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā”. Projekts tika uzsākts 2004. gada 1. septembrī. Dabas aizsardzības plāna izstrāde dabas liegumam „Stiklu purvi” ir viena no šī projekta aktivitātēm. Dabas aizsardzības plāna ietvaros, pamatojoties uz detalizētiem pētījumiem, tiks paredzēta un uzsākta teritorijas apsaimniekošanas pasākumu realizēšana, kas galvenokārt būs saistīti ar purva nosusināšanas degradējošās ietekmes novēršanu. Plāna izstrādi pēc VAS „Latvijas valsts meži” pasūtījuma veic Latvijas Dabas fonds.

Dabas aizsardzības plāna mērķis ir, veicot nepieciešamo teritorijas papildus izpēti, izstrādāt teritorijas zonējumu un ieteicamo aizsardzības režīmu, izstrādāt dabas lieguma apsaimniekošanas pasākumu plānu un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu. Galvenais uzdevums, saskaņojot dabas aizsardzības, dabas resursu izmantošanas un reģiona attīstības intereses, ir nodrošināt teritorijas dabas vērtību saglabāšanu un ilgtspējīgu attīstību.

Dabas aizsardzības plāns izstrādāts atbilstoši 2002. gada 4. jūlija VARAM rīkojumam Nr. 120 „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” un Vides ministrijas Dabas aizsardzības departamenta 2004. gada 27. jūlija „Ieteikumiem īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādei”. Darbu uzsākot, 2005. gada 21. februārī notika informatīva sanāksme, uz kuru tika aicināti valsts iestāžu pārstāvji, kuru pārziņā atrodas dabas liegums „Stiklu purvi”, kā arī zemes īpašnieki.

Ar Dabas aizsardzības pārvaldes rīkojumu izveidota dabas aizsardzības plāna uzraudzības grupa, kurā pieaicināti pārstāvji no Puzes, Usmas un Valdgales pagastiem, AS „Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības, Ventpils un Talsu virsmežniecību pārstāvji, privāto zemju īpašnieku pārstāvis u.c.

Dabas aizsardzības plāna izstrāde uzsākta 2005. gada martā. Plāna izstrādē piedalās 12 dažādu nozaru eksperti: Aivars Petriņš (putni), Voldemārs Spuņģis (bezmugurkaulnieki), Valdis Pilāts (zīdītāji), Digna Pilāte (gliemji), Ilze Rēriha (augi, biotopi), Andris Čeirāns (abinieki, rāpuļi), Laimdota Kalniņa (paleoveģētācija), Aigars Indriksons (hidroloģija), Uvis Suško (ezeru flora un veģētācija), Sandra Backāne (mežu ekoloģija), Baiba Strazdiņa (kartogrāfija). Plāna izstrādi vada Ilze Rēriha.

KOPSAVILKUMS

Dabas liegums „Stiklu purvi” ir izveidots, lai nodrošinātu Rietumlatvijā lielākā augsto purvu kompleksa un tur esošo sugu aizsardzību. Liegums ir apstiprināts 6636 ha platībā, bet, veicot robežu precizēšanu ar ArcView programmu pēc meža nogabalu un kvartālu slāņa, aprēķināta tā platība - **6598** ha.

Dabas aizsardzības plāna izstrāde dabas liegumam „Stiklu purvi” uzsākta 2005. gadā. Plāna izstrādē iesaistīti 11 eksperti, kā arī zemes lietotāji un īpašnieki.

Dabas liegumā ir konstatēti **8 Eiropas Savienības nozīmes biotopi** un **2 Latvijas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi**. Aizsargājamo biotopu kopplatība ir 2901, 7 ha jeb 44% no teritorijas. Dabas liegumā ir sastopami **6 dabisko meža biotopu** veidi 215,8 ha platībā. Dabas liegumā sastopamas **24 sūnaugu** (no tām 3 nav atkārtoti konstatētas), **28 vaskulāro augu** (no tām 4 sugas izzudušas), **2 gliemju**, **17 kukaiņu**, **29 putnu un 8 zīdītājdzīvnieku** īpaši aizsargājamās sugas.

Teritoriju visvairāk ir ietekmējusi saimnieciskā darbība lieguma mežos, nosusināšanas pasākumi Vasenieku purvā, kā arī izmaiņas Stiklu ezeraīnes hidroloģiskajā režīmā, ko ir ietekmējusi bebru darbība.

Dabas lieguma nozīmīgākās vērtības ir samērā neskartais sūnu purvu komplekss ar īpaši aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām, no kurām dažām ir tikai nedaudzas atradnes Latvijas teritorijā. No tām nozīmīgākā ir Lindberga sfagna *Sphagnum lindbergii* atradne.

Lai saglabātu dabas vērtības un regulētu pieļaujamās darbības lieguma teritorijā, ir izveidotas sekojošas 4 funkcionālās zonas:

- **Neitrālā zona** 50 ha platībā;
- **Dabas parka zona** 1245 ha platībā;
- **Dabas lieguma zona** 4686 ha platībā;
- **Regulējamā režīma zona** 617 ha platībā.

Lai nodrošinātu sugu un biotopu ilglaicīgu aizsardzību dabas liegumā ir izvirzīti sekojoši **teritorijas apsaimniekošanas ideālie jeb ilgtermiņa mērķi**:

- saglabāts vienots mitrāju komplekss ar purvu, ezeru un slapjo mežu biotopiem un šeit tipisko Piejūras zemienes un Ziemeļkurzemes veģētāciju kā dzīvotni zīdītāju, putnu un bezmugurkaulnieku sugām;
- iespēju robežās maksimāli samazināta meliorācijas radītā ietekme Vasenieku purvā;

un sekojoši **teritorija sapsaimniekošanas īstermiņa mērķi 12 gadu ilgam apsaimniekošanas periodam**:

I. Teritorijas dabas vērtību saglabāšana:

1. Stabilizēts hidroloģiskais režīms Vasenieku purvā;
2. Nodrošināta bioloģiski vērtīgo meža biotopu aizsardzība 389,8 ha platībā;
3. Saglabātas teritorijas ainaviskās vērtības un sugu dzīvotnes;
4. Ppaaugstināta biotopu piemērotība medņu riestiem 52 ha platībā;
5. Samazināts ūdenslīmenis Seklenes un Velnezerā.

II Publiska informācija, tūrisma attīstība

6. Publiski pieejama informācija par dabas liegumu.
7. Ierīkota dabas taka Vasenieku purvā.

III Monitoringa pasākumi

8. Iegūta informācija par biotopu stāvokli apsaimniekošanas pasākumu rezultātā, par reto sugu populāciju stāvokli.

IV Administratīvie pasākumi

9. Sakārtotas tiesiskās saistības ar zemes īpašniekiem.

Atbilstoši izvirzītajiem ilgtermiņa un īstermiņa teritorijas saglabāšanas mērķiem, ir plānoti 33 apsaimniekošanas pasākumi. Galvenie no tiem ir saistīti ar hidroloģiskā režīma stabilizēšanu Vasenieku purvā – purva hidroloģiskā izpēte, aizsprostu būve un to darbības kontrole.

Sugu un biotopu saglabāšanai nozīmīgākie pasākumi ir mežsaimnieciskās darbības ierobežošana, pļavu pļaušana, medņu riestu uzturēšana, bebru medību regulēšana.

Monitoringa pasākumi nodrošinās regulāru informāciju par hidroloģiskā režīma izmaiņām, purva un ezeru biotopu stāvokli, ornitofaunas izmaiņām.

Ar sabiedrības informēšanu un izglītošanu saistītie pasākumi nodrošinās pieeju informatīvajam materiālam par dabas liegumu „Stiklu purvi” un iespēju apskatīt Vasenieku purva dabas taku. Ir paredzēta bukleta izdošana par dabas liegumu „Stiklu purvi”, tiks izdota arī grāmata par LIFE projektā ietvertajās teritorijās (tai skaitā dabas liegumā „Stiklu purvi”) veikto pētījumu un apsaimniekošanas pasākumu pieredzes apkopojumu. Paredzēta informatīvo zīmju un informācijas stendu uzstādīšana, purva laipu trases un skatu torņa būve Vasenieku purvā.

Bez tam ir ierosināta teritorijas paplašināšana, pievienojot teritorijai divus medņu riestus un Sēmes purva dienvidu daļu.

Dabas aizsardzības plāns ir izstrādāts 12 gadiem, tā atjaunošana paredzēta 2018. gadā.

1. TERITORIJAS APRAKSTS

1.1. TERITORIJAS JURIDISKĀS SAISTĪBAS

1.1.1. Latvijas likumdošana

Latvijas dabas aizsardzības politika

Vides politikas plāns Latvijai akceptēts Ministru kabinetā (turpmāk - MK) 25.04.1995.

Bioloģiskās daudzveidības nacionālā programma (16.05.2000.) paredz pasākumus ES direktīvu ieviešanai, tai skaitā aizsargājamo teritoriju tīkla pilnveidošanu, aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu dzīvotņu aizsardzību purvos.

Likums „Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās” (30.06.2005., grozījumi 20.10.2005) paredz kompensāciju saņemšanas kārtību zemju īpašniekiem aizsargājamās teritorijās. *Tā kā likums attiecināms tikai uz tiem zemes īpašniekiem, kuru zemes tiek iekļautas dabas liegumā pēc zemes īpašuma tiesību iegūšanas, tad ne visiem dabas lieguma „Stiklu purvi” īpašniekiem ir šajā likumā noteiktās tiesības uz kompensāciju vai zemes maiņu.*

Vides un dabas aizsardzība

Likums **“Par vides aizsardzību”** (06.08.1991., grozījumi 22.05.1997., 20.12.2001., 24.10.2002., 15.05.2003., 07.04.2004.) nodrošina valsts kontroli vides aizsardzībā un resursu izmantošanā.

Likums **„Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”** (02.03.1993., grozījumi 30.10.1997., 12.12.2002., 20.11.2003., 15.09.2005.) nosaka aizsargājamo teritoriju kategorijas, motivē nepieciešamību tām izstrādāt dabas aizsardzības plānus un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus. Likums regulē zemes īpašumu tiesību jautājumus aizsargājamās teritorijās.

Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 30.10.1998., grozījumi 03.05.2001., 19.06.2003, 26.02.2004., 15.09.2005. Likuma mērķis ir novērst vai samazināt fizisko un juridisko personu paredzēto darbību vai plānošanas dokumentu īstenošanas nelabvēlīgo ietekmi uz vidi.

LR MK noteikumi Nr. 415 (22.07.2003., grozījumi 26.10.2004., 08.11.2005- MK noteikumi Nr.838.) **“Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”** nosaka vispārējo aizsardzības un izmantošanas režīmu, kas ir saistošs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja to individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos nav noteiktas citas normas. *“Noteikumi attiecas uz tām aizsargājamām teritorijām, kurām nav individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu.” (2. pants).*

LR MK noteikumi Nr. 199 (28.05.2002.) **„Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000) izveidošanas kritēriji Latvijā”** definē kritērijus aizsargājamo dabas teritoriju tīkla izveidei Latvijā. *Pamatojoties uz šiem noteikumiem*

dabas liegums „Stiklu purvi” ir atzīts par Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju un iekļauts NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju skaitā.

LR MK noteikumi Nr. 212 „**Noteikumi par dabas liegumiem**”(15.06.1999., grozījumi 26.06.2001., 21.10.2003., 08.04.2004., 10.08.2004.) nosaka dabas liegumu robežas un aizsardzības statusu. *Ar šiem noteikumiem reglamentēts arī teritorijas „Stiklu purvi” dabas lieguma statuss .*

„**Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai**” VARAM rīkojums Nr. 120 (04.07.2002.). *Saskaņā ar šo rīkojumu tiek izstrādāts dabas aizsardzības plāns dabas liegumam “Stiklu purvi”.*

„**Ieteikumi īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu izstrādei**” Vides ministrijas Dabas aizsardzības departaments, (27.07.2004.).

Sugu un biotopu aizsardzības likums (16.03.2000., grozījumi 15.09.2005.) nosaka normas sugu un biotopu aizsardzībai un apsaimniekošanai, regulē īpaši aizsargājamo sugu un biotopu noteikšanas kārtību. Likums paredz arī nepieciešamību veikt sugu un biotopu monitoringu.

LR MK noteikumi Nr.421 (05.12.2000., grozījumi – MK noteikumi Nr. 61, 25.01.2005.) “**Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu**” uzskaita īpaši aizsargājamus biotopus Latvijā. *Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatēti 2 šajos noteikumos apstiprinātie biotopi.*

LR MK noteikumi Nr.396 (14.11.2000., grozījumi – MK noteikumi Nr. 627, 27.07.2004.) “**Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu**” nosaka īpaši aizsargājamo un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu. *Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētas 28 vaskulāro augu, 2 sūnaugu, 2 gliemju, 17 kukaiņu, 8 zīdītāju un 30 putnu aizsargājamās sugas.*

LR MK noteikumi Nr.153 (12.02.2006.) „**Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu**” nosaka Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu. *Dabas liegumā „Stiklu purvi” ir sastopami 4 prioritārie biotopi – neskarti augstie purvi, boreālie meži, melnalkšņu staignāji un purvaini meži.*

LR MK noteikumi Nr.45 (30.01.2001., grozījumi: MK noteikumi Nr. 61, 31.05.2005.) “**Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi**” regulē liegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas kārtību, kā arī nosaka aizsargājamo dzīvnieku, ziedaugu, paparžaugu, sūnu, ķērpju un sēņu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi (1.pielikums), īpaši aizsargājamās putnu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi un nosaka to platības (2.pielikums) un īpaši aizsargājamās zivju sugas, kuru nārsta vietām izveidojami mikroliegumi (3.pielikums). Saskaņā ar noteikumu Nr.45 6. punktu Zemkopības ministrija ir izdevusi instrukciju Nr.7. “**Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika**” (09.11.2001.), kuras realizācija nodrošina aizsardzības statusu dabiskajiem meža biotopiem. *Līdz šim dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā nav izveidots neviens mikroliegums.*

LR MK noteikumi Nr.117 (13.03.2001.) “**Noteikumi par zaudējumu atlīdzību par īpaši aizsargājamo sugu indivīdu un biotopu iznīcināšanu vai bojāšanu**” nosaka zaudējumu atlīdzības apjomu un atlīdzināšanas kārtību.

VARAM rīkojums Nr. 120 „**Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai**” (04.07.2002.). nosaka dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādāšanas kārtību. *Saskaņā ar šo rīkojumu tiek izstrādāts dabas aizsardzības plāns dabas liegumam “Stiklu purvi”.*

Ar mežu apsaimniekošanu un aizsardzību saistītā likumdošana

Meža likums (24.02.2000., grozījumi 13.03.2003., 27.01.2005., 14.04.2005.) garantē mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu. Saskaņā ar šo likumu, meža apsaimniekošanas plānā tiek „noteikti konkrētā meža īpašuma vai tiesiskā valdījuma apsaimniekošanas mērķi un paredzētās meža apsaimniekošanas darbības”. Meža apsaimniekošanas plānus aizsargājamās dabas teritorijās apstiprina Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

LR MK noteikumi Nr.189 (08.05.2001., grozījumi 26.02.2003., 08.02.2005., 17.05.2005.) „**Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā**” definē īpašus nosacījumus mežu apsaimniekošanā.

Zemkopības ministrijas instrukcija Nr. 7 “**Meža biotopu, kuriem izveidojami mikroliegumi, noteikšanas metodika**” (09.11.2001.). Instrukcija izstrādāta, pamatojoties uz “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem”. Saskaņā ar šo instrukciju juridisko aizsardzības statusu iegūst dabiskie mežu biotopi jeb tā sauktie „mežaudžu atslēgas biotopi”.

LR MK noteikumi Nr.152 (09.04.2002.) “**Noteikumi par koku ciršanu meža zemēs**” nosaka ciršu veidus, cirsmu izveidošanas kārtību, paredz koku ciršanas kārtību ārkārtas situācijās.

LR MK noteikumi Nr. 217 (29.05.2001., grozījumi 03.07.2001., 21.09.2004.,15.03.2005.) “**Noteikumi par meža aizsardzības pasākumiem un ārkārtas situāciju izsludināšanu mežā**” nosaka meža aizsardzības pasākumus un rīcības ārkārtas situāciju gadījumos.

LR MK noteikumi Nr.398 (11.09.2001., grozījumi 06.11.2001.) “**Meža atjaunošanas noteikumi**” nosaka mežaudzes atjaunošanas termiņus un jaunaudzes tālākas uzturēšanas pārbaudi.

LR MK noteikumi Nr.370 (24.10.2000.) “**Kārtība, kādā aprēķināmi mežam nodarītie zaudējumi**” regulē zaudējumu piedziņu.

LR MK noteikumi Nr.806 (28.09.2004.) “**Meža zemes transformācijas noteikumi**” nosaka šo procesu īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Ar aizsargjoslām un hidroloģiskā režīma regulēšanu saistītā likumdošana

Aizsargjoslu likums (05.02.1997., grozījumi 21.02.2002., 19.06.2003., 22.06.05.) nosaka minimālos aizsargjoslu platumus gar ezeriem un purviem un aprobežojumus ūdenstilpju aizsargjoslā. Likums nosaka vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu veidus, kuru galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi: 25 – 100 ha lielām ūdenstilpēm – ne mazāk kā 100 m plata josla; purviem – par 100 ha lielākām platībām – 50 m josla meža augšanas apstākļu tipos uz sausām, nosusinātām, slapjām minerālaugsnēm un nosusinātām kūdras

augsnēm un vismaz 100 m josla meža augšanas apstākļu tipos uz slapjām kūdras augsnēm. Dabas lieguma „Stiklu purvi” purvu platība pārsniedz 100 ha, Stiklu ezeraines ezeru platība nepārsniedz 25ha.

LR MK noteikumi Nr. 284 (04.08.1998.) **“Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”** regulē aizsargjoslu noteikšanas kārtību un dabas aizsardzības prasības aizsargjoslās.

Ūdens apsaimniekošanas likums (12.09.2002., grozījumi 12.12.2002.) nosaka virszemes un pazemes ūdeņu apsaimniekošanas kārtību, aizsargājot ar ūdenstilpnēm saistītās sauszemes ekosistēmas.

“Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām” (MK noteikumi Nr. 155., 22.04.1997., grozījumi Nr. 17., 20.01.1998., Nr. 437., 17.11.1998., Nr. 35., 22.01.2002., Nr. 119., 12.03.2002.) nosaka kārtību, kādā pieprasāma un izsniedzama ūdens lietošanas atļauja, kā arī ūdens lietotāja un atļaujas izsniedzēja tiesības un pienākumus, apliecina ūdens lietotāja tiesības izmantot ūdeni un nosaka ūdens lietošanas veidu, daudzumu, termiņus un ūdens lietotāja pienākumus ūdeņu aizsardzībā.

LR MK noteikumi Nr. 382 (08.07.2003., grozījumi 25.10.2005.) **“Meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju būvniecības kārtība”** regulē hidrotehnisko būvju būvatļauju saņemšanas kārtību.

LR MK noteikumi Nr. 91 (17.02.2004., grozījumi 17.05.2005., 13.09.2005.) **“Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”** regulē tehnisko noteikumu izdošanu.

Medības un zveju regulējošā likumdošana

Medību likums (08.07.2003.) nosaka medību un medību saimniecības organizēšanu ar mērķi regulēt dzīvnieku skaitu.

LR MK noteikumi Nr. 760 (23.12.2003., grozījumi 23.03.2004.) **„Medību noteikumi”** paredz medījamo dzīvnieku sortimentu un medību termiņus. *“2. Medības īpaši aizsargājamās dabas teritorijās nosaka šie noteikumi, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, attiecīgo teritoriju individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi un citi medības reglamentējošie normatīvie akti.”*

Zvejniecības likums (12.04.1995., grozījumi 01.10.1997., 29.10.1998., 17.02.2000., 18.10.2001., 19.06.2003., 23.03.2004.) nosaka zvejošanas kārtību ezeros.

LR MK noteikumi Nr. 31 (10.01.06.) **„Makšķerēšanas noteikumi”** regulē amatierzvejas, kā arī vēžu un ūdens bezmugurkaulnieku ieguves kārtību.

Tūrisms

Tūrisma likums (17.09.1998., grozījumi 07.10.1999., 24.01.2002., 27.02.2003.) nosaka tiesisku pamatu tūrisma attīstībai Latvijā. Tas definē dabas tūrisma mērķus – dabas izzināšanu; iepazīšanos ar dabu, raksturīgām ainavām, biotopiem, sugām; izglītošanos dabas aizsardzības jautājumos.

Likumi par teritorijas plānošanu, īpašumiem, būvniecību

Teritorijas plānošanas likums (22.05.2002., grozījumi 27.12.2002.) regulē teritoriju plānojumu, aizsargājot kultūrvēsturiskās vērtības, raksturīgo ainavu un teritorijas bioloģisko daudzveidību.

LR MK noteikumi Nr. 423 (05.12.2000., grozījumi 31.07.2001.) „**Noteikumi par teritorijas plānojumiem**” reglamentē teritorijas plānojumu izstrādāšanas, saskaņošanas, spēkā stāšanās, apturēšanas, grozīšanas, sabiedriskās apspriešanas un pārraudzības kārtību.

LR MK noteikumi Nr. 883 (19.10.2004.) „**Vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma noteikumi**” nosaka teritorijas plānojuma un detālplānojuma sagatavošanas, sabiedriskās apspriešanas, spēkā stāšanās, likumības, pārraudzības, darbības apturēšanas un grozīšanas kārtību. Dabas lieguma dabas aizsardzības plāns ir saistošs pagastu teritoriju plānojumiem. *Dabas lieguma “Stiklu purvi” teritorijā esošajos pagastos teritoriālie plānojumi ir sagatavošanas stadijā.*

MK noteikumi Nr. 341., 31.07.2001. „**Lauku apvidu zemes kadastrālās vērtēšanas noteikumi**” nosaka vienotu kārtību, kādā veicama lauku apvidu zemes kadastrālā vērtēšana, zemes kadastrālās vērtības samazināšanas kārtību, ņemot vērā apgrūtinājumus, kas ierobežo zemes izmantošanu.

„**Būvniecības likums**”, 10.08.1995., grozījumi 10.01.1997., 27.02.1997., 25.08.1997., 07.03.2002., 27.02.2003., 13.03.2003., 31.03.2004., 10.03.2005., nosaka būvniecības dalībnieku savstarpējās attiecības, viņu tiesības un pienākumus būvniecības procesā un atbildību par būvniecības rezultātā tapušās būves atbilstību tās uzdevumam, ekonomiskajam izdevīgumam, paredzētajam kalpošanas ilgumam un attiecīgajiem normatīvajiem aktiem, kā arī valsts pārvaldes un pašvaldību institūciju kompetenci attiecīgajā būvniecības jomā.

1.1.2. Starptautiskās saistības un Eiropas Savienības noteiktās saistības

Konvencijas

Konvencija “Par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem” jeb *Orhūsas konvencija*, Orhūsa, 25.06.1998. (Latvija ratificējusi 2002.g.). Konvencija nosaka sabiedrības un valsts pārvaldes iestāžu attiecības saistībā ar vides jautājumiem, sevišķi pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs.

Konvencija “Par bioloģisko daudzveidību”, jeb *Riodežaneiro konvencija*, Riodežaneiro, 05.06.1992. (Latvija ratificējusi 1995.g.) Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu “Par 1992. gada 5. jūnija Riodežaneiro Konvenciju par bioloģisko daudzveidību” (31.08.1995). Šīs konvencijas uzdevumi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana.

Konvencija "Par migrējošo savvaļas dzīvnieku sugu aizsardzību", Bonnas konvencija, Bonna, 23.06.1979.g. (Latvija ratificējusi 1999.g.). Puses atzīst migrējošo sugu saglabāšanas nozīmīgumu un šim mērķim lietojamo pasākumu saskaņošanu starp areāla valstīm, un, kur tas iespējams un ir mērķtiecīgi, sevišķu uzmanību veltot tām migrējošām sugām, kuru aizsardzības statuss ir nelabvēlīgs, kā arī veicot pasākumus, kas nepieciešami šādu sugu vai to dzīves vides saglabāšanai.

Konvencija "Par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu saglabāšanu" jeb *Bernes konvencija* (17.12.1996). Šīs Konvencijas mērķi ir aizsargāt savvaļas floru un faunu un to dabiskās dzīvotnes, īpaši tās sugas un dzīvotnes, kuru aizsardzībai nepieciešama vairāku valstu sadarbība, kā arī veicināt šādu sadarbību. Īpašs uzsvars likts uz apdraudētajām un izzūdošajām sugām, tai skaitā apdraudētajām un izzūdošajām migrējošajām sugām. *Dabas liegumā "Stiklu purvi" ir vairākas Bernes konvencijas sugas.*

Konvencija "Par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām" jeb *Cites (Vašingtonas)* 1972. gada Konvencija aizliedz komerciālu starptautisko tirdzniecību ar apdraudētām augu un dzīvnieku sugām, kā arī regulē nekomerciālu tirdzniecību ar sugām, kuras tā var ietekmēt. Latvijā pieņemta un apstiprināta ar likumu "Par 1973. gada **Vašingtonas Konvencijas** par starptautisko tirdzniecību ar apdraudētajām savvaļas dzīvnieku un augu sugām"(17.12.1996.).

ES direktīvas

Eiropas Padomes Direktīva 79/409/EEC "Par savvaļas putnu aizsardzību" (02.04.1979.). Dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai saglabātu migrējošo sugu populācijas tādā līmenī, kas atbilst īpašajām ekoloģiskajām, zinātniskajām un kultūras prasībām, tai pašā laikā ņemot vērā ekonomiskās un rekreācijas vajadzības, vai regulēt šo sugu populāciju lielumu atbilstībā šim līmenim.

Eiropas Padomes Direktīva 92/43/EEC "Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību" (21.05.1992). Direktīvas mērķis ir veicināt bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, veicot dabisko biotopu, faunas un floras aizsardzību.

Direktīvas paredz, ka katrai dalībvalstij ir jāizveido aizsargājamo dabas teritoriju tīkls (saukts par *NATURA 2000*), kas nodrošinātu direktīvu pielikumos minēto sugu un biotopu adekvātu aizsardzību. *Dabas liegums "Stiklu purvi" saskaņā ar projekta "Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu" rezultātiem, ir iekļauta potenciālo NATURA 2000 vietu sarakstā. Ar vides ministra 2004. gada 13. aprīļa rīkojumu Nr. 102 teritorija apstiprināta par NATURA 2000 vietu un 27.04.2004. saraksts ar potenciālajām NATURA 2000 teritorijām iesniegts Eiropas Komisijai Briselē. Dabas liegumā "Stiklu purvi" konstatēti 8 šīs direktīvas I. pielikuma biotopi, kā arī piecas Eiropas Padomes direktīvas V pielikumā iekļautas augu sugas, 3 II pielikumā iekļautas zīdītājdzīvnieku sugas, 3 II pielikumā iekļautas kukaiņu sugas.*

1.1.3. Īpašuma tiesības

Dabas lieguma „Stiklu purvi” kopējā platība pēc lieguma apstiprināšanas ir 6636 ha, bet, veicot robežu precizēšanu ar ArcView programmu pēc meža nogabalu un kvartālu slāņa, dabas lieguma platība aprēķināta - 6598,0 ha.

Dabas liegumā ir sekojoši īpašumu veidi:

- VAS „Latvijas Valsts meži” – 5735,6 ha;
- pašvaldību īpašumi – 25,6 ha;
- privātīpašumi – 591,5 ha;
- juridisko personu īpašumi – 241,6 ha;
- ceļi – 3,8 ha.

Teritorijas lielākā daļa atrodas VAS „Latvijas valsts meži” valdījumā (86,9 %). Privātpersonām dabas lieguma teritorijā pieder 49 zemes gabali ar kopplatību 591,5 ha, tie sastāda 9% no teritorijas. Zemes īpašnieki, īpašumu nosaukumi, platības un kadastru numuri apkopoti 1. tabulā, zemes īpašumu formas redzamas kartē **1.pielikumā**. Visvairāk privāto zemju ir Puzes pagastā, te ir 32 zemes gabali, kas atrodas 25 privātpersonu īpašumā. 8 zemes gabali 241,4 ha platībā ir Stiklu speciālās internātskolas īpašumā, bet 1-Stiklu bērnu nama īpašumā. Tādējādi juridisku personu īpašumā atrodas 3,7% zemju. Pašvaldību īpašumi sastāda tikai 0,4% no teritorijas. Valdgailes pagastam nav zemes īpašumu dabas liegumā, Usmas pagastam pieder tikai 2,3 ha, bet Puzes pagastam – 23,3 ha. Latvijas Valsts ceļu īpašumā ir 3,8ha (nepilni 0,1%).

1.tabula
Zemes īpašumi dabas liegumā „Stiklu purvi”

Īpašuma veids	Apsaimniekotājs	Platība (ha)	Kadastra numurs
Privāts	”Birzlejas”, Valdgales pagasts	17,3	88920070001
Privāts	„Mežmedņi”, Valdgales pagasts	7,0	88920070009
Privāts	„Purvmedņi”, Valdgales pagasts	4,4	88920070012
Privāts	„Purvmedņi”, Valdgales pagasts	2,8	88920070015
Privāts	„Zvaguļi”, Valdgales pagasts	48,1	88920070003
Valsts	VAS, Ūķenes VM, Valdgales pagasts	2036,4	88920070013
Privāts	„Akmeņsili”, Usmas pagasts	49,3	98740010078
Privāts	„Akmeņsili”, Usmas pagasts	8,0	98740010051
Privāts	„Jaunbirznieki”, Usmas pagasts	34,2	98740010003
Privāts	„Vecmuldas”, Usmas pagasts	13,1	98740010034
Privāts	„Tiltkalniņi”, Usmas pagasts	5,6	98740010066
Privāts	„Zīles”, Usmas pagasts	5,6	98740010069
Privāts	„Zīles”, Usmas pagasts	6,4	98740010084
Privāts	„Ūpi”, Usmas pagasts	7,2	98740010114
Privāts	„Ūpi”, Usmas pagasts	9,1	98740010088
Privāts	„Gaili”, Usmas pagasts	6,4	98740010087
Privāts	„Aļļas”, Usmas pagasts	2,6	98740010043
Privāts	„Vārpas”, Usmas pagasts	1,8	98740010044
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	744,1	98740010094
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	249,5	98740010062
Pašvaldības	Pašvaldības ceļš, Usmas pagasts	2,3	98740010109
Privāts	„Mederkalni”, Puzes pagasts	9,8	98600100035
Privāts	„Brieži”, Puzes pagasts	15,9	98600060019
Privāts	„Brieži”, Puzes pagasts	8,8	98600060020
Privāts	„Būdnieki”, Puzes pagasts	6,1	98600060056
Privāts	„Vecpūces”, Puzes pagasts	21,3	98600060021
Privāts	„Pūņas”, Puzes pagasts	5,5	98600060058
Privāts	„Pūņas”, Puzes pagasts	17,4	98600060059
Privāts	„Kurzemnieki”, Puzes pagasts	13,4	98600060027
Privāts	„Kurzemnieki”, Puzes pagasts	24,3	98600060028
Privāts	„Vaivariņi”, Puzes pagasts	10,9	98600060046
Privāts	„Vītoli”, Puzes pagasts	12,7	98600070011
Privāts	„Vītoli”, Puzes pagasts	87,0	98600070012
Privāts	„Ievkalni”, Puzes pagasts	19,4	98600110006
Privāts	„Ievkalni”, Puzes pagasts	0,1	98600110005
Privāts	„Gambijas”, Puzes pagasts	3,7	98600110003
Privāts	„Gambijas”, Puzes pagasts	8,2	98600110004
Privāts	„Kadiķi”, Puzes pagasts	7,8	98600070077

Privāts	„Saliņas”, Puzes pagasts	4,7	98600070141
Privāts	„Smilškalni”, Puzes pagasts	9,3	98600060039
Privāts	„Zemzari”, Puzes pagasts	36,5	98600070031
Privāts	„Zemzari”, Puzes pagasts	14,3	98600070142
Privāts	„Krausti”, Puzes pagasts	0,3	98600110027
Privāts	„Rozes”, Puzes pagasts	0,2	98600110028
Privāts	„Kaņepes”, Puzes pagasts	0,7	98600110024
Privāts	„Tērces”, Puzes pagasts	1,6	98600110036
Privāts	„Rasas”, Puzes pagasts	0,4	98600110026
Privāts	„Klusumi”, Puzes pagasts	0,1	98600110023
Privāts	„Silavas”, Puzes pagasts	0,4	98600110029
Privāts	„Liepmeži”, Puzes pagasts	0,5	98600110007
Privāts	„Salnāji”, Puzes pagasts	1,3	98600110008
Privāts	„Viļņi”, Puzes pagasts	0,7	98600110033
Pašvaldība	Pašvaldības ceļš	1,0	98600070158
Pašvaldība	Pašvaldības ceļš	1,7	98600070157
Pašvaldība	Pašvaldības ceļš	0,5	98600060076
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	97,2	98600110010
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	6,6	98600070143
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	4,6	98600070144
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	2,3	98600110017
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	47,0	98600110016
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	7,5	98600110019
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	64,6	98600110020
Juridiska persona	Stiklu speciālā internātskola	11,6	98600110021
Juridiska persona	Bērnu nams „Stikli”, Puzes pagasts	0,2	98600110030
Pašvaldība	Stiklu kapi, Puzes pagasts	0,3	98600110018
Pašvaldība	„Dižezers” ezers, Puzes pagasts	19,8	98600110013
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	1269,2	98600110032
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	553,5	98600070117
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	680,0	98600100056
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	40,9	98600060050
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	61,0	98600070118
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	4,4	98600070152
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	85,3	98600110031
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	5,9	98600070154
Valsts	VAS „Latvijas valsts meži”	4,5	98600170153
Valsts	VAS „Latvijas valsts ceļi” ceļš 1319	2,1	98600170167
Valsts	VAS „Latvijas valsts ceļi” ceļš 1319	1,6	98600110037

1.2. VISPĀRĒJA INFORMĀCIJA PAR TERITORIJU

1.2.1. Teritorijas atrašanās vieta, ģeogrāfiskās koordinātas

Dabas liegums „Stiklu purvi” atrodas Ventspils rajona Usmas un Puzes un Talsu rajona Valdgales pagastu teritorijā (1. att.). Puzes pagasta teritorijā ir lielākā dabas lieguma daļa – 50,5%, Valdgales pagastā – 32,2%, bet Usmas pagastā – 17,3% no lieguma kopplatības.

Teritorijā ceļu tīkls ir vājš un slikti uzturēts. Nozīmīgākais ir ceļš, kas savieno Dundagas-Blāzmas ceļu ar apdzīvoto vietu Stikli. Ceļš starp Ameli un Usmu nav vienmēr lietošanas kārtībā. Valdgales teritorijā ir zemes ceļš no Lielsalām uz Ūķeni.

Teritorijas robežu apraksts dots **11. pielikumā**.

Teritorijas vidējā koordināta Latvijas Koordinātu sistēmā ir: X 395391; Y 6355219.

Teritorijas izvietojums redzams 1. attēlā

1.2.2. Esošais teritorijas zonējums

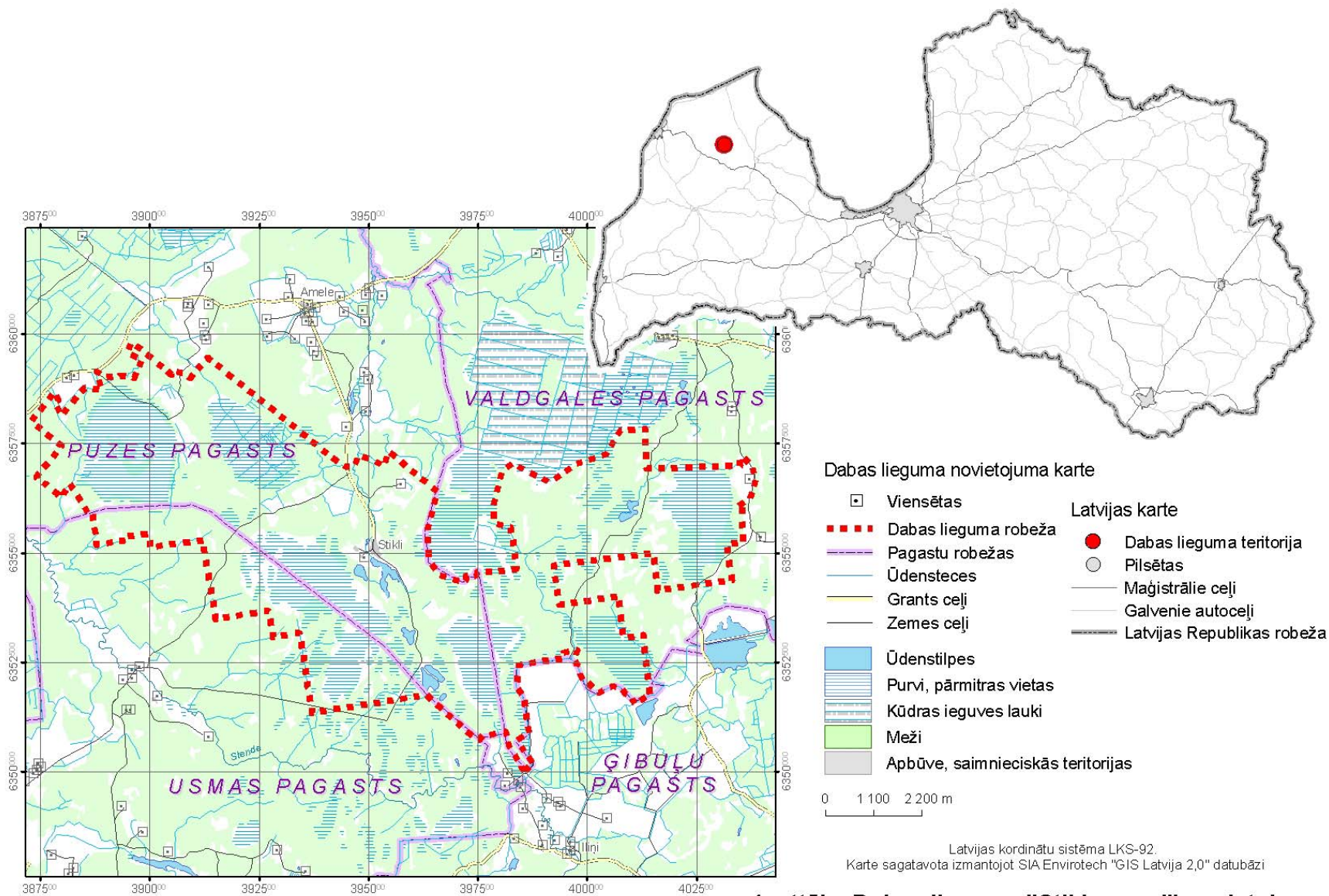
Dabas liegumam līdz šim nav izstrādāts teritorijas zonējums.

1.2.3. Teritorijas apsaimniekošanas infrastruktūra

Dabas lieguma „Stiklu purvi” pārvaldi realizē Ventspils rajona Usmas un Puzes un Talsu rajona Valdgales pagasta pašvaldības.

Teritorijas pārvaldi koordinē Dabas aizsardzības pārvalde. Lieguma aizsardzības un izmantošanas noteikumu ievērošanu kontrolē Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde.

Lieguma teritorijas lielākā daļa ir nodota a/s VAS „Latvijas valsts meži” pārvaldē. Apsaimniekotājs ir Ziemeļkurzemes mežsaimniecības Raķupes iecirknis Talsu rajonā un Purvienes iecirknis Ventspils rajonā. Uzraudzības funkcijas veic Ventspils virsmežniecības Ugāles mežniecība un Talsu virsmežniecības Talsu mežniecība.

1. attēls. Dabas lieguma "Stiklu purvi" novietojums

1.2.4. Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas īsa vēsture

Vēsturiski saimnieciskā darbība dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā ir saistījusies galvenokārt ar stiklu fabrikas darbību laikā no 1897. līdz 1928. gadam un kurināmā ieguvi fabrikas vajadzībām. Intensīvas mežsaimnieciskās darbības dēļ dabas liegumā ir saglabājušās tikai nedaudzas vecas mežaudzes.

Pagājušā gadsimta septiņdesmitajos un astoņdesmitajos gados ir veikta purvu nosusināšana, kas atstāja negatīvu iespaidu uz purvu ekosistēmām.

Patreizējā dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā kopš 1977. gada kā purvu liegumi ir aizsargājami Dižpurvs jeb Stiklu purvs un Vasenieku purvs 1720 hektāru platībā, kā arī dzērvenāju liegums Lielsalas jeb Sēmes purva daļa 120,4 ha platībā, kas patreiz vairs nav iekļauts dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā (Anonymus, 1987).

Pasaules dabas fonda pētījumā „Dabas aizsardzības plāns Latvijā” (Anonymus, 1992) ir iekļauti Vasenieku (platība 503 ha), Vanagu (platība 329 ha), Pumpuru (platība 287 ha), Zvaguļu (platība 281 ha), Sēmes purvs (platība 1938) un Dižpurvs (platība 681 ha).

CORINE biotopu sarakstā dabas liegums „Stiklu purvi” iekļauts ar Nr. V98420800.

Saskaņā ar 1999. gada 15. jūnija LR MK noteikumiem Nr. 212 ir izveidots dabas liegums „Stiklu purvi” 6636 ha platībā.

Dabas liegums „Stiklu purvi” 6474 ha platībā ir iekļauts starptautiskajā putniem nozīmīgo vietu sarakstā (kods 016).

2002. gadā liegums ir iekļauts Nacionālajā vides monitoringa programmā „Purvu” apakšprogrammā.

2003. gadā dabas liegums „Stiklu purvi”, kā viena no prioritārajām teritorijām dabas aizsardzības plāna izstrādei, ir norādīts „Purva biotopu aizsardzības planā” (Pakalne, Nusbaums, Kalniņa, 2003).

2004. gada martā dabas liegums „Stiklu purvi” ir iekļauts potenciālo *Natura 2000* vietu sarakstā, kas iesniegts Eiropas Padomē.

1.2.5. Teritorijas kultūrvēsturiskais raksturojums

Dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorija ir samērā nomaļa Kurzemes daļa, kurā nav koncentrētas īpašas kultūrvēsturiskās vērtības (Anonymus, 1977., Anonymus, 2001-2002). Dabas lieguma teritorijā ir tikai viena apdzīvota vieta – Stikli. No 1897. gada līdz 1928. gadam te darbojusies otrā – Annahites stiklu fabrika (pirmā fabrika jeb Vecfabriks ir atradusies ārpus tagadējā dabas lieguma teritorijas – starp Puzi un Virpi). 1926. gadā Stiklu fabrikā izcēlās ugunsgrēks un tā cieta ievērojamus zaudējumus, tāpēc, pēc apdrošināšanas naudas saņemšanas, Sarkandaugavā uzcēla jaunu stiklu fabriku un Stiklos palika tikai zāgētava (Anonymus, 1999). Kā vēsturisku vietu Stiklos var minēt fabrikas pārvaldnieka māju jeb Annahites medību pili. Abu stiklu fabriku darbības laikā izcirta apkārtējos mežus, jo fabrikām bija nepieciešams kurināmais.

Stiklu purvu apkārtnē otrā Pasaules kara laikā ir mitinājušies mežabrāļi. Pret vāciešiem te cīnījušies kurelieši leitnanta Roberta Rubeņa vadībā (Anonymus, 1999).

1.2.6. Kartogrāfiskais materiāls

Informācija par dabas aizsardzības plāna izstrādē izmantoto kartogrāfisko materiālu apkopota 2. tabulā.

2. tabula
Izmantotais kartogrāfiskais materiāls

Karšu veids	Mērogs	Gads
LR VZD digitāla kadastra karte (līguma Nr. 7.12/06/2005)	1:10 000	2004. gada oktobris
LR AS "LVM" digitāls meža kvartālu un nogabalu tīkls par Usmas, Puzes, Ūķenes mežniecību ter.	1:10 000	2004. (nav apstiprināts)
VMD Ventspils VVM Usmas VM mežaudžu plāns	1:15 000	
VMD Ventspils VVM Puzes VM mežaudžu plāns	1:15 000	
Privāto mežu daļplāni	1:10 000	
VZD ortofoto*	1:10 000	1994.
VZD ortofoto*	1:10 000	2004.
Landsat TM satelītaina	ar 30 m telpisko izšķirtspēju	1998. gada jūlijs
PSRS Armijas ģenerālštāba topogrāfiskās kartes**	1:10 000	1985.
Latvijas armijas Galvenā štāba Ģeodēzijas un topogrāfijas daļas topogrāfiskā karte***	1:75 000	1930.
LR VZD Latvijas Republikas Satelītkarte ar numuriem 4141	1:50 000	
SIA Envirotech "GIS Latvija 2.0" datubāze		2004.

* Izmantoto ortofoto lapu numuri – 4142_23, 4142_24, 4142_25, 4142_14, 4142_15, 4231_11, 4231_21.

** Izmantoto karšu lapu numuri – c-53-018-4-3-4c, c-53-018-4-4-3c, c-53-018-4-4-4c, c-53-018-1-2-2c, c-53-018-2-1-1c, c-53-018-2-1-2c, c-53-018-2-2-1c, c-53-018-3-4-2c, c-53-018-3-4-4c, c-53-018-4-3-1c, c-53-018-3-4-3c, c-53-018-4-3-3c. Karšu lapas pieejamas LR Valsts zemes dienestā, Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Latvijas Universitātes bibliotēkā. Karšu lapas elektroniskā veidā pieejamas LR VZD un SIA "ĢIS projekts".

***Izmantotās karšu lapas numurs – 16 (Ugāle). Karšu lapas pieejamas Latvijas Nacionālajā bibliotēkā. Karšu lapas elektroniskā veidā pieejamas SIA "ĢIS projekts".

Kartogrāfiskie dati apstrādāti izmantojot ģeogrāfiskās informāciju sistēmas (ĢIS) datorprogrammu 'ESRI ArcGIS 9.0', piesaistīti Latvijas koordinātu sistēmai (LKS – 92) un sagatavoti ar mēroga 1 : 10 000 precizitāti.

1.3. TERITORIJAS FIZISKI GEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

1.3.1. Klimats

Stiklu purvi atrodas Piejūras klimatiskajā apakšrajonā (Kalniņa, 1995). Klimats ir mēreni vēss līdz mēreni silts un vidēji mitrs. Starp Latvijas zemieņu apvidiem Ugāles līdzenums izceļas ar samērā lielu nokrišņu daudzumu – 666 mm. Gada vidējā temperatūra ~ 5,5-5,8⁰C.

Piejūras klimatiskais apakšrajons kopumā raksturojas ar mazām temperatūras svārstībām gada laikā, tā aukstāko mēnešu – janvāra un februāra vidējās temperatūras svārstās no – 4,5 līdz –4,4⁰ C. Pavasaris purvu teritorijā ir relatīvi auksts un ilgstošs – tikai marta beigās temperatūra palielinās virs 0⁰ C. Vasaras ir relatīvi vēsas un mitras. Siltais periods ilgst vidēji 210 dienas, vidējā gaisa temperatūra jūlijā ir 15,94⁰ C. Rudens ir silts un ilgstošs. Gada vidējais nokrišņu daudzums sasniedz 700 mm, no kura lielākā daļa izkrīt vasaras otrajā pusē un rudens mēnešos.

Noturīga sniega sega parādās decembra vidū, vidēji tā ir 20 cm. Sniegs pēc vidējiem rādītājiem - nokūst marta III dekādē. Grunts vidējais sasaluma dziļums ir 60-80 cm.

Teritorijā pārsvarā dominē DR, D un DA vēji – 38%, kas raksturīgi vasaras mēnešiem (Būvniecības informācija, 2001).

1.3.2. Ģeoloģija un ģeomorfoloģija

Stiklu purvi atrodas Kursas zemienes ziemeļaustrumdaļā, Ugāles līdzenumā. Līdzenums aizņem Ventspils rajona austrumu un ziemeļaustrumu daļu, Talsu rajona rietumu un dienvidrietumu malu un Kuldīgas rajona ziemeļaustrumu stūri.

Stiklu purvu komplekss ietver 5 augstos purvus, kuri ir novietoti tuvu viens otram. Stiklu purvi ir lielākais augsto purvu komplekss Rietumlatvijā un tam ir raksturīgi akači, straumes, pauguri un ieplakas (Kalniņa, Pakalne, 2002).

Stiklu purvi izveidojušies ieplakās, kas radušās lēzeni viļņotā plakanā Ugāles līdzenumā. Līdzenums radies galvenokārt Ventas ledus mēles, Ventas pieledāja sprostezera un Baltijas ledus ezera darbības un hidrogrāfiskā tīkla attīstības rezultātā. Reljefa saposmojums parasti ir 2-10 m. Virsas saposmojumu pārsvarā veido ledāja un tā kušanas ūdeņu baseinu krasta veidojumi, senās deltas, iekšzemes kāpas un lokālie pamatiežu paaugstinājumi, kas, sakarā ar nelielo kvartāra nogulumu segas biezumu, labi atspoguļojas mūsdienu reljefā. Šie paaugstinājumi, kas bija salas Baltijas ledus ezerā un to virsas absolūtais augstums ir 30-40 m vjl., ieskauj pazeminājumus un ieplakas (20-30 m vjl.), kurās ir izveidojušies arī Stiklu purvi (Zelčs, 1998).

Ugāles līdzenums atrodas vidēji 30-40 m v.j.l. ar lēzeniem pacēlumiem līdz 50-60 m pie Popes, Puzes, Ameles, kas ir bijušās salas Baltijas ledus ezerā. Plašās platībās virs pēdējā apledojuma morēnas ieguļ arī Baltijas ledus ezera smilšainie nogulumi, kā arī glaciolimniskie māli un smalka smilts. Pazeminājumus Baltijas ledusezera seklūdēns zonā aizņem purvu masīvi, tai skaitā arī Stiklu purvi. Tie un arī citi purvi Ugāles

līdzenumā izveidojušies Baltijas ledus ezera līča nevienmērīgas akumulācijas līdzenuma ieplakās, kas sākotnēji bijuši kā Baltijas ledus ezera palikšņi. Mūsdienās tie pārsvarā ir augstie purvi. Kūdras uzkrāšanās sākusies jau preboreālajā laikā, galvenokārt pārpurvojoties pārtmitriem virsas pazeminājumiem, bet daži purvi radušies, aizaugot ezeriem (Kalniņa u.c., 2004). Īpaši intensīva augstā tipa kūdras veidošanās un uzkrāšanās vērojama kopš subboreālā laika jeb pēdējos 3500 gados.

Stiklu purvi atrodas Latvijas ziemeļrietumu daļā Ugāles līdzenumā, kur reljefa virsas atzīmes mainās no 33 m līdz 40 m. Purvu veidošanos ir ietekmējis piejūras klimats, kā arī reljefs un mālainie, vāji caurlaidīgie ieži purva ieplaku pamatnē.

Stiklu purvu teritorijas ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu veido 10 līdz 30 m bieza kvartāra nogulumu sega, kas pārsedz devona nogulumiežus.

Zemkvartāra virsas reljefs ir relatīvi saposmots un tā virsa parasti atrodas ap 10 - 30 m v.j.l. ar paaugstinājumiem līdz 45-50 m bijušo salu pamatnē, bet pie Puzes un Usmas ezeriem konstatēti līdz 50-70 m dziļi aprakto ieleju fragmenti (Juškevičs, u.c., 1998). Pirmskvartāra nogulumu virsu apskatāmajā teritorijā galvenokārt veido vidusdevona *Arukilas* (D_2 ar), retāk augšdevona *Gaujas* (D_3 gj) svītu nogulumieži. Arukilas (D_2 ar) svītas nogulumiežus pārstāv vāji caurlaidīgi pelēki smilšakmeņi, aleirolīti un māli (Juškevičs u.c., 1998).

1.3.3. Augsnes

Stiklu purvu teritorijā galvenokārt ir izplatītas augstā tipa kūdras augsnes, kas izveidojušās purva attīstības gaitā. Purvu malās sastopamas pārejas un zemā tipa kūdras augsnes. Augsnes ap purviem galvenokārt ir veidojušās uz mālainiem vai morēnas, bet vietām arī granšainiem cilmiežiem. Augsnes ir salīdzinoši smagas un mitras, sevišķi purvu tuvumā, kas saistīts ar salīdzinoši augsto gruntsūdens līmeni.

1.3.4. Hidroloģija

Purvi

Vasenieku purvs ir klajš sūnu purvs, vietām akačains. Purvs ir ar lāmām, īpaši daudz tās ir purva ziemeļu daļā. Purva pamatā smilts, mālaina smilts un glejs. Purva rietumu un dienvidu pusē atrodas mežs, no citām pusēm piekļaujas daļēji aizaugušas lauksaimniecības zemes. Purvam pēc konfigurācijas ir apaļa forma. Nelielās lāmas izvietojušās rīņveidā ap purva centrālajā daļā esošo kupolu. Purvā ir izteikts veģetācijas zonējums. Purva centrālajā daļā tālu iestiepjas ar viršiem apauguši ciņu grēdu kompleksi. Purva platība ir 497 ha (te un turpmāk purvu platība uzrādīta pēc LPSR Kūdras fonda datiem uz 1980. g. 1. janvāri).

Vasenieku purva nosusināšana veikta 70.-tajos un 80.-tajos gados. Purva rietumu daļā ierīkoti pioniergrāvji un novākts apaugums, lai ierīkotu kūdras ieguves laukus. Purva rietumu daļā ir mežaina dabiska strauta ieplaka. Nosusināšanas grāvjos ūdens līmeni paaugstinājuši bebru aizsprosti.

Pumpuru purvs ir ar grāvju tīklu susināts purvs. Raksturīgas lielas augstumu starpības (8 m) – 44 m v.j.l. purva ziemeļrietumu daļā, un 36 m v.j.l. austrumu daļā. Tādējādi nosusināšanas grāvjos ir lieli kritumi, tomēr tie ir aizsērējuši un vāji darbojas. Dabiskā notece ir apvidus reljefa krituma virzienā – uz austrumiem un dienvidaustrumiem. Meliorācijas grāvju sistēma ūdeņus novada ziemeļu virzienā. Purva platība ir 283 ha.

Stiklu Dižpurvs ir sūnu purvs. Lielākoties apaudzis ar priedītēm, ziemeļu daļā klajš. Purvu ietver priežu meži. Purvs nav grāvots. Kritums uz dienvidiem – Stendes upē. Purva platība 724 ha. Purva pamatā smilts.

Vanagu purvs ir samērā klajš un vietām ar priedēm apaudzis sūnu purvs. Visapkārt priežu mežs. Gar malām dažās vietās veci aizauguši grāvji (Nomals, 1937). Kritums uz dienvidiem – Stendes upē. Purva platība 354 ha. Purva pamatā smilts.

Zvaguļu purvs ir ar priedēm apaudzis sūnu purvs, ziemeļu daļā arī klajš. Purva platība 344 ha. Purva pamatā smilts, mālaina smilts un glejs. Reljefa kritums un notece dienvidu un rietumu virzienā.

Ezeri

Stiklu ezeri ir izveidojušies pirms 9000 līdz 1000 gadu senā Baltijas ledus ezera līča malā (Zāns 1936, Brangulis u.c., 1984, Tidriķis, 1998) To ezerdobs izveidojušās galvenokārt kūstošā ledāja ārdošanās darbības rezultātā (Leinerte, 1988). Dabas liegumā sastopami 3 ezeru tipi – semidistrofī, distrofī un diseitrofī ezeri. Ezeru platība svārstās robežās no 1 līdz 20 hektāriem, lielākie no tiem ir Stūriņezers, Seklenes un Dižieres ezers. Ezeru ūdens tilpumi svārstās no 0,012 līdz 0,347 milj. m³ (Suško, 2005).

Ezeriem, kuri atrodas ūdensšķirtnes zonā – Velnezeram, Līdaku ezeram, Zutenei (Ozoliņezers), Seklenei un Dziļenei nosacītā ūdens apmaiņa ir 0,40-0,70 gadi. Caurtekošajai Mazierei (Pirtsezers), Stūriņezeram un Dižierei (Pilsezers) nosacītā ūdens apmaiņa ir 0,016 – 0,17 gadi.

Būtiskas ūdens līmeņa izmaiņas, pēc pieejamām ziņām, skārušas Zuteni, kad laikā starp 1983. un 1987. gadu bebru darbības rezultātā ezerā ievērojami cēlies ūdens līmenis. Ap 2001. gadu tā paša iemesla dēļ ūdens līmenis cēlies arī Velnezērā un Seklenes ezerā.

Upes

Cauri dabas lieguma teritorijai tek Veciere un Sēme, kā arī vairākas mazākas upītes un strauti. Upes un grāvji savieno ezerus.

1.4. TERITORIJAS BIOLOĢISKAIS RAKSTUROJUMS

1.4.1. Flora

Dabas lieguma „Stiklu purvi” flora pētīta vairāku atsevišķu ekspedīciju laikā. Nozīmīgākos **vaskulāro augu** atradumus ir izdarījuši LU Botānikas katedras pasniedzēji 1983. gada vasarā (Ābele, 1984), pirmoreiz te konstatējot Buksbauma un palu grīslī *Carex buxbaumii*, *C. paupercula*, dižo aslapi *Cladium mariscus*, Baltijas, stāvlapu un plankumaino dzegužpirkstīti *Dactylohiza baltica*, *D. incarnata*, *D. maculata*, purva sūneni *Hammarbya paludosa*, Dortmaņa lobēliju *Lobelia dortmanna*, palu staipeknīti *Lycopodiella inundata*, gada un vālišu staipekni *Lycopodium annotinum*, *L. clavatum*. 1987. gadā Stiklu apkārtnē ir botanizējuši Bioloģijas institūta zinātnieki un U. Suško. Šajā laikā Velnezerā un Seklenes ezerā pirmo reizi tika atrast daudzstublāja pameldrs *Eleocharis multicaulis*, gludsporu ezerene *Isoetes lacustris* un vienzieda krastene *Litorella uniflora* (Suško, 1988). 1991. gadā I. Rēriha Vanagu purvā ir konstatējusi ciņu mazmeldru *Trichophorum cespitosum* (Rēriha, 2002).

2002. gadā EMERALD projekta ietvaros teritoriju apsekojušas V. Baroniņa un M. Pakalne, atkārtoti konstatējot palu staipeknīti *Lycopodiella inundata*, bet secinot, ka retās sugas Seklenes un Velnezerā nav sastopamas.

Patreizējo pētījumu rezultātā dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā konstatētas 486 vaskulāro augu sugas no 269 ģintīm un 85 dzimtām (**12. pielikums**). Dabas lieguma flora kopumā raksturo Piejūras zemienes ģeobotāniskā rajona floristiskās īpatnības (Tabaka, 1974). Kā tipiskas šim rajonam un Rietumlatvijai jāmin tādas sugas kā ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum*, izlocītā ķērsa *Cardamine flexuosa*, sīpoliņu un skrajais donis *Juncus bulbosus*, *J. squarrosus*, dūkstu vijolīte *Viola uliginosa*, palu staipeknītis *Lycopodiella inundata* (attēls **29. pielikumā**), sīkais āboliņš *Trifolium dubium* (Fatare, 1992).

Ziņas par dabas lieguma „Stiklu purvi” **sūnaugu** floru ir fragmentāras, kaut gan tieši šī augu grupa labi raksturo gan meža biotopus, gan citas ekosistēmas (Āboliņa, 1985). 1995. gadā ekspedīcijā šeit bijusi Baiba Bambe, ievācot vairākas retas sūnu sugas – purva lāpstīti *Scapania paludicola*, Lindberga sfagnu *Sphagnum lindbergii* (attēls **29. pielikumā**), kā arī apaļlapu samtīti *Bryum cyclophyllum*. Pēdējās sugas atradne ir ārpus dabas lieguma teritorijas – Sēmes purvā (Bambe, 2002). Dažas ziņas par sūnaugiem ezeros un to krastos ir apkopojis U. Suško 1994. gadā. 2005. gadā ir iegūti jauni, nozīmīgi papildinājumi par retām sūnu sugām lieguma teritorijā. Kopumā dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā patreiz konstatētas 148 sūnaugu sugas no 90 ģintīm un 44 dzimtām (**13. pielikums**), taču ne viss ievāktais materiāls ir noteikts (gan vaskulāro augu, gan sūnaugu vākumi glabājas Slīteres nacionālā parka herbārijā), tāpēc sugu skaits reāli ir lielāks.

Ķērpju flora dabas liegumā „Stiklu purvi” nav pētīta.

Purvu floru pamatā veido augsto purvu augu sugas. Īpaši jāatzīmē Piejūras zemieni raksturīgas sugas - ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum* (attēls **29. pielikumā**) un skrajais donis *Juncus squarrosus*. Lindberga sfagnam *Sphagnum lindbergii* Latvijā konstatētas tikai divas atradnes, tāpēc tā aizsardzībai ir sevišķi būtiska nozīme. Zvaguļu, Vasenieku, Pumpuru un Vanagu purvā konstatēta sfagnu apaļlape

Odontoschisma sphagni (attēls **29. pielikumā**). Visas augsto purvu sugas ir jūtīgas pret hidroloģiskā režīma izmaiņām, kā arī pret nomīdīšanu.

Tipiskākās augsto purvu sugas dabas liegumā „Stiklu purvi” ir makstainā spilve *Eriophorum vaginatum*, purva vaivariņš *Ledum palustre*, lielā dzērvene *Oxycoccus palustris*, polijlapu andromeda *Andromeda polifolia*, lācene *Rubus chamaemorus*. Sūnu stāvā dominē brūnais, Magelāna, šaurlapu sfagns - *Sphagnum fuscum*, *S. magellanicum*, *S. angustifolium*.

Pārejas purvos lielo purvu apmalēs un ezeru piekrastes slīkšņās (attēls **29. pielikumā**) dominē uzpūstais grīslis *Carex rostrata*, struplapu sfagns *Sphagnum flexuosum*. Te sastop vairākas īpaši aizsargājamās augu sugas – purva sūneni *Hammarbya paludosa*, palu grīslis *Carex paupercula* u.c.

Zāļu purvi aizņem nelielas platības, pārsvarā veidojot pārejas joslas purvu malās un ezeru krastos. Biežāk sastopamie dominanti te ir augstais un pūkaugļu grīslis *Carex elata*, *C. lasiocarpa*. Kā retākā suga jāmin Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii* (attēli **29. pielikumā**), kam dabas liegumā ir viena atradne Dižieres krastā.

Detalizēta purvu izpēte un aizsardzība ir saistīta ar Ramsāres konvencijas un konvencijas “Par bioloģisko daudzveidību” principu īstenošanu Latvijā (Pakalne, 1998). Aktuāli ir darba gaitā pārbaudīt reto augu – dižās aslapes *Cladium mariscus* un dūkstu grīšļa *Carex paupercula* atradnes pārejas purvos, no kurām atkārtoti izdevās konstatēt dūkstu grīslis *Carex paupercula* (kā jau agrāk norādītajā apkārtnē, tā arī citās vietās).

Mežu flora līdz šim nav detalizēti pētīta. Valdošās ir purvainiem mežiem raksturīgas augu sugas – purva vaivariņš *Ledum palustre*, parastā zilene *Vaccinium uliginosum*, mellene *Vaccinium myrtillus*, zilganā molīnija *Molinia caerulea* u.c. Meži ir tikuši intensīvi izmantoti, pārsvarā tie ir samērā jauni un tāpēc tajos ir neliels kritalu daudzums un brioflora pārsvarā ir nabadzīga. 2005. gada vasarā konstatēta ļoti vitāla bālziedu brūnkātes *Orobancha pallidiflora* (attēls **29. pielikumā**) atradne starp Zvaguļu purvu un Stūriņezeru. Nozīmīga ir izlocītās ķērsas *Cardamine flexuosa* atradne Pumpuru purva rietumu malā.

Starp Stūriņezeru un Zvaguļu purvu 2005. gadā ir konstatēti vairāki pārmitru mežu nogabali (attēls **29. pielikumā**) ar īpaši bagātu briofloru. Te nelielā platībā sastopamas 3 sūnu sugas, kurām veidojami mikroliegumi, vairākas retas un aizsargājamas sūnu sugas. Tai skaitā te aug tikai Latvijas rietumdaļā sastopamā retā sūna – viļņainā šķītbvācelīte *Plagiomnium undulatum* (attēls **29. pielikumā**). Šī teritorija līdz šim nebija iekļauta dabisko meža biotopu skaitā.

Uz ziemeļiem no Stikliem Vecieres upes krastā ir sastopami veci, jauktu koku mežā augoši, ozoli, uz kuriem 2005. gadā konstatēta īpaši aizsargājama sūnu suga – nokarenā stardzīslene *Antitrichia curtispindula*. Šī suga atrasta arī Stūriņezera apkārtnē uz ozolu pamatnēm, diemžēl bebru darbības rezultātā, ceļoties ūdenslīmenim, daži no ozoliem ir atmiruši. Sugas ekoloģiskās prasības ir pastiprināts gaisa mitrums.

Darba gaitā kā dabiskie mežu biotopi, kuros ir sastopamas īpaši aizsargājamas augu sugas, kurām saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 45 ir veidojami mikroliegumi, ir ieteikti 30 mežu nogabali. No tiem kā mežu atslēgas biotopi ir apstiprināti 12 nogabali.

Pļavas dabas lieguma teritorijā aizņem nelielas platības. To flora līdz šim nav aprakstīta. 2001.-2002. gada pļavu inventarizācijas laikā dabas liegumā “Stiklu purvi” nav reģistrētas dabīgās pļavas.

2005. gada vasarā ir konstatēts dzelzszāles *Carex nigra* un sāres grīšļa *Carex panicea* pļavu komplekss Stiklu ciema ziemeļu pierobežā. Pļavas teritorija ir neliela, taču

tās saglabāšanai ir būtiska nozīme bioloģiskās daudzveidības palielināšanā, jo šeit aug tādas dabas liegumā reti sastopamas sugas kā purvu dzeguzene *Epipactis palustris*, blusu grīslis *Carex pulicaris*, purvu attālene *Parnassia palustris*. Kādreiz artas un sētas pļavas atrodas Ameles-Ugāles ceļa dienvidu malā (Stiklu speciālās internātskolas īpašums). Tā kā te novērojama dabisko pļavu indikatorsugu atgriešanās (bez tam pļavā konstatēta arī Latvijas Sarkanajā grāmatā ierakstīta augu suga – sīkais āboliņš *Trifolium dubium*), būtu vēlams pļavu regulāri pļaut vai ganīt. Pļava 2005. gadā ir iekļauta bioloģiski vērtīgo zālāju skaitā.

Ezeru flora ir nozīmīga ar daudzajām retajām sugām - daudzstublāja pameldru *Eleocharis multicaulis* – sugai te ir viena no divām atradnēm Latvijā (I. Fatare, 1992; Табака u.c., 1988), gludsporu ezereni *Isoetes lacustris*, vienziēda krasteni *Litorella uniflora*, Dortmaņa lobēliju *Lobelia dortmanna*. 1994. gada vasarā šīs sugas bija sastopamas Seklenes ezerā un Velnezērā (U. Suško, 2005^{a,b}), bet Dortmaņa lobēlijas atradne Zutenes ezerā jau bija aizgājusi bojā. Diemžēl patreiz neviena no minētajām sugām nav saglabājusies, jo tās nepiecieš ūdenslīmeņa svārstības bebru darbības rezultātā.

Dabas lieguma “Stiklu purvi” 8 ezeru, kuru kopējā ūdensvirsmas platība sastāda 68,74 ha, litorālā un nokrastes slīkšņā konstatētas 27 sūnaugu un 70 vaskulāro augu sugas (floras struktūra redzama **14. pielikumā**). No tām ezeru litorālā sastopamas kopumā 42, bet nokrastes slīkšņā - 71 sūnaugu un vaskulāro augu suga. Mieturaļģes nav atrastas, acīmredzot humusvielām pārāk bagātās vides dēļ. Ezeros sastopamās īpaši aizsargājamās sugas apkopotas 3. tabulā.

3. tabula

Dabas lieguma “Stiklu purvi” ezeros un to piekrastēs atrastie reti un īpaši aizsargājami augi

Zinātniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	MK noteikumi nr. 396 (2000. g. 14. nov.)	Latvijas Sarkanā grāmata (2003)	Sūnas (Āboliņa. 1994)	Baltijas reģiona Sarkanā grāmata (1993)	Ezers
SŪNAUGI						
<i>Drepanocladus cossonii</i>	Kosona sirpjlapē*	-	-	2	-	Stūriņezers
<i>Helodium blandowii</i>	Blandova purvspalve*	-	-	2	-	Stūriņezers
<i>Riccardia chamaedryfolia</i>	Jomainā rikardija*	A	-	1	-	Stūriņezers
<i>Scapania paludicola</i>	purva lāpstīte	A	-	1	-	Stūriņezers
VASKULĀRIE AUGI						
<i>Eleocharis multicaulis</i>	daudzstublāju pameldrs*	A	1	-	X	Seklene, Velnezers
<i>Eriophorum gracile</i>	slaidā spilve	-	-	-	X	Dziļene
<i>Isoetes lacustris</i>	gludsporu ezerene*	A	1	-	X	Seklene
<i>Juncus bulbosus</i>	sīpoliņu donis	A	3	-	X	Dižiere, Seklene, Velnezers, Zutene
<i>Littorella uniflora</i>	vienzieda krastene*	A	2	-	X	Seklene
<i>Lobelia dortmanna</i>	Dortmaņa lobēlija*	A	1	-	X	Seklene, Velnezers, (Zutene)
<i>Lycopodiella inundata</i>	Palu staipeknītis	A	2	-	X	Seklene-Velnezers

* - suga nav konstatēta dabas plāna izstrādes laikā

Aizsargājamās augu sugas dabas lieguma teritorijā ir pārstāvētas samērā bagātīgi. Kopumā ir konstatētas **28 īpaši aizsargājamo vaskulāro augu sugas** (4.tabula, karte **2. pielikumā**), no kurām 4 sugu atradnes patreiz ir izzudušas, bet par 3 sugu ekzitenci ir grūti spriest, jo to agrāk atzīmētās atradnes nav tik precīzi aprakstītas, lai viennozīmīgi spriestu par to izzušanu. Liegumā ir konstatētas **25 aizsargājamas sūnaugu sugas** (4.tabula, karte **2. pielikumā**), no kurām 3 sugas 2005. gadā nav atrastas. No ES sugu un biotopu direktīvas II un IV pielikumā iekļautajām sugām līdz šim neviena augu suga dabas lieguma teritorijā nav konstatēta. Ir atrastas 5 augu sugas no Eiropas Padomes sugu un biotopu direktīvas V pielikumā iekļautajām sugām.

Dabas lieguma „Stiklu purvi” ezeros un to nokrastes slīkšņās mūsdienās sastopamas 4 sūnaugu un 4 vaskulāro īpaši aizsargājamo augu sugas. Diemžēl, sakarā ar bebru izraisīto ūdenslīmeņa paaugstināšanos Seklenē un Velnezerā, kas bija bioloģiskās daudzveidības ziņā visievērojamākie lieguma ezeri, 21. gadsimta pirmajos gados liegumā pilnībā izzuduši vairāki reti un ļoti reti īpaši aizsargājami ūdensaugi no lobēliju-ezeru

kompleksa un to bagātīgās atradnes- daudzstublāju pameldrs *Eleocharis multicaulis*, Dortmaņa lobēlija *Lobelia dortmanna*, gludsporu ezerene *Isoetes lacustris* (var. *rectifolia*) un vienzieda krastene *Littorella uniflora* (f. *isoetides*). Arī aizsargājamais sīpoliņu donis *Juncus bulbosus* (var. *fluitans*) ir izzudis ne tikai minētajos ezeros, bet sakarā ar intensīvu peldvietas izmantošanu arī Dižierē. Līdz ar to vienīgais ezers, kurā vēl saglabājusies vismaz viena aizsargājamā ūdensaugu suga no lobēliju-ezerēņu kompleksa-sīpoliņu donis *Juncus bulbosus* var. *fluitans*, ir Zutene.

4. tabula
Aizsargājamās augu sugas dabas liegumā “Stiklu purvi”

N. p.k	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums	LSG	ĪAS	MIK	ES	Pirmais informācijas avots, patreizējais stāvoklis
Vaskulārie augi							
1.	<i>Botrychium multifidum</i>	Plūksnu ķekarpaparde	2	1	+		Rēriha, 2005
2.	<i>Cardamine flexuosa</i>	Izlocītā ķērsa	2	1	+		Rēriha, 2005
3.	<i>Carex buxbaumii</i>	Buksbauma grīslis	3	1			Ābele, 1983 - Rēriha, 2005
4.	<i>Carex paupercula</i>	Palu grīslis	3	1	+		Ābele, 1983 - Rēriha, 2005
5.	<i>Carex scandinavica</i>	Skandināvijas grīslis*	2	1	+		Eglīte, 1987- 2005.g. nav konstatēts
6.	<i>Cladium mariscus</i>	Dižā aslake*	3	1			Ābele, Vimba, 1983 - 2005.g. nav konstatēts
7.	<i>Dactylorhiza baltica</i>	Baltijas dzegužpirkstīte	4	1			Ābele, 1983 - Rēriha, 2005
8.	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	Fuksa dzegužpirkstīte	4	1			Rēriha, 2005
9.	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	Stāvlapu dzegužpirkstīte*	4	1			Ābele, 1983 - -2005.g. nav konstatēta
10.	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Plankumainā dzegužpirkstīte	4	1			Ābele, 1983 - Rēriha, 2005
11.	<i>Eleocharis multicaulis</i>	Daudzstublāju pameldrs*	1	1	+		Suško, 1987 – Suško, 1994 - 2005.g. atradne izzudusi
12.	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Odu gimnadēnija	4	1			Spuņģis, 2005
13.	<i>Hammarbya paludosa</i>	Purva sūnene	3	1			Ābele, Svars, 1983 – Suško, Rēriha, 2005
14.	<i>Huperzia selago</i>	Apdzira	4	2		V	Rēriha, 2005
15.	<i>Isoetes lacustris</i>	Gludsporu ezerene*	1	1			Suško, 1987 – Suško, 1994- 2005.g. atradne izzudusi
16.	<i>Juncus bulbosus</i>	Sīpoliņu donis	3	1			Zariņa, 1987- Suško, 1994- Suško, Rēriha, 2005
17.	<i>Juncus squarrosus</i>	Skrajais donis	3	1			Suško, 1987-Rēriha, 2005
18.	<i>Listera</i>	Sirdsveida divlape	3	1			Rēriha, 2005

	<i>cordata</i>						
19.	<i>Littorella uniflora</i>	Vienzieda krastene *	2	1			Suško, 1987 – Suško, 1994- 2005.g.atradne izzudusi
20.	<i>Lobelia dortmanna</i>	Dortmaņa lobēlija*	1	1			Ābele, 1983 – Suško, 1994- 2005.g.atradne izzudusi
21.	<i>Lycopodiella inundata</i>	Palu staipekņītis	2	1	+	V	Ābele, 1983- Suško, 1994- Suško, Rēriha, 2005
22.	<i>Lycopodium annotinum</i>	Gada staipekņis	4	2		V	Ābele, 1983- Baroniņa,2002- Rēriha, 2005
23.	<i>Lycopodium clavatum</i>	Vāļšu staipekņis	4	2		V	Ābele, 1983 – Rēriha, 2005
24.	<i>Orobanche pallidiflora</i>	Bālziedu brūnkāte	2	1	+		Rēriha, 2005
25.	<i>Platanthera bifolia</i>	Smaržīgā naktsvijole	4	1			Rēriha, 2005
26.	<i>Trichophorum cespitosum</i>	Ciņu mazmeldrs	3	1			Rēriha, 1991 – Rēriha, 2005
27.	<i>Trifolium dubium</i>	Sīkais āboliņš	3				Rēriha, 2005
28.	<i>Viola uliginosa</i>	Dūkstu vijolīte	3				Rēriha, 2005
Sūnaugi							
1.	<i>Antitrichia curtipendula</i>	Nokarenā stardzislene	2	+	+		Rēriha, 2005
2.	<i>Barbilophozia attenuata</i>	Sašaurinātā bārdlape	0	+			Rēriha, 2005
3.	<i>Bazzania trilobata</i>	Trejdaivu bacānija	2	+	+		Rēriha, 2005
4.	<i>Calypogeia sphagnicola</i>	Sfagnu somenīte*	4	+			Bambe, 1995 – 2005.g. nav atrasta
5.	<i>Ephemerum serratum</i>	Zobainā īslaicīte	3	+			Rēriha, 2005
6.	<i>Frullania tamarisci</i>	Tamariska frulānija	1	+	+		Rēriha, 2005
7.	<i>Geocalyx graveolens</i>	Smaržīgā zemessomenīte		+	+		Rēriha, 2005
8.	<i>Helodium blandowii</i>	Blandova purvspalve*	2				Suško, 1994 -2005.g. nav atrasta
9.	<i>Hypnum pratense</i>	Pļavas hipns	3				Rēriha, 2005
10.	<i>Jamesoniella autumnalis</i>	Rudens džeimsonīte	3				Rēriha, 2005
11.	<i>Jungermannia leiantha</i>	Gludkausiņa jungermannija		+	+		Rēriha, 2005
12.	<i>Leucobryum glaucum</i>	Zilganā baltsamtīte				V	Rēriha, 2005
13.	<i>Metzgeria furcata</i>	Dakšveida mecgērija	2				Rēriha, 2005
14.	<i>Neckera complanata</i>	Gludā nekera	2	+			Rēriha, 2005
15.	<i>Neckera</i>	Īssetas nekera	2				Rēriha, 2005

	<i>pennata</i>						
16.	<i>Odontoschisma denudatum</i>	Kailā apaļlape		+	+		Rēriha, 2005
17.	<i>Odontoschisma sphagni</i>	Sfagnu apaļlape		+			Rēriha, 2005
18.	<i>Plagiothecium undulatum</i>	Viļņainā šķībvācelīte		+			Rēriha, 2005
19.	<i>Pogonatum dentatum</i>	Zobainā bārdaine	1				Rēriha, 2005
20.	<i>Riccardia chamaedryfolia</i>	Jomainā rikardija*	1	+			Suško, 1994 -2005.g. nav atrasta
21.	<i>Riccardia palmata</i>	Pirkstainā rikardija	3	+			Rēriha, 2005
22.	<i>Scapania irrigua</i>	Palienes lāpstīte	1				Rēriha, 2004
23.	<i>Scapania paludicola</i>	Purva lāpstīte	1	+			Bambe, 1995 – Rēriha 2005
24.	<i>Sphagnum compactum</i>	Blīvais sfagns	4				Rēriha, 2005
25.	<i>Sphagnum lindbergii</i>	Lindberga sfagns	1	+			Bambe, 1995 – Rēriha, 2005

Apzīmējumi:

LSG – aizsardzības kategorija Latvijas Sarkanajā grāmatā (Andrušaitis, 2003)

ĪAS – īpaši aizsargājama suga (MK noteikumi Nr. 396., 14.11.2000., grozījumi 27.07.2004. Cipari 1 un 2 apzīmē 1. un 2. pielikums)

MIK – sugas aizsardzības nodrošināšanai var dibināt mikroliegumus (MK noteikumi Nr. 45., 30.01.2001., tiek gatavoti grozījumi)

ES – Eiropas Padomes direktīva 92/43/EEC (21.05.1992), V – šīs direktīvas pielikums

* - suga nav konstatēta dabas plāna izstrādes laikā

Tabulu sastādot, izmantoti LU Bioloģijas institūta un Slīteres nacionāla parka herbāriju dati un literatūras avoti (Ābele, 1984., Bambe, 2002., Rēriha, 2002., Suško, 1988.), uzrādot augu sugas konstatācijas gadu un personu, kas to ir izdarījusi.

1.4.2. Fauna

1.4.2.1. Zīdītājdzīvnieki

Līdz šim vienīgā informācija par zīdītājdzīvnieku faunu atrodama EMERALD projekta *NATURA 2000* datu formā (*NATURA 2000 Data Form*, apsekotājs G. Pētersons u.c.). Dabas aizsardzības plāna ietvaros zīdītājdzīvnieku faunas izpēti veica V. Pilāts. Kopējais zīdītājdzīvnieku faunas uzskaitījums dots **15. pielikumā**.

Mežiem raksturīgās zīdītājdzīvnieku sugas

Liegumā konstatēta Latvijas mežiem visraksturīgākā sīko zīdītāju suga - meža strupaste. Konstatētas visas četras pārnadžu sugas un sastopams baltais zaķis. No mazajiem un vidēji lielajiem plēsējiem sastopamas vai varbūtēji sastopamas 7 sugas:

zebiekste, sermulis, sesks, meža cauna, lapsa, jenotsuns un āpsis. Precīzas ziņas par lūšu un vilku izplatību dabas liegumā 2005. gada vasarā nav iegūtas. Pēc kādas Stiklu ciemata iedzīvotājas teiktā liegumā novērots lūsis. Daudzviet atrasti vilku ekskrementi.

Zālājiem raksturīgās zīdītājdzīvnieku sugas

Tā kā nesen lieguma teritorijā daļa zemes izmantota lauksaimniecības vajadzībām, samērā lielas platības aizņem kultivētie zālāji un atmatas dažādās aizaugšanas stadijās. Tur konstatēti kurmis un lauku strupaste, sastopams arī pelēkais zaķis. Kā varbūtēji sastopama sīko zīdītāju suga minama svītrainā klaidoņpele.

Šajos atklātajos biotopos barības meklējumos ierodas vairums to zīdītājdzīvnieku sugu, kuras midzeņus un slēptuves pamatā ierīko mežā: gan pārnadži, gan mazie un vidēji lielie plēsēji. Ūdenstilpju tuvumā laukstaugu sugām bagāti zālāji vasarā ir galvenais barošanās biotops arī bebrim.

Amfibiontie zīdītāji

Liegumā konstatētas trīs amfibiontie zīdītāju sugas: ūdenscirslis *Neomys fodiens*, ūdenszurka un bebrs *Castor fiber*. Beбри samērā lielā skaitā sastopami gandrīz visos lielākajos meliorācijas grāvjos un strautos. Spriežot pēc medību dzīvnieku uzskaišu datiem, liegumā acīmredzot sastopamas arī ondatras, ūdri *Lutra lutra* un Amerikas ūdeles *Mustela vison*. Pēdējā no minētajām sugām ir introducēta Latvijas teritorijā un uzskatāma par nevēlamu faunas elementu. Tās ieviešanās Latvijas dabā bijis viens no iemesliem Eiropas ūdeles izzušanai.

Bebrs

Tā ir viena no zīdītāju sugām, kas lieguma teritorijā būtiski ietekmē gan veģetāciju, gan atsevišķas augu un dzīvnieku sugas. Vistiešākā ietekme novērojama meliorētajās teritorijās. Nograužot krūmus un kokus, beбри aizkavē zālāju apmežošanos. Savukārt būvējot dambjus uz meliorācijas grāvjiem, tiek atjaunots kādreizējais hidroloģiskais režīms. Tā kā meliorācijas grāvju vietumis liegumā ir samērā daudz, beбри ir ieviesušie biotopos, kuros to klātbūtne nav raksturīga: purvos un purvainajos mežos. Visumā dambji ir nelieli un to appludinātās platības ir nelielas. Meliorācijas grāvju un strautu krastos beбри vai nu rok alas, vai zemākās vietās būvē „mājas”. Atsevišķās vietās bebru darbības rezultātā bija izveidojušies nokaltušas koksnes sakopojumi gan stāvošu sausokņu, gan kritalu veidā, kuri visumā atbilda meža atslēgas biotopa – bebraine statusam. Tādejādi bebru darbība radījusi jaunu dzīves telpu koksnē dzīvojošajām, tai skaitā retajām, bezmugurkaulnieku sugām. Tai pat laikā lieguma teritorijā bebru darbībai nav būtiskas ietekmes uz mežu kā resursu. Kā bebru darbības negatīvais aspekts minama ūdens līmeņa paaugstināšana Seklenes un Velnezeros, kā rezultātā izzudušas vairākas augu sugas.

Latvijā veiktie vilku ekoloģijas pētījumi (Andersone, 2002) liecina, ka bebrs ir nozīmīgs vilku barības resurss.

Tā kā bebru darbība no dabas aizsardzības viedokļa lieguma teritorijā lielākoties uzskatāma par pozitīvu, bebru medības un to darbības ierobežošana pieļaujama tikai Zutenes, Seklenes un Velnezaru apkaimē.

Dažādos biotopos dzīvojošās zīdītājdzīvnieku sugas

Liegumā konstatēta viena no Latvijā visbiežāk sastopamajām sīko zīdītāju sugām - meža cirslis un noteikti sastopama arī otra - mazais cirslis. Tās praktiski vienlīdz bieži satopamas kā mežainos, tā atklātos un kā sausos, tā mitros sauszemes biotopos.

Liegumā konstatētas divas sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis un Natūza sikspārnis, bet kā varbūtējas minamas vēl četras sugas. Dienas slēptuves sikspārņiem parasti ir ēkās un koku dobumos, bet barojas tie dažādos biotopos.

Augstāk jau norādīts uz vēl citām sugām, kas pārmaiņus izmanto dažādus biotopos.

5.tabula.

Tipiskās zīdītājdzīvnieku sugas dabas liegumā "Stiklu purvi"

Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums
<i>Sorex araneus</i>	Meža cirslis
<i>Sorex minutus</i>	Mazais cirslis
<i>Eptesicus nilssonii</i>	Ziemeļu sikspārnis
<i>Lepus europaeus</i>	Pelēkais zaķis
<i>Lepus timidus</i>	Baltais zaķis
<i>Clethrionomys glareolus</i>	Meža strupaste
<i>Microtus arvalis</i>	Lauku strupaste
<i>Castor fiber</i>	Eirāzijas bebrs
<i>Sus scrofa</i>	Meža cūka
<i>Cervus elaphus</i>	Staltbriedis
<i>Alces alces</i>	Alnis
<i>Capreola capreolus</i>	Stirna

Aizsargājamās zīdītājdzīvnieku sugas

6. tabulā apkopoti dati par īpaši aizsargājamo sugu sastopamību Stiklu dabas liegumā. **16. pielikumā** dota informācija par aizsargājamo zīdītājdzīvnieku populāciju stāvokli dabas liegumā.

6. tabula.

Aizsargājamās zīdītājdzīvnieku sugas dabas liegumā "Stiklu purvi"

Suga	LSG	ES	ĪAS	MIK
<i>Neomys fodiens</i> – ūdenscirslis	4			
<i>Eptesicus nilssonii</i> - ziemeļu sikspārnis			X	
<i>Pipistrellus nathusii</i> - Natūza sikspārnis			X	
<i>Lepus timidus</i> - baltais zaķis			X	
<i>Canis lupus</i> – vilks		II; IV; V	X	
<i>Lutra lutra</i> – ūdrs	4	II; IV	X	
<i>Martes martes</i> – meža cauna		V	X	
<i>Lynx lynx</i> – lūsis		II; IV	X	

Apzīmējumi.

LSG – aizsardzības kategorija Latvijas Sarkanajā grāmatā (1998. gada izdevums) (0-4 – kategorijas atbilstoši IUCN kategorijām); **ES** – ES Sugu un biotopu direktīvas un Putnu direktīvas sugas,

II,IV,V – šīs direktīvas pielikumi; ĪAS– MK noteikumu Nr. 396 (2000.14.11) “Īpaši aizsargājamo sugu saraksts” sugas, I.pielikums „Īpaši aizsargājamo sugu saraksts”; MIK - MK noteikumu Nr. 45 (2001.30.01) “Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” sugas.

1.4.2.2. Herpetofauna

Līdz šim herpetofaunas pētījumi dotajā teritorijā nebija veikti.

2005. gada pētījumos konstatētas 8 sugas, kuru uzskaitījums un izplatības raksturojums dots **17. pielikumā**. Nacionālajā līmenī aizsargājamās sugas nav konstatētas. No ES Sugu un biotopu direktīvas IV pielikumā minētajām sugām sastopama purva varde *Rana arvalis* un dīķa varde *Rana lessonae*.

Nepieciešamie papildus pētījumi

Tritonu sugas netika konstatētas, lai gan ir iespējamās (lielais tritons, *Triturus cristatus*) vai gandrīz noteikti sastopamas (mazais tritons, *Triturus vulgaris*) dotajā teritorijā. Šo sugu izplatības un biotopu noskaidrošanai nepieciešams īpašs pētījums potenciālajās nārsta ūdenstilpēs pavasarī (maijs-jūnijs) pieaugušo īpatņu nārsta laikā, vai vasaras 2. pusē (augustā), meklējot tritonu kāpurus. Šajā sakarā perspektīvākā ir grāvju sistēma klajumā uz ZR no Stikliem, karjers un grāvji uz DA no Stikliem.

1.4.2.3. Ornitofauna

Ornitoloģiskās izpētes līmenis teritorijā, vēsturiskie pētījumi

Iepriekšējā laika periodā – mūsu gadsimta sākumā, kā arī iepriekšējā gadsimta astoņdesmitajos un deviņdesmitajos gados Stiklu dabas liegums un tā apkārtnē teritorijas ornitoloģiskās izpētes nolūkos apmeklēta salīdzinoši regulāri. Par teritorijas ornitofaunas izpētes sākuma laiku jāuzskata pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu sākums, kad uzsākts darbs pie Latvijas ligzdojošo putnu atlanta (1980-1984). Tad tam sekojošais Eiropas ligzdojošo putnu atlants (1985-1989).

Latvijas purvu izpētes projekta (rietumdaļa) ietvaros no 06.līdz 10.07.1995. purvu apkārtni apmeklēja A.Petriņš, dabas liegumā un tā robežu tuvumā, kontrolējot melno stārķu ligzdu mikroliegumus un vairākās vietās veicot arī 1,5-2 stundu ilgas dienas plēsīgo putnu novērojumus no augstām vietām .

EMERALD projektā ornitofaunu Stiklu purvu kompleksā – purvos, ezeros un to apkārtnē, kā arī mežā 2001.gada aprīlī un maijā inventarizējis V. Liepa. Kopumā 2001.g.aprīlī un maijā viņš teritoriju apmeklēja 7 reizes, katru dienu veicot vienu vai vairākus maršrutus, gan purvu, gan mežu daļā.

No 2003.gada uzsākta Purvu manitoringa programma, kurā reģistrēts arī putnu uzskaites maršruts Vasenieku purvā. Tādējādi ir trīs gadu ilgs putnu uzskaišu materiāls no šī purva.

2005.g. aprīlī, maijā un jūlijā veikti vairāki maršruti, kas pēc iespējas pilnīgāk aptver dabas lieguma teritoriju. Aprīlī veiktie maršruti bija orientēti uz agri ligzdojošo īpaši aizsargājamo pūču sugu, dzeņu sugu, kā arī citu aizsargājamo putnu sugu

meklēšanu. Maijā izieti vairāki purvu maršruti, bet jūlijā skatīti medņu riesti, meklēti vēlū ligzdojošie dienas plēsīgie putni un melnie stārķi.

Teritorijā tipiskākās un izplatītākās sugas

Tā kā dabas lieguma „Stiklu purvi” īpatnība ir diezgan vienmērīgā meža un purva kā biotopu pārstāvēniecība, tad tas atspoguļojas arī putnu sugu sastāvā.

Visos augstajos purvos un to pārejas purvu fragmentos bieži novērojamas sugas ir **lauku cīrulis** *Alauda arvensis* un **plāvu čipste** *Anthus pratensis*, mazāk **lukstu čakstīte** *Saxicola rubetra*, lielāka apaugumu vietās **dzezuze** *Cuculus canorus*, **koku čipste** *Anthus trivialis*, purvu malu zonās **mērkaziņa** *Gallinago gallinago*, vietās ar lapkokiem **vītītis** *Phylloscopus trochylus*.

Purvus ietverošo vecāko mežaudžu robežzonās putnu sugu skaits ir visai liels. Parastākās ir **žubīte** *Fringilla coelebs*, **melngalvas ļauķis** *Sylvia atricapilla*, **čunčunš** *Phylloscopus collybita*, **vītītis** *Phylloscopus trochylus*, **svirlītis** *Phylloscopus sibilatrix*, **sarkanrīklīte** *Erithacus rubecula*, **melnais meža strazds** *Turdus merula*, **paceplītis** *Troglodytes troglodytes*, **melnais mušķērājs** *Muscicapa hypoleuca*, **dziedātājstrazds** *Turdus phylomelos*, **lauku balodis** *Columba palumbus*, **meža tilbīte** *Tringa ochropus*, **sloka** *Scolopax rusticola* un daudzas citas.

Tā kā purvus aptverošie meži aug pārsvarā uz oligotrofām augsnēm, tad gandrīz visur dominējošā koku suga ir priede. Skuju koku, it sevišķi priežu mežos putnu gan sugu skaita, gan blīvuma ziņā ir krietni mazāk. Te raksturīgi ir **žubīte** *Fringilla coelebs*, **koku čipste** *Anthus trivialis*, **mizložņa** *Certhia familiaris*, **pelkājīte** *Prunella modularis*, **dižraibais dzenis** *Dendrocopos major*, **zeltgalvītis** *Regulus regulus*, **sīlis** *Garrulus glandarius*, **cekulzīlīte** *Parus cristatus*, **pelēkais mušķērājs** *Muscicapa striata* un citas.

Dabas liegumā konstatēto putnu uzskaitījums dots **18. pielikumā**.

Teritorijā konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas

Īpaši aizsargājamo sugu uzskaitījums dots 7. tabulā. To raksturojums un atradņu uzskaitījums dabas liegumā “Stiklu purvi” dots **19. pielikumā**. Medņu riestu un aizsargājamo sugu izplatības karte redzama **3. pielikumā**.

7.tabula
Dabas liegumā “Stiklu purvi” un tā tiešā apkārtne konstatētās Latvijas un Eiropas īpaši aizsargājamās putnu sugas un to sastopamības biežums 2005. ligzdošanas sezonā

Sugas nosaukums	LV	PDI	MIK	Biotops	Sastopamība dabas liegumā**
Lielais dumpis <i>Botaurus stellaris</i>	+	+	+	Ezeri, dīķi, pludinājumi	Ligzdo Struņķu dīķos pie teritorijas dienvidaustrumu robežas.
Melnais stārķis <i>Ciconia nigra</i>	+	+	+	Meži	Novēro epizodiski, ligzdo 2-4 pāri

Ziemeļu gulbis <i>Cygnus cygnus</i>	+	+	+	Ezeri, purvi, dīķi, pludinājumi	Caurceļošanas laikā. Varētu ligzdot 1-2 pāri
Zivju ērglis <i>Pandion haliaeetus</i>	+	+	+	Meži, pludinājumi, purvi	Novērots regulāri. Ligzdo 2-3 pāri
Ķīķis <i>Pernis apivorus</i>	+	+	-	Meži	Ligzdo vismaz 10 pāri
Jūras ērglis <i>Haliaeetus albicilla</i>	+	-	+	Ezeri, meži	2005.g. atrasta ligzda.
Čūskērglis <i>Circaetus gallicus</i>	+	+	+	Purvu-mežu robeža	Novērots vienu reizi medījum.
Niedru lija <i>Circus aeruginosus</i>	+	+	-	Dažādi niedrāji	Novērota vienu reizi.
Mazais ērglis <i>Aquila pomarina</i>	+	+	+	Lapkoku un jaukti meži lauku masīvu tuvumā	Novērots vairākas reizes, iespējams ligzdo 1-2 pāri teritorijā vai blakus tai.
Rubenis <i>Tetrao tetrix</i>	++	+	-	Augstie purvi, retaines, izcirtumi, mež malas	Riesto visos purvos, kopskaitā vismaz 28-30 rubeņu gaiļi.
Mednis <i>Tetrao</i> <i>urogallus</i>	++	+	+	Priežu meži	5 riesti teritorijā, vēl 3 tuvu tās robežām
Mežzirbe <i>Bonasa bonasia</i>	++	+	-	Mežs	Piemērotās vietās bieža
Dzērve <i>Grus grus</i>	+	+	-	Niedrāji, slapji meža iecirkņi, izcirtumi, purvi	Regulāri ligzdo vismaz 15 pāri, neligzdojošās vismaz 20
Grieze <i>Crex crex</i>	+	+	-	Lauki, pļavas	Ligzdo vismaz 5 pāri
Dzeltenais tārtiņš <i>Pluvialis apricaria</i>	+	+	-	Augstie purvi	Ligzdo visos purvos kopskaitā vismaz 15 pāru
Kuitala <i>Numenius</i> <i>arquta</i>	+	-	-	Augstie purvi	Novērota vienu reizi 2003.g.
Purva tilbite <i>Tringa glareola</i>	+	+	-	Augstie purvi	Ligzdo 4 purvos no 6, kopskaitā vismaz 14 pāru
Upes zīriņš <i>Sterna</i> <i>hirundo</i>	+	+	-	Ezeri, dīķi	2005.g. viens pāris Stūriņezērā
Meža balodis <i>Columba oenas</i>	+	-	+	Mežs	Konstatēts 2 vietās.
Apodziņš <i>Glaucidium</i> <i>passerinum</i>	+	+	+	Mežs	Ligzdo vismaz 8-10 pāri
Bikšainais apogs <i>Aegolius funereus</i>	+	+	+	Priežu un jaukti skujkoku meži	Ligzdo vismaz 10 pāri
Vakarlēpis <i>Caprimulgus</i> <i>europaeus</i>	+	+	-	Mežs	Biežs
Trīspirkstu dzenis <i>Picoides</i> <i>trydactylus</i>	+	+	+	Mežs	Ligzdo 3-6 pāri
Sila cīrulis <i>Lullula</i> <i>arborea</i>	+	+	-	Meža malas	Atsevišķās vietās ligzdo
Melnā dzilna <i>Dryocopus martius</i>	+	+	-	Mežs	Varētu ligzdot vismaz 15 pāri

Pelēkā dzilna <i>Picus canus</i>	+	+	-	Mežs	Varētu ligzdot vismaz 8-10 pāri
Brūnā čakste <i>Lanius collurio</i>	+	+	-	krūmāji	Piemērotās vietās ligzdo
Lielā čakste <i>Lanius exubitor</i>	+	-	-	Augstais purvs	Kopā visos purvos ligzdo 3-4 pāri
Mazais mušķerājs <i>Ficedula parva</i>	+	+	-	Mitri veci meži	Ligzdo 20-30 pāri

Apzīmējumi:

LV – Latvijā īpaši aizsargājama suga

PDI – Putnu direktīvas I pielikuma putnu suga

MIK – veidojams mikroliegums

** - skaita vērtējumā ietilpst arī tie pāri/īpatņi, kas DL ielido baroties, bet ligzdo netālu ārpusē apmēram – 0,5-1 km robežās.

++ - ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama putnu suga

Ornitofaunas daudzveidības novērtējums

Dabas lieguma **mežos**, kas apņem visus 5 teritorijas augstos purvus, līdz šim datētas 16 īpaši aizsargājama putnu sugas, no kurām 15 sugas minētas Putnu direktīvas I pielikumā. Tā ir lielākā daļa no visām teritorijā konstatētajām sugām.

Salīdzinoši tik lielam īpaši aizsargājama putnu sugu skaitam par iemeslu ir dabas lieguma mežu visai lielā dažādība. Bez priežu tīraudžu un jauktu skujkoku nogabaliem, kas ir lielā pārsvarā, pārstāvēti arī lapu koku meži.

Mežaudzes ir hidroloģiski daudzveidīgas. Sastopami dažādi mežaudžu augšanas apstākļu tipi - no dumbrāja līdz vērim un no purvāja līdz lānam, silam un grīnim.

Dominē mitrie un slapjie meža augšanas apstākļu tipi. Liela nozīme ir mežaudžu izteikti mozaīkveidīgajam izvietojumam, kad mijas nogabali ar dažādiem mitruma režīmiem. Svarīgi, ka dabas liegumā daudzus kilometrus aizņem purvu – mežu robežjoslas, to konfigurāciju nosaka purvu līči un pussalas. Šāda veida robežjoslām – starp diviem dažādiem biotopiem, raksturīgs paaugstināts sugu skaits un blīvums.

Atsevišķos dabas lieguma sektoros sastopami vidēja vecuma un veci ozoli, kas dažviet nogabalos veido visai būtisku sastāvdaļu un no bioloģiskā viedokļa dažādo vidi.

Tālāk nosauktas teritorijas meža daļā konstatētās Eiropas nozīmes īpaši aizsargājama putnu sugas (Putnu direktīvas I pielikums – 7. tabula).

No īpaši aizsargājamiem dienas plēsīgajiem putniem – piekūnveidīgajiem (*Falconiformes*) novērotas 5 sugas– zivju ērglis (2-3 pāri), ķīķis (ap 10 pāru), jūras ērglis (1 pāris), čūskērglis (novērots), mazais ērglis (ap 1-2 pāru).

Vistveidīgā (*Galliformes*) putni pārstāvēti ar 2 Eiropas nozīmes sugām, kas Latvijā ir daļēji izmantojama sugu sarakstā – mežirbi (sastopama bieži) un medni, kuram meža un purvu robežjoslā vai to tuvumā zināmi 5 riesti kā mikroliegumi, bet dabas lieguma tiešā tuvumā izvietojas vēl 3 medņu riesti.

Šeit labi pārstāvēti īpaši aizsargājami dzilnveidīgie (*Piciformes*) putni – trīspirkstu dzenis (3-5 pāri), pelēkā dzilna (8-10 pāri) un melnā dzilna (ap 15 pāru), no kuriem pēdējās divas sugas vērtējamas kā daudzskaitlīgas.

Arī tādu pūčveidīgo (*Strigiformes*) īpaši aizsargājama putnu sugu, kā bikšainais apogs (ap 10 pāru) un apodziņš (ap 8-10 pāru) teritoriālo pāru skaits vērtējams kā salīdzinoši liels.

Bez iepriekš jau nosauktajām Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām putnu sugām, meža daļā vēl sastopams melnais stārķis (2-4 pāri), meža balodis (konstatēts 2 vietās, tikai Latvijas īpaši aizsargājama putnu suga), vakarlēpis (biežs), mazais mušķērājs (ap 20-30 pāru).

Dabas lieguma ievērojamu daļu aizņem **augstie purvi**. Vasenieku, Pumpuru, Dižpurva, Vanagu, Medņu un Zvaguļu purvu kopējā platība ir 2257 ha jeb 34% no dabas lieguma teritorijas. Šī purvu kompleksa platība kopā ar Sēmes purva dienvidu līci – Trišautpurvu/Semspurvu- ir ap 2607 ha.

Katrs no minētajiem purviem ir savdabīgs un atšķirīgs. Galvenie faktori, kas nosaka putnu faunas bagātību konkrētā purvā ir tā lielums (jo lielāks, jo bagātāka), dabiskums jeb tā mitruma pakāpe (jo mitrāks, jo bagātāka), apauguma pakāpe jeb pārskatāmība (jo klajāks, jo bagātāka), ezeriņu-lāmu daudzums (jo vairāk ezeriņu, jo bagātāka).

Kā redzams 8. tabulā, visbagātākais purvs tipisko īpaši aizsargājamo Eiropas nozīmes putnu sugu ziņā gan kvantitatīvi, gan kvalitatīvi ir Zvaguļu purvs. Te konstatēti 6 dzelteno tārtiņu un 5-8 purva tilbīšu pāri.

Arī blakus esošais, klajais Pumpuru purvs bagāts ar dzeltenajiem tārtiņiem – 5 pāri, viens purva tilbītes pāris. Dižpurvā, nelielo klajo zonu dēļ un sakarā ar nelielo purva ezeriņu skaitu, šīs sugas pārstāvētas vājāk - attiecīgi 1 un 3 pāri. Jāatzīmē, ka visos šā dabas lieguma purvos, izņemot Medņu purvu, konstatēti riestojam rubeņi. Pēc aptuvena vērtējuma vislielākie rubeņu riesti atrodas Zvaguļu (ap 8 gaiļem) un Vasenieku purvos (ap 7gaiļiem), mazākā skaitā Dižpurvā (izklaidus) un Pumpuru purvā (ap 3-5 gaiļiem).

Visos minētajos purvos, izņemot Medņu un Vanagu purvus, kaut reizi, konstatēta tikai purviem raksturīga putnu suga - lielā čakste (Latvijā īpaši aizsargājama suga), kā arī dzērve, kas ligzdo arī citos teritorijas biotopos, piemēram, slapjos meža nogabalos, upīšu palieņu zonās un līdzīgās vietās.

Kopumā dabas lieguma purvi ir vērtējami kā maz ietekmēti. Pavisam purvos kopā novērotas 7 īpaši aizsargājamās putnu sugas.

No purviem tipiskajām īpaši aizsargājamajām Eiropas nozīmes putnu sugām vislielākais skaits ir dzeltenajam tārtiņam –14 pāru, purva tilbītei –ap 10 pāru. Riestojošo rubeņu kopējais skaits - ap 25.

Atsevišķos gadījumos purvos konstatētas tādas Eiropas nozīmes putnu sugas, kā ziemeļu gulbis, kuitala, niedru lija (Vasenieku purvā), zivju ērglis (ligzda Medņu purvā), čūsku ērglis (Vanagu purvā).

Kā sugu daudzveidību ierobežojošs faktors jāuzskata tas, ka katrs no purviem atsevišķi nav pārāk liels, un, ka visos no tiem nav lāmas un ezeriņi. Arī pārlietu blīvs priedes aizaugums atsevišķās purvu vietās un melioratīvā ietekme sašaurina sugu spektru un pāru skaitu. Tomēr, teritoriāli nelielie, bet netālu viens no otra esošie dabas lieguma purvi kopā veido mozaikveida mitraini, kurā dzīvojošās putnu sugas nelielo attālumu dēļ ir savstarpējā kontaktā. Tādēļ dabas lieguma purvi vērtējami kā vienots komplekss un tajos dzīvojošās sugas ir viena no šī teritorijas vērtībām.

Pļavas un lauki dabas liegumā pārstāvēti daudz mazākā platībā kā citi biotopi. Tās izvietotas teritorijas vidus un rietumu daļās joslās starp purviem. Līdz ar to, te atrastas

tikai 3 īpaši aizsargājamās Eiropas nozīmes putnu sugas – grieze, brūnā čakste un sila cīrulis (pļavas- meža robežjoslā).

Dabas lieguma **ezeri** ir visai nelieli, oligotrofī, ar mazattīstītu ūdensaugu veģētāciju, tādēļ putnu sugām, sevišķi ūdensputniem nav īpaši nozīmīgi, jo barošanās apstākļi tajos ir visi vāji. Tomēr bieži sastopamās ūdensputnu sugas tajos ir sastopamas. Konstatēta 1 īpaši aizsargājamā Eiropas nozīmes putnu suga - upes zīriņš Stūriņezērā.

Latvijas un Eiropas īpaši aizsargājamo purviem raksturīgo putnu sugu sastopamība dabas liegumā "Stiklu purvi".

Purvs	Platība*	Rubenis (riests)	Dzērve	Dzeltenais tārtiņš	Purva tilbīte	Lielā čakste	Kuitala	Ziemeļu gulbis
Vasenieku	497	7 (8)	1-2 n	6	5-8	1p 1983	1	1
Pumpuru (Gansilu)	283	2-3 (5)	1-2	5	1	1	-	-
Dižpurvs	724	3 (6+5+8)	3 un neligzdojošās	1	3	1	-	-
Semspurvs un Trīšautpurvs**	ap 350	2-3 (8)	2	1	2	1	-	-
Vanagu	354	4 (-)	2	1	-	-	-	-
Medņu	55							
Zvaguļu	344	8 (10)	1-2	1	-	1	-	-
Kopā	2431	4-28 (50)		15		3-5		

* pēc LPSR Kūdras fonda datiem uz 1980.g.1.janvāri

** ārpus lieguma teritorijas - Lielsalas purva dienvidrietumu līcis. Papildus informācija :

Lielsalas purvs –2019ha, izdalīts izstrādei 1659ha,1340ha frēzkūdras izstrāde, dzērveņu liegums (bijušais) 120ha (Priedaines mežniecības bij. 459-461,477,478 kv. t.sk. Stūriņu ez.)

(iekavās)- Valsts meža dienesta uzskaites dati (pēcV.Liepa)

Sugas, kurām nepieciešami papildus pētījumi

Nepieciešams precizēt sekojošas ziņas:

- 1) nepieciešams noskaidrot vai dabas liegumā pastāv vēl kāds **medņu** riests, par kura esamību netieši liecina 2005.g. sezonā pamanītās pazīmes;
- 2) nepieciešams precizēt **griežu** teritoriju izvietojumu;
- 3) mežos ligzdojošajām lielo ligzdu apdzīvotajām sugām svarīga ir ligzdošanas vietu noskaidrošana, kas dabas lieguma teritoriju izmanto kā barošanās vietu, bet, iespējams ligzdo ārpus tās, tiešā tuvumā (melns stārķis, mazais ērglis, u.c.).

1.4.2.4. Ihtiofauna

Saskaņā ar EMERALD projekta datiem dabas liegumā atzīmēta viena suga Vecierē – platgalve *Cottus gobio* (apsekojis J. Birzaks, J. Kalnups, 2001), ezeros nav

konstatētas aizsargājamas zivju sugas (apsekojis Ē. Aleksejevs u.c., 2002). Latvijas ezeru datu bāzē – WWW.ezeri.lv atrodama informācija par dažu sugu izplatību dabas lieguma teritorijā. Seklenes un Stūriņezērā atzīmēta līdaka, rauda asaris, bet Dižierē, bez augstāk minētajām sugām, ir konstatēts arī plaudis.

1.4.2.5. Bezmugurkaulnieki

Gliemju fauna

Tuvākās teritorijas, kurās veikta gliemju faunas izpēte ir Slīteres NP, Moricsala un Talsu mežniecība. Stiklos pētījumi līdz šim nav veikti.

Kopumā teritorijā konstatētas 23 sauszemes gliemežu sugas, kas ir 27 % no Latvijā zināmo sauszemes gliemežu sugu skaita, kā arī viena saldūdens gliemežu suga. Lielākā daļa ir tipiskas un parastas sugas. No tām aizsargājamas ir divas sugas – margainais vārpstiņgliemezis *Clausilia dubia* un asribu vārpstiņgliemezis *Clausilia cruciata*, kuram izveidojams mikroliegums. Abas sugas ir ierakstītas LSG. Tās ir arī dabisko mežu biotopu indikatorsugas.

Margainais vārpstiņgliemezis *Clausilia dubia*

Stiklos no apsekotajiem nogabaliem suga konstatēta 162.kv./18.nog. egļu mežā uz apses stumbriem (stumbra diametrs >40 cm). Tās sastopamību Stiklos var raksturot kā retu. Latvijā suga izplatīta visā teritorijā, taču sastopama reti. Margainais vārpstiņgliemezis ir raksturīgāks lapu koku mežiem. Nav konstatēts priežu meža biotopos. Tā ir recedenta, retāk subrecedenta suga ar 1. sastopamības klasi. Mežos, kuros suga konstatēta, ir veiktas izlases cirtes (izcirstas egles), vienreizējas un vairākas kailcirtes pēdējo simts gadu laikā. Sugas īpatņu skaits ir daudz mazāks mežos, kuri atjaunojušies pēc vairākkārtējām kailcirtēm, nekā mežos, kuros veiktas izlases cirtes. Nav konstatēta egļu kultūrās. Uzturas zemsegā, zem trūdošu koku un celmu mizas, zem kritālām un akmeņiem. Mitrā laikā uzturas uz lapu koku stumbriem. Kalcifila suga.

DA plānā sugai biotopos speciāli apsaimniekošanas pasākumi nav vajadzīgi. Sugu apdraud kailcirtes, tāpēc pirms plāno kailcirtes mežos (izņemot priežu mežus) jāveic sugu inventarizācija.

Asribu vārpstiņgliemezis *Clausilia cruciata*

Stiklos no apsekotajiem nogabaliem suga konstatēta 162.kv./18.nog. egļu mežā uz apses stumbriem (stumbra diametrs >40 cm). Tās sastopamību Stiklos var raksturot kā retu. Latvijā suga izplatīta visā teritorijā, taču sastopama reti. Asribu vārpstiņgliemezis biežāk un lielākā skaitā konstatēts Ziemeļvidzemē. Nav konstatēts priežu meža biotopos. Recedenta, retāk subrecedenta suga ar 1. sastopamības klasi. Mežos, kuros suga konstatēta, ir veiktas izlases cirtes (izcirstas egles) un vienreizējas kailcirtes pēdējo simts gadu laikā. Nav konstatēta egļu kultūrās. Uzturas zemsegā, zem trūdošu koku un celmu mizas, zem kritālām un akmeņiem. Mitrā laikā uzturas uz lapu koku stumbriem.

DA plānā sugai biotopos speciāli apsaimniekošanas pasākumi nav vajadzīgi. Sugu apdraud kailcirtes, tāpēc pirms plāno kailcirtes mežos (izņemot priežu mežus) jāveic sugu inventarizācija.

Kopumā gliemežu sugu daudzveidība Stiklos raksturojama kā mēreni bagāta, kam par iemeslu ir meža biotopu vienvēidība – pārsvarā priežu meži un egļu meži, kuri mežsaimnieciski ir ietekmēti.

Stiklos ir reģistrēta jauna atradne mitrāju pumpurgliemezim *Vertigo lilljeborgi*. Līdz šim sugai bija zināmas trīs atradnes Latvijā, no kurām ziņas par vienu ir vairāk nekā 50 gadus vecas. Suga konstatēta melnalkšņu mežā (privātā teritorijā netālu no tilta un ceļa uz mājām *Salīnas*). Ziņu par šo sugu ir pārāk maz, lai varētu objektīvi spriest par tās jūtīgumu un tipiskumu konkrētajā vietā, ietekmējošiem faktoriem un teritorijas apsaimniekošanas pasākumiem. Suga ir izteikti stenotopiska, kurai nepieciešamas ļoti slēgtas asociācijas atklātos piejūras mitrājos un zemajos purvos. Mitrāju pumpurgliemezis ir ziemeļeiropas suga. Areāls ietver Skandināvijas valstis (izņemot galējos ziemeļu apgabalus), Anglijas un Īrijas ziemeļdaļu. Izolēti areāli Vācijas dienviddaļā un Pirenejos, atsevišķās vietās Lietuvā.

Kukaiņi

Publicētu datu par bezmugurkaulnieku sugām dabas liegumā „Stiklu purvi” nav. Atsevišķi dati atrodami publikācijās, piemēram, M. Šternberga darbos par zirnekļiem. Viņa vadībā 1980-os gados Stiklos notika LU Bioloģijas fakultātes studentu prakses, kuru laikā tika ievāktas dažādas sugas. Iespējams, ka tika atrastas arī retas sugas, taču ne kolekcijas, ne prakses atskaites nav saglabājušās.

Arī Latvijas Sarkanajā grāmatā (Spuris 1998) nav tieši norādīts, ka dati iegūti DL Stiklu purvi, bet kartē ir atzīmēts. Acīmredzot sen konstatētais lielais dižkoksngrauzis *Ergates faber* tika atrasts studentu prakses laikā vai arī mutiska informācija iekļauta LSG.

Stiklu purvi tika apsekoti Emerald projekta laikā (2001.-2003.). No aizsargājamām un retām sugām tika konstatēti: vītolu slaidkoksngrauzis *Necydalis major*, zaļais vītogrāuzis *Aromia moschata*, apšu raibenis *Limenitis populi*, gāršas samtenis *Lopinga achine*, krastu medniekzirneklis *Dolomedes plantarius*.

DL teritorija ir liela un ietver visai atšķirīgus biotopus. Kopumā teritorijas lielākajā daļā ir Latvijai tipiska šo biotopu fauna. Atsevišķās vietās sugu daudzveidība ir augstāka. Bezmugurkaulnieku sugām nozīmīgās teritorijas ir redzamas kartē **4. pielikumā**.

DL apsekošanas laikā ievākti biotopu bioloģiskās vērtības indikatori (9. tabula), analizēta augstā lakstaugu-krūmu stāva (**20. pielikums**) un virsaugsnes (**21. pielikums**) fauna. Bezmugurkaulnieku pētījumi notika samērā īsā laika periodā, tāpēc šī ekspertīze parāda tikai daļu no iespējamās sugu daudzveidības.

Tauriņi pārlido un sugas, ar vairākiem izņēmumiem, ne vienmēr var tieši piesaistīt konkrētam biotopam. Tie raksturo visu teritoriju kopumā. Tauriņu sugu daudzveidība DL ir samērā augsta (37 sugas), jo konstatēta apmēram trešdaļa no Latvijā zināmajām sugām (9. tabula). Dominē sugas, kas ir ekoloģiski plastiskas, bieži sastopamas Latvijā. Tomēr konstatētas divas Eiropā aizsargājamas sugas gāršas samtenis *Lopinga achine* un meža sīksamtenis *Coenonympha hero* (10. tabula). Gāršas samtenis apdzīvo lapkoku mežus vai skujkoku mežu malas ar lapu kokiem. Meža sīksamtenis apdzīvo slapjas pļavas, bieži vien uz kūdrainas augsnes. Tātad abām šīm sugām ir piemēroti biotopi.

Stiklu purvos un to apkārtnē samērā lielā skaitā konstatēts purva dzeltenis *Colias palaeno*, kas ir purva glaciāreliekts. Barojas ar *Vaccinium* ģints sīkkrūmiem – brūklenēm, zilēnēm, mellenēm. Uzskatāms par purva biotopu speciālistu. Citu purva speciālisti

netika konstatēti. Purvos ir liels skaits arī divu zilenīšu sugu – *Plebeius idas* un *P. agrus*, kas ir raksturīgi tieši purviem, bet tie nav speciālisti. Kāpuri galvenokārt barojas ar viršiem. Purvam raksturīgas sugas ir atrodamas arī tālu aiz purva robežām.

Tauriņu izvietojums teritorijā ir nevienmērīgs. Tie lielākā skaitā sastopami vietās, kur meži mijas ar klajumiem, gar meža un purva malām. Meža masīvu un purvu vidienē tauriņu ir maz.

Sugām bagātākās vietas ir DL galējās rietumu daļas meži, meža stiga no Stikliem līdz Velnezeram un Seklenei, kā arī gar Zvaguļpurva ziemeļrietumu malu. Šeit lielā skaitā ir sastopamas abas Eiropā aizsargājamās sugas – meža sīksamtenis *Coenonympha hero* un gāršas samtenis *Lopinga achine*. Pēdējās divas atradnes apdraud aizaugšana: meža stiga - ar lapkokiem, platības pie Zvaguļpurva ar krūmiem un kokiem, pļavas tiek tikai daļēji pļautas. Jāpiezīmē, ka visas trīs tauriņu atradnes ir izolētas savā starpā un no citām tauriņu populācijām.

9. tabula
Dabas lieguma “Stiklu purvi” konstatētās biotopu indikatorsugas

Tauriņi	Spāres	Saproksilofāgi
Aglais urticae	Aeshna cyanea	Acanthoderes clavipes
Agrodiaetus Amanda	Ashna grandis	Adelocera fasciata
Apatura ilia	Calopteryx splendens	Laphria gibbosa
Aphantopus hyperantus	Calopteryx virgo	Laphria flava
Aporia crataegi	Coenagrion hastulatum	Lasius fuliginosus
Araschnia levana	Coenagrion lunulatum	Leptura pubescens
Argynnis adippe	Coenagrion puella	Melanotus erythropus
Argynnis aglaja	Cordulegaster boltoni	Monochamus sutor
Argynnis laodice	Gomphus vulgatissimus	Necydalis major
Argynnis paphia	Ischnura elegans	Oberea aculata
Brenthis ino	Lestes sponsa	Osmoderma eremita *
Carterocephalus palaemon	Leucorhinia rubicunda	Peltis grossa
Clossiana selene	Libellula depressa	Platycerus caraboides
Coenonympha arcania	Libellula fulva	Platyrhinus resinosus
Coenonympha glycerion	Libellula quadrimaculata	Poecilonota variolosa
Coenonympha hero *	Pyrrhosoma nymphula	Scolytes ratzenburgi
Coenonympha tullia	Somatochlora metallica	
Colias palaeno	Sympetrum flaveolum	
Gonopteryx rhamni		
Lasiommata maera		
Leptidea sinapis		
Limenitis populi		
Lopinga achine *		
Lycena virgaureae		
Maniola jurtina		
Melicta athalia		
Melicta dione		
Melicta Aurelia		
Ochlodes venatus		
Pararge aegeria		
Pieris brassicae		
Plebeius argus		
Plebeius idas		

Thymelicus lineola		
Thymelicus sylvestris		
Vacciniina optilete		
Vanessa Atlanta		

Apzīmējums: * - ES aizsargājama suga.

Augstā purva lakstaugu-sīkrūmu stāva bezmugurkaulnieku fauna

Tipiskā augstajā Vasenieku purvā lakstaugu-sīkrūmu bezmugurkaulnieku fauna ir nabadzīga (**20. pielikums**). Atšķirībā no citiem Latvijas purviem, dominē deļotājmušas *Empididae*, kuru imago un kāpuri ir plēsīgi. Tāpat samērā lielā skaitā konstatēti traušlājodi *Limoniidae*. Citu divspārņu dzimtu populācijas blīvums ir zems. Purviem raksturīgo trīsūdu *Chironomidae* blīvums ir ļoti zems, bet mīgeles *Ceratopogonidae* vispār netika konstatētas. Samērā daudz cikāžu *Cicadodea*. Zirnekļu blīvums ir atbilstošs purviem.

Lakstaugu-sīkrūmu bezmugurkaulnieku faunas īpatnību, iespējams, nosaka tas, ka paraugu ievākšanas vieta izvēlēta purva daļā, ko skārusi meliorācijas ietekme. Parauglaukumā ir maz sfagnu, virši ir zemi, vietām ir atklātas kūdras laukumiņi. Vietas izvēle ir izdarīta apzināti, lai nākotnē varētu novērtēt agrākā hidroloģiskā režīma atjaunošanas ietekmi. Šādos apstākļos bezmugurkaulnieku fauna ievērojami atšķiras no neskarta augstā purva faunas.

No naktstauriņiem purvos konstatēta liels raksturīgo sprīžmešu īpatņu skaits. Sugas nav noteiktas. To izlidošanas laiks ir vēlāks kā Viduslatvijas purvos, iespējams, tas saistīts ar Stiklu purvu atrašanos vairāk uz ziemeļiem.

Īpatnēja fauna ir izveidojusies Stiklu dižpurvā, kur ir pārejas purvu fragmenti. Šeit konstatētas slapjajām pļavām raksturīgas indikatorsugas, piemēram, purvāju sisenis *Mecostethus grossus*. Tas liek secināt, ka šādas ieplakas ar pārejas (zemā) purva fragmentiem paaugstina purva kopējo sugu daudzveidību.

Purva sugas nav apdraudētas.

Augstā purva virsausnes bezmugurkaulnieku fauna

Parauglaukums izvēlēts meliorācijas ietekmētā purva daļā. Tādējādi tika aprakstīta ietekmētā purva fauna. Konstatēts, ka virsausnes fauna ir daudzveidīgāka, kā tipiskā augstajā purvā (**21. pielikums**). Lai gan parauglaukums ir meliorācijas ietekmēts, tomēr ir saglabājušās purvam raksturīgās sugas. Purva speciālista skrejvaboles *Agonum ericeti* blīvums ir samazināts, citas skrejvaboles *Pterostichus rhaeticus* – ļoti zems. Konstatēts arī purva speciālists skrejvabole *Carabus nitens*. Purvam raksturīgo īsspārņu *Staphylinidae* un sprakšķu *Elateridae* populācijas ir vājas. Toties parādās skrejvaboles, kuru blīvums neskartos purvos ir zems, piemēram, pēc izmēra lielā skrejvabole *Carabus arvensis*, kā arī *Pterostichus diligens*. Konstatētas vaboļu sugas, kas apdzīvo ūdenstilpju krastus un purvā nav sastopamas, piemēram, *Dischirius globosus* un *Elaphrus* sp. To varētu izskaidrot ne tikai ar meliorācijas ietekmi, bet arī ar purva lāmu klātbūtni. Lāmām, atšķirībā no tipiskām purva lāmām, krasti nav apauguši ar sfagniem un ir piemēroti sugām, kurām nepieciešama atsegta augsne. Šis biotops nodrošina arī dažu ar ūdeņu

krastmalām saistītu blakšu *Hebrus ruficeps*, *Saldula* spp., *Hydrometra gracililenta* un citu pastāvēšanu.

Parauglaukumā ir arī purvam raksturīgie fitofāgi: lapgrauzis *Lochmaea caprea* un cikāde *Ulopa reticulata*.

Skudru sugu daudzveidība un populācijas blīvums ir nedaudz zemāks, kā tipiskā augstajā purvā. Ir paaugstināts māņzirnekļu populācijas blīvums, tie purvos sastopami reti. Zirnekļu blīvums ir atbilstošs augstajam purvam. Sugas nav noteiktas, iespējams, sugu sastāvs atspoguļo meliorācijas ietekmi.

Novērots, ka purvos ir īpaši daudz lielas piltuves veidojošo zirnekļu *Agelena labyrinthica*. Sugai nepieciešama zema veģetācija. Iespējams, ka šis zirneklis šogad visā Latvijā ir lielākā skaitā, arī Stiklu purvos.

Purva sugas nav apdraudētas.

Ezeru un upju bezmugurkaulnieku fauna

Spāru sugu skaits ir vidējs – 18 sugas (9. tabula). Spāru sugu sastāvs ir tipisks purva ezeriem un ir līdzīgs visos DL ezeros, jo tie arī tipoloģiski ir līdzīgi. Lielāka spāru daudzveidība konstatēta pie strauta, kas iztek no Vasenieku purva. Tur parādās upēm raksturīgas sugas. Īpaši jāatzīmē retās spāres *Cordulegaster boltoni* atradums. Protams, spāres dažkārt aizlido tālu no ūdenstilpes vai ūdensteces, kurā ir dzīvojuši to kāpuri, tā, ka ne vienmēr precīzi var pateikt to vairošanās vietu.

Vasenieku purva lāmas ir sugām nabadzīgas. Dominē bieži sastopamā spāre *Libellula quadrimaculata*. Savukārt no purva iztekošajā upītē daudzveidība ir ievērojami lielāka.

DL teritorijas ūdenstilpēs un ūdenstecēs tika meklētas arī retas un aizsargājamas ūdensvaboles, taču netika konstatētas. Parasto ūdensvaboļu daudzveidība ir augsta. Ir tikai nelieli piemēroti mikrobiotopi priekš divjoslu airvaboles *Graphoderus bilinetus*. Sugas atrašana ir iespējama eitrofās ūdenstecēs. Platajai airvabolei *Dytiscus latissimus* nav piemērotu biotopu. Suga nav raksturīga purva ezeriem. Kāpuri barojas ar makstenēm, kuru DL ūdeņos ir maz.

Velnezers un Seklene ir raksturīgi ar īpašu augstu trīsuļodu *Chironomidae* skaitu, kas netika novērots citos DL ezeros.

Vēl viena DL ezeru īpatnība - Dziļenes ezerā konstatēts sūklis *Spongilla lacustris*. Tas ir zināmā mērā paradoksāli, ka purva ezerā ar humusvielām bagātu, iespējams skābu ūdeni, ir atrodami sūkļi. Tas varētu būt izskaidrojams ar to, ka ziemeļu krasts ir no minerālaugsnes. Citos ezeros sūkļu nav, lai gan arī tiem kāds no krastiem ir ar minerālaugsni.

DL ūdeņu sugas nav apdraudētas. Rekreācija ezeru krastos būtiski neietekmē ezeru sugas.

Mežu bezmugurkaulnieku fauna

Analizējot saproksilofāgu sugu sastāvu (9. tabula), var konstatēt, ka tas ir samērā nabadzīgs, neskatoties uz to, ka dabas liegumā ir liels mežu īpatsvars. Lielas skujkoku audžu platības un relatīvi jauni meži pašlaik ir samērā nepiemēroti reto sugu

pastāvēšanai. Vecu lapkoku īpatsvars ir neliels. Tomēr jāatzīmē, ka DL ir stabila lielā asmaļa *Peltis grossa* populācija. Labas populācijas ir galvenokārt gar mazajām upītēm, kur lielāks lapkoku īpatsvars. Konstatēts ļoti retais sprakšķis *Adelocera fasciata*, kā arī citi dabisko mežu indikatori. Lielāka saproksilofāgu daudzveidība konstatēta mežos, kas atrodas gar ūdenstecēm. Īpaši augsta tā ir ap bebrainēm pie strauta, kas iztek no Vasenieku purva. Tur atrastas vairākas dabisko mežu indikatorsugas. Bebrainēs ir koki dažādās sadalīšanās pakāpēs un nodrošina ilgstošu saproksilofāgu pastāvēšanu. Mežos gar upītēm ir piemēroti mikrobiotopi bērzu briežvabolei *Ceruchus chrysomelinus*, bet īpatņi netika konstatēti. Arī gar ezeriem ir labvēlīgāki apstākļi saproksilofāgiem, jo ir lielāks bērzu un melnalkšņu īpatsvars. Tomēr visas konstatētās populācijas ir pie ezeriem vājas, jo piemērotu biotopu platības ir ierobežotas. Labākā vieta ir gar Zutenes ezera rietumu krastu, kur ir vecas priedes, egles, daudz kritalu, arī daži resni kadiķi. Te ir stabila lielā asmaļa populācija.

Savdabīgi koku sugām bagāti meži ir DL austrumu daļā pie Zvaguļu mājām. Tur ir tādi atmiruši koki kā pīlādži, lazdas, oši un kārkli. Tur ir liela saproksilofāgu daudzveidība.

Konstatēts viens ozols ar lapkoku praulgrauzi *Osmoderma eremita* (koordinātes: x 0387530, y 6357020). Populācija ir vāja, tomēr sugai ir perspektīvi nelieli biotopi DL rietumu daļā (183., 199. kvartāli). Koks ar praulgrauzi atrodas ārpus DL robežas tuvumā, tāpēc aizsardzības pasākumam rekomendējošs raksturs. Praulgrauzim piemēroti biotopi ir tie, kur agrāk, iespējams, bijusi parkveida ainava ar klajuma ozoliem. Tā kā Latvijā daudz citās vietās ir īpatņiem bagātas praulgrauža atradnes, tad esošā atradne nevar būtiski palielināt sugas aizsardzības statusu. Šeit pat konstatēts retais divzobu vārpstiņgliemezis *Clausilia bidentata* un plaši izplatītais gludais vārpstiņgliemezis *Cochlodina laminata*. Pašlaik šī teritorija stipri aizaug, kā arī vietām ir iestādītas egles un priedes. Tur var selektīvi cirst egles un atjaunot parkveida ainavu ar atsevišķiem ozoliem.

Priežu mežos gar Zvaguļpurva dienvidaustrumu malu konstatēta vāja skudru lauvas *Myrmeleon formicarius* populācija. Tas, protams, ir pārsteidzošs fakts, ka mitrāju kompleksā ir sausummīlošas sugas. Populācija, iespējams, ir izolēta.

DL mežos dispersi pie ezeriem, gar upītēm ir sastopama spožā skudra *Lasius fuliginosus*.

2005. gada janvāra vējgāzes bojātie koki nākotnē nodrošinās labvēlīgus apstākļus saproksilofāgu attīstībai.

Kopumā DL ir maz vietu ar saproksilofāgiem piemērotiem biotopiem, jo visā teritorijā ir bijusi un vietām turpinās saimnieciskā darbība. Dominējošie priežu meži ir maz piemēroti īpaši aizsargājamām sugām. Meža apsaimniekošana sugas ietekmē lielākoties negatīvi – zūd sugu biotopi (veci koki), bet dažas sugas var gūt labumu – parādās saules apspīdēti koki izcirtumu malās un izcirtumi ar ziedaugiem, kur papildus baroties.

Pļavu biotopu bezmugurkaulnieku fauna

Dabas liegumā pļavas lielākās platībās ir atrodamas tikai Stiklu ciema apkārtnē, kur tās tiek apsaimniekotas, citur tās ir nelielas. Nav konstatētas pļavas, kuras būtu piemērotas retu un aizsargājamu bezmugurkaulnieku sugu pastāvēšanai. Pļavās konstatētas tikai parastas tauriņu sugas.

10. tabula
Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētās retās un aizsargājamās kukaiņu
sugas.

Latviskais un latīniskais nosaukums	LSG	Berne	ES	MK 2000	MK 2001	MAB	Biotops	Sastopamība dabas liegumā
Divzobu vārpstiņgliemezis <i>Clausilia bidentata</i>	3			+		IS	Lapkoku meži	Reti
Strautuspāre <i>Cordulegaster boltoni</i>	2			+	+		Upes	Reti
Mainīgā spāre <i>Libellula fulva</i>	1			+			Ezeri	Reti
Ugunsspāre <i>Pyrrhosoma nymphula</i>	4						Ezeri, upes	Reti
Krastu medniekzirneklis <i>Dolomedes plantarius</i> *	3						Ūdeņu karstmalas	?
Zaļais vītolgrauzis <i>Aromia moschata</i> *	4						Veci vītoli	Reti
Lielais dižkoksgrauzis <i>Ergates faber</i> *	1			+	+	BSS	Vecas priedes	Reti
Vītolu slaidkoksgrauzis <i>Necydalis major</i>	2			+		IS	Atmiruši lapkoki	Reti
Lapkoku praulgrauzis <i>Osmoderma eremita</i>	1	II	II, IV	+	+	BSS	Atmiruši ozoli	Reti
Lielais asmalis <i>Peltis grossa</i>						IS	Atmirušas egles, bērzi	Pareti
Zilā briežvabole <i>Platycerus caraboides</i>						IS	Atmiruši lapkoki	Reti
Sveķu platsmeceris <i>Platyrhinus resinosus</i>						BSS	Trūdoša koksne	Reti
Apšu krāšņvabole <i>Poecilnota variolosa</i>						BSS	Saules apspīdētas dzīvas apses	Reti
Apšu zaigraibenis <i>Apatura ilia</i>	2						Apšu meži	Reti
Meža sīksamtenis <i>Coenonympha hero</i>		II	IV	+			Mitras pļavas	Vietām bieži
Apšu raibenis <i>Limenitis populi</i>	4						Apšu meži	Reti
Gāršas samtenis <i>Lopinga achine</i>		II	IV	+			Lapkoku, jaukti meži	Vietām bieži

Dzeltenā laupītājmuša <i>Laphria flava</i>	4					Atmiruši koki ar konsgraužiem	Reti
Kuprainā celmmuša <i>Laphria gibbosa</i>	1			+		Atmiruši koki ar konsgraužiem	Reti
Spožā skrejvabole <i>Carabus nitens</i>	2			+		Augstie purvi	Reti
Spožā skudra <i>Lasius fuliginosus</i>				+		Koki ar bojātu serdes daļu, dobumu	Pareti

Apzīmējumi:

LSG – Latvijas Sarkanā grāmatas (Spuris 1998) kategorija; Berne - Bernes konvencijas pielikumi; **ES** – ES Padomes direktīvas pielikumi; **MK** – LR Ministru kabineta noteikumi; **MAB** – dabiskie meža biotopi (Lārmanis u.c. 2000); **IS** – indikatorsuga, **BSS** – biotopu speciālistu suga; * - suga nav konstatēta inventarizācijas laikā.

1.4.3. Biotopi

1.4.3.1. Purvu biotopi

Dabas liegumā „Stiklu purvi” ir ietverti 6 augstie purvi – Vasnieku, Pumpuru, Stiklu Dižpurvs, Vanagpurvs, Bērzipurvs un Zvaguļpurvs. „Stiklu purvi” ir lielākais sūnu purvu komplekss Latvijas rietumdaļā. Purvu kopplatība ir 1873,6 ha (~28% no lieguma platības), tajā skaitā sūnu purvi – 1777,2 ha, zāļu purvi – 59,2 ha un pārejas purvi – 37,2 ha.

Pumpuru purvs ir meliorēts, taču grāvji ir nelieli un to efektivitāte zema, meliorācija uzsākta arī Vasnieku purvā.

Stiklu Dižpurvs ir vairāk pētītā teritorija. Purva lielāko daļu veido neskarts augstā sūnu purva biotopu komplekss. Stiklu purvā sastopamas *Sphagnetum magellanicum*, *Empetro nigri-Sphagnetum fuscum*, *Sphagnetum cuspidatum* un *Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestri* augu sabiedrības (Pakalne, Salmiņa, Segliņš, 2004). Raksturīgs ciņu-lāmu komplekss. Lāmām raksturīgās sugas ir parastais baltmeldrs *Rhynchospora alba* un dūkstu grīslis *Carex limosa*. Purva apmalēs ir zāļu un pārejas purvu biotopi. Biežāk ir sastopama pārejas purva veģetācija ar *Caricetum rostratae* augu sabiedrību. Nelielas teritorijas aizņem arī pūkaugļu grīšļa *Carex lasiocarpa* audzes (Pakalne, Salmiņa, Segliņš, 2004). Dižpurva ziemeļaustrumu daļā lāmu apmalēs ir Lindberga sfagna *Sphagnum lindbergii* atradnes.

Vasnieku purva meliorētajā daļā ir pazemināts ūdenslīmenis, tāpēc te lielāka loma augu segā ir sila virsim *Calluna vulgaris*, bet lāmas ir izzuvušas – tas ir degradēts augstā purva biotops. Te ir traucēta sfagnu sūnu attīstība un novērojama koku apauguma veidošanās. Līdz ar to mazinās bioloģiskā daudzveidība. Atsegtā kūdra grāvju malās un sausajās lāmās rada labvēlīgus apstākļus adventīvas un ekspansīvas sūnu sugas – parastās līklapes *Campylopus introflexus* – attīstībai, jo kūdra ir tik sausa, ka te nespēj augt citas augu sugas. Parastā līklape Vasnieku purvā konstatēta 2005. gada pavasarī. Parastā līklape Eiropā ir kļuvusi par nelabvēlīgu sugu, kura kāpu zonā izspiež dabīgo floru. Pārējo Vasnieka purva daļu veido neskarts augstā sūnu purva biotopu komplekss. Vasnieku purva centrālajā daļā saglabājies ciņu-lāmu komplekss (attēls **29. pielikumā**),

kas ir sevišķi nozīmīgs faktors putnu sugu eksistencei. Lāmas ir gan īslaicīgi izžūstošas, gan ar pastāvīgu ūdens līmeni. Lāmās sastopamas tādas biotopam raksturīgas aknu sūnas kā zvīņlapu kurcija *Kurzia pauciflora* un peldošā zemzarīte *Cladopodiella fluitans*. Vasenieku purva rietumu malā veidojas strauts, kas ievērojami palielina teritorijas bioloģisko daudzveidību, radot kontaktjoslas un specifiskus ekoloģiskos apstākļus. Purva dienvidu daļā sastopama *Eriophoro – Trichophoretum cespitosi* augu sabiedrība.

Vanagpurvā un **Zvaguļu** purvā ir neskarts augstā sūnu purva biotopu komplekss. Te ir bagātākās, rietumlatvijai raksturīgās sugas – ciņu mazmeldra *Trichophorum cespitosum* atradnes liegumā. Suga šeit veido *Eriophoro – Trichophoretum cespitosi* augu sabiedrību. Šajos purvos nav lāmas ar noturīgu ūdenslīmeni. Ieplakās ir parastā baltmeldra *Rhynchospora alba* audzes. Te sastop arī reto un īpaši aizsargājamo sūnu sugu – sfagnu apaļlapi *Odontoschisma sphagnii*, kura sastopama tikai nedaudzos Latvijas rietumdaļas purvos (Tīrspurvs, Nidas purvs, Klāņu purvs, Zemgaļu purvs, Lielais Ķemeru tīrelis, kā vienīgais izņēmums Latvijas austrumdaļā, bet arī Piejūras zemienē, jāmin Laugas purvs Limbažu rajonā).

Lai gan **Pumpuru** purvs ir meliorēts, grāvji šeit ir sekli, aizaugoši un vāji funkcionējoši (attēls **29. pielikumā**), tāpēc šeit iespējama pakāpeniska dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanās. Purvā ir arī dažas lāmas ar noturīgu ūdenslīmeni (attēls **29. pielikumā**). Purvs ir samērā klajš. Minēto apstākļu dēļ, var uzskatīt, ka te ir neskarts augstā sūnu purva biotopu komplekss. Pumpuru purva lāmu apmalēs raksturīgas sevišķi bagātas garlapu raseņu *Drosera anglica* audzes. Te sastop arī hibrīdsugu *Drosera x obovata*. Dažās vietās ir konstatēta sfagnu apaļlape *Odontoschisma sphagnii*.

Bērzs purvs ir mazākais no Stiklu purviem. Tas ir samērā sauss un aizaudzis ar parasto niedri *Phragmites australis*. Spriežot pēc koku straujā gadskārtējā pieauguma, mitruma apstākļi pasliktinājušies pēdējo gadu laikā. Nav sastopamas aizsargājamas sugas.

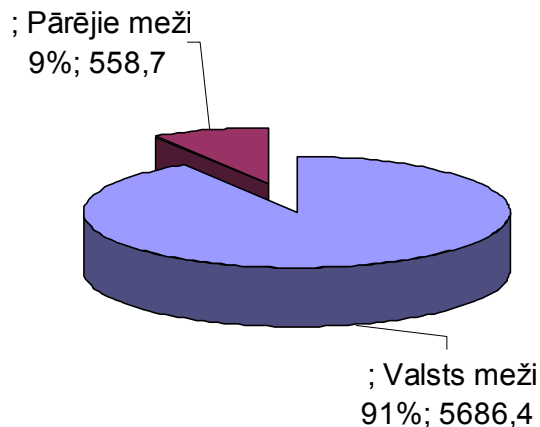
Aizsargājami purvu biotopi (karte **5. pielikumā**, biotopu platības 12. tabulā) saskaņā ar Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvu “Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” ir: **neskarti augstie purvi** (7110*); **degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās** (7120); **pārejas purvi un slīkšņas** (7140).

1.4.3.2. Mežu biotopi

Meži aizņem 68 % no teritorijas, 749 ha mežu ir privātīpašumā (2. att.).

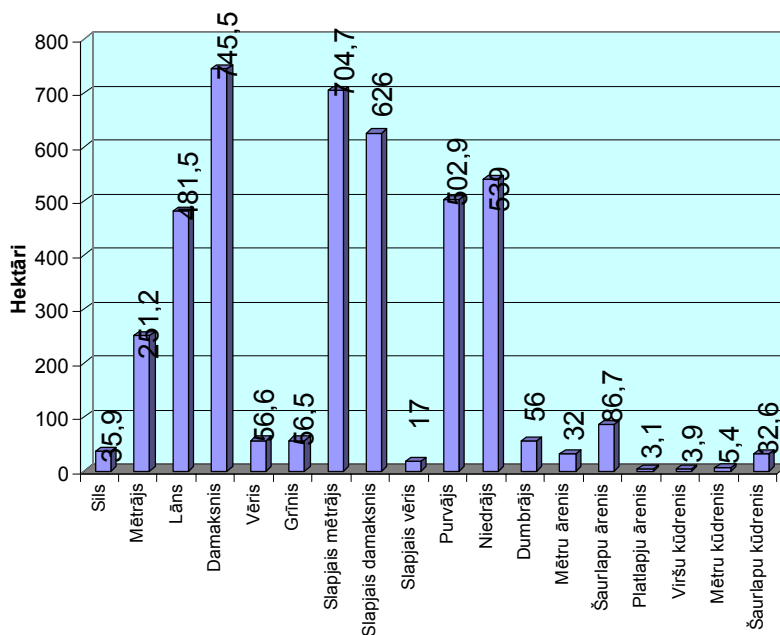
Dabas lieguma „Stiklu purvu” teritorijā ir konstatēti 19 meža augšanas apstākļu tipi (3.attēls). Biežāk izplatītie ir **slapjaini** – tie kopumā sastāda 34% no visiem mežiem. Šajā grupā dominē slapjais mētrājs un slapjais damaksnis. Ievērojami mazāk ir pārstāvēts grīnis un slapjais vēris. 33% no teritorijas mežiem veido **sausieņu** meži – pārsvarā damaksnis un lāns, mazākas teritorijas aizņem mētrāji, bet nelielās platībās sastopams vēris un sils. **Purvaini** sastāda 29% no teritorijas. Starp tiem visvairāk ir sastopams niedrāja un purvāja meža augšanas apstākļu tips, nelielās platībās sastopami dumbrāji. **Susinātie mežu tipi** – āreņi (3%) un kūdreņi (1%) aizņem nenozīmīgas teritorijas.

Valsts un pārējie meži Stiklu dabas liegumā, ha un %

2.attēls. Valsts un pārējie meži dabas liegumā „Stiklu purvi”.

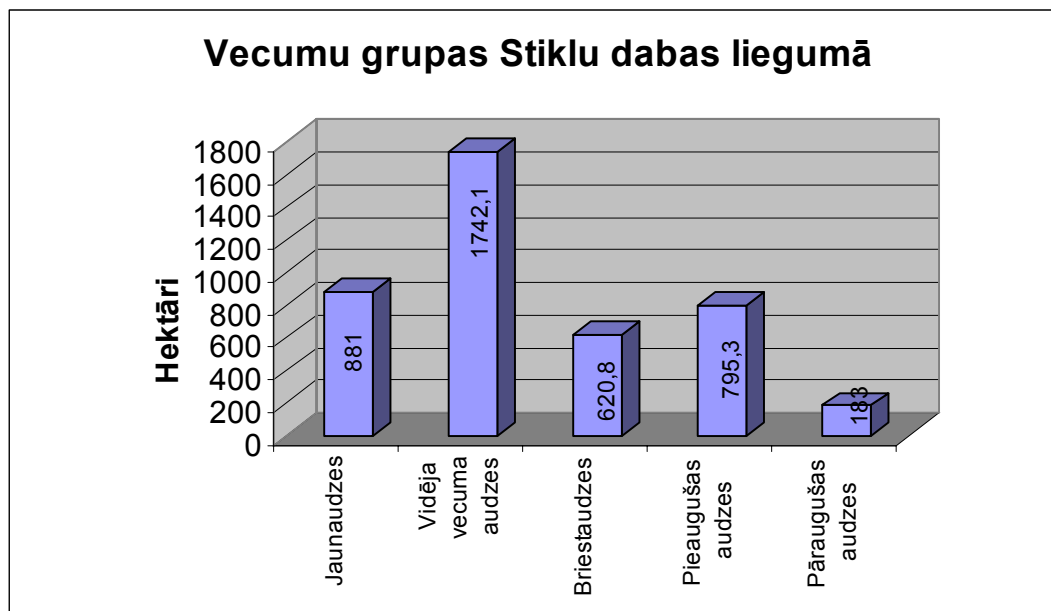
Meža augšanas apstākļu tipu sadalījums Stiklu dabas liegumā

3. attēls. Meža augšanas tipu sadalījums dabas liegumā „Stiklu purvi”.

Biežāk sastopamā koku suga ir priele - tā dominē 80% no kopējās meža zemju platības. Bērzs dominē 10% no teritorijas, egļu – 9%, bet melnalksnis un apse – 1% no mežu kopplatības.

43% no mežu kopplatības sastāda meži, kuru vecums ir no 51 līdz 100 gadiem, 33% mežaudžu vecums nepārsniedz 50 gadus, 22% mežaudžu vecums ir no 101 līdz 150 gadiem un tikai 2% mežaudzēs koku vecums pārsniedz 151 gadu vecumu (saskaņā ar taksāciju, maksimālais uzrādītais vecums ir 183 gadi; 4. attēls).

4. attēls. Vecuma grupas dabas liegumā „Stiklu purvi”.

Dabiskie meža biotopi

Dabisko mežu biotopu (jeb mežaudžu atslēgas biotopu) uzskaitē dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā uz 2003. gadu fiksēti 43 dabisko meža biotopu nogabali vai to daļas 56,3 ha platībā, bet, veicot papildus pētījumus, uz 2005. gada septembri ir izdalīti 65 dabisko meža biotopu nogabali 90,4 ha platībā un 67 potenciālie dabisko meža biotopu nogabali 125,4 ha platībā (karte **6. pielikumā**). Dominē skuju koku meža dabiskie biotopi, kas aizņem 45,9 ha (potenciālie - 86,8 ha). Otrajā vietā ir slapjie priežu un bērzu meži 12,1 ha platībā (potenciālie - 23,3 ha). Pārējo dabisko meža biotopu platība ir niecīgāka (11. tabula).

11. tabula

Dabiskie meža biotopi dabas liegumā „Stiklu purvi” (stāvoklis uz 2005.g.septembri)

Mežaudžu atslēgas biotopu veidi	Platība (ha)
Skuju koku mežs	45,9
Slapjš priežu un bērzu mežs	12,1
Mistrots skuju – lapu koku mežs	19,7
Slapjš melnalkšņu mežs	9,7
Cits lapu koku mežs	2,9
Biokoks	0,1
Kopā	90,4
Potenciālo mežaudžu atslēgas biotopu veidi	Platība (ha)
Skuju koku mežs	86,8
Slapjš priežu un bērzu mežs	23,3
Mistrots skuju – lapu koku mežs	9,5
Slapjš melnalkšņu mežs	3,5
Cits lapu koku mežs	2,3
Kopā	125,4

Aizsargājami meža biotopi saskaņā ar Eiropas Padomes 1992. gada 21. maija direktīvu “Par dabīgo biotopu, savvaļas augu un dzīvnieku aizsardzību” ir (karte 5. pielikumā, biotopu platības 12. tabulā): boreālie meži (9010*); purvaini meži (91D0*); melnalkšņu staignāji (9080*). Visi minētie biotopi ir Eiropas nozīmes prioritārie biotopi.

1.4.3.3. Pļavu biotopi

Dabas liegumā “Stiklu purvi” pļavas un lauksaimniecības zemes aizņem aptuveni 3% no teritorijas. Lieguma teritorijā nav konstatētas nozīmīgas dabiskās pļavas. Gandrīz visas pļavas ir bijušas kultivētas. Līdz šim nav konstatēti aizsargājami pļavu biotopi.

Dabas plāna izstrādes ietvaros ir veikta nelielo pļavu inventarizācija. Diemžēl to lielāka daļa ir aizaugošanas pļavas, kuru sugu sastāvs stipri degradēts, tāpēc to aizsardzībai nav prioritāras nozīmes. Aizsargājams biotops – zilganās molīnijas pļavas un īpaši aizsargājamas sugas ir saglabājušās Ūķenes mežniecības 365. kvartāla 17. nogabalā, kas patreiz ir apmežota. Ja teritoriju atbrīvotu no apauguma un regulāri pļautu, varētu saglabāt gan biotopu, gan sugas. Pļavu biotopi, kas ir nozīmīgi kukaiņu sugām un kuros ir paredzama dabiskās veģetācijas atjaunošanās ir arī pie “Zvaguļu” mājām un Stiklu internātskolai piederošajā zemes gabalā.

1.4.3.4. Saldūdens biotopi

Dabas liegumā “Stiklu purvi” ir 8 ezeri. Pēc U. Suško nublicētiem datiem visu ezeru krastos garākās vai īsākās joslās sastopamas slīkšņas. Augu sabiedrības slīkšņās biežāk veido pūkaugļu grīslis *Carex lasiocarpa*, parastā niedre *Phragmites australis*, divputekšņlapu un augstais grīslis *Carex diandra*, *C. elata*, parastā purvpaparde *Thelypteris palustris*, purva cūkausis *Calla palustris*. No sūnaugiem visbiežāk dominē parastā smailzarīte *Calliergonella cuspidata*.

Biežāk sastopamās peldaugu sugas ezeros ir peldošā glīvene *Potamogeton natans*, dzeltenā lēpe *Nuphar lutea*, sniegbaltā ūdensroze *Nymphaea candida*, abinieku sūrene

Polygonum amphibium. No sūnaugiem visbiežāk ezeros sastop parasto avotsūnu *Fontinalis antipyretica*.

Viršūdens augāja sabiedrības veido parastā niedre *Phragmites australis*, upes kosa *Equisetum fluviatile*, uzpūstais grīslis *Carex rostrata*, smaržīgā kalme *Acorus calamus* u.c.

Aizsargājamo biotopu uzskaitījums un to sastopamība ezeros pēc U. Suško 1994. gadā un 2005. gadā iegūtiem, bet patreiz vēl npublicētiem datiem, ir sniegts 12. tabulā.

12.tabula

Dabas lieguma “Stiklu purvi” ezeru raksturojums un tur sastopamie biotopi pēc 1994. un 2005. gada datiem

Ezera nosaukums	Ezera tips	Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi*	Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi*
Stūrīezers	Distrofs	Distrofi ezeri; pārejas purvi un slīkšņas	Distrofi ezeri
Maziere (Pirtsezers)	Eitrofs	Pārejas purvi un slīkšņas	-
Dižiere (Pils ezers)	Diseitrofs	<i>Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpnēs un to krastmalās; pārejas purvi un slīkšņas</i>	-
Dziļene (Mežezers)	Diseitrofs	Pārejas purvi un slīkšņas	-
Zutene (Ozoliņezers)	Semidistrofs	Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpnēs un to krastmalās; pārejas purvi un slīkšņas	Semidistrofi (oligodistrofi) ezeri
Seklene	Semidistrofs	Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpnēs un to krastmalās; pārejas purvi un slīkšņas	<i>Mīkstūdens ezeri ar ezereņu Isoetes un/vai lobēliju Lobelia un krasteņu Littorella audzēm; piejūras ezeri un to piekrastes ar daudzstublāju pameldra Eleocharis multicaulis, ... audzēm; semidistrofi (oligodistrofi) ezeri</i>
Velnezers	Semidistrofs	Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpnēs un to krastmalās; pārejas purvi un slīkšņas	<i>Mīkstūdens ezeri ar ezereņu Isoetes un/vai lobēliju Lobelia un krasteņu Littorella audzēm; piejūras ezeri un to piekrastes ar daudzstublāju pameldra Eleocharis multicaulis, audzēm; semidistrofi (oligodistrofi) ezeri</i>
Līdaku ezers	Distrofs	Distrofi ezeri; pārejas purvi un slīkšņas	Semidistrofi (oligodistrofi) ezeri

*- slīpinātā rakstā atzīmēti izzudušie biotopi, izcelti – 2005. gadā konstatētie biotopi.

Pēc 2005. gada datiem dabas lieguma “Stiklu purvi” ezeros sastopami trīs Eiropas Savienībā aizsargājami biotopu veidi (13. tabula) - “Oligotrofu līdz mezotrofu augu

sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (nr. 3130)”, “Distrofi ezeri (nr. 3160)” un “Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)” (Biotopu rokasgrāmata, 2004). Latvijā īpaši aizsargājamie biotopi lieguma ezeros pārstāv 2 no tiem - “Semidistrofi ezeri” un “Distrofi ezeri”. Sīkāks ezeru raksturojums pēc 2005. gada datiem ir dots **22. pielikumā** un U. Suško atskaitē (U. Suško, 2005^b).

Visu aizsargājamo biotopu uzskaitījums dabas liegumā „Stiklu purvi”dots 12.tabulā, bet to atrašanās vietas ir redzamas kartē **5. pielikumā**. Kopumā aizsargājamie biotopi sastāda **44%** no dabas lieguma teritorijas.

13. tabula.
Īpaši aizsargājami biotopi dabas liegumā “Stiklu purvi”

Nosaukums	ES nozīmes biotopu klasifikatora kods	Īpaši aizsargājamā biotopa veids (MK noteikumi Nr.421)	Platība (ha)	% no teritorijas
Neskarti augstie purvi	7110		1712,4	26,0
Degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās	7120		106,1	1,6
Pārejas purvi un slīkšņas	7140		27,2	0,4
Boreālie meži	9010		72,4	1,1
Purvaini meži	91D0		938,8	14,2
Melnalkšņu staigņāji	9080		4,0	0,1
Distrofi ezeri	3160	4.3.	32,5	0,5
Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās; semidistrofi ezeri	3130	4.15	8,3	0,1

1.5. TERITORIJAS SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS

1.5.1. Demogrāfiskā analīze (iedzīvotāji, nodarbinātība)

Stiklu dabas liegums atrodas Ventspils un Talsu rajonos un triju pašvaldību – Puzes, Usmas un Valdgales – teritorijā.

Puzes pagasta teritorija ir 207 km², pagastā dzīvo 1258 cilvēki. Lielākajā apdzīvotajā vietā lieguma teritorijā – Stiklos - dzīvo 250 iedzīvotāju. Šeit atrodas Stiklu speciālā internātskola un Stiklu bērnu nams. Dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā ir 3334 ha Puzes pagasta zemes.

Usmas pagasts aiņem 219,5 km², un tajā ir 636 iedzīvotāji un dabas liegumā atrodas 1145 ha pagasta zemes.

Valdgales pagasta platība ir 20525,5 ha un iedzīvotāju skaits ir 1540 un dabas liegums ietver 2125 ha no pagasta zemes.

Iedzīvotāju blīvums pagastu teritorijās ir zems – 3 cilvēki uz km². Stiklu purvu apkārtnē tas ir vēl zemāks.

Lielākās ar mežu klātās platības ir Puzes (62,5% no kopējās teritorijas) un Usmas pagastos (57,4%), Valdgales pagastā salīdzinoši vairāk ir lauksaimniecības zemju. Atbilstoši šai situācijai galvenie iedzīvotāju nodarbošanās veidi ir mežsaimniecība un lauksaimniecība.

1.5.2. Teritorijas izmantošanas veidi

1.5.2.1. Tūrisms un atpūta

Teritorijā nav organizētu tūrisma maršrutu. Purvus Stiklu apkārtnē apmeklē galvenokārt ogotāji. Vislabākās dzērveņu vietas ir Stiklu Dižpurvā. Te arī ir vislielākais ogotāju pieplūdums un vislielākā ietekme uz purvu veģetāciju. Makšķernieki apmeklē ezerus Stiklu apkārtnē. Ezeru krastos ir ugunsgrūdu vietas, dažreiz atrodami arī izmētāti sadzīves atkritumi. Ceļu tīkls ir vājš, izņemot ceļu uz Stikliem, pārējie ceļi ir vietējas nozīmes un sliktā stāvoklī.

1.5.2.2. Lauksaimniecība

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju apjoms Stiklu dabas liegumā ir niecīgs. Pārsvarā tās ir piemājas zemes Stiklos un viensētās. Vecas, sen kultivētas un tagad vairs neizmantotas pļavas atrodas gar Usmas-Stiklu ceļu. Bioloģiski vērtīgas pļavas līdz šim nav reģistrētas.

1.5.2.3. Mežsaimniecība

84 % no mežu kopplatības dabas liegumā ir valsts mežs. To apsaimnieko Valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži”, bet 16% no mežu kopplatības pieder privātpašniekiem. Kontrolē un uzraudzību par likumdošanā noteikto prasību ievērošanu

veic Valsts meža dienesta Ventspils un Talsu virsmežniecība un Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde.

Saimnieciskā darbība pēdējo gadu laikā dabas lieguma teritorijā ir minimāla. Tiek veiktas jaunaudžu un krājas kopšanas cirtes, kā arī vienlaidus cirtes, attīrot stigas un ceļus (14. tabula).

14.tabula
Ciršanas apjomi valsts mežos dabas liegumā "Stiklu purvi"

Gads	Krājas kopšanas cirte (ha)	Jaunaudžu kopšanas cirte (ha)	Vienlaidus cirte (ha)	Kopā (ha)
2002.	11,6	11,5	-	23,1
2003.	72	34,8	-	106,8
2004.	7,7	25,7	7,5	40,9

Lieguma teritorijā ir aizliegta galvenā cirte un rekonstruktīvā cirte. Kopšanas cirtēm ir vecuma ierobežojumi. Tas rada īpašniekiem ekonomiskus zaudējumus.

Teritorija atsevišķās vietās diezgan ievērojami cietusi no vējgāzes 2005. gada ziemā. Tā kā tiek izvākti izgāztie koki (galvenokārt egļu audzēs), ciršanas apjomi 2005. ir paredzami lielāki.

1.5.2.4. Zivsaimniecība

Zvejas tiesības Stiklu apkārtnes ezeros pieder valstij. Saskaņā ar Valsts vides dienesta Jūras un iekšējo ūdeņu pārvaldes Ventspils kontroles sektora informāciju, Stiklu apkārtnes ezeros netiek veikta rūpnieciskā zveja un licenzēta maksšķerēšana. Ezeriem nav noteikts rūpnieciskās zvejas limits, tāpēc saskaņā ar likumu šeit būtu pieļaujama zveja ar vienu 75 m platu tīklu vai trīs zivju mirdiem katrā ezerā. Netiek veikta nomakšķerēto lomu uzskaitē.

1.5.2.5. Medības

Medības liegumā Ventspils rajona daļā organizē VAS „Latvijas valsts meži”struktūrā esošais „Rekreācija un medības” Rietumu iecirknis, bet Talsu rajona daļā – medību klubs „Zvagulī”. Medības notiek atbilstoši medību likumā paredzētajai kārtībai. Tiek izsniegtas licences aļņu, staltbriežu, stirnu, meža cūku un bebru medībām. Reizēm tiek medīti arī limitētie plēsīgie dzīvnieki – vilki un lūši. Medņi un rubeņi netiek medīti. Pēc medību kolektīvu sniegtās informācijas, purva teritorijas netiek apmedītas, medības netiek tikai purvu pierobežā.

Nomedīto dzīvnieku skaitu tieši lieguma teritorijā kopumā nav iespējams precīzi noteikt. Ilustrācijai 15. tabulā sniegti dati par medījamo un nomedīto dzīvnieku skaitu Stiklu medību iecirknī pēc medību kolektīva datiem (kopējā platība – 1201ha, no tiem meži -740ha).

15.tabula
Ar licenzēm medījamo dzīvnieku skaits Stiklu medību iecirknī 2005./2006.
gada sezonā.

Suga	Uzskaitīto dzīvnieku skaits	Nomedīto dzīvnieku skaits 2005. gada sezonā
Aļņi	-	-
Staltbrieži	10	-
Stirnas	25	6
Meža cūkas	6	-
Bebri	50	11

Teritorijā konstatēti arī citi medījamie dzīvnieki (lapsas, jenotsuņi, caunas, vāveres, zaķi u.c.).

2. TERITORIJAS NOVĒRTĒJUMS

2.1. Teritorija kā vienota dabas aizsardzības vērtība un to ietekmējošie faktori

Dabas liegumam „Stiklu purvi” ir īpaša nozīme kā lielākajam dabisku un samērā mazskartu purvu un ezeru kompleksam Rietumlatvijā. Lai gan lieguma teritorijas meži ir ilglaicīgi saimnieciski izmantoti, te joprojām saglabājušies atsevišķi sugām bagāti mežu dabiskie biotopi un to sakopojumi ar retām un aizsargājamām augu sugām. Biotopu daudzveidība tomēr nav pārāk liela, tāpēc arī augu sugu skaits ir relatīvi neliels. Teritorija ir nozīmīga no ornitoloģiskā viedokļa.

Agrākās saimnieciskās darbības sekas skar, galvenokārt, lieguma mežus. Tā kā tie ir ilglaicīgi un intensīvi apsaimniekoti, saglabājušās samērā maz vecas mežaudzes. Tas, protams, ietekmē arī reto sugu izplatību. Tā kā mitruma apstākļi lielo purvu apkārtnē ir labvēlīgi sūnaugu attīstībai, liegumā tomēr ir saglabājusies diezgan bagāta brioflora.

Saimnieciskā darbība ir skārusi arī dabas lieguma ezerus, sevišķi Stiklu apkārtnē, kur vērojama to eutrofikācija. Ezeru stāvokli negatīvi ietekmē arī bebru darbība. Makšķerēšana Stiklu ezeraines ezeros notiek reti un tai nav būtiska ietekme uz ezeru biotopiem.

Purvu ekosistēmas Vasenieku un Pumpuru purvā ir ietekmējusi meliorācija. Pumpuru purvā tā ir bijusi samērā minimāla, tāpēc te novērojama dabiska iepriekšējās situācijas atjaunošanās, bet Vasenieku purvā nepieciešama cilvēku iejaukšanās, lai daļēji atjaunotu iepriekšējo hidroloģisko režīmu. Zināmu negatīvu iespaidu uz purvu biotopiem atstāj arī samērā intensīvā ogošana.

2.2. Biotopi kā dabas aizsardzības vērtība, to sociālekonomiskā vērtība un to ietekmējošie faktori

2.2.1. Purvi

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas lieguma „Stiklu purvi” purviem ir īpaša nozīme kā starptautiski nozīmīgam lielākajam augsto purvu masīvam Rietumlatvijā. Te dominē sūnu purvi, taču nelielas platības lielo purvu apmalēs aizņem arī zāļu un pārejas purvi. Tipiskākie pārejas purvi atrodas ezeru krastos. Kā īpaši, bioloģisko daudzveidību palielinoši, objekti augstajos purvos jāmin ieplakas un lāmas ar pastāvīgu ūdeni tajās. Sevišķi bagāts ar lāmām ir Vasenieku purvs. Kā Piejūras zemienei tipiskas, jāmin augu sabiedrības ar aizsargājamo sugu – ciņu mazmeldru *Trichophorum cespitosum*. Te aug arī vairākas citas aizsargājamās augu sugas, ligzdo, riesto un purvus par barības bāzi izmanto dzīvnieku sugas. Dabas lieguma purvu biotopi atbilst sekojošiem Eiropas nozīmes aizsargājamajiem biotopiem:

- neskarti augstie purvi (kods 7110*) – prioritārs biotops;
- degradēti augstie purvi, kuros iespējama vai noris dabiskā atjaunošanās (kods 7120);
- Pārejas purvi un slīkšņas (kods 7140).

Sociālekonomiskā vērtība

Purvus ir lielas kūdras iegulas, kuras, saskaņā ar aizsardzības statusu, nav izmantojamas. Tāpēc dabas lieguma „Stiklu purvi” galvenā vērtība ir to izmantošana rekreācijai un ogu ieguvei. Purvu kompleksam ir arī liela zinātniskā nozīme kā purva biotopu etalonteritorijai.

Ietekmējošie faktori

Nopietnākie ietekmējošie faktori ir meliorācijas radītā ietekme Vasenieku purvā, kā arī Pumpuru purvā. Vasenieku purva meliorētajā daļā ir vērojama dabisko fitocenožu degradācija un adventīvas un ekspansīvas sūnu sugas *Campylopus introflexus* ieviešanās. Rekreatīvās slodzes augstajos purvos nav pārmērīgi lielas, tās galvenokārt izpaužas dzērveņošanas laikā. To radītās sekas ir iemītas taciņas un sadzīves atkritumu izmētāšana. Jūtīgākie biotopi ir pārejas purvi un slīkšņas ezera krastos, bet pagaidām nav novērota intensīva maksķerēšana. Sausuma periodos apmeklētāji var izraisīt ugunsgrēkus.

Kā dabiskie ietekmējošie faktori jāmin augu sabiedrību dabiskā attīstība un globālas klimata izmaiņas.

2.2.2. Saldūdeņi

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas liegumā “Stiklu purvi” iekļauta daļa no izteiksmīgās Stiklu ezeraines, proti - 8 ezeri. Tie veido vienotu kompleksu ar tiem pieguļošajiem purvu un mežu biotopiem un ir nozīmīga dzīvotne daudzām augu un dzīvnieku sugām. Te sastopami sekojoši Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi:

- oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (kods 3130), kas konkrētajā gadījumā daļēji atbilst Latvijas nozīmes īpaši aizsargājamam biotopam - semidistrofī ezeri (4.15);
- distrofī ezeri (kods 3160, 4.3) .

Bez tam ezeru krastos ir sastopams jau iepriekš minētais aizsargājamais biotops – pārejas purvi un slīkšņas. Hidroloģiskajai situācijai uzlabojoties, nav izslēgta vēl citu Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo biotopu atjaunošanās.

Sociālekonomiskā vērtība

Rekreācijai visbiežāk izmanto ezerus Stiklu tuvākajā apkārtnē – Dziļeni, Mazieri un Dižieri. Dižierē ir iekārtota peldvieta un tā ir visnoslogotākā teritorija ezeru krastos. Maksķerēšanas intensitāte ezeros nav augsta. Ezeros ir uzkrājies sapropelis. Tā ieguve būtu pieļaujama un pat ieteicama Mazierē.

Ietekmējošie faktori

Būtiskākie negatīvie ietekmējošie faktori ir hidroloģiskā režīma izmaiņas bebru darbības rezultātā (Zutenes, Seklenes un Velnezera) un ezeru eitrofikācija. Šo procesu rezultātā Zutenes, Seklenes un Velnezera ir izzudušas īpaši aizsargājamas augu sabiedrības - mīkstūdens ezeri ar ezereņu *Isoetes* un/vai lobēliju *Lobelia* un krasteņu *Littorella* audzēm (4.2.) un piejūras ezeri un to piekrastes ar daudzstublāju pameldra *Eleocharis multicaulis*, brūnganā baltmeldra *Rhynchospora fusca* un parastās purvmirtes *Myrica gale* augu sabiedrībām (4.14.).

2.2.3. Meži

Dabas aizsardzības vērtība

Lai gan teritorija kopumā ir intensīvi izmantota, dabas liegumā ir saglabājušies arī mazskarti un bioloģiski daudzveidīgi mežu biotopi. Lielākoties, sugām bagātākie meži ir Talsu rajona daļā. Neskatoties uz to, ka vietām mežaudze nav tik veca un kritalu izmēri nav lieli, optimālie mitruma apstākļi te nodrošina retu sugu izplatību. Dabas lieguma mežu biotopi atbilst sekojošiem Eiropas nozīmes aizsargājamajiem biotopiem:

- purvaini meži (91D0*)- prioritārs biotops;
- boreālie meži (9010*)- prioritārs biotops;
- melnalkšņu staignāji (9080*)- prioritārs biotops.

Lielāko daļu sastāda purvainie meži (938,8 ha). Tā ir nozīmīga dzīvotne putnu un kukaiņu sugām. Boreālie meži aizņem 72,4 ha. Melnalkšņu staignāji ir maz izplatīti lieguma teritorijā – 4 ha. Nozīmīgs faktors bioloģiskās daudzveidības palielināšanā ir apjomīgās kontaktjoslas starp purviem un mežiem. Sevišķi izteikta purva un meža mozaīka ir Stiklu Dižpurva apkārtnē.

Vērtīgākie bioloģiskās daudzveidības ziņā ir mežu nogabali, kas atbilst dabiskajiem meža biotopiem, kuriem saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” 6. punktu izdala mikroliegumus. Ir izdalīti 215 ha dabisko un potenciālo dabisko meža biotopu (11.tabula, karte **6. pielikumā**).

Sociālekonomiskā vērtība

Mežu lielākā vērtība ir koksnes ieguve. Saskaņā ar dabas lieguma statusu un individuālajiem apsaimniekošanas noteikumiem, mežsaimnieciskā darbība te ir ierobežota.

Stiklu apkārtnes meži kalpo arī rekreācijai, medībām un ogu ieguvei.

Ietekmējošie faktori

Ilgstošā laika periodā dabas lieguma mežus ir ietekmējusi mežsaimnieciskā darbība. Otrs būtisks faktors ir ceļu izveide un meliorācija, kas parasti notiek kompleksi. Šī darbība, gan, pamatā skar teritorijas pierobežu. Ne visos gadījumos saimnieciska ceļu izmantošana nodara ļaunumu videi. Daļa sugu, kurām ir pazemināta konkurences spēja, ceļa dangas un citas traucētas teritorijas izmantokā kā dzīves vidi. Dabas parka teritorijā ir vairākas retas un īpaši aizsargājamās sugas, kas aug tikai un vienīgi šādā traucētā vidē – zarainā ķekarpaparde *Botrychium multifidum*, zobainā īslaicīte *Ephemerum serratum*, zobainā bārdaine *Pogonatum dentatum*, fosombronija *Fossombronina sp.*, ričija *Riccia sp.*

Ceļu rekonstrukcija būtu vēlāma ceļam, kas savieno Ameles-Stiklu ceļu ar Usmu. Citur būtu pieļaujama ceļu renovācija, neveidojot gar tiem dziļus grāvjus, kas varētu ietekmēt apkārtnes hidroloģisko režīmu.

2.2.4. Pļavas

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas liegumā ir saglabājušās ļoti maz dabisko pļavu. Dažas no pļavām ir sen kultivētas un tajās atgriežas dabisko pļavu indikatorsugas, tāpēc ir būtiski tās pareizi apsaimniekot, radot iespēju atgriezties dabisko pļavu veģetācijai. Pļavu galvenā bioloģiskā nozīme patreiz ir kontaktjoslu efekts un barošanās vieta dzīvnieku un kukaiņu sugām.

Sociālekonomiskā vērtība

Pļavas ir neatņemama ainavas sastāvdaļa. Pļavas var izmantot ganīšanai un siena iegūšanai. Diemžēl patreiz šiem mērķiem neviena pļava dabas liegumā netiek izmantota.

Ietekmējošie faktori

Pļavu biotopus apdraud ekstensīvas apsaimniekošanas pārtraukšana, kas izsauc pļavu aizaugšanu, kā arī pļavu ielabošana, aparšana vai zemes transformācija, kas pilnībā iznīcina dabisko sugu sastāvu. Ūķenes mežniecības 365. kvartāla 17. nogabalā Eiropas un Latvijas nozīmes īpaši aizsargājams biotops – zilganās molīnijas *Molinia caerulea* pļavas kaļķainās, kūdrainās vai mālainās augsnēs (3.23., kods 6410) - ir degradēts pļavas apmežošanas rezultātā (attēls **29. pielikumā**). Iznīcinot kokaudzi un atsākot pļavu pļaut, būtu iespējams biotopu atgriezt iepriekšējā stāvoklī.

2.3. Sugas kā dabas aizsardzība svērtība, to sociālekonomiskā vērtība un tās ietekmējošie faktori

2.3.1. Augu sugas

Dabas aizsardzības vērtība

Liegumā konstatētas **28** īpaši aizsargājamo vaskulāro augu un **24** sūnaugu sugas (4.tabula). Kā vērtīgākās jāmin jauna izlocītās ķērsas *Cardamine flexuosa* atradne, kura sastopama tikai Latvijas rietumdaļā un sugas atradņu skaits nedaudz pārsniedz 10. Līdz šim dabas parkā nebija konstatēta arī bālziedu brūnkāte *Orobancha pallidiflora*, kurai Latvijā reģistrētas aptuveni 20 atradnes. Rietumnieciska izplatība ir arī palu staipeknītim *Lycopodiella inundata* (atradņu skaits nepārsniedz 30). Suga dabas liegumā konstatēta 3 vietās, kas visas ir vairāk vai mazāk cilvēku darbības radītas. No sūnaugiem kā retākās sugas jāmin zobainā bārdaine *Pogonatum dentatum* (2 atradnes Latvijā), Lindberga sfagns *Spagnum lindbergii* (3 atradnes Latvijā), zobainā īslaicīte *Ephemerum serratum* (3 atradnes Latvijā), Rietumlatvijai raksturīgas sugas – sašaurinātā bārdlape *Barbilophozia attenuata*, tamariska frulānija *Frullania tamarisci*, sfagnu apaļlape *Odontoschisma sphagni*, viļņainā šķītbvācelīte *Plagiothecium undullatum*. Lielākā daļa no vērtīgāko īpaši aizsargājamo augu atradnēm ir iekļautas dabisko meža biotopu teritorijā vai tur ir plānota regulējamā režīma zona.

Sociālekonomiskā vērtība

Galvenā saimnieciskā vērtība ir ogu resursiem – dzērvenēm, brūklenēm, mellenēm. Retajām un īpaši aizsargājamām sugām nav nosakāma ekonomiskā vērtība.

Ietekmējošie faktori

Augu sugas galvenokārt ietekmē dabiskās sukcesijas, kā arī klimata izmaiņas. Negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamām augu sugām var radīt mežsaimnieciskā darbība un pļavu aizaugšana. Patreiz apdraudēta ir odu gimnadēnijas *Gymnadenia conopsea* atradne nesēn apmežotā pļavā pie vecas mājvietas (Ūķene, 365.kv. 17. nogabals). Zutenes, Seklenes un Velnezera ūdens līmeņa celšanās (to izsauc bebru darbība) un eitrofikācijas rezultātā ir izzudušas 4 īpaši aizsargājamas augu sugas - daudzstublāju pameldrs *Eleocharis multicaulis*, gludsporu ezerene *Isoetes lacustris*, vienzieda krastene *Littorella uniflora*, Dortmaņa lobēlija *Lobelia dortmanna*. Iespējams, arī Skandināvijas grīslis *Carex scandinavica* ir izzudis.

Atsevišķas retās augu sugām ar zemu konkurences spēju ir pielāgojušās augšanai cilvēku darbības ietekmētās teritorijās, kuru aizaugšana noved pie reto sugu iznīkšanas. Dabas liegumā tādas sugas ir palu staipeknītis *Lycopodiella inundata* (suga konstatēta 2 vietās uz meža ceļiem Velnezera apkārtnē un izraktā smilts ieguves vietā Stūriņezera krastā – attēls **29. pielikumā**), plūksnu ķekarpaparde *Botrychium multifidum* (izbraukātā laucē ceļmalā - attēls **29. pielikumā**), zobainā bārdaine *Pogonatum dentatum* un zobainā īslaicīte *Ephemerum serratum* (abas sugas uz atklātas mālainas augsnes meža tehnikas izveidotā grambā uz stigas).

2.3.2. Zīdītājdzīvnieki

Dabas aizsardzības vērtība

Dabas lieguma teritorijā salīdzinoši liela ir zīdītājdzīvnieku sugu daudzveidība: konstatētas 16 sugas, 12 sugas atbilstoši medību dzīvnieku uzskaites datiem uzskatāmas kā sastopamas teritorijā un vēl 13 sugas ir varbūtēji sastopamas (kopā 41 no 60* Latvijā sastopamajām sauszemes zīdītājdzīvnieku sugām). Liegumā dzīvo vai regulāri iekļūst gan mežiem, gan atklātiem, zāļainiem biotopiem raksturīgas sugas, kā arī amfibiontās sugas un sugas, kas apdzīvo dažādus biotopus.

Sociālekonomiskā vērtība

Ekonomiskā vērtība ir medijamajiem dzīvniekiem – aļņiem, stirnām, briežiem, meža cūkām. Kā medību trofejām ir vērtība arī vilkiem un lūšiem.

Ietekmējošie faktori

Negatīva ietekme uz aizsargājamām zīdītājdzīvnieku sugām liegumā nav novērojama. **15. pielikumā** ir raksturots aizsargājamo dzīvnieku populāciju stāvoklis liegumā.

2.3.3. Herpetofauna

Dabas aizsardzības vērtība

Teritorijā konstatēts Latvija tipisks herpetofaunas komplekts, kas ir samērā daudzveidīgs, taču bez retām sugām.

Nacionālajā līmenī aizsargājamās sugas nav konstatētas. No ES Sugu un biotopu direktīvas IV pielikumā minētajām sastopamas purva varde *Rana arvalis* un dīķa varde *Rana lessonae*.

Sociālekonomiskā vērtība

Abiniekiem un rāpuļiem nav ekonomiskās vērtības. Tie ir nozīmīgi barības ķēdes locekļi.

Ietekmējošie faktori

Nav konstatēti būtiski ietekmējošie faktori. Mikroliegumu izveide un īpaši menedžmenta pasākumi nav nepieciešami.

2.3.4. Ornitofauna

Dabas aizsardzības vērtība

Līdz šim dabas liegumā un tā tuvākajā, robežjošajā zonā, konstatētas **28** Latvijas un Eiropas īpaši aizsargājamās putnu sugas no kurām **25** minētas Putnu direktīvas I pielikumā (7. tabula). Iespējamās vēl vismaz 3-4 sugas, kuras, lai arī biotopi ir tām piemēroti, līdz šim nav izdevies atrast.

Mežos konstatētas 16 īpaši aizsargājamo putnu sugas, no kurām 15 sugas minētas Putnu direktīvas I pielikumā, bet purvos 7 īpaši aizsargājamo putnu sugas, no kurām 5 sugas minētas Putnu direktīvas I pielikumā. Kā bagātākās populācijas jāmin dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria* (14 pāru) un purva tilbīte *Tringa glareola* (ap 10 pāru). Stiklu purvu komplekss ir sestajā vietā Latvijā ornitofaunas bagātības ziņā. Pļavu-lauku un ezeru ornitofauna ir nabadzīgāka. Te konstatētas attiecīgi 3 un 1 Eiropas nozīmes aizsargājamas sugas.

Sociālekonomiskā vērtība

Ekonomiskā vērtība ir medījamiem putniem. Visiem putniem ir pieaugoša sociālekonomiska vērtība – tie ir putnu vērošanas objekti. Tā kā retajām sugām ir augsta dabas aizsardzības vērtība, šo putnu populācijas augstu vērtējamas no zinātniskā viedokļa.

Ietekmējošie faktori

Viena no sugām, kas pašlaik teritorijā ir konstatēta un kurai būtu nepieciešama apsaimniekošana, ir **mednis**. No pieciem medņu riestiem, kas atrodas dabas liegumā, lai novērtētu to pašreizējo piemērotību riestošanai - aizauguma pakāpi, 2005. gadā ir apsekoti četri. Rezultātā ir iegūts priekšstats arī par katra riesta iespējamo lielumu, veidu, meža nogabaliem tajā, veiktajiem melioratīvajiem pasākumiem, līdzšinējo saimniecisko darbību.

2005.g.sezonā tika apsekoti medņu riesti, kas atrodas:

1. Ugāles (Puzes) mežniecības 187. kvartālā un Ugāles (Usmas) mežniecības 261., 262. kvartālos;
2. Ugāles (Puzes) mežniecības 112., 113. kvartālos;
3. Talsu (Ūķenes) mežniecības 336., 337. kvartālos;
4. Talsu (Ūķenes) mežniecības 384., 385. kvartālos.

Konstatēts, ka visos minētajos riestos vērojama pārlieta aizaugšana ar egli, kas riistus jau tuvākajā laikā (desmitgadēs) var pilnībā degradēt un padarīt medņiem nepiemērotus. Viskritiskākajā stāvoklī ir riests pie Zvaguļu purva – Talsu (Ūķenes) mežniecības 384., 385. un apkārtējo kvartālu nogabali, kur aizaugums noris sevišķi spēcīgi. Mazāk tas redzams pārējās trīs vietās, tomēr arī šeit tas ir pārāk liels un sāk apdraudēt riestu pastāvēšanu. Līdz ar to visās četrās vietās jāplāno meža kopšanas darbi, kuru gaitā nedrīkst atstāt egles, izņemot vietas, kur egles ir valdaudzē. Šis nosacījums attiecas uz visām eglēm – arī otrā stāva, pameža un paaugas eglītēm. Rezultātā nepieciešams skrajš, labi pārskatāms priežu mežs ar nogabala vecumam atbilstošu koku biežību.

Otra suga, kurai nepieciešami kopšanas pasākumi, ir **grieze**. Šai sugai vēlami biotopa kopšanas darbi ir standartizēti un visai labi aprakstīti (Keišs 2005).

2.3.5. Ihtiofauna

Dabas aizsardzības vērtība

Ihtiofauna plāna izstrādes ietvaros nav pētīta. Līdz šim nav konstatētas aizsargājamas zivju sugas.

Sociālekonomiskā vērtība

Zivis tiek izmantotas pārtikā. Tās ir nozīmīgi barības ķēdes locekļi.

Ietekmējošie faktori

Zivju daudzumu var ietekmēt nekontrolēta makšķerēšana.

2.3.6. Bezmugurkaulnieki

Dabas aizsardzības vērtība

No gliemju sugām ir konstatētas 2 īpaši aizsargājamās sugas.

Dabas liegumā konstatēts samērā maz īpaši aizsargājamo un reto kukaiņu sugu (10. tabula), ņemot vērā DL platību. Tas izskaidrojams ar samērā viendabīgiem biotopiem un iepriekšējo mežu apsaimniekošanu.

Sociālekonomiskā vērtība

Konstatētajām sugām ir zema sociālekonomiskā vērtība un to aizsardzības pasākumi tikai nebūtiski var ietekmēt apkārtnes saimniecisko darbību.

Ietekmējošie faktori

Konstatēto biežāk sastopamo sugu aizsardzības statuss un populācijas stāvoklis vērtējams kā vidēji labvēlīgs, retajām sugām piemērotu biotopu un mikrobiotopu ir maz. Tomēr nākotnē iespējama šī statusa kļūšana nelabvēlīgam, ja turpināsies pašreizējā DL apsaimniekošana sugām daudzveidīgās DL daļās.

2.4. Teritorijas vērtību apkopojums un pretnostatījums

Dabas lieguma nozīmīgākās vērtības ir purvu, ezeru un slapjo mežu biotopu kopums ar tajā sastopamajām retajām un īpaši aizsargājamajām augu un dzīvnieku sugām.

Prioritātes:

- saglabāt purvu un ezeru biotopus ar šeit mītošajām augu un dzīvnieku sugām;
- stabilizēt hidroloģisko režīmu Vasenieku purvā.

Dabas un sociālekonomisko vērtību un to ietekmējošo faktoru apkopojums dots 16. tabulā.

16. tabula
Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas un sociālekonomiskās vērtības, to ietekmējošie faktori

Biotopu grupa	Dabas vērtība	Sociālekonomiskā vērtība	Problēmas	Risinājumi
Purvi	Neskarti augstie purvi, pārejas purvi un slīkšņas. Aizsargājami augi.	Ogu ieguve. Purvu monitorings kā zinātniska vērtība. Potenciāli – ekskursijas dabas takā.	Hidroloģiskā režīma stabilizēšana Vasenieku purvā. Izbradāšana.	Dambju izbūve. Dabas takas un skatu torņa ierīkošana.
Meži	Slapjo mežu un sausieņu mežu dabiskie biotopi kā putnu un bezmugurkaulnieku dzīvotne.	Koksne. Medības. Tūrisms.	Ekonomisko interešu ierobežošana	Mežsaimnieciskās darbības ierobežošana, dabisko meža biotopu izveide.
Pļavas	Dabisku vai daļēji dabiski pļavu biotopi. Bez mugurkaulnieku dzīvotne. Putnu un zvēru barošanās vieta.	Lopbarības ieguve. Ainaviskā vērtība. Medījamo dzīvnieku barošanās vieta.	Pļavu aizaugšana.	Pļaušana. Krūmu daļēja izciršana.
Ezeri	Aizsargājami biotopi un sugas.	Zivis. Rekreācija.	Eitrofikācija. Hidroloģiskā režīma izmaiņas.	Bebru darbības ierobežošana. Hidroloģiskā režīma monitorings.

2.5. Pamatojums teritorijas paplašināšanai

Jau izstrādājot EMERALD projektu, ir konstatētas nozīmīgas dabas aizsardzības vērtības dabas lieguma „Stiklu purvi” pierobežā. It sevišķi tas ir attiecināms uz Sēmes purva neapsaimniekoto daļu.

2.5.1. Pamatojums Sēmes purva aizsardzībai

ĪADT “Stiklu purvi” mitrzemju kompleksu veido seši dažāda lieluma purvi, kas atrodas netālu viens no otra.

Ziemeļos dabas lieguma teritorija robežojas ar Talsu rajona lielāko purvu – Sēmes purvu.

Sēmes purvam, kura 4/5 no platības pašlaik notiek kūdras ieguve, dienvidrietumu daļā ir rūpnieciski neskarts atzars. Atzars ir izvirzīts uz dienvidiem purva līča veidā un aizņem ap 1/5 daļu no kopējās Sēmes purva platības. Purva līcis ķīļveidīgi no ziemeļiem iestiepjas dabas lieguma “Stiklu purvi” vidusdaļā. Sēmes purva dienvidu atzars nav viendabīgs, bet tajā var izdalīt 3 zonas:

- a) ziemeļu daļa jeb Sēmspurvs ir klajš;
- b) vidusdaļa ir ar minerālzeses salām (vecs mežs) un priežu apaugumu;
- c) dienvidu daļa jeb Trīšautpurs ir klaja, priežu apaugums neliels.

Apsekojot šo Sēmes purva atzaru, konstatēts, ka minētais purva sektors, izņemot dažas zonas, atrodas dabiskā stāvoklī un nav meliorācijas ietekmē degradējies.

Novērojumi liecina, ka rūpnieciski neskartā Sēmes purva daļa ir svarīga dabas lieguma “Stiklu purvi” sastāvdaļa, šī mitrzemju kompleksa “ķēdes posms”, kas iestiepjas tālu teritorijas vidus daļā, lai arī administratīvi tajā neietilpst.

2005.g. un agrāk tajā novērotas vairākas īpaši aizsargājamās Latvijas un Eiropas nozīmes putnu sugas.

17. tabula

Ar dabas liegumu “Stiklu purvi” robežojošā Sēmes purva daļā konstatētās Latvijas un Eiropas īpaši aizsargājamās putnu sugas laika posmā no 1995.-2005. g.

Sugas nosaukums	LV	PDI	MIK	Biotops	Sastopamība
Rubenis (<i>Tetrao tetrrix</i>)	++	+	-	Augstie purvi, retains, izcirtumi, mež malas	Sēmspurvā (klajajā daļā) 20.04. 2005 dzirdēti riestojam vairāki putni (novērošanas punkts x0396550; y6356408), uz ziemeļaustrumiem apm. 1 km)
Mednis (<i>Tetrao urogallus</i>)	++	+	+	Priežu meži	Katrā purva līča malā atrodas pa vienam medņu riestam – rietumos Puzes mežniecības 112./113. kvartālā stigas rajonā un austrumos Uķenes mežniecības 346. kvartālā.
Dzērve (<i>Grus grus</i>)	+	+	-	Niedrāji, slapji meža iecirkņi,	Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 viens putns iztraucēts mitrajā Trīšautpurva daļā, kā arī viens 149. kvartāla

				izcirtumi, purvi	pļavās (V.Liepas dati). 03.06.2005 dzērvju pāris ar diviem mazuļiem konstatēts Trīšautpurva dienvidu galā Puzes mežniecības 149. kvartālā (x0397246;y 6354240), kas ir tai pašā vietā, kur 2001. g.
Dzeltenais tārtiņš (<i>Pluvialis apricaria</i>)	+	+	-	Augstie purvi	Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 viens šīs sugas putns intensīvi uztraucās Sēmspurva daļā, kas liecināja par mazuļu iespējamību (V.Liepas dati). 09.07.1995 šeit sastapti jau lidojoši dzeltenā tārtiņa mazuļi kopā ar vēl teritoriāliem vecajiem putniem (A.Petriņa dati).
Purva tilbīte (<i>Tringa glareola</i>)				Augstie purvi	26.04.2001 V.Liepa novērojis, ka purva tilbīte vairākas reizes pārlido meža joslu starp Dižpurvu un Trīšautpurvu. Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001. Sēmspurva daļā novērots viens šīs sugas putns, kas intensīvi uztraucās. Cits putns ar rieta dziesmu dzirdēts citā šā purva daļā (V.Liepas dati).
Bikšainais apogs (<i>Aegolius funereus</i>)	+	+	+	Priežu un jaukti skuju koku meži	Sēmspurva rietumu malā 19.04.2005 dzirdēts dziedošs bikšainais apogs, kas atradās uz kādas no Sēmspurva minerālzemes salām 360. vai 346. kvartālos.
Melnā dzilna (<i>Dryocopus martius</i>)	+	+	-	Mežs	Līdzdo minerālzemes salu kokos.
Lielā čakste (<i>Lanius exubitor</i>)	+	-	-	Augstais purvs	Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 dzirdēta šīs sugas balss Sēmspurva aizaugušajā daļā (V.Liepas dati). Te jāatceras, ka arī 09.07.1995 klajā daļā novērota viena lielā čakste, iespējams jaunais putns (A.Petriņa dati)

Apzīmējumi:

LV – Latvijā īpaši aizsargājama suga

PDI – Putnu direktīvas I pielikuma putnu suga

MIK – veidojams mikroliegums

++ - ierobežoti izmantojama īpaši aizsargājama putnu suga

Pavisam šai vietā novērotas vismaz astoņas Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās putnu sugas.

Nākotnē pakļaujot šo vietu – Sēmes purva līci kūdras ieguvei, reizē arī meliorācijai un cita veida traucējumiem, neizbēgami tiks iznīcinātas ne tikai pašreiz tur ligzdojošo putnu dzīvesvietas, bet ietekmētas arī robežojošās ĪADT “Stiklu purvi” daļas, to hidroloģiskais režīms, tur mītošās sugas un aizsargātais purvu komplekss tiks daļēji ietekmēts.

Sēmes purva teritorijā, kur paredzēta kūdras ieguve, nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu un izstrādāt nosacījumus saimnieciskās darbības ietekmes samazināšanai – noteikt mikroliegumus putnu ligzdošanas vietās, aizsargzonas ap salīnām, nerakt lieguma robežu tuvumā lielos novadus, u.c.

2.5.2. Priekšlikums par Usmas mežniecības teritorijā esošo medņu riestu mikroliegumu iekļaušanu dabas liegumā „Stiklu purvi”

Usmas mežniecības teritorijā atrodas divi medņu riesti, kas izvietojusies ļoti tuvu dabas lieguma „Stiklu purvi” robežām tā dienvidrietumu malā (karte **8. pielikumā**). Lai realizētu labāku šo medņu riestu aizsardzību un apsaimniekošanu, ierosinām abus riestus, kas pašlaik ir mikroliegumi, teritoriāli iekļaut dabas liegumā. Tas radīs labākus nosacījumus arī Stiklu apkārtnes medņu populācijas saglabāšanai kopumā nekā tad, ja abi riesti paliks saimniecisko mežu daļā.

1. Riests, kas atrodas Ugāles (Usmas) mežniecības 349.,350.,357.,358. kvartālos būtu pievienojams dabas liegumam pie 351. kvartāla, jo pašlaik riestam kā mikroliegumam (ar buferzonu) ar dabas liegumu jau ir kopēja robeža.

2. Riests, kas atrodas Ugāles (Usmas) mežniecības 399.,400.,401.,418.,419.,420. kvartālos vai to daļās, būtu pievienojams dabas liegumam pie 353. kvartāla ar 361. kvartāla palīdzību.

3. TERITORIJAS SAGLABĀŠANAS MĒRĶIS

3.1. Teritorijas apsaimniekošanas ideālie jeb ilgtermiņa mērķi

- Saglabāts vienots mitrāju kompleksu ar purvu, ezeru un slapjo mežu biotopiem un šeit tipisko Piejūras zemienes un Ziemeļkurzemes veģetāciju kā dzīvotni zīdītāju, putnu un bezmugurkaulnieku sugām.
- Iespēju robežās maksimāli samazināta meliorācijas radītā ietekme Vasenieku purvā.

3.2. Teritorijas apsaimniekošanas īstermiņa mērķi plānā apskatītajam apsaimniekošanas periodam

I Teritorijas dabas vērtību saglabāšana

1. Stabilizēts hidroloģiskais režīms Vasenieku purvā
2. Nodrošināta bioloģiski vērtīgo meža biotopu aizsardzība 389,8 ha platībā
3. Saglabātas teritorijas ainaviskās vērtības un sugu dzīvotnes
4. Paaugstināta biotopu piemērotība medņu riestiem 52 ha platībā
5. Izstrādāti priekšlikumi ūdenslīmeņa pazemināšanai Seklenes un Velnezerā.

II Publiska informācija, tūrisma attīstība

6. Publiski pieejama informācija par dabas liegumu.
7. Ierīkota dabas taka Vasenieku purvā.

III Monitoringa pasākumi

8. Iegūta informācija par biotopu stāvokli apsaimniekošanas pasākumu rezultātā, par reto sugu populāciju stāvokli.

IV Administratīvie pasākumi

9. Sakārtotas tiesiskās saistības ar zemes īpašniekiem.

4. APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI

4.1. Apsaimniekošanas pasākumu pārskats

Apsaimniekošanas pasākumi paredzēti atbilstoši izvirzītajiem ilgtermiņa un īstermiņa mērķiem. Kopumā teritorijas apsaimniekošanai izvirzīti 10 mērķi un to realizēšanai plānoti 35 pasākumi, kuru sīkāki apraksti ir nodaļā 4.2. 17. tabulā pasākumi sagrupēti atbilstoši plāna 3.2. nodaļā izvirzītajiem teritorijas saglabāšanas īstermiņa mērķiem. Iespēju robežās tabulā norādīta pasākumu izpildes prioritāte (I – prioritāri, II – būtiski, III - vēlamī) izpildes laiks, plānotās izmaksas, iespējamie izpildītāji un finansētāji, sagaidāmie izpildes efektivitātes rādītāji.

Apsaimniekošanas pasākumu vietas ir atzīmētas kartē 7. pielikumā.

17. tabula
Apsaimniekošanas pasākumi

Nr.	Pasākums	Prioritāte, izpildes termiņš	Iespējamās izmaksas Ls	Potenc. izpildītājs, finansētājs finansu avots	Izpildes rādītāji
I. Mērķis 1. Stabilizēts hidroloģiskais režīms Vasenieku purvā					
1.1.	Kompleksa purva hidroģeoloģiskā izpēte	I. 2005., 2006.	Saskaņā ar cenu aptauju	LIFE projekts	Veikta purva hidroģeoloģiskā izpēte, izvēlētas ūdens līmeņa regulēšanas vietas
1.2.	Grāvju sistēmu izmeklēšana un hidroģeoloģiskā režīma stabilizēšanas tehniskā projekta sastādīšana	I. 2005., 2006.	-	Valsts SIA „Meliorprojekts”	Izstrādāts būvprojekts, noteikti hidrotehnisko būvju veidi
1.3.	Ar hidroģeoloģiskā režīma stabilizēšanu saistītie būvniecības darbi (aizsprostu būve)	I. 2006.- 2007.	Saskaņā ar cenu aptauju, līdz 20000 Ls	Saskaņā ar cenu aptauju	Uzcelti aizsprosti (to skaits saskaņā ar projektu)
1.4.	Atsevišķu koku un krūmu novākšana aizsprostu, laipu trašu un torņa būves vietās	I. 2006., 2007.	-	Attiecīgo darba veidu būvuzņēmēji	No kokiem attīrīta teritorija aizsprostu, laipu trašu un torņa būves vietās
1.5.	Aizsprostu funkcionēšanas regulāra kontrole	I. Visu hidroģeoloģiskā režīma stabilizācijas laiku	-	LIFE proj.izstrādāšanas laikā - būvorganizācijas, pēc tam - VAS LVM	Ūdenslīmenis grāvjos tiek kontrolēts un regulēts pēc vajadzības
I. Mērķis 2. Nodrošināta bioloģiski vērtīgo meža biotopu aizsardzība 389,8 ha platībā					
2.1.	Mežsaimnieciskās darbības	I.	-	VAS LVM	Noteikta regulējamā režīma zona 174 ha platībā;

	ierobežošana regulējamā režīma zonā; DMB un potenciālo DMB izveidošana	Visu laiku			izveidoti DMB 90,4 ha platībā un potenciālie DMB 125,4 ha platībā, saglabātas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnes.
I. Mērķis 3. Saglabātas teritorijas ainaviskās vērtības un sugu dzīvotnes					
3.1.	Neiejaukšanās neskarto augsto purvu dabiskās attīstības gaitā	I. Visu laiku	-	VAS LVM	Uzturēti neskarti augstie purvi 1712,4 ha platībā, saglabāta dzīves vide purvu sugām
3.2.	Pļavu pļaušana un krūmu izciršana pļavās	II. 2006. un turpmāk visu laiku	Kompensācijas par BVZ uzturēšanu	Īpašnieki	Uzturētas neaizaugušas pļavas 44 ha platībā
3.3.	Taksācijas maiņa un pļavas atjaunošana Talsu (Ūķenes) mežniecības 365.kv.17.nog., pļavas pļaušana	II. 2006.g. un turpmāk visu laiku	30Ls gadā	VAS LVM	Uzturēta neaizaugusi pļava, saglabātas reto sugu dzīvotnes 0,4 ha platībā
3.4.	Stigu atjaunošana un uzturēšana	II. 2006. un turpmāk	-	VAS LVM, privātīpašnieki	Dabā redzamas kvartālstīgas visā dabas lieguma teritorijā, saglabāta piemērota dzīves vide retajām kukaiņu sugām
3.5.	Ozolu atbrīvošana no apauguma 199., 183., 211. kvartālos	III. 2008.	-	VAS LVM	Saglabātas dzīvotnes saproksilofāģiem
3.6.	Bebru medību regulēšana	III. 2006. un turpmāk	-	VAS LVM, mežniecības	Saglabāta bebru populācija un arī to darbības apdraudētie biotopi un sugas
I. Mērķis 4. Paaugstināta biotopu piemērotība medņu riestiem 52 ha platībā					
4.1.	Medņu riestu robežu optimizācija, aizauguma noteikšana un priekšlikumi cirtes veidam un apjomam	II		LDF	Iegūta informācija par nepieciešamajiem pasākumiem medņu riestu apsaimniekošanai
4.2.	Medņu riestu uzturēšana, veicot meža kopšanu, citu ciršu ietvaros	II	-	VAS LVM	Saglabāti un uzturēti optimālā stāvoklī 4 medņu riesti
I. Mērķis 5. Izstrādāti priekšlikumi ūdenslīmeņa pazemināšanai Seklenes un Velnezerā					
5.1.	Veikt pētījumus un izstrādāt priekšlikumus ūdenslīmeņa pazemināšanai Seklenes un Velnezerā	III			Izstrādāti priekšlikumi ūdenslīmeņa pazemināšanai Seklenes un Velnezerā
II. Mērķis 6. Publiski pieejama informācija par dabas liegumu					

6.1.	Informatīvo zīmju izvietošana	I 2006.	20 - 30Ls viena zīme (22 – 100 gab.)	Pašvaldības, DAP	Dabas lieguma robežas iezīmētas dabā ar vismaz 22 informatīvajām zīmēm
6.2.	Informācijas stendu sagatavošana un uzstādīšana 10 vietās	II 2006.-2008.	1 stends-300 Ls, 5 stendi-200Ls gabalā, 4 stendi - 100Ls gabalā	LIFE proj.	Sagatavoti un uzstādīti 10 informācijas stendi
6.3.	Bukleta sagatavošana un izdošana par dabas liegumu	I 2007.	800 Ls	LIFE proj.	Izdots buklets ar informāciju par dabas liegumu
6.4.	Pieejas nodrošināšana informatīvajam materiālam	II 2006. un turpmāk	-	Pagastu pašvaldības, RVP	Pašvaldībās, mežniecībās, virsmežniecībā, VAS LVM, RVP pieejams informatīvais materiāls par dabas liegumu
6.5.	Visās LIFE projektā ietvertajās teritorijās (tai skaitā dabas liegumā „Stiklu purvi”) veikto pētījumu un apsaimniekošanas pasākumu pieredzes apkopojums grāmatā	III 2008.	Kopējā summa visām LIFE projekta vietām - 21000 Ls	LIFE proj.	Projekta noslēgumā izdota grāmata par bioloģisko pētījumu rezultātiem un pieredzes apkopojumu par apsaimniekošanas pasākumu realizāciju
6.6.	Aizsprostu tehnisko projektu uzglabāšana saskaņā ar būvnoteikumiem, kopiju nodošana mežniecību pārziņā.	III 2008.	-	LIFE proj.	Projekta noslēgumā aizsprostu būves tehniskie projekti tiek uzglabāti saskaņā ar būvnoteikumiem (LDF, būvvaldē, būvorganizācijā, pie projekta izstrādātāja) un arī nodoti Talsu un Ugāles mežniecībās, A/S LVM
II. Mērķis 7. Ierīkota dabas taka Vasenieku purvā					
7.1.	Teritorijas izpēte, vietas izvēle	I 2005., 2006.	-	LIFE proj.	Izvēlēta optimālā dabas takas vieta
7.2.	Tehniskā projekta sagatavošana	I 2005., 2006.	Saskaņā ar cenu aptauju , līdz 4700 Ls	Sertificēta fiziskā persona un SIA „Agroprojekts”	Sagatavots tehniskais projekts
7.3.	Purva laipu trases un skatu torņa būve	I 2006.,2007.	Saskaņā ar cenu aptauju, 5000-7000 Ls	Attiecīgo darba veidu būvuzņēmēji	Ierīkota dabas taka un uzcelts skatu tornis
7.4.	Dabas takas popularizēšana tūrisma ceļvežos un citos preses izdevumos	I 2006. g. un turpmāk visu laiku	-	LIFE projekts, pašvaldības	Pieejama informācija par dabas taku
7.5.	Vieglo automašīnu stāvvietas izveidošana	III 2008.		Puzes pašvaldība	Izveidota labiekārtota vieglo automašīnu stāvvietas
III. Mērķis 8. Iegūta informācija par biotopu stāvokli apsaimniekošanas pasākumu rezultātā, par reto sugu populāciju stāvokli					
8.1.	Hidroloģiskā režīma monitorings ietekmētajā Vasenieku purva daļā	I 2005.- 2008. g. katru	2800-3000 Ls	Līdz 2008. g. LIFE proj., pēc tam LVGMA	Hidroloģiskā režīma regulēšanas pasākumu novērtējums

		gadu, turpmāk periodiski		monit. progr.	
8.2.	Hidroloģiskā režīma monitorings Vasenieku purvā un tā apkārtnē	I Līdz 2008. g. katru gadu, turpmāk periodiski		Līdz 2008. g. LIFE proj., pēc tam LVĢMA monit. progr.	Salīdzinošs materiāls par hidroloģiskā stāvokļa dabiskām izmaiņām
8.3.	Ornitofaunas monitorings	I 2006.-2008. g.		LIFE proj., sadarbībā ar LOB LVĢMA monit. progr.	Ornitofaunas uzskaites dati, pieejama informācija par purva putniem
8.4.	Purva biotopu monitorings purva apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes novērtēšanai	I 2005. g.- 2008.g.	1000 Ls gadā	LVĢMA monit. progr.	Pieejama informācija par purvu biotopu stāvokli, atbilstoši rezultātiem sagatavoti priekšlikumi apsaimniekošanas pasākumu korekcijai
8.5.	Ezeru ūdens kvalitātes monitorings	III Sākot ar 2006. g. un turpmāk ik gadus		LVĢMA monit. progr.	Dati par ūdens līmeni un eutrofikācijas stāvokli ezeros
IV. Mērķis 9. Sakārtotas tiesiskās saistības ar zemes īpašniekiem					
9.1.	Dabas lieguma apgrūtinājumu ierakstīšana zemesgrāmatā	II	-	VZD, pašvaldības	Zemesgrāmatās iestrādātā informācija atbilst MK noteikumiem
9.2.	Dabas liegumu funkcionālā zonējuma un apsaimniekošanas pasākumu iestrāde pagastu teritoriālajos plānojumos	II 2006. un turpmāk	-	Pašvaldības	Pagastu teritoriālajos plānos iestrādāti dabas aizsardzības plānā paredzētie pasākumi un funkcionālais zonējums

4.2. Apsaimniekošanas pasākumu apraksts

I Teritorijas dabas vērtību saglabāšana

Mērķis 1. Stabilizēts hidroloģiskais režīms Vasenieku purvā

Pasākums 1.1. Kompleksa purva hidroģeoloģiskā izpēte

Pasākumi, kādi tiks veikti purvā, uzlabojot hidroloģisko režīmu, detāli aprakstīti tehniskajā projektā, pēc kura realizācijas – novērsīs grāvju nosusināšanas ietekmi. Galvenie darbības virzieni ir:

- dabiskās un pārveidotās purva daļas ūdens plūsmu virzienu noteikšana, izmantojot topogrāfiskās un nosusināšanas tīkla kartes;
- purva virsmas līmetņošana, izmantojot nivelieri un GIS aparāturu;
- grāvju krituma līmetņošana un garenprofilu sastādīšana
- aizsprostu izvietojuma biežuma uz grāvjiem plānošana.

Ņemot vērā, ka purva virsa nav līdzena, bet sfēriska, kā arī to, ka notikusi purva virsas sēšanās, iepriekšējā stāvokļa atjaunošana nav iespējama pat teorētiski. Atjaunošanas efekts atkarīgs no purva virsas krituma un aizsprostu (dambīšu) biežuma – maza krituma apstākļos efekts ir lielāks un dambīšu skaits nepieciešams mazāks. Aizsprostu skaitu noteiks arī atvēlētie finašu līdzekļi.

Lai noskaidrotu hidroģeoloģiskos apstākļus, jāveic nivelēšanas darbi grāvju trasēs. Analizējot un salīdzinot purva virsas atzīmes patreiz un līdz būvniecībai, var secināt, ka nosusināšanas ietekme bijusi visā platībā, kur rakti mazie grāvīši un ap 20 m uz katru pusi no lielajiem grāvjiem, bet tālāk augstuma atzīmes palikušas iepriekšējās, kas ir apstiprinājums projektēšanas normām, kas nosaka, ka augstā tipa purvu nosusināšanai nepieciešams attālums starp grāvjiem ir 20 m.

Pasākums 1.2. Grāvju sistēmu izmeklēšana un hidroģeoloģiskā režīma stabilizēšanas tehniskā projekta sastādīšana

Aizsprostu (dambīšu) būvniecību veiks saskaņā ar Latvijas būvnormatīviem, kuros noteikti nepieciešamie saskaņojami un kas ir pamats tehnisko projektu izstrādei un akceptēšanai. Saskaņošanas darbus projektēšanai sagatavo LIFE projekta darbinieki. Izmeklēšanas darbus un projektēšanu veic „Meliorprojekts”. Uz lielajiem grāvjiem projektētie aizsprosti numurēti un dotas to virsas atzīmes, kas plānotas tā, lai aizsprosta virsa paceltos virs purva virsas. Vietās, kur ūdens kustība gaidāma pāri aizsprostam, ierīkos pārteces caurules (apsaimniekošanas pasākumu vietas ir apkopotas **7. pielikumā**).

Pasākums 1.3. Ar hidroloģiskā režīma stabilizēšanu saistītie būvniecības darbi (aizsprostu būve)

Hidroloģiskā režīma stabilizēšanas būvdarbus saskaņā ar būvatļauju veiks licencēta būvorganizācija, kuru kontrolēs sertificēts būvuzraugs. Būvniecības darbus – aizsprostu būvi no kūdras un minerālgrunts - plānots veikt pēc iespējas sausa laika apstākļos ar ekskavatoru, iepriekš sagatavojot tam pārvietošanās maršrutu – nolīdzinot atbērtnes, novācot apaugumu, ieliekot pagaidu caurtekas. Nelielos apjomos pielietos arī roku darbu vietās, kur ekskavatoru pārvietot nav rentabli vai kur ir slikti hidroģeoloģiskie apstākļi. Darbus plānots sākt no augšgala. Aizsprostu konstrukcijas ir divu tipu, to ierīkošanas secība, darbu apjomi doti projekta dokumentācijā. Lai izbūvētie dambīši darbotos, paredzēts to galīgo pieņemšanu veikt pēc gada ekspluatācijas, it īpaši, lai pārliecinātos par to darbību pēc pavasara un vasaras plūdu periodiem.

Lai izvairītos no mežaudžu kalšanas (izņemot mežaudzes purvā, kas izveidojušās grāvju ierīkošanas rezultātā), aizsprosti veidojami vietās, kur to darbības rezultātā tiks stabilizēta tikai purva ekosistēma, bet netiks ietekmētas mežaudzes.

Pasākums 1.4. Atsevišķu koku un krūmu novākšana aizsprostu, laipu trašu un torņa būves vietās

Atsevišķu koku un krūmu novākšana paredzēta izlases veidā abūves vietās, novadgrāvju atbērtņu izlīdzināšanas vietās, ekskavatora pārvietošanās maršrutos, kā arī degradētajos purva nogabalos būvju tuvumā. Lai ekskavators varētu piebraukt būvvietām, nepieciešama tā pārvietošanās ceļa sagatavošana, nepieciešamības gadījumā attīrot no mežaudzēm; pamatā ekskavators pārvietosies pa grāvja atbērtni.

Pasākums 1.5. Aizsprostu funkcionēšanas regulāra kontrole

LIFE projekta izstrādāšanas laikā kontroli veiks būvorganizācijas. Pēc būvju nodošanas zemes īpašniekam – to darbības kontrole un ekspluatācija būs A/S “Latvijas valsts meži” pārziņā. Lielāka uzmanība aizsprostiem būs nepieciešama līdz laikam, kad dambis apaugs un to neapdraudēs izskalojumi; jāreķinās arī ar sevišķi lieliem plūdiem ilgākā laika posmā, kas var radīt bojājumus. Ņemot vērā, ka līmeņu starpības pirms un aiz dambja ir ne vairāk par 0,5m, tad arī šajos gadījumos nopietni bojājumi nav prognozējami, izņemot pirmos grāvja lejtecē esošos aizsprostus, kur līmeņu starpība būs lielāka.

Mērķis 2. Nodrošināta bioloģiski vērtīgo meža biotopu aizsardzība 389,8 ha platībā

Pasākums 2.1. Mežsaimnieciskās darbības ierobežošana regulējamā režīma zonā; DMB un potenciālo DMB izveidošana

Regulējamā režīma zonā (174 ha platībā), visos dabiskajos meža biotopos (90,4 ha platībā) un potenciālajos dabiskajos meža biotopos (125,4 ha platībā) nav jāveic nekāda mežsaimnieciskā darbība. Tai skaitā nav pieļaujama kritalu, stumbeņu un stāvošu nokaltušu koku izvākšana, jo tie ir piemērota dzīvotne retām sūnu, ķērpju, sēņu un kukaiņu sugām. Kukaiņi, savukārt, nodrošina barības bāzi putnu sugām (galvenokārt, dzeņveidīgajiem putniem). Pasākums nav ierobežots laikā.

Mērķis.3. Saglabātas teritorijas ainaviskās vērtības un sugu dzīvotnes

Pasākums 3.1. Neiejaukšanās neskarto augsto purvu dabiskās attīstības gaitā

Lai nodrošinātu piemērotu dzīves vidi gan retajām, gan tipiskajām augsto purvu floras un faunas sugām, jānodrošina neiejaukšanās neskarto augsto purvu dabiskās attīstības gaitā, izslēdzot saimniecisko darbību dabas lieguma purvu kompleksa neskartajā un mazskartajā daļā – 1712,4 ha platībā. Visu purvu teritorijas ir iekļautas dabas lieguma zonā.

Pasākums 3.2. Pļavu pļaušana un krūmu izciršana pļavās

Šī pasākuma mērķis ir palielināt teritorijas bioloģisko daudzveidību, saglabājot pļavas neaizaugušā stāvoklī, kā arī saglabāt teritorijas ainaviskās vērtības. Pļavās jāveic regulāra zāles pļaušana saskaņā ar bioloģiski vērtīgo zālāju apsaimniekošanas noteikumiem (to var aizstāt vai papildināt arī ar lopu ganīšanu), atsevišķās vietās „Zvaguļu” saimniecībā jāizcērt arī krūmi. Paredzēta pļavu apsaimniekošana 44 ha platībā. Pasākums nav ierobežots laikā.

Pasākums 3.3. Taksācijas maiņa un pļavas atjaunošana Talsu (Ūķenes) mežniecības 365. kv. 17.nog., pļavas pļaušana

Ūķenes mežniecības 365. kvartāla 17. nogabalā ir īpaši aizsargājams biotops un sugas, kas atrodas uz iznīkšanas robežas, jo kā biotopam, tā sugām piemērotā vide ir degradēta pļavas apmežošanas rezultātā. Tomēr, izcērtot mežaudzi un atsākot pļavas regulāru pļaušanu, ir iespējama situācijas uzlabošana un aizsargājamo objektu saglabāšana. Tāpēc dotajā teritorijā ir jāveic taksācijas maiņa, nogabalu iekļaujot kvartālā kā lauci, jālikvidē priežu stādījums un jāuzsāk pļavas regulāra pļaušana reizi sezonā, ieteicams jūlija beigās vai augustā, zāli sasmalcinot vai aizvācot. Pļaušana nav ierobežota laikā.

Pasākums 3.4. Stigu atjaunošana un uzturēšana

Dabā labi redzamas stigas palīdz orientēties teritorijā. Stigas rada atšķirīgu biotopu kontakjoslu efektu, kas, savukārt, palielina bioloģisko daudzveidību. Stigas kalpo arī kā sugu izplatīšanās koridori. Minētie aspekti īpaši nozīmīgi ir kukaiņu sugām. Stigu kopšana jāveic laikā no 1.novembra līdz 1. martam. Prioritāri stigu kopšana jāveic Puzes mežniecības 165., 190., 191. kvartālos.

Pasākums 3.5. Ozolu atbrīvošana no apauguma 199., 183., 211. kvartālos

Minētajos kvartālos ir dzīvotnes trupošā koksne dzīvojošām kukaiņu sugām – saproksilofāgiem. Ozolu atbrīvošana paredzēta Ugāles mežniecības 199. kvartāla 10. un 13. nogabalos, 183. kvartāla 1. un 12. nogabalos, 211. kvartāla 2. un 4. nogabalos. Lai nodrošinātu to ilglaicīgu eksistenci, jāatbrīvo no apauguma ozolu stumbri, izcērtot kokus tā, lai ozolu stumbri būtu atklāti tiešajam saules apgaismojumam. Ieteicams atbrīvot teritoriju ap ozoliem divkārsa vainaga rādiusa garumā. Minētais pasākums varētu veicināt arī retu ķērpju sugu attīstību uz ozolu stumbriem.

Pasākums 3.6. Bebru medību regulēšana

Lielākajā dabas lieguma daļā bebru darbība nenodara ļaunumu videi. Taču atsevišķos gadījumos bebru dambju radītā ūdens līmeņa paaugstināšanās var radīt īpaši aizsargājamu sugu un biotopu izzušanu. Sevišķi negatīva ietekme ir ūdens līmeņa celšanai Seklenes un Velnezerā. Tāpēc, noliedzot bebru medības dabas liegumā, ir izdalāmi sekojoši gadījumi, kad bebru dambju nojaukšana, caurteku ierīkošana tajos vai medības ir pieļaujamas:

- bebru darbība apdraud īpaši aizsargājamo biotopu vai sugu saglabāšanu;
- bebru aizsprosti paaugstina gruntsūdens līmeni dabas liegumam pieguļošajās teritorijās;
- bebru darbības rezultātā tiek appludināti ceļi;
- bebru darbības rezultātā tiek appludinātas agrāk bebru neskartas sausieņu mežaudzes dabas lieguma teritorijā.

Bebru darbības kontoli jānodrošina Valsts meža dienestam sadarbībā ar Reģionālo vides pārvaldi.

Mērķis 4. Paaugstināta biotopu piemērotība medņu riestiem 52 ha platībā

Pasākums 4.1. Medņu riestu robežu optimizācija, aizauguma noteikšana un priekšlikumi cirtes veidam un apjomam

LIFE projekta “Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” ietvaros 2005.g. notika dabas lieguma “Stiklu purvi” dabas vērtību inventarizācija un iepriekšējā laikā veikto novērojumu apkopošana. Līdz šim konstatēts, ka dabas lieguma teritorijā vai cieši pie tā robežām atrodas septiņi medņu riesti.

Medņu riestiem Latvijā, atkarībā no mitruma režīma izmaiņām (meliorācijas), mežsaimnieciskās darbības, audžu attīstības gaitas un citiem faktoriem, ir raksturīga aizaugšana ar pamežu un paaugas kokiem, no kuriem visnevēlamākā ir egle. Blīvi izveidojies egļu aizaugums traucē riesta norisi, tādēļ gadu gaitā riestojošie putni mēdz pārvietoties uz piemērotākām blakuszonām, bet ja tādu nav, riestojošo medņu gaiļu skaits pakāpeniski samazinās. Lai tas nenotiktu, medņu riestos nepieciešamības gadījumos jāveic biotehniskie pasākumi.

2005.g. sezonā tika apskatīti tie medņu riesti, kas pilnībā ietilpst Stiklu DL teritorijā. Apskates nolūks bija novērtēt riestu aizauguma pakāpi ar pamežu un paaugas kokiem, lai nepieciešamības gadījumā varētu plānot biotehniskos jeb riestu kopšanas pasākumus. Aizauguma novērtējums dots tabulā (**23. pielikums**).

Pirms riestu kopšanas uzsākšanas, kopā ar ekspertu nepieciešams vēlreiz precizēt izzāgējamās vietas, apjomus un paņēmienus.

Pasākums 4.2. Medņu riestu uzturēšana, veicot meža kopšanu, citu ciršu ietvaros

Medņu riestu uzturēšana notiek saskaņā ar mežsaimnieciskajiem noteikumiem un eksperta – ornitologa ieteikumiem citu ciršu ietvaros.

Mērķis 5. Izstrādāti priekšlikumi ūdenslīmeņa pazemināšanai

Pasākums 5.1. Veikt pētījumus un izstrādāt priekšlikumus ūdenslīmeņa pazemināšanai Seklenes un Velnezerā

Paaugstinoties ūdens līmenim Seklenes un Velnezerā, ir iznīkušas īpaši aizsargājamas sugas un biotopi. Ūdens līmenim normalizējoties, ir iespējama aizsargājamo objektu atjaunošanās ezeros. Iedarbīgs veids kā regulēt ūdens līmeni, tai pat laikā saglabājot bebru populāciju, ir ierīkot caurtekas bebru aizsprostos. Patreiz trūkst informācijas par reālajām iespējām un veidu kā to veikt, kā arī par labvēlīgāko ūdenslīmeni, eventuālai sugu atjaunošanai. Pirms konkrēto darbu uzsākšanas jāveic pētījumi un jāizstrādā priekšlikumi šo pasākumu veikšanai.

II Publiska informācija, tūrisma attīstība

Mērķis 6. Publiski pieejama informācija par dabas liegumu

Pasākums 6.1. Informatīvo zīmju izvietošana

Plānots uzstādīt vismaz 22 informatīvās zīmes lieguma iezīmēšanai dabā – uz teritorijas robežas, vietās, kur to šķērso lielāki vai mazāki ceļi (vietas atzīmētas kartē, **7. pielikumā**). Lai iezīmētu dabā visus dabas lieguma robežas lauzumpunktus, būtu nepieciešamas vēl apmēram 50 zīmes, bet, iezīmējot stigu galus uz robežām, - vēl 30 zīmes. Tātad maksimālais zīmju skaits būtu 100 informatīvās zīmes. Tā kā cilvēki ļoti reti šķērso lieguma robežu vietās, kur nav ceļu, par prioritārām jāatzīst tikai 22 informatīvās zīmes. Zīmju izmēri doti MK noteikumos Nr. 415. Reizi gadā vēlams pārbaudīt informācijas zīmju stāvokli, nepieciešamības gadījumā veicot bojāto zīmju nomaiņu.

Pasākums 6.2. Informācijas standu sagatavošana un uzstādīšana 10 vietās

LIFE projekta “Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” ietvaros dabas lieguma teritorijā paredzēts uzstādīt 10 informācijas standus. Lielo informācijas standu (2m x 1,5m) paredzēts uzstādīt Stiklu ciemā. Stendā izvietojama dabas lieguma shēma, informācija par teritorijas dabas vērtībām, atļautās un aizliegtās darbības dabas liegumā, te sastopamo augu un dzīvnieku attēli, shēmā norādīta dabas takas atrašanās vieta.

Dabas takā paredzēts uzstādīt 5 (1m x 1m) un 4 (0,5m x 0,5 m) mazos standus ar konkrētu informāciju par dabas takā redzamajiem dabas objektiem.

Pasākums 6.3. Bukleta sagatavošana un izdošana par dabas liegumu

Plānots par LIFE projekta “Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” līdzekļiem izdot bukletu latviešu un angļu valodā par dabas liegumu “Stiklu purvi”. Bukletā paredzēta informācija par teritorijas dabas vērtībām, par purva biotopu atjaunošanas pasākumiem un ilustratīvais materiāls par augiem, dzīvniekiem un biotopiem liegumā.

Pasākums 6.4. Pieejas nodrošināšana informatīvajam materiālam

Nodrošināt sekojošu informāciju par LIFE projektu un konkrēti par dabas liegumu “Stiklu purvi”:

- dabas aizsardzības plāns dabas liegumam “Stiklu purvi”;
- bukleti par LIFE “Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” projektu (latviešu un angļu valodā);
- bukleti par dabas liegumu “Stiklu purvi” (latviešu un angļu valodā);
- plakāts par purviem, kā arī par floru un faunu purvos.

Dabas aizsardzības plānam jābūt pieejamam Valdgales, Puzes un Usmas pagastu pašvaldībās, Talsu un Ugāles mežniecībās, VAS LVM Ziemeļkurzemes mežsaimniecībā, Ventspils un Talsu rajonu virsmežniecībās un Ventspils Reģionālajā vides pārvaldē. Pārējiem materiāliem jābūt pieejamiem jau minētajās iestādēs, kā arī pagastu un rajona bibliotēkās un skolās.

Pasākums 6.5. Visās LIFE projektā ietvertajās teritorijās (tai skaitā dabas liegumā „Stiklu purvi”) veikto pētījumu un apsaimniekošanas pasākumu pieredzes apkopojums grāmatā

LIFE projekta “Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” noslēgumā 2008. gadā paredzēts izdot grāmatu, kurā apkopoti materiāli par visām 4 projekta vietām, tai skaitā par dabas liegumu “Stiklu purvi” – gan par dabas vērtībām, gan par apsaimniekošanas pasākumiem, to realizāciju, rezultātiem, secinājumiem, ieteikumiem, gan pirmie monitoringa dati u.c. Tas dos iespēju līdzīgiem projektiem iegūt informāciju no realizētā projekta pieredzes.

Pasākums 6.6. Aizsprostu tehnisko projektu uzglabāšana saskaņā ar būvnoteikumiem, kopiju nodošana mežniecību pārziņā

Saskaņā ar būvnoteikumiem, aizsprostu tehniskie projekti tiek nodoti uzglabāšanā LDF, būvvaldē, būvorganizācijai, projekta izstrādātājam, kā arī Talsu un Ugāles mežniecībām, VAS LVM Ziemeļkurzemes mežniecībai.

Mērķis 7. Ierīkota dabas taka Vasenieku purvā

Pasākums 7.1. Teritorijas izpēte, vietas izvēle

Izvēloties vietu, tika ņemti vērā sekojoši apstākļi:

- vietas estētiskā un populārzinātniskā vērtība;
- teritorijas piejamība gan no Puzes, gan Usmas pagastu teritorijas;

- ekonomiskie apsvērumi.
Rezultātā par labāko risinājumu tika izvēlēta takas vieta Vasenieku purvā (**7. pielikums**).

Pasākums 7.2. Tehniskā projekta sagatavošana

Lai būtu garantija ieguldītajiem līdzekļiem, būvniecības darbi tiks veikti saskaņā ar Latvijas būvnoteikumiem un pēc dabas takas (purva laipu) un novērošanas torņa tehniskajiem projektiem. Projektēšanas uzdevuma sagatavošanai LIFE projekta darbinieki veica Latvijā un citās valstīs izbūvēto laipu un torņu apsekošanu. Takas maršruts tika izvēlēts, piedaloties pagastu pārstāvjiem, zemes īpašniekiem un ekspertiem; tas plānots tā, lai maksimāli izmantotu esošās būves – ceļus, grāvju atbērtnes, tādējādi samazinot būvniecības izmaksas. Takas kopgarums ir ap 2,7 km; sākumā ap 1 km garumā tā iet pa grāvja atbērtni, kur laipas veidos atvieglotas konstrukcijas, tad pa purva nenosusināto daļu apmēram 1 km (laipu platums 60 cm), līdz Upatu valka sākumam. Šajā vietā pie takas ir plānots novērošanas tornītis. Tālāk taka plānota gar strautu ap 0,7 km garumā (**7. pielikums**). Izmantojot grāvja atbērtni, būs iespējama arī riņķveida kustība takas vidusposmā.

Torņa grīdas augstums plānots apmēram 6 metri, kas nodrošinās redzamību, vienlaikus tornī varēs atrasties 15 cilvēki. Tā kā kūdras dziļums būves vietā ap 3 m, torni balstīs uz koka konstrukcijas pamata, vadoties pēc Igaunijas pieredzes.

Pasākums 7.3. Purva laipu trases un skatu torņa būve

Būvniecības darbus veiks licencētas būvorganizācijas saskaņā ar tehniskajiem projektiem. Laipu un torņa būvmateriālu pievešanu veiks pēc hidrotehnisko būvdarbu pabeigšanas laipu būves rajonā – grāvja atbērtnes nolīdzināšanas, krūmu un sīkmeža novākšanas no trasēm, dambīšu un caurteku izbūves.

Lai saudzētu purva virskārtu, plānots materiālus pievest sasaluma apstākļos. Krūmu un atsevišķu koku novākšanas darbi tiks saskaņoti ar VAS „Latvijas valsts meži”.

Pasākums 7.4. Dabas takas popularizēšana tūrisma ceļvežos un citos preses izdevumos

Lai piesaistītu tūristu plūsmu Vasenieku dabas takai, nepieciešams sniegt regulāru informāciju gan vietējos preses izdevumos, gan tūrisma ceļvežos. Tūrisma attīstība reģionā uzlabos ekonomisko situāciju un veicinās sabiedrības informētību par dabas vērtībām un to saglabāšanu.

Pasākums 7.5. Vieglo automašīnu stāvvietas izveidošana

Pievedceļš Vasenieku dabas takai ir lietojams tikai vieglajām automašīnām. Autobusi tiks atstāti uz Blāzmas-Dundagas ceļa. Pievedceļa galā pie purva (karte 7. pielikumā) ieteicams izbūvēt nelielu autostāvvietu vieglajām automašīnām. Autostāvvietā jābūvē arī tualete un jāizvieto atkritumu urnas. Pasākums jāveic Puzes pašvaldībai.

III Monitoringa pasākumi

Mērķis 8. Iegūta informācija par biotopu stāvokli apsaimniekošanas pasākumu rezultātā, par reto sugu populāciju stāvokli

Pasākums 8.1. Hidroloģiskā režīma monitorings ietekmētajā Vasenieku purva daļā

Gruntsūdens līmeņa paaugstināšanas mērķis ir atjaunot sfagnu augšanai nepieciešamos apstākļus. Monitoringa ietvaros veiktas sekojošas darbības:

- ierīkotas gruntsūdens novērošanas akas starp nosusināšanas grāvjiem gruntsūdens līmeņa un tā svārstību režīma noteikšanai pirms un pēc dambju būves;
- gruntsūdens līmenis mērīts reizi nedēļā, lai pēc iespējas pilnīgāk raksturotu ūdens līmeņa svārstību gada gaitu.

Pasākums 8.2. Hidroloģiskā režīma monitorings Vasenieku purvā un tā apkārtnē

Monitoringa ietvaros veiktas sekojošas darbības:

- ierīkotas gruntsūdens novērošanas akas purva neskartajā daļā – dažādos veģetācijas tipos, lai salīdzinātu gruntsūdens līmeni starp neskarto un pārveidoto (regulēto) purva daļu un konstatētu konkrētā purva apstākļiem optimālo gruntsūdens līmeni sfagnu augšanai;
- analizēta purvam pieguļošo teritoriju topogrāfija un hidrogrāfiskais tīkls, lai prognozētu gruntsūdens līmeņa paaugstināšanas ietekmi uz apkārtējām mežsaimniecības un lauksaimniecības teritorijām.

Pasākums 8.3. Ornitofaunas monitorings

Latvijā purva putnu monitorings valsts līmenī tiek veikts no 2003. gada četrās vietās - Vasenieku, Ķemeru, Kodu-Kapzemes un Oļļas purvos. Putni tiek uzskaitīti to ligzdošanas laikā maršrutos divas reizes sezonā. Aprēķinos tiek izmantoti uzskaišu dati par reģistrētajām putnu sugām 50m joslā abpus maršrutam un ārpus 50m joslas.

Prioritārās monitoringa sugas ir tās Eiropas Padomes Putnu direktīvas I pielikuma sugas un Latvijā īpaši aizsargājamās sugas, kas ligzdo galvenokārt purvos. Tās ir dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria*, purva tilbīte *Tringa glareola*, kuitala *Numenius arquata* un lietuvainis *N. phaeopus*. Reizē ar šīm sugām tiek fiksēti dati arī par visām pārējām purva maršrutos sastaptajām putnu sugām.

No iegūtajiem datiem tiek aprēķināta putnu sugu daudzveidība katrā objektā jeb purvā, prioritāro monitoringa sugu pāru skaits objektos, prioritāro sugu blīvums un vidējais sugu skaits vienā maršruta posmā.

Tādejādi Vasenieku purvs, kas ietilpst dabas liegumā "Stiklu purvi", ir viena no četrām vietām Latvijā, kur valsts līmenī tiek iegūti dati par purva putnu sastopamību.

Pasākums 8.4. Purva biotopu monitorings purva apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes novērtēšanai

Prognozējams, ka purva hidroloģiskā stāvokļa uzlabošanās vislabāk atspoguļosies purvu augu sugu sastāvā, tāpēc purva apsaimniekošanas pasākumu efektivitātes monitoringa pamatā ir ikgadēja veģetācijas uzskaitē pastāvīgos parauglaukumos un parauglaukumu fotografēšana. 2005. gadā, pirms apsaimniekošanas pasākumu uzsākšanas, ierīkoti sekojoši parauglaukumi:

- 1) 6 parauglaukumi uz grāvjiem vietās, kur plānota aizsprostu veidošana;

- 2) 4 parauglaukumi susināšanas ietekmētajā daļā blakus plānotajiem aizsprostiem;
- 3) 2 parauglaukumi neskartajā purva daļā.

Parauglaukumu izmēri ir 10x10 m. Parauglaukumos tiek uzskaitītas visas augu sugas un tām novērtēts projektīvais segums, atzīmēts koku skaits, ciņu un ieplaku sastopamība parauglaukumā. Parauglaukumu atrašanās vietas ir fiksēta ar GPS uztvērēju.

Susināšanas ietekmi vislabāk raksturo sfagnu un viršu projektīvais segums parauglaukumā. Pirms apsaimniekošanas pasākumu uzsākšanas sfagnu vidējais projektīvais segums Vasenieku purva neskartajā un ietekmētajā daļā ir attiecīgi 69% un 3,5 %, bet viršu vidējais projektīvais segums ir attiecīgi 35% un 17%. Monitoringa mērķis ir noteikt, vai veiktie pasākumi sekmē susināšanas ietekmētā purva stāvokļa uzlabošanos. Prognozējams, ka purva apsaimniekošanas pasākumu rezultātā sfagnu segums palielināsies, bet viršu - samazināsies un apmēram 10 gadu laikā meliorācijas grāvji būs aizauguši (galvenokārt ar sfagniem un spilvēm).

Līdz LIFE "Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā" projekta beigām monitoringu veic projekta eksperts (L. Salmiņa, materiāli un atskaites glabājas LDF), pēc tam šis monitoringa jāiekļauj Nacionālajā monitoringa programmā Purvu apakšprogrammā, lai pētījumus varētu turpināt.

Pasākums 8.5. Ezeru ūdens kvalitātes monitorings

Lai kontrolētu situāciju Zutenes, Seklenes un Velnezerā un novērtētu ūdens līmeņa izmaiņu ietekmi uz ezeru ūdens kvalitāti, būtu vēlams veikt ūdens kvalitātes monitoringu. Ūdens paraugu ievākšanas optimālais laiks ir jūlijā vai augustā. Turpmāk paraugus vēlams ievākt apmēram vienā un tajā pašā vietā ezerā ik gadus. Galvenie nepieciešamie mērījumi, lai noteiktu ezera ūdens kvalitāti ir:

- 1) ūdens caurredzamība;
- 2) ūdens t / izšķīdušā skābekļa vertikālais sadalījums;
- 3) ūdens elektrovadītspēja;
- 4) pH;
- 5) ūdens krāsainība;
- 6) hlorofils-a;
- 7) kopējais fosfors;
- 8) fitoplanktons.

Ūdens paraugus vēlams ievākt virs dziļākās vietas.

Stiklu ezeru ūdens kvalitātes monitorings ir jāiekļauj LVĢMA monitoringa programmā un turpmāk monitorējams saskaņā ar šo programmu.

IV Administratīvie pasākumi

Mērķis 9. Sakārtotas tiesiskās saistības ar zemes īpašniekiem

Pasākums 9.1. Dabas lieguma apgrūtinājumu ierakstīšana zemesgrāmatā

Ierakstīt zemesgrāmatās ar dabas lieguma apsaimniekošanu saistītos ierobežojumus.

Pasākums 9.2. Dabas liegumu funkcionālā zonējuma un apsaimniekošanas pasākumu iestrāde pagastu teritoriālajos plānojumos

Pagastu teritoriālajos plāņos jāiekļauj lieguma funkcionālā zonējuma robežas un ar lieguma apsaimniekošanu saistītie pasākumi.

4.3. Dabas lieguma „Stiklu purvi” funkcionālās zonas

Lai saglabātu vienotu purvu, ezeru un mežu dabas kompleksu, saglabātu un nākotnē paaugstinātu dabas lieguma bioloģisko daudzveidību, izveidojamas sekojošas funkcionālās zonas (funkcionālo zonu karte **9. pielikumā**, zonās iekļauto teritoriju uzskaitījums **24. pielikumā**):

- **Neitrālā zona** 50 ha platībā (0,8% no kopējās lieguma teritorijas);
- **Dabas parka zona** 1245 ha platībā (18,8%);
- **Dabas lieguma zona** 4686 ha platībā (71,0%);
- **Regulējamā režīma zona** 617 ha platībā (9,4%).

5. PLĀNA IEVIEŠANA UN ATJAUNOŠANA

5.1. Plāna ieviešanas praktiskie aspekti

Plāna ieviešanu paredzēts uzsākt uzreiz pēc tā apstiprināšanas, kā arī īstenojot LIFE projektu "Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā".

Dabas aizsardzības plāns ir saistošs dokuments pašvaldībām, teritorijas īpašniekiem un apsaimniekotājiem, kā arī normatīvajos aktos noteiktajām ar īpaši aizsargājamo teritoriju kontroli un mežsaimniecisko darbību kontrolējošām institūcijām.

Plānā paredzētos pasākumus veic plānā norādītās atbildīgās institūcijas (VAS „Latvijas valsts meži”, LVĢMA monitoringu programma) un zemju īpašnieki un lietotāji, nepieciešamības gadījumā piesaistot attiecīgās specialitātes ekspertus.

5.2. Plāna atjaunošana

Dabas plāns izstrādāts 12 gadu ilgam laika periodam. Plāns jāatjauno 2018. gadā.

Plāna realizācijas laikā tiks novērtēta plāna ietvaros veikto pasākumu efektivitāte. Tiks pārskatīti arī apsaimniekošanas pasākumi, kuros nepieciešamības gadījumā ieviesīs labojumus vai papildinājumus. Ja monitoringa rezultāti liecina, ka plānā paredzētie apsaimniekošanas pasākumi ir neefektīvi, vai tie ir pretrunā ar lieguma izveidošanas mērķiem, plāns jāatjauno un jāpārskata ātrāk.

5.3. Nepieciešamie grozījumi teritoriju attīstības plānos

Talsu rajona Valdgailes pagastā patreiz tiek izstrādāts teritorijas attīstības plāns. Usmas un Puzes pašvaldībām plāni vēl nav izstrādāti. Pagastu teritoriju attīstības plānos jāiekļauj ar dabas aizsardzību saistītie aspekti dabas lieguma „Stiklu purvi” teritorijā - noteiktais zonējums, pieļaujamās un aizliegtās darbības.

5.4. Dabas lieguma "Stiklu purvi" individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekts

Izstrādājot konkrētos individuālos noteikumus dabas liegumam „Stiklu purvi”, izmaiņas vispārīgajos noteikumos iezīmētas, izsvītrojot neatbilstošos punktus vai to daļas un iekrāsojot papildinājumus.

1. Noteikumi nosaka dabas lieguma "Stiklu purvi" (turpmāk - dabas liegums) zonējumu, individuālo aizsardzību un izmantošanu.
2. Dabas lieguma platība ir 6636 (6598) ha, tā funkcionālās zonas un to robežas noteiktas šo noteikumu 9. un 11. pielikumā .
3. Lai nodrošinātu optimālu biotopu un sugu aizsardzību, atbilstoši to izvietojumam teritorijā dabas liegumā ir noteiktas šādas funkcionālās zonas:
 - 3.1. regulējamā režīma zona;

- 3.2. dabas lieguma zona;
- 3.3. dabas parka zona;
- 3.4. neitrālā zona.

4. ~~Aizsargājamās teritorijās~~ Visā dabas liegumā aizliegts:

- 4.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;
- 4.2. *(svītrots ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)*;
- 4.3. bojāt bebru dambjus un to mītnes, izņemot šādus gadījumus, pēc iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi un saskaņā ar attiecīgas nozares eksperta atzinumu:
 - 4.3.1. bebru aizsprosti ietekmē gruntsūdens līmeni dabas liegumam pieguļošajās teritorijās;
 - 4.3.2. bebru darbība apdraud īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu saglabāšanu;
 - 4.3.3. bebru darbības rezultātā tiek bojāti vai appludināti ceļi;
 - 4.3.4. bebru darbības rezultātā tiek appludinātas agrāk bebru neskartas teritorijas;
- ~~4.4. medīt vilkus un lūšus, izņemot gadījumus, ja vienā un tajā pašā platībā biežāk kā reizi nedēļā tiek nodarīts kaitējums mājdzīvniekiem un citi šāda kaitējuma novēršanas pasākumi ir neefektīvi, kā arī, lai nepieļautu epizootiju izplatīšanos;~~
 - Saskaņā ar sekojošu pamatojumu, kāpēc papildus ierobežojumi vilku un lūšu medībām nav nepieciešami, punkts tiek izsvītrots:*
 - lieguma teritorija ir pārāk maza – vilki no tās iziet pat 30-50 km attālumā un nodara postījumus ārpus dabas lieguma;
 - lūši ietekmē mežu riestus, lūši un vilki medī stirnas u. c. meža zvērus;
 - pastāvošā likumdošana jau aizsargā šīs sugas, nosakot nomedējamo dzīvnieku limitu un ierobežojot medību laiku;
 - lūšu un vilku medības reti ir veiksmīgas, tāpēc nedraud šo sugu indivīdu skaita reāla samazināšana.
- 4.5. ierīkot iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;
- 4.6. plūkt, izrakt un ievākt retos un īpaši aizsargājamus augus vai to daļas jebkurā attīstības stadijā;
- 4.7. introducēt Latvijas florai un faunai nepiederošas augu un dzīvnieku sugas;
- 4.8. ~~4.3.~~ bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ~~ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav,~~ ar reģionālo vides pārvaldi:
 - 4.8.1. ~~4.3.1.~~ veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu, izņemot jaunu aizsprostu un citu ūdens regulēšanas ietaišu celšanu un ierīkošanu, kas nepieciešamas dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu aizsardzības pasākumu veikšanai Vasenieku purvā un ezeros.
 - 4.8.2. ~~4.3.2.~~ veikt arheoloģiskās izpētes darbus;
 - 4.8.3. ~~4.3.3.~~ izsniegt zemes dziļu izmantošanas atļauju (licenci).
- 5. Ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva

ietekme uz aizsargājamo teritoriju, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.

6. Zemes īpašniekiem (lietotājiem) aizliegts savā īpašumā (lietojumā) ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, takām, ūdenstecēm un ūdenstilpēm, kas norādīti attiecīgās aizsargājamās teritorijas dabas aizsardzības plānā (turpmāk – dabas aizsardzības plāns) un paredzēti aizsargājamās teritorijas apskatei.
7. Jebkāda veida reklāma **liegumā** dabas rezervātos, dabas liegumos, dabas parkos, kā arī nacionālo parku un biosfēras rezervātu dabas lieguma zonās dabā izvietojama pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)
8. Informāciju par aizsargājamās teritorijas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar attiecīgās aizsargājamās teritorijas administrācijas vai, ja tādas nav, ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

9. Dabas lieguma **regulējamā režīma zona** ir noteikta meža kompleksos ar augstu bioloģisko vērtību, kur bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nepieciešams novērst mežsaimnieciskās darbības ietekmi.

10. Dabas lieguma regulējamā režīma zonā ir aizliegta jebkāda saimnieciskā un cita veida darbība, izņemot šādas darbības, kas veicamas dabas rezervāta administrācijas noteiktajā kārtībā un saskaņā ar dabas aizsardzības plānu (ja tāds ir apstiprināts):

- 10.1. teritorijas apmeklēšana, lai to apsargātu un kontrolētu aizsardzības režīma ievērošanu;
- 10.2. zinātnisko pētījumu veikšana;
- 10.3. vides monitorings;
- 10.4. meža ugunsdrošības pasākumu īstenošana, cilvēku glābšana un meklēšana;
- 10.5. dabas aizsardzības plānā paredzēto pasākumu īstenošana, kas nepieciešami ekosistēmu, īpaši aizsargājamo sugu un īpaši aizsargājamo biotopu aizsardzībai un saglabāšanai, **tai skaitā meža kopšana saskaņā ar eksperta ieteikumiem par cirtes veidu un apjomu ar mērķi uzturēt medņu riestus un kvartālstīgu uzturēšana;**
- 10.6. pārvietošanās pa dabas aizsardzības plānā noteiktiem un dabā īpaši norādītiem maršrutiem;
- 10.7. dabas tūrisms un izziņas infrastruktūras ierīkošana
(iepriekšējie punkti *svītroti, jo, saskaņā ar dabas aizsardzības plānu, dabas lieguma regulējamā režīma zonā nav paredzētas šādas darbības*);
- 10.8. pārvietošanās pa vispārējās lietošanas ceļiem (izņemot regulējamā režīma zonas iedzīvotājus, kuriem atļauts izmantot visus ceļus);
- 10.9. esošo ceļu (arī sliežu ceļu) uzturēšana un rekonstrukcija **renovācija**, izņemot darbus, kas saistīti ar zemes transformāciju;
- 10.10. medības, **saskaņā ar medību regulējošiem normatīvajiem aktiem**, ja medījamo dzīvnieku populāciju blīvums rezervāta teritorijā pārsniedz ekosistēmu dabisko ietilpību, izraisot dabisko biotopu vai īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu degradāciju vai mainot dabisko procesu norisi, kā arī lai nepieļautu epidēmiju vai epizootiju izplatīšanos;
- 10.11. dabas lieguma regulējamā režīma zonas iedzīvotājiem – maksšķerēšana **saskaņā ar regulējošiem normatīvajiem aktiem**, savvaļas sēņu, augu un to produktu ievākšana un iegūšana

personiskām vajadzībām, neizmantojot speciālas vākšanas palīgierīces kā arī lauksaimnieciska darbība lauksaimniecības zemēs.

11. Dabas lieguma regulējamā režīma zonā aizliegts:

11.1. ierīkot nometnes, celt teltis un kurināt ugunsiskus;

11.2. pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības.

12. Dabas lieguma zona ir izveidota, lai saglabātu Ziemeļkurzemei raksturīgo purvu un ezeru kompleksu un tur esošās retās un īpaši aizsargājamās sugas.

13. ~~16.~~ Dabas lieguma "Stiklu purvi" dabas lieguma zonā aizliegts:

13.1. ~~16.1.~~ veikt jebkādas darbības, par kurām par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņēmusi lēmumu, ka tām ir vai var būt:

13.1.1. ~~16.1.1.~~ būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;

13.1.2. ~~16.1.2.~~ negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

13.2. ~~16.2.~~ pārvietoties ar ~~ūdens motocikliem un motorjahtām~~ motorizētiem kuģošanas līdzekļiem, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu pārvietošanos, pildot dienesta pienākumus;

13.3. ~~16.3.~~ lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu;

13.4. ~~16.4.~~ plaut virzienā no lauka malām uz centru;

13.5. ~~16.5.~~ veikt zemes transformāciju, izņemot zemes transformāciju (pēc rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju) nacionālo parku dabas lieguma zonās un zemes transformāciju (pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi) šo noteikumu ~~16.28.2.~~ apakšpunktā minēto darbību veikšanai

13.6. ~~16.6.~~ ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

13.7. ~~16.7.~~ nosusināt purvus un citus slapjos biotopus;

13.8. ~~16.8.~~ dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

13.9. ~~16.9.~~ cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

13.10. ~~16.10.~~ cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus saskaņā ar šo noteikumu ~~16.29.~~ 13.31. apakšpunktu un citiem normatīvajiem aktiem), ja valdaudzes vecums pārsniedz:

13.10.1. ~~16.10.1.~~ priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;

13.10.2. ~~16.10.2.~~ egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus, izņemot II stāva egļu izzāģēšanu medņu riestos pēc eksperta ieteikuma un dabas plānā paredzēto ozolu atbrīvošanu no apauguma, neatkarīgi no valdaudzes vecuma;

13.10.3. ~~16.10.3.~~ apšu audzēm - 30 gadus;

13.11. ~~16.11.~~ no ~~15. aprīļa~~ 1. aprīļa līdz 31. jūlijam 1. oktobrim veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus)

ciršanu un novākšanu;

13.12. ~~16.12.~~ atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem;

13.13. ~~16.13.~~ cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritalas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu; **mežaudzēs uz slapjām minerālaugsnēm un mežaudzēs uz slapjām kūdras augsnēm aizliegta jebkāda nokaltušo un kritušo koku izvākšana, neatkarīgi no to diametra, izņemot bīstamo koku novākšanu;**

13.14. ~~16.14.~~ nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību ~~vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;~~

13.15. ~~16.15.~~ ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām;

13.16. ~~16.16.~~ kurināt ugunsiskus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

13.17. ~~16.17.~~ rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

13.18. ~~16.18.~~ ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus;

13.19. ~~16.19.~~ izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;

13.20. ~~16.20.~~ uzstādīt vēja ģeneratorus;

13.21. ~~16.21.~~ pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības ~~un valsts robežas apsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;~~

13.22. ~~16.22.~~ iegūt derīgos izrakteņus;

13.23. ~~16.23.~~ bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;

13.24. ~~16.24.~~ sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

13.25. ~~16.25.~~ veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;

~~16.26. ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;~~

13.26. ~~16.27.~~ celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi; **saskaņā ar dabas lieguma dabas aizsardzības plānu, atļauta aizsprostu būve Vasenieku purvā ar mērķi stabilizēt hidroloģisko režīmu purvā un caurteku ierīkošana bebru aizsprostos, lai normalizētu ūdens līmeni ezeros;**

13.27. veikt jaunu ceļu būvi;

13.28. veikt ceļu restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju Puzes mežniecības 146., 147., 148., 149., 164., 165., 186., 187., 190., 191., 192. kvartālos, Usmas mežniecības 295., 353., 354. kvartālos un Ūķenes mežniecības 361., 367., 368., 374., 375., 376., 393 (izņemot ceļa restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju gar 393. kvartāla ziemeļu robežstīgu) kvartālos;

13.29. medīt putnus Vasenieku purvā;

13.30. ~~16.28.~~ bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

13. 30.1. ~~16.28.1.~~ organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;

13. 30.2. ~~16.28.2.~~ veikt ceļu ~~(arī sliežu ceļu)~~, inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju, **izņemot ceļa renovāciju un autostāvvietas izveidi pie Vasenieku purva dabas takas (7. pielikums);**

13. 30.3. ~~16.28.3.~~ ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus, izņemot tos, kas paredzēti dabas lieguma "Stiklu purvi" dabas aizsardzības plānā (7.pielikums).

13. 30.4. ~~16.28.4.~~ mākslīgi atjaunot un ieaudzēt mežu;

13. 30.5. ~~16.28.5.~~ mainīt zemes lietošanas mērķi, izņemot Ūķenes mežniecības 365. kvartāla 17. nogabalā saskaņā ar dabas aizsardzības plānu ir veicama taksācijas maiņa un pļavas atjaunošana;

13. 30.6. ~~16.28.6.~~ vākt dabas materiālus kolekcijām;

13. 30.7. ~~16.28.7.~~ veikt zinātniskos pētījumus, izņemot plānā paredzētos monitoringa novērojumus;

13. 30.8. ~~16.28.8.~~ ierīkot jaunas un paplašināt esošās ūdenstransporta līdzekļu bāzes;

13.31. ~~16.29.~~ cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus, bez saskaņošanas ar ekspertu par cirtes veidu un apjomu, veikt meža kopšanu ar mērķi uzturēt medņu riestus;

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)

~~17. Būvniecība dabas liegumā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā (ja tāds ir) noteikto kārtību un ierobežojumus.~~

(MK 26.10.2004. noteikumu nr.898 redakcijā)

14. Dabas parka zona ir izveidota, lai nodrošinātu mežu ilgtpējīgu attīstību.

15. ~~18.~~ Dabas lieguma dabas parka zonā aizliegts:

15.1. ~~18.1.~~ veikt jebkādas darbības, ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka tām ir vai var būt:

15.1.1. ~~18.1.1.~~ būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;

15.1.2. ~~18.1.2.~~ negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm;

15.2. ~~18.2.~~ pļaut virzienā no lauka malām uz centru;

15.3. ~~18.3.~~ nosusināt purvus un citus slapjos biotopus;

15.4. ~~18.4.~~ dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

15.5. ~~18.5.~~ cirst kokus kailcirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

15.6. ~~18.6.~~ nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorrolleriem un pajūgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību vai valsts aizsardzības uzdevumu veikšanu;

15.7. ~~18.7.~~ kurināt ugunsurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;

15.8. ~~18.8.~~ izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā;

15.9. ~~18.9.~~ uzstādīt vēja ģeneratorus;

15.10. ~~18.10.~~ pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības un valsts robežas apsardzību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību;

15.11. ~~18.11.~~ sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem;

15.12. ~~18.12.~~ celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto biotopu atjaunošanas pasākumu

veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi;

15.13. ~~18.13.~~ bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi:

15.13.1. ~~18.13.1.~~ organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;

15.13.2. ~~18.13.2.~~ veikt zemes transformāciju un mainīt zemes lietošanas mērķi, izņemot gadījumus, ja mežu zemes tiek transformētas par lauksaimniecībā izmantojamām zemēm un turpmāk tiek lietotas kā pļavas vai ganības;

15.13.3. ~~18.13.3.~~ veikt ceļu (~~arī sliežu ceļu~~), inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;

15.13.4. ~~18.13.4.~~ ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus, izņemot dabas taku un torni Vasenieku purvā un saimniecības “Zvaguļi” teritorijā paredzētos objektus (10. pielikums);

~~18.13.5. ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas;~~

15.13.4.~~18.13.6.~~ rīkot autosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

15.14. ~~18.14.~~ cirst kokus sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi, izņemot koku ciršanu aizsargājamās teritorijās, kurām ir izveidota administrācija, kas izsniedz koku ciršanas apliecinājumus, izņemot medņu riestu kopšanu ar mērķi uzturēt medņu riestus, šai dādījumā saskaņojot ar ekspertu cirtes veidu un apjomu;

15.15. ~~18.15.~~ veicot kopšanas cirti, izcirst valdošās koku sugas valdaudzes kokus (izņemot augšanā atpalikušos, slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus), ja valdošās koku sugas vecums pārsniedz:

15.15.1. ~~18.15.1.~~ priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;

15.15.2. ~~18.15.2.~~ egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;

15.15.3. ~~18.15.3.~~ apšu audzēm – 30 gadus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 26.10.2004. noteikumiem nr.898)

16. ~~19.~~ Būvniecība dabas ~~parkā~~ **parka zonā** pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā (~~ja tāds ir~~) noteikto kārtību un ierobežojumus.

(MK 26.10.2004. noteikumu nr.898 redakcijā)

17. Dabas lieguma **neitrālā zona** ir izveidota, lai nodrošinātu teritorijas attīstību.

18. Dabas lieguma neitrālajā zonā nav spēkā vispārīgo noteikumu prasības (punkti 4.-8.), kas attiecas uz dabas liegumiem.

19. Būvniecība neitrālajā zonā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību un ierobežojumus.

IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS

- Āboliņa A., 1985.** Metodiska ievirze aizsargājamo teritoriju sūnu pētīšanā. *Mežsaimniecība un Mežrūpniecība*. Nr.1. 27.-32. lpp.
- Ābele G., 1984.** Jaunas aizsargājamo augu atradnes Ventspils rajona Stiklu apkārtnē. *Retie augi*. Rīga, 26.-28. lpp.
- Andersone, Ž. 2002.** Vilks (*Canis lupus L.*, 1758) Latvijā: populācijas stāvoklis, demogrāfija, morfometrija atrofiskā ekoloģija un ģenētiskā saistība ar pašreizējo apsaimniekošanas praksi. Kopsavilkums promocijas darbam. Rīga: 2002. 29 lpp.
- Anonymus, 1992.** WWF projekts 4568: Dabas aizsardzības plāns Latvijai. Rīga. LU EC „Vide“ 161 lpp.
- Anonymus, 1977.** Valsts aizsargājamie dabas objekti Latvijas PSR teritorijā. Rīga, „Zinātne”, 133 lpp.
- Anonymus, 1999.** Kā nosārtusi dzērveņoga starp zaļajiem mežiem – Puze. Puzes pagasta vēsture. Talsi, 220 lpp.
- Anonymus, 2001-2002.** Latvijas pagasti. *Enciklopēdija: Latvijas pagasti, novadi, pilsētu un lauku teritorijas*. 2. sēj. Rīga, 266 lpp.
- Askew R.R., 1988.** The dragonflies of Europe. Colchester, Harley Books, 291 p.
- Bernes konvencija 1979.** Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību, Berne, 1979. gada 16. septembris.
- Avotiņš A., 1999.** Pūču uzskaites. Rīga. 24 lpp
- Bambe B., 2002.** Jaunu un retu briofītu sugu atradnes Latvijā. *Retie augi*. Rīga, 113.-124. lpp.
- Bird Life International, 2004.** Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: Bird Life International. (Bird Life Conservation Series No.12).
- Brangulis A., Straume J. u.c., 1984.** Latvijas PSR ģeoloģija. Ģeoloģiskās kartes (mērogs 1:500000) un to paskaidrojumi. Rīga, “Zinātne”, 216 lpp.
- Būvniecības informācija, 2001.** Latvijas būvnormatīvs LNB 003-01 “Būvklimatoloģija” Būvniecības informācija, A/S Celtinfo.
- Ek T., Suško U., Auziņš R., 2002.** Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika. Rīga, 76 lpp.
- Fatare I., 1992.** Latvijas floras komponentu izplatības analīze un tās nozīme augu sugu aizsardzības koncepcijas izstrādāšanā. *Vides aizsardzība Latvijā*, 3. 259 lpp.
- Gavrilova G., Šulcs V., 1999.** Latvijas vaskulāro augu flora. Taksonu saraksts. Rīga. 135 lpp.
- Juškevičs V., Kondratjeva S., Mūrnieks A., Mūrniece S., 1998.** Latvijas ģeoloģiskā karte, Mērogs 1:200 000, 41. lapa – Ventspils. *Paskaidrojuma teksts un kartes*. Valsts ģeoloģijas dienests. 48 lpp.
- Kabucis I. (red.), 2001.** Latvijas biotopi. Klasifikators. Rīga, “Preses nams”, 96 lpp.
- Kabucis I. (red.), 2004.** Biotopu rokasgrāmata. Latvijas dabas fonds. Rīga, “Preses nams”, 160 lpp.
- Kalniņa A., 1995.** Klimatiskā rajonēšana. *Enciklopēdija “Latvijas daba”*, 2. sējums. “Latvijas enciklopēdija”, Rīga. 245 lpp.
- Kalniņa, L., Pakalne, M., 2002.** Purvu veidošanās iezīmes Kurzemes piekrastē. LU 60. zinātniskā konference. Ģeogrāfija. Ģeoloģija. Vides zinātne. *Referātu tēzes*.
- Kalniņa, L., Pakalne, M., Diņķīte, A., 2004.** Piejūras purvu attīstības dinamika. Ģeogrāfija. Ģeoloģija. Vides zinātne: *Referātu tēzes*. Rīga: Latvijas Universitāte. 65-68 lpp.

- Keišs O., 2005.** Putni palieņu pļavās. LIFE-Daba projekts "Palieņu pļavu atjaunošana Eiropas Savienības sugām un biotopiem" Nr.: LIFE04NAT/LV/000198.
- Latvijas Sarkanā grāmata. , 2000.** Andrušaitis G. (red.). Retās un apdraudētās augu un dzīvnieku sugas. 6. sēj. Putni un zīdītāji. Rīga, LU Bioloģijas institūts, 274 lpp.
- Latvijas Sarkanā grāmata , 2003.** Retās un apdraudētās augu un dzīvnieku sugas. 3. sēj. Vaskulārie augi. Rīga, LU Bioloģijas institūts, 691 lpp.
- Lārmanis V., Priedītis N., Rudzīte M., 2000.** Mežaudžu atslēgas biotopu rokasgrāmata. Rīga, Valsts meža dienests, 127 lpp.
- Leinerte M., 1988.** Ezeri deg. Rīga, „Zinātne”. 496 lpp.
- Liepa V. 2002.** Lielo gājputnu un zemnieku ražas konflikts: problēmas un iespējamie risinājumi. Grām.: Aktuāli savvaļas sugu un biotopu apsaimniekošanas piemēri Latvijā. Rīga, 17.lpp.
- Nomals P., 1937.** Kurzemes puvu apskats. *Rīgas Latviešu biedrības Zinātņu Komitejas rakstu krājums*. N. 22. B. Dabas Zinātņu raksti. Red. P.Šmits.- Rīga.- 162 lpp.
- Opermanis O., 1998.** Latvijas mitrāji un Ramsāres konvencija. Rīga, 32 lpp.
- Ozoliņš J., 2000.** Ūdra (*Lutra lutra*) saglabāšanas plāns Latvijā. Salaspils.
- Pakalne M., 1998.** Latvijas purvu veģētācijas raksturojums. *Latvijas purvu veģētācijas klasifikācija un dinamika*. LU Zinātniskie Raksti. 613. 23.-38. lpp.
- Pakalne M., Nusbaums J., Kalniņa L., 2003.** Purva biotopu aizsardzības plāns. 75 lpp.
- Pakalne M., Salmiņa L., Segliņš V., 2004.** Vegetation diversity of valuable peatlands in Latvia: *International Peat Journal*. Nr. 12, 99-112.
- Petriņš A., 1987.** Dienas plēsīgo putnu Falconiformes un melnā stārķa *Ciconia nigra* konstatēšana no augstas novērošanas vietas. Putni dabā 1, Rīga. 78-83 lpp.
- Pilāts, V., 1996.** A short discription of the Latvian mammal fauna. *Hystrix*, (n.s.) 8 (1-2): 61-66.
- Račinskis E., 2004.** Eiropas Savienības nozīmes putniem nozīmīgās vietas Latvijā. Rīga. LOB
- Rēriha I., 2002.** Reto un aizsargājamo augu atradņu inventarizācijas rezultāti Ventspils un Talsu rajonā. *Retie augi*. Rīga, 10.-49. lpp.
- Suško U., 1988.** 1985.-1987. gada floristisko pētījumu rezultāti Latvijas ezeros. *Retie augi*. Rīga, 18.-27. lpp.
- Suško U. , 2005^a.** Dabas lieguma "Stiklu purvi" ezeri, to flora un veģētācija. Stāvoklis 1994. gadā. *Atskaite (7 tab., 40 att.)*, Rīga, 74. lpp.
- Suško U., 2005^b.** Dabas lieguma "Stiklu purvi" ezeri, to flora un veģētācija. Izmaiņas 11 gadu laikā (1994.-2005.) un stāvoklis mūsdienās. *Atskaite (1 tab., 20 att.)*. Rīga, 21 lpp.
- Tidriķis A., 1998.** Stiklu ezeri. *Latvijas dabas enciklopēdija*. Rīga, 5. sēj. 157.- 158. lpp.
- Timm, U., Pilāts, V., Balčiauska, L., 1998.** Mammals of the East Baltic. *Proc. Latvian Acad. Sci., Section B*, Vol.52 (1998), No. 1/2: 1-9.
- Zāns V., 1936.** Leduslaikmets un pēcdeduslaikmets. *Latvijas zeme, daba, tauta*. Rīga. 1. sēj. 499.127. lpp.
- Zelčs V., 1998.** Ugāles līdzenums. *Enciklopēdija "Latvijas daba"*, 5. sējums. Preses Nams. Rīga.
- Табака Л.** (ред.) 1974. Флора и растительность Латвийской ССР. Рига. 140 стр.
- Табака, Л., Гаврилова, Г., Фатаре, И., 1988.** Флора сосудистых растений Латвийской ССР.195.

Citi informācijas avoti un interneta adreses

LPSR Kūdras fonds uz 1980. g. 1. janvāri

Latvijas ezeru datu bāze – www.ezeri.lv
AS “Latvijas valsts meži” mājas lapa – www.lvm.gov.lv
Vides ministrijas mājas lapa – www.vidm.gov.lv

Projekta **“Latvijas īpaši aizsargājamo teritoriju sistēmas saskaņošana ar EMERALD/NATURA 2000 aizsargājamo teritoriju tīklu”** lauka darba anketas. Projekta norises laiks 2001-2004. gads, izpildītājs Latvijas Dabas fonds, finansētājs *DANCEE*.

Projekta **CORINE Biotopes Latvijā** materiāli. Projekta norises laiks 1994.-1997. gads, koordinēja Latvijas Republikas Vides un reģionālās attīstības ministrijas Dabas aizsardzības nodaļas speciālisti, projektu vadīja Latvijas Dabas fonds. No 1994. līdz 1996. gada martam projektu finansēja Ziemeļvalstu Ministru padome. Projekta noslēguma fāzi līdz 1997. gada septembrim finansēja *ES PHARE*.

Dabisko meža biotopu inventarizācija Latvijas valsts mežos. Noslēguma pārskats. 1997.-2002. g.

PIELIKUMI

I KARTES

- 1.pielikums. Zemes īpašumu formas dabas liegumā „Stiklu purvi”
- 2.pielikums. Retās un aizsargājamās augu sugas dabas liegumā „Stiklu purvi”
- 3.pielikums. Medņu riesti un īpaši aizsargājamo putnu sugu atradnes dabas liegumā „Stiklu purvi”
4. pielikums. Bezmugurkaulnieku sugām nozīmīgas teritorijas dabas liegumā „Stiklu purvi”
5. pielikums. Aizsargājамie biotopi dabas liegumā „Stiklu purvi”
6. pielikums. Dabiskie meža biotopi un potenciālie dabiskie meža biotopi dabas liegumā „Stiklu purvi”
7. pielikums. Apsaimniekošanas pasākumu vietas dabas liegumā „Stiklu purvi”
- 8.pielikums. Medņu riestu vietas dabas lieguma „Stiklu purvi” pierobežā
9. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” funkcionālais zonējums
- 10.pielikums. Plānotais atpūtas un tūrisma infrastruktūru izvietojums saimniecības „Zvaguļi” teritorijā

II TABULAS UN DATI

11. pielikums. Dabas lieguma “Stiklu purvi” robežu apraksts
12. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” vaskulāro augu flora
13. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” sūnaugu flora
14. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” ezeru nokrastes slīkšņu sūnaugu un vaskulāro augu floras struktūra
15. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” zīdītājdzīvnieku fauna
16. pielikums. Aizsargājamo zīdītājdzīvnieku populāciju stāvoklis dabas liegumā “Stiklu purvi”
17. pielikums. Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētās herpetofaunas sugas un to raksturojums
18. pielikums. Dabas liegumā “Stiklu purvi ” konstatētās putnu sugas (izņemot aizsargājamās sugas)
19. pielikums. Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to raksturojums
20. pielikums. Vasenieku purva lakstaugu-krūmu stāva bezmugurkaulnieku fauna
21. pielikums. Vasenieku purva virsaugsnes bezmugurkaulnieku fauna Bārbera lamatu ekspozīcijas periods 21.05.-18.06.2005.
22. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” ezeru un to bioloģiskās daudzveidības raksturojums 1994. un 2005. gadā
23. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” medņu *Tetrao urogallus* riestu mikroliegumu aizauguma novērtējums pēc to apskates 2005.g. vasarā
24. pielikums. Dabas lieguma “Stiklu purvi” funkcionālajās zonās iekļauto teritoriju uzskaitījums

III PROTOKOLI, IESNIEGUMI

25. pielikums. Informatīvā sanāksme par LIFE -Daba projektu „Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” un par dabas liegumu „Klāņu purvs” un „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanu 2005. gada 21. februārī Ventspilī

26. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas 1. sanāksme
27. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas 2. sanāksme
28. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes publiskā apspriešana
29. pielikums. Ierosinājumi un iebildumi dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna publiskās apspriešanas laikā, pamatojumi, komentāri
30. pielikums. Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas 3. sanāksme
31. pielikums. SIA ”PINDSTRUP LATVIA” iesniegums par dabas lieguma “Stiklu purvi” izmaiņām.
32. pielikums. Talsu rajona padomes iesniegums par Sēmes purva statusu.
33. pielikums. VAS“Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības iesniegums par dabas liegums “Stiklu purvi” robežu izmaiņām.
34. pielikums. VAS “Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības iesniegums par medņu aizsardzību.
35. pielikums. Valgales pagasta padomes iesniegums par dabas lieguma “Stiklu purvi” izmaiņām.
36. pielikums. VAS “Latvijas valsts meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības ieteikumi dabas lieguma “Stiklu purvi” individuālo noteikumu projektam.
37. pielikums. Usmas pagasta padomes sēdes protokola izraksts
38. pielikums. Valdgales pagasta padomes ārkārtas sēdes protokola izraksts
39. pielikums. Puzes pagasta padomes ārkārtas sēdes protokola izraksts

IV ATTĒLI

40. pielikums.

II TABULAS UN DATI

11. pielikums

Dabas lieguma "Stiklu purvi" robežu apraksts

=====		
Nr. Robežposmu Nr. Pa kādiem plāna situācijas elementiem robeža noteikta p.k. pēc plāna		

1	2	3
=====		
1.	Ventspils rajons. Ugāles virsmežniecība	
1.1.	Usmas pagasts. Ugāles mežniecība	
1.1.1.	1-2 No pagastu robežas un kvartālstīgas 131/143 krustojuma uz rietumiem pa kvartālstīgu 128-131/139-143 līdz 127., 128., 138. un 139.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.2.	2-3 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 127/128, 111/112 un 89/90 līdz 82., 83., 89. un 90.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.3.	3-4 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 82/89 līdz 81., 82., 88. un 89.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.4.	4-5 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 81/82 līdz 65., 51., 81. un 82.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.5.	5-6 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 64/80 un 65/81 līdz 63., 64., 79. un 80.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.6.	6-7 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 63/64, 49/50 un 41/42 līdz 32., 33., 41. un 42.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.7.	7-8 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 32/41 un 31/40 līdz 39., 31. un 40.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.8.	8-9 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 39/31 līdz 30., 31. un 39.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.9.	9-10 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 30/39 līdz 29., 30. un 39.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.10.	10-11 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 29/39 līdz 29., 39. un 38.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.11.	11-12 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 29/38 līdz 28., 29., 37. un 38.kvartāla robežu krustpunktam	
1.1.12.	12-13 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 28/29 līdz Usmas un Puzes pagasta robežai	
1.2.	Puzes pagasts. Puzes mežniecība	
1.2.1.	13-14 Uz ziemeļrietumiem (apliecot 218. un 217.kvartālu) līdz kvartālstīgai 217/224	
1.2.2.	14-15 Uz dienvidrietumiem pa kvartālstīgu 217/224 līdz 216., 217., 223. un 224.kvartāla robežu krustpunktam	

- 1.2.3. 15-16 Uz ziemeļaustrumiem pa kvartālstīgu 216/217 un 212/217 līdz 205., 191., 212. un 217. kvartāla robežu krustpunktam
11.pielikuma turpinājums
- 1.2.4. 16-17 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 212/205 līdz 203., 205., 211. un 212.kvartāla robežu krustpunktam
- 1.2.5. 17-18 Uz ziemeļaustrumiem pa kvartālstīgu 203/205 un tās turpinājumu līdz grāvim
- 1.2.6. 18-19 Uz dienvidaustrumiem pa grāvi līdz zemnieku saimniecības "Brieži" ziemeļrietumu stūrim
- 1.2.7. 19-20 Uz dienvidaustrumiem un ziemeļaustrumiem (aplīcot zemnieku saimniecību "Brieži") līdz grāvim
- 1.2.8. 20-21 Uz austrumiem un ziemeļrietumiem (šķērsojot zemnieku saimniecību "Brieži" pa grāvi) līdz ceļam Valdemārpils-Pope
- 1.2.9. 21-22 Uz dienvidaustrumiem un austrumiem, šķērsojot zemnieku saimniecību "Brieži" pa 1. un 2.kvartāla stīgu līdz zemnieku saimniecības "Taigas" dienvidu robežai, tālāk pa to līdz zemnieku saimniecības "Vecpūces" un 176.kvartāla robežpunktam
- 1.2.10. 22-23 Uz ziemeļaustrumiem, ziemeļrietumiem, ziemeļiem un dienvidaustrumiem (aplīcot valsts meža 176.kvartālu) līdz zemnieku saimniecības "Kurzemnieki" rietumu robežai
- 1.2.11. 23-24 Uz rietumiem pa zemnieku saimniecības "Kurzemnieki" un zemnieku saimniecības "Jaunpūces" ziemeļu robežu līdz 262.kvartāla dienvidrietumu stūrim
- 1.2.12. 24-25 Uz ziemeļaustrumiem pa 262.kvartāla ārējo robežu līdz 258.kvartāla robežai
- 1.2.13. 25-26 Uz dienvidaustrumiem pa kvartālstīgu 258-261/262-265 līdz 261., 266. un 265.kvartāla robežu krustpunktam
- 1.2.14. 26-27 Uz dienvidaustrumiem pa 266.kvartāla ziemeļaustrumu robežu līdz ceļam Amele-Stikli
- 1.2.15. 27-28 Uz ziemeļiem pa zemnieku saimniecības "Gambijas" ziemeļrietumu robežu līdz 255.kvartāla ziemeļrietumu stūrim
- 1.2.16. 28-29 Uz dienvidaustrumiem pa 255.kvartāla ziemeļu robežu līdz kvartālstīgai 243/255
- 1.2.17. 29-30 Uz dienvidaustrumiem pa kvartālstīgu 243/255 un 244/256 līdz 257.kvartāla robežai
- 1.2.18. 30-31 Uz ziemeļaustrumiem pa kvartālstīgu 244/257 līdz Ventspils un Talsu rajona robežai
- 1.2.19. 31-32 Uz dienvidaustrumiem pa Ventspils un Talsu rajona robežu līdz 315.kvartāla ziemeļrietumu stūrim
2. Talsu rajons. Dundagas virsmežniecība
- 2.1. Valdgales pagasts. Ūķenes mežniecība
- 2.1.1. 32-33 Uz austrumiem, ziemeļiem un ziemeļaustrumiem pa kūdras ieguves nomas platības dienvidu un austrumu robežu līdz 274., 263. un 275.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.2. 33-34 Uz austrumiem pa kvartālstīgu 263/275 līdz 263., 264., 275. un 276.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.3. 34-35 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 275/276 līdz 275., 276., 292. un 293.kvartāla robežu krustpunktam

2.1.4. 35-36 Uz austrumiem pa kvartālstīgu 276/293, 277/294, 178/295, 279/295 un 280/296 līdz zemnieku saimniecības "Zvaguļi" robežai

11.pielikuma turpinājums

- 2.1.5. 36-37 Uz ziemeļiem un dienvidiem (ietverot zemnieku saimniecību "Zvaguļi") līdz šīs zemnieku saimniecības 312.kvartāla robežai
- 2.1.6. 37-38 Uz austrumiem pa kvartālstīgu 297/312 līdz 297., 312. un 313.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.7. 38-39 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 313/312 līdz 312., 313., 328. un 329.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.8. 39-40 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 312/328 līdz 312., 327. un 328.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.9. 40-41 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 327/328 līdz 327., 328., 342. un 343.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.10. 41-42 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 327/342, 326/341, 325/340 un 324/339 līdz 323., 324., 338. un 339.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.11. 42-43 Uz ziemeļiem pa kvartālstīgu 323/324 līdz 308., 309., 323. un 324.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.12. 43-44 Uz rietumiem pa kvartālstīgu 308/323, 307/322, 306/321, 305/320 un 304/319 līdz 303., 304., 318. un 319.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.13. 44-45 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 318/319 līdz 318., 319., 333. un 334.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.14. 45-46 Uz austrumiem pa kvartālstīgu 319/334, 320/335 un 321/336 līdz 321., 322., 336. un 337.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.15. 46-47 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 336/337 līdz 336., 337., 348. un 349.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.16. 47-48 Uz austrumiem pa kvartālstīgu 337/349 līdz 337., 338., 349. un 350.kvartāla robežu krustpunktam
- 2.1.17. 48-49 Uz dienvidiem pa kvartālstīgu 349/350 līdz Valdgales un Ģibuļu pagasta robežai
- 2.1.18. 49-50 Uz dienvidrietumiem pa Valdgales un Ģibuļu pagasta robežu, pa zemnieku saimniecību "Brūklenāji", zemnieku saimniecību "Ošbirzes" un zemnieku saimniecību "Trušanti" robežu līdz Ventpils un Talsu rajona robežai

2.1.19. 50-1 No Ventpils un Talsu rajona robežas līdz sākumpunktam

Piezīme. Kvartālu un nogabalu numuri pēc 1996.gada mežu ierīcības datiem.

Dabas lieguma „Stiklu purvi” vaskulāro augu flora

Nr	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums
1	<i>Acer platanoides</i> L.	Parastā kļava
2	<i>Achillea millefolium</i> L.	Parastais pelašķis
3	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	Mārsilu kalnmētra
4	<i>Acorus calamus</i> L.	Smaržīgā kalme
5	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	Podagras gārša
6	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	Parastais ancītis
7	<i>Agrostis canina</i> L.	Suņu smilga
8	<i>Agrostis gigantea</i> Roth	Baltā smilga
9	<i>Agrostis stolonifera</i> L.	Ložņu smilga
10	<i>Agrostis tenuis</i> Sibth.	Parastā smilga
11	<i>Alchemilla glaucescens</i> Wallr.	Zilganais rasaskrēsliņš
12	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.	Parastā cirvene
13	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.	Melnalksnis
14	<i>Alnus incana</i> (L.) Moench	Baltalksnis
15	<i>Alopecurus geniculatus</i> L.	Liektā lapsaste
16	<i>Alopecurus pratensis</i> L.	Pļavas lapsasate
17	<i>Amelanchier spicata</i> (Lam.) K. Koch	Vārpainā korinte
18	<i>Andromeda polifolia</i> L.	Polijlapu andromeda
19	<i>Anemone nemorosa</i> L.	Baltais vizbulis
20	<i>Angelica sylvestris</i> L.	Meža zirdzene
21	<i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaertn.	Divmāju kaķpēdiņa
22	<i>Anthemis tinctoria</i> L.	Dzeltenā ilzīte
23	<i>Anthoxanthum odoratum</i> L.	Parastā smaržzāļīte
24	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	Meža suņburkšķis
25	<i>Anthyllis vulneraria</i> L.	Brūču pārkonamoliņš
26	<i>Anthyllis x baltica</i> Juz. ex Kloczkova	Baltijas pārkonamoliņš
27	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heynh.	Tāla sīkplikstiņš
28	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.	Pūkainais diždadzis
29	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J. Et C. Presl	Augstā dižauza
30	<i>Artemisia campestris</i> L.	Lauka vībotne
31	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Vērmele
32	<i>Arthemisia vulgaris</i> L.	Parastā vībotne
33	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	Saldlapu tragantzirnīs
34	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth	Parastā sievpaparde
35	<i>Atriplex patula</i> L.	Plašā balodene
36	<i>Barbarea vulgaris</i> R. Br.	Parastā zvērene

37	<i>Berberis vulgaris</i> L.	Parastā bārbele
38	<i>Betula pendula</i> Roth	Āra bērzs
39	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.	Purva bērzs
40	<i>Bidens tripartita</i> L.	Trejdaivu sunītis
41	<i>Botrychium multifidum</i> (S. G. Gmel.) Rupr.	Plūksnu ķekarpaparde
42	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P. Beauv.	Plūksnainā īskāje
43	<i>Brachypodium sylvaticum</i> (Huds.) P. Beauv.	Meža īskāje
44	<i>Briza media</i> L.	Parastā trīsene
45	<i>Bromus mollis</i> L.	Mīkstā lāčauza
46	<i>Calamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth	Niedru ciesa
47	<i>Calamagrostis canescens</i> (Weber) Roth	Iesirmā ciesa
48	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth	Slotiņu ciesa
49	<i>Calamagrostis neglecta</i> (Ehrh.) P. Gaertn., B. Mey. et Scherb.	Purva CIESA
50	<i>Calla palustris</i> L.	Purva cūkausis
51	<i>Callitriche palustris</i> L.	Pavasara ūdenīte
52	<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull	Sila virsis
53	<i>Caltha palustris</i> L.	Purva purene
54	<i>Campanula cervicaria</i> L.	Briežu pulkstenīte
55	<i>Campanula glomerata</i> L.	Kamolainā pulkstenīte
56	<i>Campanula patula</i> L.	Pļavas pulkstenīte
57	<i>Campanula persicifolia</i> L.	Dižā pulkstenīte
58	<i>Campanula rotundifolia</i> L.	Apaļlapu pulkstenīte
59	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	Parastais plikstiņš
60	<i>Cardamine dentata</i> Schult.	Zobainā ķērsa
61	<i>Cardamine flexuosa</i> With.	Izlocītā ķērsa
62	<i>Cardamine pratensis</i> L.	Pļavas ķērsa
63	<i>Carex acuta</i> L.	Slaidais grīslis
64	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.	Krastmalas grīslis
65	<i>Carex appropinquata</i> Schumach.	Satuvinātais grīslis
66	<i>Carex buxbaumii</i> Wahlenb.	Buksbauma grīslis
67	<i>Carex cespitosa</i> L.	Ciņu grīslis
68	<i>Carex chordorhiza</i> Ehrh.	Tievsakņu grīslis
69	<i>Carex cinerea</i> Pollich	Iesirmais grīslis
70	<i>Carex contigua</i> Hoppe	Vārpainais grīslis
71	<i>Carex diandra</i> Schrank	Divputekšņlapu grīslis
72	<i>Carex digitata</i> L.	Pirkstainais grīslis
73	<i>Carex dioica</i> L.	Divmāju grīslis
74	<i>Carex disticha</i> Huds.	Divrindu grīslis
75	<i>Carex echinata</i> Murray	Aslapu grīslis
76	<i>Carex elata</i> All.	Augstais grīslis
77	<i>Carex elongata</i> L.	Pagarinātais grīslis
78	<i>Carex ericetorum</i> Pollich	Viršāju grīslis
79	<i>Carex flacca</i> Schreb.	Zilganais grīslis
80	<i>Carex flava</i> L.	Dzeltenīgais grīslis
81	<i>Carex globularis</i> L.	Apalvārpu grīslis

82	Carex hirta L.	Pūkainais grīslis
83	Carex hostiana DC.	Hosta grīslis
84	Carex lasiocarpa Ehrh.	Pūkaugļu grīslis
85	Carex lepidocarpa Tausch	Zvīņa augļu grīslis
86	Carex limosa L.	Dūkstu grīslis
87	Carex loliacea L.	Aireņu grīslis
88	Carex nigra (L.) Reichard	Dzelzālīte
89	Carex ovalis Gooden.	Zaķu grīslis
90	Carex pallescens L.	Bālganais grīslis
91	Carex panicea L.	Sāres grīslis
92	Carex pauciflora Lightf.	Mazziedu grīslis
93	Carex pilulifera L.	Lodvārpu grīslis
94	Carex pseudocyperus L.	Dižmeldru grīslis
95	Carex pulicaris L.	Blusu grīslis
96	Carex remota L.	Attālvārpu grīslis
97	Carex riparia Curtis	Krasta grīslis
98	Carex rostrata Stokes	Uzpūstais grīslis
99	<i>Carex scandinavica E. W. Davies</i>	Skandināvijas grīslis
100	Carex serotina Merat	Vēlais grīslis
101	Carex vaginata Tausch	Makstainais grīslis
102	Carex vesicaria L.	Pūslīšu grīslis
103	Carum carvi L.	Pļavas ķimene
104	Centaurea jacea L.	Pļavas dzelzene
105	Centaurea scabiosa L.	Lielā dzelzene
106	Centaurium erythraea Rafn	Čemuru augstiņš
107	Cerastium holosteoides Fr.	Velēnu radzene
108	Cerastium semidecandrum L.	Piecpuķekšņlapu radzene
109	Chamaenerion angustifolium (L.) Scop.	Šaurlapu ugunspuķes
110	Chelidonium majus L.	Lielā strutene
111	Chenopodium album L.	Baltā balanda
112	Chimaphila umbellata (L.) W. P. C.	Čemuru palēks
113	Chrysosplenium alternifolium L.	Pamīšlapu pakrēslīte
114	Cicuta virosa L.	Indīgais velnarutks
115	Circaea alpina L.	Alpu raganzālīte
116	Cirsium arvense (L.) Scop.	Tīruma usne
117	Cirsium heterophyllum (L.) Hill	Dažādlapu dadzis
118	Cirsium oleraceum (L.) Scop.	Lēdzerkste
119	Cirsium palustre (L.) Scop.	Purva dadzis
120	Cirsium vulgare (Savi) Ten.	Asais dadzis
121	<i>Cladium mariscus (L.) Pohl</i>	Dižā aslake
122	Clinopodium vulgare L.	Parastā smaržmētra
123	Comarum palustre L.	Purva vārnkāja
124	Conium maculatum L.	Plankumainais suņstobrs
125	Convallaria majalis L.	Parastā kreimene

126	<i>Convolvulus arvensis</i> L.	Tiruma tītenis
127	<i>Conyza canadensis</i> (L.)	Kanādas jānītis
128	<i>Corylus avellana</i> L.	Parastā lazda
129	<i>Crepis paludosa</i> (L.) Moench	Purva cietpiene
130	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	Ārstniecības suņmēle
131	<i>Cynosurus cristatus</i> L.	Parastā sekstaine
132	<i>Dactylis glomerata</i> L.	Parastā kamolzāle
133	<i>Dactylorhiza baltica</i> (Klinge) N. I. Orlova	Baltijas dzegužpirkstīte
134	<i>Dactylorhiza fuchsii</i> (Druce) Soo	Fuksa dzegužpirkstīte
135	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo	Stāvlapu dzegužpirkstīte
136	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soo	Plankumainā dzegužpirkstīte
137	<i>Daphne mezereum</i> L.	Parastā zalktene
138	<i>Daucus carota</i> L.	Savvaļas burkāns
139	<i>Deschampsia cespitosa</i> (L.) P. Beauv.	Parastā ciņusmilga
140	<i>Dianthus deltoides</i> L.	Dzirkstelīte
141	<i>Drosera anglica</i> Huds.	Garlapu rasene
142	<i>Drosera rotundifolia</i> L.	Apallapu rasene
143	<i>Drosera x obovata</i> Mert. et W.D.J.Koch	leapaļā rasene
144	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H. P. Fuchs	Dzeloņainā ozolpaparde
145	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A. Gray	Sekstainā ozolpaparde
146	<i>Dryopteris expansa</i> (C. Presl) Fraser-Jenk. et Jermy	Viltus ozolpaparde
147	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	Vīrpapaparde
148	<i>Eleocharis mamillata</i> H. Lindb.	ležmaugtais pameldrs
149	<i>Eleocharis multicaulis</i> (Sm.) Desv.	Daudzstublāju pameldrs
150	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem. et Schult.	Purva pameldrs
151	<i>Elodea canadensis</i> Michx.	Kanādas elodeja
152	<i>Elymus caninus</i> (L.) L.	Suņu ciņuvārpata
153	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski	Ložņu vārpata
154	<i>Empetrum nigrum</i> L.	Melnā vistene
155	<i>Epilobium adenocaulon</i> Hausskn.	Stublāja kazroze
156	<i>Epilobium hirsutum</i> L.	Pūkainā kazroze
157	<i>Epilobium montanum</i> L.	Kalnu kazroze
158	<i>Epilobium palustre</i> L.	Purva kazroze
159	<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.	Sīkziedu kazroze
160	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser	Tumšsarkanā dzeguzene
161	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	Platlapu dzeguzene
162	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	Purva dzeguzene
163	<i>Equisetum arvense</i> L.	Tiruma kosa
164	<i>Equisetum fluviatile</i> L.	Upes kosa

165	<i>Equisetum hyemale</i> L.	Ziemzaļā kosa
166	<i>Equisetum palustre</i> L.	Purva kosa
167	<i>Equisetum pratense</i> Ehrh.	Pļavas kosa
168	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.	Meža kosa
169	Mohr <i>Equisetum variegatum</i> Schleich. ex F. Weber et D.	Raibā kosa
170	<i>Erigeron acris</i> L.	Asais jānītis
171	<i>Eriophorum gracile</i> W. D. J. Koch	Slaidā spilve
172	<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe	Platlapu spilve
173	<i>Eriophorum polystachion</i> L.	Šaurlapu spilve
174	<i>Eriophorum vaginatum</i> L.	Makstainā spilve
175	<i>Erodium cicutarium</i> (L.) Her.	Velnarutku grābeklīte
176	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	Parastā pērkone
177	<i>Euonymus europaeus</i> L.	Eiropas segliņš
178	<i>Eupatorium cannabinum</i> L.	Lielā krastkaņepe
179	<i>Euphrasia parviflora</i> Schag.	Īsais žibulītis
180	<i>Fallopia convolvulus</i> (L.) A. Love	Dārza vējgriķis
181	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill.	Milzu auzene
182	<i>Festuca ovina</i> L.	Aitu auzene
183	<i>Festuca pratensis</i> Huds.	Pļavas auzene
184	<i>Festuca rubra</i> L.	Sarkanā auzene
185	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Madxim.	Parastā vīgrieze
186	<i>Fragaria vesca</i> L.	Meža zemene
187	<i>Frangula alnus</i> Mill.	Parastais krūklis
188	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	Parastais osis
189	<i>Galeobdolon luteum</i> Huds.	Parastā zelnātrīte
190	<i>Galeopsis bifida</i> Boenn.	Šķeltais aklis
191	<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	Raibais aklis
192	<i>Galeopsis tetrahit</i> L.	Parastais aklis
193	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	Sīkziedu sīkgalvīte
194	<i>Galium album</i> Mill.	Baltā madara
195	<i>Galium boreale</i> L.	Ziemeļu madara
196	<i>Galium palustre</i> L.	Purva madara
197	<i>Galium uliginosum</i> L.	Dūkstu madara
198	<i>Galium verum</i> L.	Īstā madara
199	<i>Geranium palustre</i> L.	Purva gandrene
200	<i>Geranium pratense</i> L.	Pļavas gandrene
201	<i>Geranium pusillum</i> L.	Sīkā gandrene
202	<i>Geum rivale</i> L.	Pļavas bitene
203	<i>Geum urbanum</i> L.	Pilsētas bitene
204	<i>Glechoma hederacea</i> L.	Efeju sētožņa
205	<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R. Br.	Peldošā ūdenszāle
206	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br.	Odu gimnadēnija
207	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newman	Linneja kailpārde
208	<i>Hammarbya paludosa</i> (L.) Kuntze	Purva sūrene
209	<i>Helictotrichon pubescens</i> (Huds.) Pilg.	Pūkainā pļavauzīte
210	<i>Hepatica nobilis</i> Mill.	Zilā vizbulīte

211	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	Sosnovska latvānis
212	<i>Heracleum sibiricum</i> L.	Sibīrijas latvānis
213	<i>Herniaria glabra</i> L.	Kailā trūkumzālīte
214	<i>Hieracium laevigatum</i> Willd.	Gludā mauraga
215	<i>Hieracium umbellatum</i> L.	Čemurainā mauraga
216	<i>Hierochloe hirta</i> (Schrank) Borbas	Cietmatainā mārsmilga
217	<i>Holcus lanatus</i> L.	Villainā meduszāle
218	<i>Holcus mollis</i> L.	Mīkstā meduszāle
219	<i>Hottonia palustris</i> L.	Purva sermulīte
220	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. Ex Schrank et Mart.	Apdzira
221	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L.	Parastā mazlēpe
222	<i>Hypericum maculatum</i> Crantz	Plankumainā asinszāle
223	<i>Hypericum perforatum</i> L.	Divšķautņū asinszāle
224	<i>Hypochoeris radicata</i> L.	Sakņu pelūde
225	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	Meža sprigane
226	<i>Inula salicina</i> L.	Vītoli staģe
227	<i>Iris pseudacorus</i> L.	Purva skalbe
228	<i>Isoetes lacustris</i> L.	Gludsporu ezerene
229	<i>Juncus alpino-articulatus</i> Chaix	Alpu donis
230	<i>Juncus articulatus</i> L.	Posmainais donis
231	<i>Juncus bufonius</i> L.	Krupju donis
232	<i>Juncus bulbosus</i> L.	Sīpoliņu donis
233	<i>Juncus compressus</i> Jacq.	Plakanais donis
234	<i>Juncus conglomeratus</i> L.	Kamolu donis
235	<i>Juncus effusus</i> L.	Plašais donis
236	<i>Juncus filiformis</i> L.	Tievais donis
237	<i>Juncus squarrosus</i> L.	Skrajais donis
238	<i>Juncus tenuis</i> Willd.	Maigais donis
239	<i>Juniperus communis</i> L.	Parastais kadiķis
240	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.	Tīruma pēterene
241	<i>Lapsana communis</i> L.	Parastā salātene
242	<i>Lathyrus pratensis</i> L.	Pļavas dedestiņa
243	<i>Lathyrus sylvestris</i> L.	Meža dedestiņa
244	<i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.	Pavasara dedestiņa
245	<i>Ledum palustre</i> L.	Purva vaivariņš
246	<i>Lemna minor</i> L.	Mazais ūdensziņš
247	<i>Lemna trisulca</i> L.	Trejdaivu ūdensziņš
248	<i>Leontodon autumnalis</i> L.	Rudens vēlpiene
249	<i>Leontodon danubialis</i> Jacq.	Donavas vēlpiene
250	<i>Leontodon hispidus</i> L.	Matainā vēlpiene
251	<i>Lepidothea suaveolens</i> (Pursh) Nutt.	Maura kumelīte
252	<i>Lerchenfeldia flexuosa</i> (L.) Schur	Liektā sariņsmilga
253	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.	Parastā pīpene

254	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.	Parastā vīrcle
255	<i>Linum catharticum</i> L.	Pļavas liniņš
256	<i>Listera cordata</i> (L.) R. Br.	Sirdsveida divlape
257	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	Ovālā divlape
258	<i>Littorella uniflora</i> (L.) Asch.	Vienzieda krastene
259	<i>Lobelia dortmanna</i> L.	Dortmaņa lobēlija
260	<i>Lolium perenne</i> L.	Daudzgadīgā airene
261	<i>Lonicera xylosteum</i> L.	Parastais sausserdis
262	<i>Lotus corniculatus</i> L.	Ragainais vanagnadziņš
263	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	Daudzlapu lupīna
264	<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.	Lauka zemzālīte
265	<i>Luzula multiflora</i> (Ehrh.) Lej.	Daudziedu zemzālīte
266	<i>Luzula pilosa</i> (L.) Willd.	Pūkainā zemzālīte
267	<i>Lychnis flos-cuculi</i> L.	Pļavas spūlnaglenes
268	<i>Lycopodiella inundata</i> (L.) Holub	Palu staipeknītis
269	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	Gada staipeknis
270	<i>Lycopodium clavatum</i> L.	Vāļīšu staipeknis
271	<i>Lycopsis arvensis</i> L.	Lauku aitene
272	<i>Lycopus europaeus</i> L.	Eiropas vilknadze
273	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	Pļavas zeltene
274	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.	Parastā zeltene
275	<i>Lythrum salicaria</i> L.	Vītolu vējmietiņš
276	<i>Maianthemum bifolium</i> (L.) F. W. Schimdt	Divlapu žagatiņa
277	<i>Malus domestica</i> Borkh.	Mājas ābele
278	<i>Medicago falcata</i> L.	Sirpjveida lucerna
279	<i>Medicago lupulina</i> L.	Apiņu lucerna
280	<i>Melampyrum polonicum</i> (Beauverd) Soo	Polijas nārbulis
281	<i>Melampyrum pratense</i> L.	Pļavas nārbulis
282	<i>Melampyrum sylvaticum</i> L.	Meža nārbulis
283	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke	Baltā spulgotne
284	<i>Melica nutans</i> L.	Nokarenā pumpursmilga
285	<i>Melilotus albus</i> Medik.	Baltais amoliņš
286	<i>Mentha aquatica</i> L.	Ūdensmētra
287	<i>Mentha arvensis</i> L.	Tīruma mētra
288	<i>Menyanthes trifoliata</i> L.	Trejlapu puplaksis
289	<i>Milium effusum</i> L.	Izplēstā ēnsmilga
290	<i>Moehringia trinervia</i> (L.) Clairv.	Trejdzīslu mēringija
291	<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench	Zilganā molīnija
292	<i>Monotropa hypopitys</i> L.	Parastā lāčtauce
293	<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort.	Mūru mežsalāts
294	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	Tīruma neaizmirstulīte
295	<i>Myosotis palustris</i> (L.) L.	Purva

		neaizmirstulīte
296	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench	Ūdensvirza
297	<i>Nardus stricta</i> L.	Stāvā vilkakūla
298	<i>Naumburgia thyrsoflora</i> (L.) Rchb.	Dzeltenā ķekarzeltene
299	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	Parastā ligzdene
300	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sm.	Dzeltenā lēpe
301	<i>Nymphaea alba</i> L.	Baltā ūdensroze
302	<i>Nymphaea candida</i> C. Presl	Sniegbaltā ūdensroze
303	<i>Odontites vulgaris</i> Moench	Parastais sārtžibulītis
304	<i>Omalotheca sylvatica</i> (L.) Sch. Bip. et F. W. Schultz	Meža zaķpēdiņa
305	<i>Ononis arvensis</i> L.	Tiruma blaktene
306	<i>Orobanche pallidiflora</i> Wimm. et Grab.	Bālziedu brūnkāte
307	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House	Laimes palēcīte
308	<i>Oxalis acetosella</i> L.	Meža zaķskābene
309	<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.	Sīkā dzērvene
310	<i>Oxycoccus palustre</i> Pers.	Lielā dzērvene
311	<i>Padus avium</i> Mill.	Parastā ieva
312	<i>Paris quadrifolia</i> L.	Čūskoga
313	<i>Parnassia palustris</i> L.	Purva atālene
314	<i>Pedicularis palustris</i> L.	Purva jāneglīte
315	<i>Petasites hybridus</i> (L.) P. Gaertn., B. Mey. Et Scherb.	Bastarda tūsklape
316	<i>Peucedanum palustre</i> (L.) Moench	Purva rūgtā dille
317	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rauschert	Parastais miežubrālis
318	<i>Phegopteris connectilis</i> (Michx.) Watt	Pūkainā plūksnpaparde
319	<i>Phleum nodosum</i> L.	
320	<i>Phleum pratense</i> L.	Pļavas timotiņš
321	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.	Parastā niedre
322	<i>Picea abies</i> (L.) H. Karst.	Parastā egle
323	<i>Pilosella officinarum</i> F. W. Schultz et Sch. Bip.	
324	<i>Pilosella x floribunda</i> (Wimm. et Grab.) Fr.	
325	<i>Pimpinella saxifraga</i> L.	Klinšu noraga
326	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Parastā priede
327	<i>Plantago lanceolata</i> L.	Šaurlapu ceļteka
328	<i>Plantago major</i> L.	Lielā ceļteka
329	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	Smaržīgā naktsvijole
330	<i>Poa annua</i> L.	Maura skarene
331	<i>Poa compressa</i> L.	Plakanā skarene
332	<i>Poa nemoralis</i> L.	Birztalu skarene
333	<i>Poa palustris</i> L.	Purva skarene
334	<i>Poa pratensis</i> L.	Pļavas skarene
335	<i>Poa trivialis</i> L.	Parastā skarene
336	<i>Polygala amarella</i> Crantz	Rūgtā ziepenīte

337	<i>Polygala vulgaris</i> L.	Parastā ziepenīte
338	<i>Polygonum amphibium</i> L.	Abinieku sūrene
339	<i>Polygonum aviculare</i> L.	Maura sūrene
340	<i>Polygonum bistorta</i> L.	Zalkšu sūrene
341	<i>Polygonum hydropiper</i> L.	Ūdenspipars
342	<i>Polygonum persicaria</i> L.	Blusu sūrene
343	<i>Polygonum scabrum</i> Moench	
344	<i>Populus tremula</i> L.	Parastā apse
345	<i>Potamogeton gramineus</i> L.	Zālainā glīvene
346	<i>Potamogeton lucens</i> L.	Spožā glīvene
347	<i>Potamogeton natans</i> L.	Peldošā glīvene
348	<i>Potamogeton perfoliatus</i> L.	Skaujošā glīvene
349	<i>Potentilla anserina</i> L.	Maura retējs
350	<i>Potentilla argentea</i> L.	Sudraba retējs
351	<i>Potentilla erecta</i> (L.) Raeusch.	Stāvais retējs
352	<i>Primula veris</i> L.	Gaiļbiksīte
353	<i>Prunella vulgaris</i> L.	Parastā brūngalvīte
354	<i>Ptarmica cartilaginea</i> (Ledeb. ex Rchb.) Ledeb.	Vītolu pelašķis
355	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn	Parastā ērgļpārde
356	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort.	Ārstniecības lakacis
357	<i>Pyrola chlorantha</i> Sw.	Zaļziedu ziemciete
358	<i>Pyrola minor</i> L.	Mazā ziemciete
359	<i>Pyrola rotundifolia</i> L.	Apallapu ziemciete
360	<i>Quercus robur</i> L.	Parastais ozols
361	<i>Ranunculus acris</i> L.	Kodīgā gundega
362	<i>Ranunculus auricomus</i> L.	Zeltainā gundega
363	<i>Ranunculus cassubicus</i> L.	Kašūbijas gundega
364	<i>Ranunculus flammula</i> L.	Rāvas gundega
365	<i>Ranunculus lingua</i> L.	Garlapu gundega
366	<i>Ranunculus repens</i> L.	Ložņu gundega
367	<i>Raphanus raphanistrum</i> L.	Pērkone
368	<i>Rhinanthus minor</i> L.	Mazais zvagulis
369	<i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl	Parastais baltmeldrs
370	<i>Ribes nigrum</i> L.	Parastā upene
371	<i>Rosa majalis</i> Herrm.	Maija roze
372	<i>Rosa subcanina</i> (H. Christ) Dalla Torre et Sarnth.	Potcelmu roze
373	<i>Rubus caesius</i> L.	Zilganā kazene
374	<i>Rubus chamaemorus</i> L.	Lācene
375	<i>Rubus idaeus</i> L.	Meža avene
376	<i>Rubus nessensis</i> Hall	Melnā cūcene
377	<i>Rubus saxatilis</i> L.	Klinšu kaulene
378	<i>Rumex acetosa</i> L.	Parastā skābene
379	<i>Rumex acetosella</i> L.	Mazā skābene
380	<i>Rumex crispus</i> L.	Cirtainā skābene
381	<i>Rumex obtusifolius</i> L.	Struplapu skābenes

382	Rumex thyrsoflorus Fingerh.	Piramidālā skābene
383	Sagina nodosa (L.) Fenzl	Mezglainā gaurenīte
384	Sagina procumbens L.	Gulošā gaurenīte
385	Salix alba L.	Baltais vītols
386	Salix aurita L.	Ausainais kārkls
387	Salix caprea L.	Blīgzna
388	Salix cinerea L.	Pelēkais kārkls
389	Salix fragilis L.	Trauslais vītols
390	Salix lapponum L.	Lapzemes kārkls
391	Salix myrsinifolia Salisb.	Mirsīnlapu kārkls
392	Salix pentandra L.	Šķetra
393	Salix purpurea L.	Purpura kārkls
394	Salix rosmarinifolia L.	Vilku kārkls
395	Salix viminalis L.	Klūdziņu kārkls
396	Sanicula europaea L.	Eiropas dziedēnīte
397	Saponaria officinalis L.	Ārstniecības ziepju sakne
398	Saxifraga granulata L.	Pļavas akmeņlauzīte
399	Scheuchzeria palustris L.	Purva šeihcērija
400	Scirpus lacustris L.	Ezera meldrs
401	Scirpus sylvaticus L.	Meža meldrs
402	Scleranthus annuus L.	Vasaras žultszālīte
403	Scorzonera humilis L.	Zemā raudupe
404	Scrophularia nodosa L.	Gumainā cūknātre
405	Scutellaria galericulata L.	Parastā ķiverene
406	Sedum acre L.	Kodīgais laimiņš
407	Sedum sexangulare L.	Maigais laimiņš
408	Selinum carvifolia (L.) L.	Ķīmeņlapu selīne
409	Senecio sylvaticus L.	Meža krustaine
410	Sesleria caerulea (L.) Ard.	Zilganā seslērija
411	Sieglingia decumbens (L.) Bernh.	Pazvilā misiņsmilga
412	Silene vulgaris (Moench) Garcke	Parastā plaukšķene
413	Sinapis arvensis L.	Tīruma sinepe
414	Sisymbrium loeselii L.	Lēzela žodzene
415	Sium latifolium L.	Platlapu cemere
416	Solanum dulcamara L.	Bebrukārklīš
417	Solidago virgaurea L.	Dzeltenā zeltgalvīte
418	Sonchus arvensis L.	Tīruma mīkstpiene
419	Sorbus aucuparia L.	Parastais pīlādzis
420	Sparganium emersum Rehmman	Vienkāršā ežgalvīte
421	Sparganium microcarpum (Neuman) Raunk.	Sīkaugļu ežgalvīte
422	Sparganium minimum Wallr.	Mazā ežgalvīte
423	Spergula arvensis L.	Tīrumu gaurs

424	<i>Stachys palustris</i> L.	Purva sārmene
425	<i>Stachys sylvatica</i> L.	Meža sārmene
426	<i>Stellaria alsine</i> Grimm	Dūkstu virza
427	<i>Stellaria graminea</i> L.	Zaļlapu virza
428	<i>Stellaria longifolia</i> Muhl. ex Willd.	Skrajā virza
429	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.	Parastā virza
430	<i>Stellaria palustris</i> Retz.	Purvu virza
431	<i>Succisa pratensis</i> Moench	Pļavas vilkmēle
432	<i>Tanacetum vulgare</i> L.	Parastais biškrēsliņš
433	<i>Taraxacum officinale</i> F. H. Wigg. s.l.	Ārstniecības pienene
434	<i>Thalictrum flavum</i> L.	Dzeltenais saulkrēsliņš
435	<i>Thelypteris palustris</i> Schott	Parastā purvparade
436	<i>Thlaspi arvense</i> L.	Tīruma naudulis
437	<i>Tilia cordata</i> Mill.	Parastā liepa
438	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.	Japānas sārtburkšķis
439	<i>Tragopogon pratensis</i> L.	Pļavas plostbārdis
440	<i>Trichophorum cespitosum</i> (L.) Hartm.	Ciņu mazmeldrs
441	<i>Trientalis europaeus</i> L.	Eiropas septiņstarīte
442	<i>Trifolium arvense</i> L.	Mataināis āboliņš
443	<i>Trifolium aureum</i> Pollich	Dzeltenais āboliņš
444	<i>Trifolium dubium</i> Sibth.	Sīkais āboliņš
445	<i>Trifolium hybridum</i> L.	Bastarda āboliņš
446	<i>Trifolium medium</i> L.	Zirgu āboliņš
447	<i>Trifolium montanum</i> L.	Kalnu āboliņš
448	<i>Trifolium pratense</i> L.	Sarkanais āboliņš
449	<i>Trifolium repens</i> L.	Baltais āboliņš
450	<i>Tripleurospermum perforatum</i> (Merat) M. Lainz	Nesmaržīgā suņkumelīte
451	<i>Trollius europaeus</i> L.	Eiropas saulpurene
452	<i>Tussilago farfara</i> L.	Parastā mālļēpe
453	<i>Typha angustifolia</i> L.	Šaurlapu vilkvālīte
454	<i>Typha latifolia</i> L.	Platlapu vilkvālīte
455	<i>Urtica dioica</i> L.	Lielā nātre
456	<i>Urtica urens</i> L.	Sīkā nātre
457	<i>Utricularia intermedia</i> Hayne	Vidējā pūslene
458	<i>Utricularia minor</i> L.	Mazā pūslene
459	<i>Utricularia vulgaris</i> L.	Parastā pūslene
460	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Mellene
461	<i>Vaccinium uliginosum</i> L.	Zilene
462	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.	Bruklene
463	<i>Valeriana officinalis</i> L.	Ārstniecības baldriāns
464	<i>Verbascum thapsus</i> L.	Parastais deviņvīruspēks

465	<i>Veronica arvensis</i> L.	Tīruma veronika
466	<i>Veronica beccabunga</i> L.	Avota veronika
467	<i>Veronica chamaedrys</i> L.	Birztales veronika
468	<i>Veronica officinalis</i> L.	Zemteka
469	<i>Veronica scutellata</i> L.	Vairoga veronika
470	<i>Veronica serpyllifolia</i> L.	Mārsilu veronika
471	<i>Viburnum opulus</i> L.	Parastā irbene
472	<i>Vicia angustifolia</i> Reichard	Šaurlapu vīķis
473	<i>Vicia cracca</i> L.	Vanagu vīķis
474	<i>Vicia hirsuta</i> (L.) Gray	Pūkainais vīķis
475	<i>Vicia sepium</i> L.	Žogu vīķis
476	<i>Vicia sylvatica</i> L.	Meža vīķis
477	<i>Vicia tetrasperma</i> (L.) Schreb.	Četršķu vīķis
478	<i>Viola arvensis</i> Murray	Tīruma vijolīte
479	<i>Viola canina</i> L.	Suņu vijolīte
480	<i>Viola epipsila</i> Ledeb.	Sūnāja vijolīte
481	<i>Viola mirabilis</i> L.	Brīnumainā vijolīte
482	<i>Viola montana</i> L.	Kalnu vijolīte
483	<i>Viola palustris</i> L.	Purva vijolīte
484	<i>Viola riviniana</i> Rchb.	Rivina vijolīte
485	<i>Viola rupestris</i> F. W. Schmidt	Smiltāja vijolīte
486	<i>Viola uliginosa</i> Besser	Dūkstu vijolīte

Slīpā drukā – sugas, kuras nav atrastas 2005. gada vasarā.

Dabas lieguma „Stiklu purvi” sūnaugu flora

NR	Latīniskais nosaukums	Latviskais nosaukums
1	<i>Amblystegium serpens</i>	Ložņu strupknābe
2	<i>Amblystegium riparium</i>	Krasta strupknābe
3	<i>Aneura pinguis</i>	Taukā bezdzīslene
4	<i>Antitrichia curtipendula</i>	Nokarenā stardzīslene
5	<i>Atrichum undulatum</i>	Viļņainā lācīte
6	<i>Aulacomnium androgynum</i>	Stklapu krokvācelīte
7	<i>Aulacomnium palustre</i>	Purva krokvācelīte
8	<i>Barbilophozia attenuata</i>	Sašaurinātā bārdlape
9	<i>Barbilophozia</i> sp.	Hatčera bārdlape
10	<i>Barbula unguiculata</i>	Struplapu bārbula
11	<i>Bazzania trilobata</i>	Trejdaivu bacānija
12	<i>Blepharostoma trichophyllum</i>	Matlapu skropstīte
13	<i>Brachythecium albicans</i>	Noras īsvācelīte
14	<i>Brachythecium oedipodium</i>	Parastā īsvācelīte
15	<i>Brachythecium populeum</i>	Apšu īsvācelīte
16	<i>Brachythecium rutabulum</i>	Struplapu īsvācelīte
17	<i>Brachythecium velutinum</i>	Samtainā īsvācelīte
18	<i>Bryum argenteum</i>	Sudrabainā samtīte
19	<i>Bryum caespitium</i>	Ciņa samtīte
20	<i>Bryum pseudotriquetrum</i>	Lielā samtīte
21	<i>Calliergon stramineum</i>	Salmu dumbrene
22	<i>Calliergon cordifolium</i>	Mīkstā dumbrene
23	<i>Calliergon giganteum</i>	Lielā dumbrene
24	<i>Calliergonella cuspidata</i>	Parastā smailzarīte
25	<i>Calypogeia azurea</i>	Zilganā somenīte
26	<i>Calypogeia muelleriana</i>	Millera somenīte
27	<i>Calypogeia neesiana</i>	Nēsa somenīte
28	<i>Calypogeia sphagnicola</i>	Sfagnu somenīte
29	<i>Campylium polygamum</i>	Daudzmāju atskabardze
30	<i>Campylium stellatum</i>	Starainā atskabardze
31	<i>Cephalozia bicuspidata</i>	Divsmaiļu pumpurzarene
32	<i>Cephalozia</i> sp.	Līksmaiļu pumpurzarene
33	<i>Cephaloziella</i> sp.	Smalkā pumpurzarīte
34	<i>Ceratodon purpureus</i>	Purpura ragzobe
35	<i>Chiloscyphus pallescens</i>	Bālganā dūkstenīte
36	<i>Chiloscyphus polyanthos</i>	Daudzkausiņu dūkstenīte
37	<i>Cladopodiella fluitans</i>	Peldošā zemzarīte
38	<i>Climacium dendroides</i>	Parastā kociņsūna
39	<i>Dicranella cerviculata</i>	Kārpainā divzobīte
40	<i>Dicranella heteromalla</i>	Spurainā divzobīte
41	<i>Dicranum bergeri</i>	Bergera divzobe
42	<i>Dicranum flagellare</i>	Vairzaru divzobe
43	<i>Dicranum fuscescens</i>	Brūnganā divzobe

44	Dicranum majus	Lielā divzobe
45	Dicranum montanum	Kalnu divzobe
46	Dicranum polysetum	Viļņainā divzobe
47	Dicranum scoparium	Slotiņu divzobe
48	Drepanocladus	Kosona sirpjlapē
49	Drepanocladus aduncus	Mīkstā sirpjlapē
50	Ephemerum serratum (Hedw.) Hampe	Zobainā īslaicīte
51	Eurhynchium angustirete	Platlapu knābīte
52	Fissidens adianthoides	Adiantu spārnene
53	Fontinalis antipyretica	Parastā avotsūna
54	Fossombronina wondraczekii	Vondrāčekas fosombronija
55	Frullania dilatata	Izplestā frulānija
56	Frullania tamarisci	Tamariska frulānija
57	Funaria hygrometrica	Parastā griezene
58	Geocalyx graveolens	Smaržīgā zemessomenīte
59	Hedwigia ciliata	Skropstainā hedvīģija
60	Helodium blandowii	Blandova purvspalve
61	Herzogiella seligeri	Zeligeras hercogīte
62	Homalia trichomanoides	Tievā gludlapē
63	Homalothecium lutescens	Dzeltenīgā slaidlapē
64	Homalothecium sericeum	Sprogainā slaidlapē
65	Hylocomium splendens	Spīdīgā stāvaine
66	Hypnum cupressiforme	Ciprešu hipns
67	Hypnum pratense	Pļavas hipns
68	Isothecium alopecuroides	Lapsastes vienādvācelīte
69	Jamesoniella autumnalis	Rudens džeimsonīte
70	Jungermannia leiantha	Gludkausiņa jungermannija
71	Kurzia pauciflora	Zvīņlapu kurcija
72	Lepidozia reptans	Ložņu zvīņlapē
73	Leptobryum pyriforme	Parastā bumbiervācelīte
74	Leucobryum glaucum	Zilganā baltsamtīte
75	Leucodon sciuroides	Parastā vāverastīte
76	Lophocolea bidentata	Divsmailju sekstīte
77	Lophocolea heterophylla	Dažādlapu sekstīte
78	Lophozia sp.	Garzobu smaillapē
79	Lophozia ventricosa	Uzpūstā smaillapē
80	Marschandia polymorpha	Parastā maršancija
81	Metzgeria furcata	Dakšveida mecgērija
82	Mnium hornum	Viengada skrajlapīte
83	Mylia anomala	Gludlapu mīlija
84	Neckera complanata	Gludā nekera
85	Neckera pennata	Īssetas nekera
86	Nowellia curvifolia	Līklapu novellijs
87	Odontoschisma denudatum	Kailā apaļlapē
88	Odontoschisma sphagni	Sfagnu apaļlapē
89	Orthotrichum speciosum	Lielā pūkcepurene
90	Pellia epiphylla	Parastā pellija
91	Philonotis fontana	Parastā avoksnē

92	<i>Plagiochila asplenoides</i>	Lielā greizkausīte
93	<i>Plagiomnium affine</i>	Sausienes skrajlape
94	<i>Plagiomnium cuspidatum</i>	Smailā skrajlape
95	<i>Plagiomnium elatum</i>	Augstā skrajlape
96	<i>Plagiomnium ellipticum</i>	Dumbra skrajlape
97	<i>Plagiomnium undulatum</i>	Vilņainā skrajlape
98	<i>Plagiothecium ruthei</i>	Rutes šķībvācelīte
99	<i>Plagiothecium sp.</i>	Doblapu šķībvācelīte
100	<i>Plagiothecium undulatum</i>	Vilņainā šķībvācelīte
101	<i>Pleurozium screberi</i>	Šrēbera rūšaine
102	<i>Pogonatum dentatum</i> (Brid.) Brid.	Zobainā bārdaine
103	<i>Pohlia nutans</i>	Nokarvācelīšu polija
104	<i>Pohlia wahlenbergii</i>	Vālenberga polija
105	<i>Polytrichum commune</i>	Parastais dzegužlins
106	<i>Polytrichum juniperinum</i>	Kadiķu dzegužlins
107	<i>Pseudobryum cinclidioides</i>	Melnkāta skrajsamtīte
108	<i>Ptilidium ciliare</i>	Skropstainā dūnīte
109	<i>Ptilidium pulcherrimum</i>	Krāšņā dūnīte
110	<i>Ptilium crista-castrensis</i>	Parastā straussūna
111	<i>Pylaisia polyantha</i>	Parastā pilēzija
112	<i>Racomitrium sp.</i>	Dažādšūnu sarmenīte
113	<i>Radula complanata</i>	Plakanā skrāpīte
114	<i>Rhizomnium punctatum</i>	Parastā punktlape
115	<i>Rhodobryum roseum</i>	Parastā rožgalvīte
116	<i>Rhytidiadelphus squarrosus</i>	Parastā spuraine
117	<i>Rhytidiadelphus triquetrus</i>	Lielā spuraine
118	<i>Riccardia chamaedryfolia</i>	Jomainā rikardija
119	<i>Riccardia latifrons</i>	Platdaivu rikardija
120	<i>Riccardia palmata</i>	Pirkstainā rikardija
121	<i>Riccia fluitans</i>	Peldošā ričija
122	<i>Sanionia uncinata</i>	Āķveida kroklape
123	<i>Scapania irrigua</i>	Palienes lāpstīte
124	<i>Scapania paludicola</i>	Purva lāpstīte
125	<i>Schistidium apocarpum</i>	Parastā šķeltcepurene
126	<i>Scleropodium purum</i>	Tīrā zaļkāte
127	<i>Scorpidium scorpioides</i>	Parastā dižsirpe
128	<i>Sphagnum angustifolium</i>	Šaurlapu sfagns
129	<i>Sphagnum capillifolium</i>	Smaillapu sfagns
130	<i>Sphagnum compactum</i>	Blīvais sfagns
131	<i>Sphagnum cuspidatum</i>	Garsmailes sfagns
132	<i>Sphagnum flexuosum</i>	Struplapu sfagns
133	<i>Sphagnum fuscum</i>	Brūnais sfagns
134	<i>Sphagnum girgensohnii</i>	Girgansona sfagns
135	<i>Sphagnum lindbergii</i>	Lindberga sfagns
136	<i>Sphagnum magellanicum</i>	Magelāna sfagns
137	<i>Sphagnum riparium</i>	Krasta sfagns
138	<i>Sphagnum rubellum</i>	Iesarkanais sfagns
139	<i>Sphagnum sp.</i>	Centriskais sfagns

140	<i>Sphagnum subsecundum</i>	Sirpjlapu sfagns
141	<i>Sphagnum wulfianum</i>	Vulfa sfagns
142	<i>Splachnum ampullaceum</i>	Pūslīšu mēslsūna
143	<i>Tetraphis pellucida</i>	Praulū četrzobe
144	<i>Thuidium abietinum</i>	Sausienes ežlape
145	<i>Thuidium tamariscinum</i>	Dižā ežlape
146	<i>Tortula ruralis</i>	Noras vijzobe
147	<i>Ulotā crīpa</i>	Parastā sprogaīne
148	<i>Warnstorfa exanulata</i>	Bezgrēdzēna varnstorfija

Dabas lieguma „Stiklu purvi” ezeru nokrastes sliksņu sūnaugu un vaskulāro augu floras struktūra

Dzimta	Su gu skaits	Ģ inšu skaits	Ģintis
<i>Amblystegia</i> ceae	7	5	<i>Calliergon, Calliergonella, Campylium, Drepanocladus, Warnstorfia</i>
<i>Mniaceae</i>	3	2	<i>Plagiomnium, Pseudobryum</i>
<i>Aneuraceae</i>	2	2	<i>Aneura, Riccardia</i>
<i>Aulacomnia</i> ceae	1	1	<i>Aulacomnium</i>
<i>Bartramiaceae</i> ae	1	1	<i>Philonotis</i>
<i>Bryaceae</i>	1	1	<i>Bryum</i>
<i>Dicranaceae</i> e	1	1	<i>Dicranum</i>
<i>Fissidentaceae</i> ae	1	1	<i>Fissidens</i>
<i>Lophocolea</i> ceae	1	1	<i>Chiloscyphus</i>
<i>Pelliaceae</i>	1	1	<i>Pellia</i>
<i>Polytrichaceae</i> eae	1	1	<i>Polytrichum</i>
<i>Ptilidiaceae</i>	1	1	<i>Ptilidium</i>
<i>Scapaniaceae</i> ae	1	1	<i>Scapania</i>
<i>Thuidiaceae</i>	1	1	<i>Helodium</i>
14	23	2 0	
VASKULĀRIE AUGI			
<i>Cyperaceae</i>	13	5	<i>Carex, Eleocharis, Eriophorum, Rhynchospora, Scirpus</i>
<i>Gramineae</i>	4	4	<i>Agrostis, Glyceria, Molinia, Phragmites</i>
<i>Araceae</i>	2	2	<i>Acorus, Calla</i>
<i>Ericaceae</i>	2	2	<i>Andromeda, Oxycoccus</i>
<i>Labiatae</i>	2	2	<i>Lycopus, Scutellaria</i>
<i>Primulaceae</i> e	2	2	<i>Lysimachia, Naumburgia</i>
<i>Umbelliferae</i> e	2	2	<i>Cicuta, Peucedanum</i>
<i>Lentibulariaceae</i> ceae	2	1	<i>Utricularia</i>
<i>Droseraceae</i> e	2	1	<i>Drosera</i>
<i>Boraginaceae</i> ae	1	1	<i>Myosotis</i>
<i>Caryophyllaceae</i> ceae	1	1	<i>Stellaria</i>
<i>Cruciferae</i>	1	1	<i>Cardamine</i>
<i>Hydrocharitaceae</i>	1	1	<i>Hydrocharis</i>

<i>aceae</i>			
<i>Iridaceae</i>	1	1	<i>Iris</i>
<i>Lythraceae</i>	1	1	<i>Lythrum</i>
<i>Menyanthaceae</i>	1	1	<i>Menyanthes</i>
<i>Onagraceae</i>	1	1	<i>Epilobium</i>
<i>Ranunculaceae</i>	1	1	<i>Ranunculus</i>
<i>Rosaceae</i>	1	1	<i>Comarum</i>
<i>Rubiaceae</i>	1	1	<i>Galium</i>
<i>Scheuchzeria</i>	1	1	<i>Scheuchzeria</i>
<i>Scrophulariaceae</i>	1	1	<i>Pedicularis</i>
<i>Solanaceae</i>	1	1	<i>Solanum</i>
<i>Thelypteridaceae</i>	1	1	<i>Thelypteris</i>
<i>Typhaceae</i>	1	1	<i>Typha</i>
<i>Violaceae</i>	1	1	<i>Viola</i>
26	48	3	8

15. pielikums
Dabas lieguma „Stiklu purvi” zīdītājdzīvnieku fauna

latīniskais nosaukums	latviskais nosaukums	konstatēts aizsargājamā teritorijā	konstatēts UTM kvadrātā, kurā atrodas ĪADT	astopams	konstatēts blakus esošā UTM kvadrātā	arbūtejs	informācijas avots
Talpa europaea	Kurmis	x					
Sorex araneus	Meža cirslis	x					
Sorex minutus	Mazais cirslis			x			
Neomys fodiens	Ūdenscirslis	x					
Myotis daubentoni	Ūdeņu naktssikspārnis				E J3e2		2
Myotis dasycneme	Dīķu naktssikspārnis				E J3d4		2
Pipistrellus nathusii	Natūza sikspārnis	x					
Eptesicus nilssoni	Ziemeļu sikspārnis	x					4
Nyctalus noctula	Rūsganais vakarsikspārnis				E J4a3		2
Plecotus auritus	Garausainais sikspārnis		E J3e3				2
Lepus europaeus	Pelēkais zaķis			x			3

Lepus timidus	Baltais zaķis			x				3
Sciurus vulgaris	Vāvere			x				3
Castor fiber	Eirāzijas bebrs	x		x				3
Apodemus agrarius	Svītrainā klaidoņpele					E J4a3		1
Apodemus flavicollis	Dzeltenkakla klaidoņpele	x						
Rattus rattus	Melnā žurka					E J4a2		1
Rattus norvegicus	Pelēkā žurka					E J4a2		1
Clethrionomys glareolus	Meža strupaste	x						
Microtus agrestis	Krūmāju strupaste					E J3e2		1
Microtus arvalis	Lauku strupaste	x						
Arvicola terrestris	Ūdensžurka	x						
Ondatra zibethicus	Ondatra			x				3
Micromys minutus	Pundurpele					E J4a2		1
Mus musculus	Mājas pele					E J4a2		1
Sicista betulina	Meža sicista					E J4a2		1
Canis lupus	Vilks	x		x				3
Vulpes vulpes	Lapsa			x				3
Nyctereutes procynoides	Jenotsuns			x				3
Mustela erminea	Sermulis							
Mustela nivalis	Zebiekste							
Mustela vison	Amerikas ūdele			x				3
Mustela putorius	Sesks			x				3
Martes martes	Meža cauna			x				3
Meles meles	Āpsis			x				3
Lutra lutra	Ūdrs			x				3
Lynx lynx	Lūsis	x		x				6, 3
Sus scrofa	Meža cūka	x		x				3
Cervus elaphus	Staltbriedis	x		x				3
Alces alces	Alnis	x		x				3
Capreola capreolus	Stirna	x		x				3

informācijas avoti

- 1 Latvijas zīdītājdzīvnieku atlants, Latvijas Terioloģijas biedrības nepublicēti materiāli.
- 2 Pētersons G., Vintulis V. Latvijas sikspārņu atlants. Nepublicēts pārskata materiāls. R. 1996.
- 3 Medījamo dzīvnieku uzskaitē, Valsts Meža Dienesta nepublicēti materiāli par Puzes mežniecību.
- 4 EMERALD
- 5 Ozoliņš J., Pilāts V. 1995: Distribution and status of small and medium-sized carnivores in Latvia.- Ann.Zool.Fennici 32: 21-29.
- 6 Stiklu iedzīvotājas ziņojums

Aizsargājamo zīdītājdzīvnieku populāciju stāvoklis dabas liegumā "Stiklu purvi"

Ūdenscirslis

Viens īpatnis noķerts Mazieres ezera krastmalā, otrs- pie Vecieres srauta, trešais- blakus bebru dīķim (appludinātai pļavai). Ūdensciršļi parasti uzturas dažādu ūdenstilpju krastos, barojas arī ūdenī.

Īpaši pasākumi attiecībā uz ūdenscirslī liegumā nav nepieciešami.

Ziemeļu sikspārnis

Lai gan novērots Stiklu apkārtnē tikai 2003. gadā, šī suga uzskatāma par liegumā biežāk sastopamo sikspārņu sugu.

Īpaši pasākumi attiecībā uz ziemeļu sikspārni liegumā nav nepieciešami.

Natūza sikspārnis

Novērots virs Dižieres ezera un Stiklu ciematā. Tā kā šīs sugas sikspārņi galvenokārt barojas meža laucēs un virs ūdenskrātuvēm, domājams, ka neliels skaits Natūza sikspārņu izmanto lielāko daļu lieguma teritorijas.

Īpaši pasākumi attiecībā uz Natūza sikspārni liegumā nav nepieciešami.

Baltais zaķis

Spriežot pēc medību dzīvnieku uzskaišu datiem, liegumā uzturas daudzi desmiti šīs sugas īpatņu. Īpaši pasākumi attiecībā uz baltajiem zaķiem liegumā nav nepieciešami.

Vilks

Tā kā lieguma teritorija ir salīdzinoši liela, tā varētu būt viena no nedaudzajām īpaši aizsargājamām teritorijām Latvijā, kurā vairāk vai mazāk pastāvīgi uzturas viens vai vairāki vilki. Acīmredzot, liegums ir daļa no kāda vilka individuālā vai ģimenes (bara) dzīves iecirkņa. To individuālais vai ģimenes (bara) dzīves iecirkņa lielums atkarībā no barības pieejamības meža zonā svārstās robežās no 100 līdz 300 km².

Īpaši pasākumi attiecībā uz vilkiem liegumā nav nepieciešami; to medības gan nav vēlamas.

Ūdrs

Par ūdru klātbūtni liecina medību dzīvnieku uzskaišu dati. Visticamāk, lieguma teritorijā galvenokārt bezledus periodā uzturas viens vai daži ūdri, jo liegumā ir tikai ezeri, nelieli strauti un meliorācijas grāvji.

Latvijā veiktie ūdru ekoloģijas pētījumi (Ozoliņš 2000b) liecina, ka ūdri apdzīvo visu veidu ūdenstilpes, kur atrodama barība un drošas slēptuves atpūtai un midzeņu ierīkošanai. Tās galvenokārt ir ūdenstece ar kokiem un krūmiem noaugušiem krastiem. Biotopa pamatelementi, kas līdztekus barības resursiem nepieciešami ūdru dzīvei, ir:

- pietiekami tīrs ūdens;
- iespēja piekļūt ūdenim ziemas periodā (neizsalstošs ūdens);
- pagaidu slēptuves īslaicīgai atpūtai;
- drošas slēptuves no sauszemes dabiskajiem ienaidniekiem ar iespēju ātri nokļūt ūdenī;
- iespējas periodiski izžāvēt un sakopt apmatojumu;

- teritorijas iezīmēšanai piemērotas vietas.

16.pielikuma turpinājums

Viena pieauguša ūdra dzīves iecirknis ietver šauru (maksimāli līdz 100m no krasta) piekrastes joslu, kas var stiepties gar ūdensteci vairāku (līdz pat 20-30) kilometru garumā.

Īpaši pasākumi attiecībā uz ūdriem liegumā nav nepieciešami.

Meža cauna

Spriežot pēc medību dzīvnieku uzskaišu datiem, lieguma teritorijā dzīvojošo meža caunu skaits varētu būt daudzi desmiti īpatņu.

Īpaši pasākumi attiecībā uz meža caunām liegumā nav nepieciešami.

Lūsis

Lūsis ir tipisks boreālo mežu iemītņieks, kas apdzīvo lielākos mežu masīvus. Spriežot pēc medību dzīvnieku uzskaišu datiem, iespējams kāds lūsis vai pat ģimene liegumā uzturas regulāri.

Īpaši pasākumi attiecībā uz lūšiem liegumā nav nepieciešami; to medības gan nav vēlamas.

Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētās herpetofaunas sugas un to raksturojums

Parastais krupis, *Bufo bufo*. Parasta suga, sastopama dažādos meža (gan mitros, gan samērā sausus) biotopos.

Parastā varde, *Rana temporaria*. Ļoti parasta suga, sastopama visā teritorijā. Sastopama dažādos meža biotopos, it īpaši slapjos, kā arī grāvmalās, izcirtumos un krūmājos; augstajiem purviem nav raksturīga.

Purva varde, *Rana arvalis*. Samērā reta, konstatēta tikai 1 reizi – uz zālaines takas ar peļķēm starp Zuteņu un Seklenes ezeriem.

Zaļo varžu komplekss, *Rana kl. esculenta*. Zaļās vardes ir samērā parastas, apdzīvo grāvjus un lāmas dažādos meža un atklātos biotopos, sastopamas arī vairāku ezeru (Lielais, Zuteņu, Seklenes) piekrastes joslās; augstajos purvos netika konstatētas.

Pļavas ķirzaka, *Zootoca vivipara*. Ļoti parasta suga, kas sastopama visā teritorijā. Apdzīvo daudzveidīgus biotopus – aizaugošus izcirtumus, grāvju un ezermalas (Zuteņu ez.), nelielus karjerus, kā arī augsto purvu nomales.

Glodene, *Anguis fragilis*. Vairāki eksemplāri konstatēti sausā izcirtumā uz Z no Vanagu purva; sastopama arī Stiklu ciema nomalēs (vietējo iedzīvotāju ziņas), kā arī krūmainā pļavā uz ZR no Stikliem (V.Pilāta nov.).

Zalktis, *Natrix natrix*. Samērā bieži sastopams uz un gar zālaino taku no Stikliem uz Seklenes ezeru, taka atrodas slapjos priežu mežos (uz minerālaugsnēm); sastopams arī Stiklu ciema nomalēs un Lielā ezera piekrastē; iespējams – arī slapjā, krūmainā pļavā uz ZR no Stikliem (V.Pilāts).

Odze, *Vipera berus*. Konstatēta krūmaina smilšu karjera ar ūdens lāmām malā uz DA no Stikliem; iespējams – arī slapjā, krūmainā pļavā uz ZR no Stikliem (V.Pilāts).

Dabas liegumā “Stiklu purvi ” konstatētās putnu sugas (izņemot aizsargājamās sugas)

1. **Meža pīle** *Anas platyrhynchos*
2. **Krīklis** *Anas crecca*
3. **Gaigala** *Bucephala clangula*
4. **Zvirbulvanags** *Accipiter nisus*
5. **Klijāns** *Buteo buteo*
6. **Bezdelīgu piekūns** *Falco subbuteo*
7. **Meža pūce** *Strix aluco*
8. **Meža tilbīte** *Tringa ochropus*
9. **Sloka** *Scolopax rusticola*
10. **Mērkaziņa** *Gallinago gallinago*
11. **Vistilbe** *Lymnocyrtus minimus* - Vasenieku purvā (18.06.2003 V.Liepa)
12. **Ķīvīte** *Vanellus vanellus*
13. **Lauku balodis** *Columba palumbus*
14. **Dzeguze** *Cuculus canorus*
15. **Svīre** *Apus apus*
16. **Mazais dzenis** *Dendrocopos minor*
17. **Dižraibais dzenis** *Dendrocopos major*
18. **Baltā cielava** *Motacilla alba*
19. **Pļavu čipste** *Anthus pratensis*
20. **Koku čipste** *Anthus trivialis*
21. **Lauku cīrulis** *Alauda arvensis*
22. **Paceplītis** *Troglodytes troglodytes*
23. **Erickiņš** *Phoenicurus phoenicurus*
24. **Peļkājīte** *Prunella modularis*
25. **Lukstu čakstīte** *Saxicola rubetra*
26. **Sarkanrīklīte** *Erithacus rubecula*
27. **Melnais meža strazds** *Turdus merula*
28. **Dziedātājstrazds** *Turdus phylomelos*
29. **Sila strazds** *Turdus viscivorus*
30. **Kārķu ļauķis** *Locustella naevia*
31. **Melngalvas ļauķis** *Sylvia atricapilla*
32. **Dārza ļauķis** *Sylvia borin*
33. **Brūnspārnu ļauķis** *Sylvia communis*
34. **Krūmu ļauķis** *Acrocephalus dumetorum* 07.07.1995
35. **Gaišais ļauķis** *Sylvia curruca*
36. **Vītītis** *Phylloscopus trochylus*
37. **Čunčiņš** *Phylloscopus collybita*
38. **Svirlītis** *Phylloscopus sibilatrix*
39. **Zeltgalvītis** *Regulus regulus*
40. **Melnais mušķērājs** *Ficedula hypoleuca*
41. **Pelēkais mušķērājs** *Muscicapa striata*
42. **Garastīte** *Aegolius caudatus*

43. **Purva zīlīte** *Parus palustris*
44. **Pelēkā zīlīte** *Parus montanus*
45. **Cekulzīlīte** *Parus cristatus*
46. **Lielā zīlīte** *Parus major*
47. **Meža zīlīte** *Parus ater*
48. **Dzilnītis** *Sitta europaea*
49. **Mizložņa** *Certhia familiaris*
50. **Žubīte** *Fringilla coelebs*
51. **Ķivulis** *Carduelis spinus*
52. **Mazais svilpis** *Carpodacus erythrinus*
52. **Svilpis** *Pyrrhula pyrrhula*
54. **Priežu krustknābis** *Loxia pytyopsittacus*
55. **Vālodze** *Oriolus oriolus*
56. **Mājas strazds** *Sturnus vulgaris*
57. **Niedru stērste** *Emberiza schoeniclus*
58. **Dzeltenā stērste** *Emberiza citrinella*
59. **Silis** *Garrulus glandarius*
60. **Riekstrozis** *Nucifraga caryocatactes*
61. **Krauklis** *Corvus corax*

Dabas liegumā “Stiklu purvi” konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un to raksturojums

Liels dumpis *Botaurus stellaris*

Populācijas lielums valstī – 300 –500 pāru (Bird Life International 2004). Nepieciešami seklūdeņi ar niedrājiem.

18.04.2005 , kā arī citās dienās aprīlī ilgstoši – gan naktī, gan dienā labi dzirdams Struņķu dīķu virzienā. Dīķi atrodas apmēram 1km no dabas lieguma robežas – uz dienvidiem no Ūķenes mežniecības 384.kvartāla.

Ziemeļu gulbis *Cygnus Cygnus*

Populācijas lielums valstī – 20-100 pāru (Bird Life International 2004).

Latvijā Kurzemes daļā pagājušā gadsimta otrajā pusē izveidojās neliela populācija, kas ligzdo nelielos ezeriņos, zivju dīķos un bebru uzpludinājumos un kurai ir tendence palielināties, apdzīvojot arī pārējo valsts daļu.

Pavasaros visai lielā skaitā caurceļo ziemeļu populācijas putni.

Dabas liegumā novērots galvenokārt pavasara periodā – aprīlī, kad notiek aktīvs riests un cīņas par ligzdošanas teritorijām. Tā 04.04.2001 novērots viens, bet pēc brīža 7 putni pārlidojam lauku iepretim Ūķenes mežniecības 390. kvartālam, bet vēlāk divi putni redzēti pārlidojam 399.kvartālu (V.Liepas dati).Viens putns 06.04 2001. novērots lidojam Vasenieku purva virzienā virs privātā meža uz rietumiem no Puzes mežniecības 185.kvartāla. Ziemeļu gulbjiem patīk uzturēties Vasenieku purvā, tā centrālajā daļā, jo putnu uzskaites maršrutā pāris novērots gan 29.05.2003 , gan 31.05.2004, kā arī ekskursijas laikā 19.04. 2005. Virs Vanagu purva 26.04.2001 novēroti divi īpatņi lidojam, vēl divi ziemeļu gulbji ar uztraukuma uzvedību iztraucēti no Sēmes upītes pārpurvotās palienes daļas Medņu dambja rajonā (V.Liepas dati). Arī 18.04.2005 ilgstoši – gan naktī, gan dienā labi dzirdami ziemeļu gulbju saucieni Struņķu dīķu virzienā (netālu no dabas lieguma robežas – uz dienvidiem no 384.kvartāla). Ik pa laikam tumsā dzirdamas dažādos virzienos lidojošu gulbju balsis.

Dabas liegumā varētu ligzdot 1-2 pāri, visticamāk kādā no bebru uzpludinājumiem tā austrumdaļā.

Melnais stārķis *Ciconia nigra*

Populācijas lielums valstī – 500-700 pāru (Bird Life International 2004). Līdz šim noskaidrots, ka skaitu ietekmē barības resursi, kas pa gadiem var būt mainīgi un nosaka ligzdošanas sekmes. Tāpat šo sugu ietekmē mežsaimnieciskā darbība un lai to mazinātu, pielieto mikroliegumu izveidošanu ap ligzdām. Iespējami arī citi, vēl maz izpētīti skaitu ietekmējoši faktori.

Visai sens melnā stārķa ligzdošanas rajons ir zināms Puzes mežniecības 122 kvartālā (toreiz Puzes 210. kvartāla 15 nog.). Tas robežojas ar dabas liegumu Pumpuru purva ziemeļaustrumu malā. Te 07.07.1983. iepriekš zināmā ligzdā, kas atradās ozolā, gredzenoti divi mazuļi. Šī vieta, kas

raksturīga ar daudziem lieliem ozoliem, kā mikroliegums kontrolēta 06.07.1995.g. (mainījies uz Puzes 260 kvartālu)- ozolā esošā ligzda bija nokritusi (A.Petriņa dati). Vēlākā laikā par šo vietu ziņu nav.

19.pielikuma turpinājums

Otrs visai sens melnā stārķa ligzdošanas rajons ir zināms Ūķenes mežniecības 355. kvartālā (toreiz Ūķenes 294. kvartāla 7. nog.), kas atrodas Zvaguļu purva ziemeļrietumu malā. Vieta tika kontrolēta 10.07.1995.un atrasta sena ligzda vecā pusnokaltušā dravas priedē. Diemžēl ligzda izrādījās neapdzīvota (iepriekšējā gadā [1994] visi mazuļi bija gājuši bojā). Tādēļ iepriecinoši, ka 02.06.2005. Zvaguļu purva dienvidrietumu daļā melnais stārķis atkal tika novērots. Iespējamā jaunā ligzda varētu atrasties aptuveni kilometru uz dienvidiem- kādā no Ūķenes mežniecības 368.,369., 383.,384 kvartāliem.

Atzīmēšanas vērts ir fakts, ka V.Liepa EMERALD projekta ietvaros 2001.g. aprīlī un maijā teritoriju apmeklēja 7 reizes, katru reizi veicot maršrutus, bet melno stārķi netika novērojis.

Šī suga arī 2005.g. apmeklējumos dabas liegumā atzīmēta tikai divas reizes. Tā 19.04.2005 stiprā vējā novērots viens putns lidojam virs Vasenieku purva dienvidu malas virzienā uz ziemeļaustrumiem, uz Pumpuru purvu, bet otru reizi pie Zvaguļu purva iepriekš minētajā gadījumā.

Teritorijā varētu ligzdot 2-4 pāri.

Zivju ērglis *Pandion haliaeetus*

Populācijas lielums valstī – 100-150 pāru (Bird Life International 2004).

Skaitu ietekmē barības resursi (arī konkurence ar cilvēku), starpsugu konkurence (ūpis un jūras ērglis), kā arī augstu koku trūkums ar piemērotu vainaga formu (no augšas saplacināta).

Pēc agrāko gadu datiem ligzda bijusi Ūķenes mežniecības 406. kvartāla ziemeļrietumu stūrī priedē (pēc vecā Ūķenes mežniecības 348 kvartāla). Tā, kontrolējot 19.07.1991., bijusi neapdzīvota, bet labā kondīcijā (M.Kreiļa dati). V.Liepa 04.04.2001 vienu putnu redzējis pārlidojam Ūķenes mežniecības 390.,409 kvartāla stīgu, bet vēlāk viens zivju ērglis novērots medijam virs Struņķu dīķiem (ārpus dabas lieguma), kā arī pārlidojam Ūķenes mežniecības 399. kvartālu (V.Liepas dati). Apdzīvota zivju ērgļa ligzda 2005.g. atradās apmēram divus kilometrus no dabas lieguma ziemeļu robežas – pie Sēmes purva malā esošajiem Kūtiņu ezeriem un vecie putni vairākkārt redzēti maršrutā uz ligzdu virs dabas lieguma.

Arī jūras ērgļi (jaunatrastajā teritorijā) izmantojuši zivju ērgļa ligzdu. Tādejādi dabas liegumā varētu ligzdot 2-3 pāri

Kīķis *Pernis apivorus*

Populācijas lielums valstī – 2000-3000 pāru (Bird Life International 2004). Skaitis pa gadiem nemēdz daudz mainīties un visumā ir stabils.

Teritorijā konstatēts jau pirmajās apmeklējuma reizēs 1983.g.(pie Dižpurva), arī vēlāk - 1995.g.(pie Stiklu ciema, Vasenieku purva). Arī 2005.g. teritorijas apmeklējumos šī suga regulāri novērota.

Kopumā dabas liegumā vai tā robežu tiešā tuvumā varētu ligzdot vismaz 10 pāri.

Jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*

19.pielikuma turpinājums

Jūras ērgļa ligzdojošo pāru skaits Latvijā kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem pamazām palielinās un pašlaik tiek vērtēts no 30 līdz 40 pāriem (Bird Life International 2004)..

V.Liepa 18.06. 2003. Vasenieku purvā novērojis nepieaugušu (subadult) jūras ērgli. Dabas lieguma dienvidaustrumu daļā. 19.04.2005 atrasta apdzīvota jūras ērgļa ligzda. Lai pārbaudītu ligzdošanas sekmes, 2005.g. jūlijā ligzdu apmeklēja J. Lipsbergs un secināja, ka jūras ērglis ir ligzdojis senākā zivju ērgļa ligzdā un ka ligzdošana bijusi nesekmīga. Tādējādi var teikt, ka šis jūras ērgļu pāris ir te apmeties pirmo gadu. Mūsu g.s sākumā ziņas par šīs sugas ligzdošanu ir par Struņķu dīķa apkārtni. Tā ir vieta, kas atrodas tikai ap kilometru no dabas lieguma robežas, taču kopš 200...g. ziņu par jūras ērgļu ligzdošanu pie Struņķu dīķiem vairs nav (J.Lipsbergs). Pastāv iespēja, ka putni jau kādu laiku atpakaļ pārcēlušies uz dabas lieguma teritoriju.

Čūsku ērglis *Circaetus gallicus*

Populācijas lielums valstī – 5-20 pāru (Bird Life International 2004). Čūskērglis ir dienvidu suga un Latvijā atrodas tā izplatības areāla malā, līdz ar to valstī ir visai neregulārs ligzdotājs. Apdzīvo lielākus purvus vai to kompleksus vietās, kur dominē oligotrofās augsnes ar priežu mežiem.

Čūsku ērglis Stiklu dabas lieguma teritorijā konstatēts tikai vienu reizi – 06.07.1983., kad viens putns redzēts medījam virs Vanagu purva austrumu, bet vēlāk dienvidu malas. Lai arī nākošajā dienā šai vietā veikti speciāli novērojumi, suga vairs nav konstatēta (A.Petriņa dati). Tomēr ņemot vērā visus toreizējos apstākļus no šodienas viedokļa, pastāv varbūtība, ka čūskērgļi dabas lieguma teritorijā vai tās tuvākajā apkārtņē 1983.g. tomēr ligzdoja, domājams austrumu daļā.

Dabas lieguma teritorija ar tajā sastopamajiem biotopa veidiem šai sugai uzskatāma kā ļoti piemērota, tādēļ sagaidāms, ka čūskērglis šeit varētu ligzdot.

Niedru lija *Circus aeruginosus*

Populācijas lielums valstī – 1000-1500 pāru (Bird Life International 2004). Skaits atkarīgs no piemērota biotopa platībām – niedrājiem, arī nelieliem. Skaitam Latvijā ir tendence palielināties, kas saistīts ar niedru līdžu ligzdošanas uzvedības maiņu vairāk orientējoties uz medīšanu agroainavā.

Dabas lieguma teritorijā novērota tikai vienu reizi – 29.05.2003 Vasenieku purvā redzēts niedru līdžu tēviņš (V.Liepas dati)

Mazais ērglis *Aquila pomarina*

Populācijas lielums valstī – 2800-5200 pāru (Bird Life International 2004).

Šī suga teritorijā un tās tiešā tuvumā novērota tikai dažas reizes. Mazais ērglis 04.04.2001. novērots zemu lidojam pie bijušās mājvietas Ūķenes mežniecības 396. kvartālā. Viens putns

26.04.2001. ap 30.min. pirms saulrieta novērots iesēžamies mežmalas kokā pļāvās uz ziemeļrietumiem no Zuteņu ezera - Puzes mežniecības 164. kvartālā. Šai pašā vietā tas uz brīdi redzēts virs meža arī 27.05.2001 (V.Liepas dati).

V.Liepa vērtē, ka teritorijā ligzdo 2-3 mazā ērgļa pāri (EMERALD). Tomēr jāņem vērā, ka dabas lieguma meži šai sugai tik pat kā nav piemēroti. Arī pļavu un lauku – tradicionālo mazā ērgļa medību vietu- dabas lieguma vidienē nav daudz. Izņēmums ir teritorijas dienvidaustrumu mala starp
19.pielikuma turpinājums

Vanagu un Zvaguļu purviem ar tai robežojošiem lauku masīviem. Ziņas par ligzdošanu 2005.g.nav iegūtas. Varētu ligzdot 1-2 pāri.

Rubenis *Tetrao tetrix*

Populācijas lielums valstī – 5000-10000 pāru (Bird Life International 2004).

Rubeņu klasiskie biotopi ir augstie sūnu purvi. Daļa Latvijas populācijas riesto arī svaigos izcirtumos mežos un uz lauksaimniecības zemēm piemērotu mežaudžu tuvumā. Ierobežoti izmantojama suga. Skaitu neapšaubāmi negatīvi ietekmē liels meža cūku blīvums.

Dabas liegumā dažādos gados dzirdēti riestojam visos purvos. Spēcīgākie riesti ar lielāko gaiļu skaitu varētu būt Zvaguļu un Vasenieku purvos. Tā Zvaguļu purvā 26.03.2005 rītā no Ūķenes mežniecības 383. kvartāla rajona dzirdēta rubeņu riestošana- vismaz 3-4 tēviņu balsis . Krietni intensīvāks un spēcīgāks riests dzirdēts 19.04.2005, kad dziedošo gaiļu skaits varēja būt apmēram 6-8. Riesta vieta apskatīta 02.06.2005, kura atrasta orientējoties pēc medību būdas (x0402413; y6356170).V.Liepa norāda, ka vairāki īpatņi 06.04.2001 dzirdēti Vasenieku purva dienviddaļā. Vēlākos gados, putnu uzskaites maršrutos 2003.-2005. divus pēdējos gadus iztraucēti pat 7 tēviņi (ne riestā), kas tomēr liecina par salīdzinoši lielu riestu (V.Liepas dati). No Vanagu purva 04. un 26.04.2001. dzird nedaudzu (līdz 3) riestojošu tēviņu balsis, mātīte iztraucēta 149. kvartālā, bet 27.05.2001 iztraucēti 4 tēviņi purva austrumdaļā (V.Liepas dati). Dižpurva maršrutā 25.05.2001. dzirdēti vairāki tēviņi purva centrālajā daļā un viens iztraucēts purva austrumu malā (V.Liepas dati). Arī Sēmspurvā (klajajā daļā) 20.04. 2005 dzirdēti vairāki putni (novērošanas punkts x0396550; y6356408, uz ziemeļaustrumiem apm. 1 km). Pumpuru purva ziemeļdaļā, lāmu rajonā 03.06.2005. atrasti rubeņu mēsli. Iespējama vismaz dažu putnu riestošana.

Tātad dabas lieguma 5 purvos un Sēmspurva dabiskajā daļā, kas neietilpst dabas liegumā, kopā riesto vismaz 28-30 rubeņu gaiļi.

Mednis *Tetrao urogallus*

Populācijas lielums valstī – 1500-2500 pāru (Bird Life International 2004).

Skaitu nosaka riestu un to apkārtnes saudzēšana tos neizcērtot kailcirtēs, uzturēšana šai sugai piemērotā stāvoklī, traucējumu novēršana riesta periodā, pārlika neizmedīšana, pārnadžu blīvums un citi faktori.

Dabas lieguma teritorijā pilnībā atrodas četri riesti, bet daļēji viens, kā arī trīs riesti atrodas dažu simtu metru attālumā no dabas lieguma robežām. Tādejādi var teikt, ka dabas lieguma teritoriju pavisam izmanto medņi no astoņiem riestiem. Pastāv arī vēl neatrasti jeb nepublicēti riesti. Par to liecina vairāki medņu novērojumi riesta periodā vietās, kur riesti ir pārāk tālu, lai būtu zināmie. Tā Vanagu purva dienvidaustrumu malā 04.04.2001. izbaidīts tēviņš Ūķenes mežniecības 390., 409.

kvartāla stigas rajonā (V.Liepas dati). Citā vietā 26.03.2005. medņa tēviņš izbaidīts no stigas - ceļa trases malā augošas egles zara Ūķenes mežniecības 393. kvartāla 3.nog. 19.04.2005 konstatētas barošanās vietas vienam vai vairākiem putniem pie 2005.g.janvāra vētras izgāztu priežu galotnēm Ūķenes mežniecības 394. kvartāla 4. nogabalā ceļa rajonā. Ap kilometru no rieta tēviņš 25.05.2001. iztraucēts no priežu vainaga Usmas mežniecības 354. kvartāla vidusdaļā, kā arī viens putns iztraucēts izcirtumā 28.05.2001. mežniecības 346. kvartāla 12.,13. nogabalu rajonā (V.Liepas dati).

19.pielikuma turpinājums

02.06.2005. konstatētas pēršanās vietas uz Velna dambja Zvaguļu purva rietumu malā Ūķenes mežniecības 354. kvartāla nogabalā.

Kopējo medņu gaiļu skaitu teritorijā pašlaik nav iespējams novērtēt, jo tie ar šādu nolūku 2005.g. nav apmeklēti. Četros no pieciem medņu riestiem, konstatēta pārāk attīstīta paauga, kas izpaužas kā otrā stāva egļu pārliecīga augšana pamežā.

Mežirbe *Bonasa bonasia*

Populācijas lielums valstī – 10000-12000 pāru (Bird Life International 2004).

Latvijā pašlaik visai bieži sastopama ligzdotāja. Kā tipisku meža ar egles klātbūtni apdzīvotāju, to sastop gan mežā, gan arī gar purvu, klajumu malām, arī mežmalās.

V. Liepa mežirbi novērojis 06.04.2001. **privātā mežā** pie Puzes mežniecības 186. kvartāla, arī Vanagu purva maršrutā 27.05.2001. tā dzirdēta Puzes mežniecības 149. kvartālā. 28.05.2001. dzirdēta mežirbes balss Stiklu ciema tuvumā -147. kvartālā, kā arī 346.kvartālā (V.Liepas dati). Arī 20.04. 2005 šī suga novērota medņu riestā Puzes mežniecības 112. kvartālā.

Dabas lieguma mežaudzēs suga ir visai bieža.

Dzērve *Grus grus*

Populācijas lielums valstī – 1000-2500 pāru (Bird Life International 2004). Skaitam Eiropā un arī Latvijā ir tendence pieaugt, ko veicinājusi šīs sugas labāka aizsardzība to atpūtas vietās migrāciju ceļā uz ziemošanas vietām (Prange 1995b, 1995c, cit . pēc V.Liepa 2002) Latvijā dzērviņu skaitu pozitīvi ietekmējis bebru skaita pieauguma radītā mitro platību palielināšanās.

Dabas lieguma teritorijā esošie biotopi - purvi, mitras ieplakas, bebru appludinājumi, slapji izcirtumi ir klasiskas šīs sugas ligzdošanas vietas un dzērvei ļoti piemēroti.

Dzērviņu saucieni ir dzirdēti vai putni novēroti visos dabas lieguma purvos, kā arī mitri slapjajās vietās ārpus tiem. No Vanagu purva dzērviņu balss dzirdētas 04.04.2001., bet klajumā tā austrumu malā (ārpus dabas lieguma) novēroti 3 atsevišķi pāri un 7 putnu bars. Citreiz virs Vanagu purva ziemeļdaļas 4 putni pārlido 26.04.2001 un sasaucas ar dzērviņiem Vanagu purvā, bet Vanagu purva maršrutā 27.05. 2001 novēroti divi dzērviņu pāri – viens purva dienvidu galā, otrs ziemeļrietumu sektorā (V.Liepas dati).

Dižpurvā 06.07.1983. novērots barojamies ap 20 putnu liels dzērviņu bars, kā arī 08.07.1995 purva malā iepretim Puzes mežniecības 295. kvartālam redzēts pāris ar ligzdošanas uzvedību (A.Petriņa dati). Šīs sugas balss 06.04.2001 no Puzes mežniecības191. kvartāla dzirdētas gan Dižpurvā (uz rietumiem), gan Vanagpurvā (uz austrumiem)(V.Liepas dati). Dižpurva maršrutā 23.05. 2001 novērots pāris ar uztraukuma uzvedību purva nebrienamajā dienvidrietumu malā, iepretim Usmas mežniecības 295. kvartālam, kā arī viens putns purva austrumu malā , bet Dižpurva

maršrutā 25.05. 2001 novērotas vairākas dzērves purva austrumdaļā, tuvāk Stikliem (V.Liepas dati). Arī Vasenieku purvā 06.04.2001. dzirdētas šīs sugas balsis. Putnu uzskaites maršrutā Vasenieku purvā 2003-2005. gados dzērve novērota visai nelielā skaitā - divi neligzdojoši putni, izņemot 2003.g., kad 18.06. redzētas 9 dzērves (V.Liepas dati). Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 viens putns iztraucēts mitrajā Trīšautpurva daļā, kā arī viens 149. kvartāla pļāvās (V.Liepas dati). Interesanti, ka

19.pielikuma turpinājums

arī 03.06.2005 dzērvju pāris ar diviem mazuļiem konstatēts Sēmes purva dienvidu galā Puzes mežniecības 149. kvartālā (x0397246;y 6354240), kas ir tai pašā vietā, kur 2001.g.

Dzērves saucieni 25.03.2005. dzirdēti no Sēmes purva izstrādājamās zonas dienvidaustrumu daļas, kā arī 19.04.2005.no Zvaguļu purva, bet 02.06. 2005. teritoriālu putnu balsis dzirdētas rajonā uz rietumiem no Stūriņezera. 19.04.2005 viens putns novērots Sēmes upes palienē Ūķenes mežniecības 377. kvartāla 26. nogabalā (x03990890;y6353813). Par dzērvju klātbūtni Pumpuru purva centrālajā daļā pie lāmu rajona liecināja arī 03.06.2005 atrastas dzērvju spalvas.

Kā redzams, dzērvju novērojumu šai laika periodā sakrājies visai daudz, kas liecina, ka dzērves dabas lieguma teritorijā gan ligzdo visai lielā skaitā, gan tur uzturas arī neligzdojoši īpatņi, bet tā kā purvi ir salīdzinoši nelieli, tad nelielās grupās.

Ligzdo vismaz 15 pāru, neligzdojošie putni - ap 20.

Grieze *Crex crex*

Populācijas lielums valstī – 26000- 38000 pāru (Bird Life International 2004). Eiropā vērojams visai straujš skaita samazinājums, Latvijā pēdējās desmitgadēs vērojams pretējs process, ko izraisījusi ekstensīvas lauksaimniecības dominēšana. Skaitu ietekmē lauksaimnieciskās darbības intensitāte.

Dzirdēta dziedam 27.05.2001. pļāvā, kas atrodas iepretim 410.kvartālam ārpus dabas liegumam, pie pašas robežas, skaita vērtējums teritorijā 2-3 pāri (V.Liepas dati).

Dabas liegumā ir vairāki lauku iecirkņi, it sevišķi starp lielākajiem purviem, kā arī virkne agrāko mājvietu ar daļēji aizaugušām, kā arī pļautām pļāvām. Šīs vietas ir potenciāli derīgas griezes ligzdošanai. Ligzdojošo pāru vērtējums ir aptuvenš, jo līdz šim speciāla to uzskaitē dabas liegumā nav veikta, tomēr varētu ligzdot vismaz 5 pāri.

Dzeltenais tārtiņš *Pluvialis apricaria*

Populācijas lielums valstī – 350-450 pāru (Bird Life International 2004).

Raksturīgs augsto un pārejas purvu apdzīvotājs, kas Latvijā citur neligzdo. Dzeltenajam tārtiņam vislabvēlīgākais biotops ir pārskatāmi, visai slapji purva klajumi, vietām ar paretām, pārliecīgā mitrumā nīkuļojošām tievām, zemām priedītēm ar viegli caurskatāmu vainagu.

Dabas lieguma teritorijā dzeltenais tārtiņš dažādā skaitā konstatēts visos purvos, kā arī Trīšautpurva un Sēmspurva daļās. Lielākais dzeltenā tārtiņa pāru skaits konstatēts Vasenieku purvā. Monitoringa uzskaites maršrutā 2003-2005. gados šī suga diezgan vienādā skaitā novērota visus minētos gadus – ne mazāk kā 6 pāri (V.Liepas dati). Otrajā vietā ir Pumpuru purvs, kur 03.06.2005

atrastas piecas dzeltenā tārtiņa ligzdošanas teritorijas, kas izvietojās vienmērīgi pa visu purvu – Puzes mežniecības 136.- 138. un 158.-160. kvartālu rajonos[(x0391921;y6357532); (x0391999;y6357841); (x0392305;y6357550); (x0392323;y6357463); (x0392716;y6357123)]. Pārējos purvos novērots ne vairāk par vienu dzelteni tārtiņu pāri katrā. Tā viens pāris ar uztraukuma izturēšanos 26.04.2001. iztraucēts Vanagu purva ziemeļdaļā. Dižpurva maršrutā 25.05.2001. dzirdēts putns, kas uztraucas purva centrālajā daļā, kas liecina par ligzdošanas iecirkni. Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 viens šīs sugas putns intensīvi uztraucās Sēmspurva daļā, kas liecināja par mazuļu iespējamību (V.Liepas dati). Varam atcerēties, ka arī 09.07.1995 šeit sastapti jau lidojoši dzeltenā

19.pielikuma turpinājums

tārtiņa mazuļi kopā ar vēl teritoriāliem vecajiem putniem (A.Petriņa dati). Zvaguļu purvā 02.06. 2005. viens pāris uztraucās purva vidusdaļas klajumos (x0402317;y6356341).

Dzeltenā tārtiņa skaits atsevišķās sezonās var mainīties. Kopā minētajos purvos ligzdo ne mazāk kā 15 pāri.

Kuitala *Numenius arquata*

Populācijas lielums valstī – 150-200 pāru (Bird Life International, 2004).

Novērota tikai Vasenieku purvā 29.05. un 18.06.2003., ābās reizēs novērots viens putns.

Purva tilbīte *Tringa glareola*

Populācijas lielums valstī – 800-1000 pāru (Bird Life International 2004). Raksturīga augsto un pārejas purvu apdzīvotāja, kas Latvijā citos biotopos tikpat kā neligzdo. Šai sugai nepieciešami purva ezeriņi un dziļākas lāmas.

Purva tilbīte nav konstatēta visos dabas lieguma purvos. Kā bagātākais ar šo sugu jāmin Vasenieku purvs, kur monitoringa uzskaites maršrutā 2003. -2005. gados purva tilbīte novērota salīdzinoši visvairāk. Skaits visus minētos gadus ir bijis diezgan stabils – ne mazāk kā 5-8 pāri (V.Liepas dati). Otrajā vietā ir Dižpurvs, kur maršrutā 23.05.2001. klajākā vietā riestojošs putns novērots purva austrumdaļā, bet 25.05 maršrutā, kas aptvēra otru purva daļu, riesta uzvedība šai sugai novērota divās vietās purva centrālajā daļā. Domājams, ka varētu ligzdot vismaz 3 pāri (V.Liepas dati). Vienā no maršrutiem 26.04.2001 V.Liepa novērojis, ka kāda purva tilbīte vairākas reizes pārlidojusi meža joslu starp Dižpurvu un Sēmes purvu. Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001. Sēmspurva daļā novērots viens šīs sugas putns, kas intensīvi uztraucās. Cits putns ar riesta dziesmu dzirdēts citā šā purva daļā. Līdz ar to Sēmspurva daļa ar vismaz diviem pāriem minama trešajā vietā (V.Liepas dati). Jātceras, ka Trīšautpurva un Sēmspurva daļas, kas kā liels purva līcis iestiepjas uz dienvidiem, neietilpst dabas lieguma teritorijā.

Tikai viena pāra ligzdošanas teritorija 03.06.2005 atrasta Pumpuru purva ziemeļu daļā – Puzes mežniecības 158.,159.kvartāla rajonā (x392054;y6357444). Vanagu purvā un Zvaguļu purvā līdz šim purva tilbīte nav konstatēta.

Kopā minētajos purvos ligzdo vismaz 14 pāri.

Upes zīriņš *Sterna hirundo*

Populācijas lielums valstī – 1500-2500 pāru (Bird Life International 2004).

Pirmo reizi dabas liegumā konstatēts Stūriņezērā 19.04.2005., kad novēroti lidināmie (medijam?) vairāki putni, bet vismaz divi putni novēroti šai vietā arī 02.06.2005, kad viens no tiem sēdēja uz nepārskatāmas mazas zāļainas saliņas. Vajadzības gadījumā var lidot baroties ievērojamos attālumos.

Meža balodis *Columba oenas*

19.pielikuma turpinājums

Populācijas lielums valstī 200-500 pāru (Bird Life International 2004). Atkarīgs no melnās dzilnas dobumiem, kuros ligzdo. Parasti apdzīvo mežus ne pārāk tālu no meža malas, no barošanās vietām laukos.

Meža balodis dabas lieguma robežās konstatēts 07.07.1983 rajonā starp Pumpuru un Vasenieku purviem(A.Petriņa dati). Divi putni novēroti 06.04.2001. pārlidojam izcirtumu Puzes mežniecības 191. kvartāla vidusdaļā (V.Liepas dati). Meža balodis 03.06.2005 dzirdēts dziedam Pumpuru purva dienvidu malā - pie Puzes mežniecības 160.kvartāla 3.nog.(x0392926;y6356437).

Dabas lieguma teritorija ar tajā sastopamajiem biotopiem šai sugai ļoti piemērota. Domājams, ka ligzdojošo pāru skaits ir lielāks, nekā līdz šim izdevies novērot.

Apodziņš

Populācijas lielums valstī 1000-2500 pāru (Bird Life International 2004).

Jau 10.07.1983. apodziņš ar uztraukuma uzvedību novērots Puzes mežniecības 191. kvartālā, Velnezera ziemeļaustrumu krastā (A.Petriņa dati). V.Liepa 06.04. 2001.apodziņa pāri izprovocējis Usmas mežniecības 361. kvartāla 18. nogabala rajonā, kas ir ap 400 m ārpus dabas lieguma robežas. Maršrutā 25.03.2005. viens putns saklausīts dziedam no ceļa trases Usmas mežniecības 350. kvartāla 8. nogabalā (x 0393359; y 6351606). Tas ir ap 300 m ārpus dabas lieguma teritorijas, medņu riestā. Tālākajā maršrutā šī suga atsaucās privātā meža teritorijā (x 0391238;y 6353736), uz dienvidiem no ceļa, ap 200 m no tā. Vēl tālāk maršrutā viens putns izdzirdēts no ceļa Puzes mežniecības 161., 162 kvartālu robežās (x 0393340;y 6356113). Turpinot maršrutu teritorijas Talsu rajona daļā, Ūķenes mežniecības 338. kvartāla rietumdaļā (x0401630;x6357545) viens putns pats svilpo apm 150 m no ceļa, bet kilometru uz dienvidiem apodziņš dzirdēts rietumu virzienā 353.kvartālā (x0401383;y6356600). Maršruta beigās provocējot ar balsi ierakstu, viens putns atsaucās no 394.kvartāla vidusdaļas.

Uzskaišu rezultāti liecina, ka arī apodziņu ligzdošanas teritoriju daudzums dabas liegumā un tā robežu tiešā tuvumā izrādījies necerēti liels. Ligzdo vismaz 8-10 pāri.

Bikšainais apogs *Aegolius funereus*

Populācijas lielums valstī – 500-1500 pāru (Bird Life International 2004).

2004.g.aprīļa sākumā dziedošs putns dzirdēts uz ziemeļaustrumiem no Stikliem – Puzes mežniecības 98.,99.,100. kvartālu robežstīgu rajonā (V.Vintuļa ziņas).Vieta atrodas uz dabas lieguma robežas.

Šai ekspedīcijā arī no Stiklu ciema pāri Dižpurvam, uz dienvidrietumiem, visai tālu dzirdēts dziedošs putns (V.Vintuļa ziņas), kam apstiprinājums iegūts 2005.g. Dziedošs bikšainais apogs 2004.g.aprīļa sākumā pēc V.Vintuļa ziņām dzirdēts Vasenieku purva ziemeļrietumu malā – apmēram Puzes mežniecības 183. kvartāla rajonā. Maršrutā, kas veikts pa Aizupes dambi 25.03. 2005. dziedošs putns no attāluma (vieta uz ceļa trases - x 0391880; y6351817) konstatēts Usmas mežniecības 333., 334., 326., 327. kvartālu rajonos, visticamāk 333.kvartāla 16.nog. Tas ir aptuveni 500 m ārpus dabas lieguma robežām. Vēl viens bikšainais apogs tad saklausīts no attāluma dziedam arī Usmas

19.pielikuma turpinājums

mežniecības 327. kvartālā, visticamāk 7. vai 11.nog., kas ir ap 200 m ārpus dabas lieguma robežām. Turpinot maršrutu dziedošs putns no attāluma (x 0396192; y6351037) dzirdēts 362. kvartāla 1.,2. nogabalu rajonos, iespējams arī 354. kvartāla dienviddaļā. Vieta atrodas tieši uz dabas lieguma robežas. Veicot pūču uzskaites maršrutu 26.03. 2005 teritorijas Talsu rajona daļā, netālu no Stūriņezera, iepretim Ūķenes mežniecības 352., 353. kvartāliem (x0401080,y6355632) dzirdēts dziedošs putns, kura atrašanās vietu vēlāk mēģināts precizēt – iespējams tas bija 366.kvartāla 2. nog. Vēl viens bikšainais apogs maršruta turpinājumā konstatēts dziedam 364. kvartāla dienvidaustrumu daļā (x0400243; y6354863) tikai ap 300-400 m no ceļa. Arī no Medņu trases iepretim 377. kvartāla 30.nogabalam 26.03. 2005 dzirdēts dziedošs putns, kas atradās apmēram šā kvartāla vidusdaļā. Visbeidzot Sēmspurva rietumu malā 19.04.2005 dzirdēts dziedošs bikšainais apogs, kas atradās uz kādas no Sēmspurva minerālzeses salām 360. vai 346. kvartālos, iespējams, blakus dabas liegumam.

Kā redzams pēc veiktajām uzskaitēm, tad bikšainajam apogam dabas lieguma teritorijā ir visai liels blīvums. Iespējams, ka vairāki no putniem dziedāja uz vai nedaudz ārpus tā robežām. Tas liecina, ka dabas lieguma robežas nav izveidotas pietiekoši optimālas un ka meža zonas platums atsevišķos sektoros ir par mazu.

Tā kā bikšainais apogs apdzīvo galvenokārt dažāda mitruma oligotrofos biotopus, kur dominējošā koku suga ir vidēja vecuma un veca priede, tad dabas liegumā lielais putnu konstatējumu skaits nav nejaušs jo minētie biotopi te plaši pārstāvēti.

2005.g. teritorijas bija vismaz 10 pāriem. Jāatzīmē arī tas, ka šīs sugas skaits pa gadiem var mainīties.

Vakarlēpis *Caprimulgus europaeus*

Populācijas lielums valstī – 15000-23000 pāru (Bird Life International 2004). Skaits atkarīgs no oligotrofu biotopu– sausieņu priežu mežu un augsto purvu malu platībām. Saistīts ar priežu mežiem, to klajumiem un jaunaudzēm.

Šai sugai piemērotākās vietas dabas liegumā atrodas gar visu dabas liegumā esošo purvu malām, to robežjoslās ar mežu, kā arī citur, kur dominē priežu audzes. Tā vakarlēpja sauciens dzirdēts 25.05.2001. Usmas mežniecības 327.kvartālā dabas lieguma robežas tiešā tuvumā (V.Liepas dati). Teritoriāls putns 02.06.2005 konstatēts Zvaguļu purva rietumu malā 354.,355 kvartālos

(x0401887; y6356128). Vakarlēpis 2005.g. apmeklējumos nav īpaši meklēts, jo tam piemēroti biotopi dabas liegumā ir visai daudz.

Uzskatāms kā biežs.

Sila cīrulis *Lululla arborea*

Populācijas lielums valstī – 2000-6000 pāru (Bird Life International 2004).

Dabas liegumā atzīmēts tikai vienu reizi - 03.06.2005, kad dzirdēts dziedošs putns Pumpuru purva dienvidu malā – klajumā uz austrumiem no Puzes mežniecības 187. kvartāla (no x0392926;y6356437 uz dienvidiem 400m).

19.pielikuma turpinājums

Trīspirkstu dzenis *Picoides trydactylus*

Populācijas lielums valstī – 1500-2500 pāru (Bird Life International 2004).

Apdzīvo mežus, kur lielākās platībās sastopamas un dominē vecākas mitras un pārmitras mežaudzes - gan lapu, gan skuju koku un jauktas. Galvenais skaitu noteicošais faktors ir to esamība, tādēļ to ligzdošanas teritorijās jāveic pietiekama veco nogabalu aizsardzība, liedzot tur saimniecisko darbību. Tāpat svarīgi ir novērst pārmērīgu mežaudžu izkopšanu, kas realizējas kā gandrīz visu sauso, puskaltušo, daļēji kritušo un gulošo, kā arī stubeņu izvākšana no audzes, kā rezultātā mazinās barības resursi un dobumu kalšanas iespējas.

Dabas lieguma teritorijā vai tuvu tā robežām konstatēts tikai divas reizes. V.Liepa 23. 05.2001. vienu teritoriālu trīspirkstu dzeni dzirdējis bungojam Dižpurva maršrutā, purva dienvidu malas mežaudzēs Usmas mežniecības 295. kvartāla purvmalas nogabalos. Sēmspurva rietumu malā 20.04.2005 rītā dzirdēts bungojam Puzes mežniecības 100. kvartāla 9.nogabala rajonā (x0396085; y6356872, uz austrumiem ap 300m), kas atrodas ap 300m no dabas lieguma robežas.

Neraugoties uz speciāliem šīs sugas meklējumiem, 2005.g. rezultāti rāda, ka trīspirkstu dzeņu skaits dabas liegumā nav liels. Arī šīs sugas skaits atsevišķās sezonās var mainīties. Ligzdo 3-6 pāri.

Melnā dzilna *Dryocopus martius*

Populācijas lielums valstī – 6000-8000 pāru (Bird Life International 2004). Latvijā var vērtēt kā visai bieži sastopamu. Galvenais skaitu noteicošais faktors ir vecu koku un mežaudžu esamība, tādēļ to ligzdošanas teritorijās jāveic pietiekama veco nogabalu aizsardzība, liedzot tur saimniecisko darbību. Tāpat svarīgi ir novērst pārmērīgu mežaudžu izkopšanu, kas realizējas kā gandrīz visu sauso, puskaltušo, daļēji kritušo un gulošo, kā arī stubeņu izvākšana no audzes, kā rezultātā mazinās barības resursi un dobumu kalšanas iespējas.

Dabas liegumā veiktajos maršrutos, melnās dzilnas novērojumu ir salīdzinoši daudz, sakarā ar šīs sugas diezgan vieglo konstatēšanu.

Viens putns 04.04.2001. bungo 490. kvartāla dienviddaļā un 393.kvartālā, bet 06.04.2001. maršrutā melnā dzilna dzirdēta bungojam privātā mežā uz dienvidrietumiem no Puzes mežniecības 135.kvartāla, privātā mežā uz rietumiem no Puzes mežniecības 158.kvartāla, un privātā mežā uz

rietumiem no Puzes mežniecības 186.kvartāla (V.Liepas dati). 26.04. 2001. maršrutā dzirdēti melnās dzilnas saucieni Puzes mežniecības 190.kvartālā pie Zuteņu ezera, 191. kvartālā uz ziemeļiem no Velnezera un 191. kvartālā uz rietumiem no Seklenes ezera, iespējams trīs pāru putni.(V.Liepas dati). Dižpurva maršrutā 23.05. 2001 šī suga dzirdēta bungojam vairākās vietās purva dienvidu malas mežaudzēs – Usmas mežniecības 286., un 295. kvartālos, kas uzskatāmas par vismaz divām teritorijām, bet Dižpurva maršrutā 25.05. 2001 dzirdēta bungojam Usmas mežniecības 336. kvartālā (V.Liepas dati). Vanagu purva maršrutā 27.05.2001 melnā dzilna dzirdēta bungojam purva rietumu malas mežaudzēs Puzes mežniecības 191.kvartālā, kā arī kliezgam 164. kvartālā un lidojam 149. kvartālā (V.Liepas dati). Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 dzirdēta šīs sugas balss un ilgstoša bungošana Trīšautpurva dienvidrietumu malā, 164.un 148. kvartālā (V.Liepas dati). Riestojoša melnā dzilna novērota 26.03.2005. 383. kvartāla dienviddaļā (x 0401701;y 6354161), bet cits putns bungojam 26.03.2005. 364. kvartāla 28. nog. rajonā (x0400243;y6354863). Pie Stūriņezera 19.04.2005 novērots riestojošs putns 367.kvartāla 9.nog. (x0401003; y6355481) rajonā,

19.pielikuma turpinājums

bet Sēmes purva austrumu malā, 100. kvartāla rietumu sektorā 20.04.2005 dzirdēts riestojošs putns (x0396085; y6356872, ap200 m uz ziemeļrietumiem). Melnā dzilna dzirdēta bungojam 02.06.2005 Zvaguļu purva ziemeļrietumu malā Ūķenes mežniecības 355. kvartālā. Sēmes purva dienvidaustrumu malā 336. kvartāla 6.nog. 02.06.2005. ieraudzīts melnās dzilnas agrākos gados kalts dobums (x0400785;y6357419), zem kura atrasta gaigalas (*Bucephala clangula*) olas plēve, kas liecina par izvestiem mazuļiem. Melnā dzilna novērota bungojam arī 03.06. 2005. Puzes mežniecības 146. kvartāla 19. nogabala austrumdaļā .

Šīs sugas ligzdošanas teritorijas diezgan vienmērīgi izvietojas mežu joslās ap un starp purviem, parasti 1-2 kilometrus viena no otras ar nosacījumu, ka šajās vietās ir pietiekoši vecas mežaudzes, koki dobumu kalšanai un labi barošanās apstākļi. 2005.g. novērojumi liecina, ka teritorijā varētu ligzdot vismaz 15 pāri.

Pelēkā dzilna *Picus canus*

Populācijas lielums Latvijā pēdējās desmitgadēs ir stabils un nav vērojama samazināšanās, tas ir 2000-3000 pāru (Bird Life International 2004). Galvenais skaitu noteicošais faktors ir vecu koku un mežaudžu esamība, tādēļ to ligzdošanas teritorijās jāveic pietiekama veco nogabalu aizsardzība, liedzot tur saimniecisko darbību. Tāpat svarīgi ir novērst pārmērīgu mežaudžu izkropšanu, kas realizējas kā gandrīz visu sauso, puskaltušo, daļēji kritušo un gulošo, kā arī stubeņu izvākšana no audzes, kā rezultātā mazinās barības resursi un dobumu kalšanas iespējas.

Dižpurva dienvidrietumu sektorā aktīvi dziedošs putns novērots 08.07.1995. Puzes mežniecības 295. kvartālā (A.Petriņa dati). Pelēkā dzilna Vanagu purva austrumu malā 04.04.2001. bungo 409. kvartāla ziemeļdaļā un pēc tam vairākkārt šai apkārtnē pielido uz balss imitāciju (V.Liepas dati), kas liecina par ligzdošanas teritoriju. Pelēkā dzilna dzirdēta bungojam 06.04.2001 privātā mežā uz rietumiem no Puzes mežniecības 158.kvartāla un privātā mežā uz rietumiem no Puzes mežniecības 186.kvartāla, kā arī pirms saulrieta dzirdēta bungojam un saucam Usmas mežniecības 354. kvartālā (V.Liepas dati). Viens putns izprovocēts 26.04.2001. Puzes mežniecības 164. kvartālā, bet maršrutā, kas veikts 23.05 2001., dzirdēts teritoriāls putns privātā mežā uz ziemeļiem no Puzes mežniecības 293.kvartāla tieši uz dabas lieguma robežas. (V.Liepas dati).

Dižpurva maršrutā 25.05.2001. pelēkās dzilnas balss dzirdēta purva dienvidaustrumu malas mežaudzēs – Usmas mežniecības 338. kvartālā.(V.Liepas dati). 2005.g. šī suga īpaši nav meklēta, zinot, ka ir visai daudz novērojumu, ko veicis V.Liepa EMERALD projekta ietvaros.

Varētu ligzdot 8-10 pāri.

Brūnā čakste *Lanius collurio*

Populācijas lielums valstī 20000-40000 pāru (Bird Life International 2004).

Dabas liegumā piemērotās vietās ligzdo.

Lielā čakste *Lanius excubitor*

Populācijas lielums Latvijā 100-150 pāru (Bird Life International 2004). Latvijā ligzdo galvenokārt tikai augstajos purvos.

19.pielikuma turpinājums

Dabas liegumā teritorijā līdz šim lielo čaksti ir izdevies konstatēt visos purvos, izņemot Vanagu purvu.Vasenieku purvā putnu uzskaites maršrutā V.Liepa lielo čaksti ir novērojis 29.05. un 18.06. 2003, pēc visa spriežot ligzdotāju. Arī Dižpurva austrumu daļas klajumos 25.05.2001. novērots pāris, bet Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 dzirdēta šīs sugas balss Sēmspurva aizaugušajā daļā (V.Liepas dati). Te jāatceras, ka arī 09.07.1995 klajājā daļā novērota viena lielā čakste, iespējams jaunais putns (A.Petriņa dati). Zvaguļu purva rietumdaļā Ūķenes mežniecības 355.,356. kvartālu robežas rajonā, 02.06.2005. atrasta šīs sugas ligzda ar visai lieliem mazuļiem (x0401887; y6356128). Pumpuru purvā 03.06. 2005 novērota lielā čakste bez teritoriālas izturēšanās. Tā medīja, tomēr uzturoties vienā purva rajonā.

Pieņemot, ka minētajos purvos lielās čakstes ligzdo ne katru gadu (piemēram, Vasenieku purvā), tad kopā dabas liegumā ligzdo vismaz 3-5 pāri.

Mazais mušķērājs *Ficedula parva*

Populācijas lielums valstī 50000 – 80000 pāru (Bird Life International 2004).

Apdzīvo mitrus vecākus gan lapkoku, gan skujkoku un jauktus mežus.

Dižpurva maršrutā 23.05. 2001. mazā mušķērāja dziedoši tēviņi dzirdēti Usmas mežniecības 294., 295. kvartālu robežzonā un Puzes mežniecības 189. kvartāla vidusdaļā, bet 27.05. 2001. viens mazais mušķērājs dzirdēts Vanagu purva austrumu malas 390.kvartālā, tālākajā maršrutā vēl viens Puzes mežniecības 165.kvartālā (V.Liepas dati). Trīšautpurva un Sēmspurva maršrutā 28.05.2001 divi tēviņi netālu viens no otra dzirdēti dziedam 346. kvartālā, vēl viens putns 149 kvartālā lauces tuvumā (V.Liepas dati).

Tomēr 2005.g. teritorijas apmeklējumos šī suga nav konstatēta. Izskaidrojums varētu būt teritorijas apmeklējuma laiksskaita svārstības pa gadiem. Arī citās teritorijās 2005.g. vērojams mazā mušķērāja skaita straujš samazinājums.

Teritorijā ligzdo vismaz 20-30 pāru.

20. pielikums

Vasenieku purva lakstaugu-krūmu stāva bezmugurkaulnieku fauna

Parauga lielums - 100 vāzieni ar entomoloģisko tīkliņu, ievākts 18.06.2005.

Kārta	Dzimta	Skaits
Araneae	Fam ind.	30
Coleoptera	Chrysomelidae	6
Diptera	Empididae	128
Diptera	Muscidae	13
Diptera	Ceratopogonidae	2
Diptera	Dolichopodidae	2
Diptera	Helcomyzidae	2
Diptera	Limoniidae	28
Diptera	Chironomidae	5
Diptera	Chloropidae	5
Homoptera	Cicadodea	24
Hymenoptera	Chalcidoidea	2
Hymenoptera	Formicidae	3
Hymenoptera	Ichneumonidae	3
Lepidoptera	Fam ind.	1

21. pielikums
Vaseniņu purva virsausnes bezmugurkaulnieku fauna
 Bārbera lamatu ekspozīcijas periods 21.05.-18.06.2005.

Kārta	Dzimta	<i>Suga</i>	Summa
Zirnekļi Aranea	Araneae	Araneae	806
Prusaki Blattoptera	Ectobiidae	<i>Ectobius sylvestris</i>	4
Kaulenes Chilopoda	Lithobiidae	<i>Lithobius</i> sp.	2
Vaboles Coleoptera	Cantharidae	<i>Cantharis obscura</i>	2
	Carabidae	<i>Agonum ericeti</i>	35
	Carabidae	<i>Agonum sexpunctatum</i>	1
	Carabidae	<i>Bembidion properans</i>	2
	Carabidae	<i>Carabus arvensis</i>	35
	Carabidae	<i>Carabus nitens</i>	1
	Carabidae	<i>Dyschirius globosus</i>	15
	Carabidae	<i>Elaphrus</i> sp.	1
	Carabidae	<i>Poecilus versicolor</i>	1
	Carabidae	<i>Princidium bipunctatum</i>	2
	Carabidae	<i>Pterostichus diligens</i>	68
	Carabidae	<i>Pterostichus rhaeticus</i>	1
	Chrysomelidae	<i>Chrysomelidae</i> sp.	1
	Chrysomelidae	<i>Lochmaea caprea</i>	28
	Chrysomelidae	<i>Phyllotreta nemorum</i>	1
	Chrysomelidae	<i>Phyllotreta striolata</i>	1
	Curculionidae	<i>Apion</i> sp.	1
	Curculionidae	<i>Deporus betulae</i>	1
	Curculionidae	<i>Hylastes attenuatus</i>	1
	Curculionidae	<i>Hylobius abietis</i>	2
	Elateridae	<i>Actenicerus sjaelandicus</i>	3
	Elateridae	<i>Athous subfuscus</i>	1
	Fam. indet.	Indet. sp.. 2	1
	Lathrididae	<i>Corticara</i> sp.	1
	Lathrididae	<i>Corticarina fuscula</i>	3
	Leiodidae	<i>Agathidium haemorrhoidalis</i>	9
Leiodidae	<i>Agathidium marginatum</i>	1	
Pselaphidae	<i>Pselaphus heisei</i>	15	
Pselaphidae	<i>Trimium brevicorne</i>	1	

	Scirtidae	<i>Cyphon</i> sp. 1	2
	Scydmaenidae	<i>Stenichnus</i> sp.	1
	Staphylinidae	<i>Acidota crenata</i>	3
	Staphylinidae	<i>Aleocharinae</i> sp. 1	1
Vaboles Coleoptera	Staphylinidae	<i>Bryocharis formosa</i>	3
	Staphylinidae	<i>Drusilla canaliculata</i>	1
	Staphylinidae	<i>Ischnosoma splendidus</i>	11
	Staphylinidae	<i>Mycetoporus lepidus</i>	6
	Staphylinidae	<i>Sepedophilus immaculatus</i>	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 17	5
	Staphylinidae	Indet. sp. 18	2
	Staphylinidae	Indet. sp. 20	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 21	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 21a	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 25	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 26	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 29	1
	Staphylinidae	Indet. sp. 7	1
	Staphylinidae	<i>Tachiporus chrysomelinus</i>	1
	Staphylinidae	<i>Tachiporus hypnorum</i>	2
	Staphylinidae	<i>Xantholinus linearis</i>	5
	Staphylinidae	<i>Zyras collaris</i>	1
	Staphylinidae	<i>Ochtheophilus fracticorne</i>	2
	Staphylinidae	Indet. sp. 12	9
Tūkstoškāji Diplopoda	Iulidae	<i>Ommatoiulus sabulosus</i>	1
Blaktis Heteroptera	Hebridae	<i>Hebrus rufipes</i>	3
	Hygrometridae	<i>Hydrometra gracililenta</i>	1
	Lygaeidae	<i>Macrodema microptera</i>	1
	Lygaeidae	<i>Pachybranchius luridus</i>	3
	Lygaeidae	<i>Pterotmethus staphyliniformis</i>	1
	Lygaeidae	<i>Scolopostethus decoratus</i>	1
	Naucoridae	<i>Ilyocoris cimicoides</i>	1
	Saldidae	<i>Saldula opacula</i>	1
	Saldidae	<i>Saldula saltatoria</i>	1
Augutis Homoptera	Cicadellidae	<i>Cicadellidae</i> spp.	2
	Cicadellidae	<i>Ulopa reticulata</i>	12
Plēvspārņi Hymenoptera	Formicidae	<i>Formica sanguinea</i>	49
	Formicidae	<i>Lasius niger</i>	77

	Formicidae	<i>Leptothorax acervorum</i>	11
	Formicidae	<i>Myrmica ruginodis</i>	187
	Formicidae	<i>Myrmica scabrinodis</i>	172
Mānzirnekļi Opiliones	Opiliones	Indet. sp.	37
Taisnspārņi Orthoptera	Tetrigidae	<i>Tetrix subulata</i>	1

22. pielikums

Dabas lieguma „Stiklu purvi” ezeru un to bioloģiskās daudzveidības raksturojums 1994. un 2005. gadā

PAZĪME	Stūriņezers	Maziere	Dižiere	Dziļene	Zutene	Seklene	Veln ezers	Līdaku ez.
Bioloģiskais tips (saskaņā ar A. Mäemets tipo-loģiju, 1971, 1974)	Sekls (neslāņots) distrofā (D ³) tipa ezers-1994., 2005. g.	sekls (neslāņots) mīkstūdensdistrofā (DE ²) tipa ezers-1994., 2005. g.	sekls (neslāņots) mīkstūdensdistrofā (DE ²) tipa ezers-1994., 2005. g.	sekls (neslāņots) mīkstūdensdistrofā (DE ²) tipa ezers-1994., 2005. g.	sekls (neslāņots) semidistrofā (SD ²) tipa ezers-1994., 2005. g.	Sekls (neslāņots) semidistrofā (SD ²) tipa ezers-1994. g. → sekls (neslāņots) distrofā (D ³) tipa ezers-2005. g.	Sekls (neslāņots) semidistrofā (SD ²) tipa ezers-1994. g. → sekls (neslāņots) distrofā (D ³) tipa ezers-2005. g.	sekls (neslāņots) distrofā (D ³) tipa ezers-1994., 2005. g.
Ezerus atūdeņojošās Irbes baseina upes (Baltijas jūras lielbaseins)	Sēme- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Veciere- Raķupe- Lonaste- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Maziere- Veciere- Raķupe- Lonaste- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Dižiere- Maziere- Veciere- Raķupe- Lonaste- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Dižiere- Maziere- Veciere- Raķupe- Lonaste- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Paegļu valks- Stende- Irbe- Baltijas jūra	Seklene- Paegļu valks- Stende- Irbe- Baltijas jūra	sūcas- strautu- Stende- Irbe- Baltijas jūra
Raksturojums pēc tiešā sateces baseina galvenajiem zemes lietojuma veidiem un atrašanās ūdensšķirtnes zonā	mež ezers	mež malu	mež malu	mež ezers ūdensšķirtnes zonā	mež ezers ūdensšķirtnes zonā	mež ezers ūdensšķirtnes zonā	mež ezers ūdensšķirtnes zonā	mež ezers ūdensšķirtnes zonā
Ezera kārtas numurs ūdensteces ceļā no ūdensšķirtnes	3.	4.	3.	1.	1.	2.	1.	1.
Ezera hidroloģiskais režīms	caur tekošs	caur tekošs	caur tekošs	notekošs	notekošs	notekošs	notekošs	stāvošs
Ezera platība (ha)*	10,25	1,77	19,72	6,91	8,11	13,44	7,45	1,23
Ūdensvirsmas platība (ha)*	10,25	1,77	19,60	6,91	8,11	13,42	7,45	1,23
Salas un to platība (ha)*	-	-	1 (0,12 ha)	-	-	1 (0,02 ha)	-	-
Kopējais sateces baseins (km ²) un tā galvenie zemes	5 65%	8,50 53% % mežs, 37%	8,37 53% mežs, 38%	1,67 62% purvs, 26%	1,83 66% mežs, 22% purvs, 8% lauks.	2,23 53% purvi, 38% meži, 9% ezeri	1,92 61% purvi, 35%	0,10 81% mežs, 12%

lietojuma veidi*	meži, 30% purvi, 3% lauks. zeme, 2% ezeri	purvs, 6% lauks. zeme, 4% ezeri	purvs, 5% lauks. zeme, 4% ezeri	mežs, 8% lauks. zeme, 4% ezers	zeme, 4% ezers		meži, 4% ezeri	ezers, 7% purvs
Ezera specifiskais baseins (kopējā sateces baseina un ezera ūdensvirsas platību attiecība)	111: 1	480: 1	43:1	24:1	23:1	17:1	26:1	8:1
Vidējais dziļums (m)	1,7	1,8	2,0	4,0	2,8	2,4	2,5	1,0
Lielākais dziļums (m)	2,4	1,9 (2,6)	4,7	6,5 (6,8)	5,8 (7,0)	8,0	7,1 (6,5)	1,9
Lielākais garums (m)*	460	240	845	435	470	650	560	155
Lielākais platums (m)*	190	110	250	260	330	390	160	90
Krasta līnijas garums (km)*	2,10	0,60	3,47	1,09	1,41	2,07	1,30	0,42
Vidējā ūdens līmeņa absolūtais augstums (m vjl.)**	36,6	31,4	31,6	32,2	33,1	33,2	33,2	33,3
Ūdens tilpums (milj. m ³)	0,18 2	0,03 2	0,347	0,278	0,226	0,312	0,185	0,012
Nosacītā ūdens apmaiņa (gadī)	0,07 (24 dienās)	0,01 6 (6 dienās)	0,17 (63 dienās)	0,70 (254 dienās)	0,52 (188 dienās)	0,58 (214 dienās)	0,40 (147 dienās)	0,50 (183 dienās)
Ūdens krāsa, novērtējums pēc Forela-Ules skalas	20- brūna-tumši brūna (24.7.1994.)	21- tumši brūna (23.7.1994.) 21- tumši brūna (8.7.2005.)	21- tumši brūna (11.9.1974.) 21- tumši brūna (23.7.1994.) 21- tumši brūna (8.7.2005.)	21- tumši brūna (23.7.1994.) 21- tumši brūna (8.7.2005.)	21- tumši brūna (23.7.1994.) 21- tumši brūna (7.7.2005.)	21- tumši brūna (25.6.1971.) 21- tumši brūna (22.7.1994.) 21- tumši brūna (7.7.2005.)	21- tumši brūna (22.7.1994.) 21- tumši brūna (7.7.2005.)	21- tumši brūna (22.7.1994.) 21- tumši brūna (7.7.2005.)
Ūdens dzidriība pēc Sekki diska (m)	0,8 (15. 7.1971.)	0,9 (23. 7.1994.)	0,7 (11.9. 1974.)	0,6 (23.7. 1994.)	0,7 (23.7.1994.)	1,5 (25.6.1971.) 1,2	0,8 (22.7. 1994.)	0,6 (22.7. 1994.)

	0,5 (24. 7.1994.)	0,8 (8.7 .2005.)	1,0 (23.7. 1994.)	0,8 (8.7.2 005.)	0,8 (7.7.2005.)	(22.7.1994.) 1,05 (7.7.2005.)	0,8 (7.7.2 005.)	0,8 (7.7.2 005.)
Kopējais aizaugums (%) (2005. gadā nav mainījies)	11 (24. 7.1994.)	18 (23. 7.1994.)	12 (23.7. 1994.)	9 (23.7. 1994.)	15 (23.7.1994.)	26 (22.7.1994.)	28 (22.7. 1994.)	45 (22.7. 1994.)
Būtiskas ūdens līmeņa izmaiņas 20. gadsimtā	nav zināmas	nav zināmas	nav zināmas	nav zināmas	bebru paaugstināts laikā starp 1983. un 1987. gadu (27.8.1987.), atjaunojies normālā stāvoklī laikā starp 1987. un 1994. gadu (23.7.1994.)	nav zināmas	nav zināmas	nav zināmas
Pastiprinātas biogēnu ieplūdes avoti 20. gadsimtā	nav zināmi	ezer a A, D un DR krastos atrodas Stiklu ciems ar ~120 iedz.** , no 1853. līdz 1915. gadam ezera krastā darbojusies stikla fabrika	eзера ZRZ krastā atrodas Stiklu ciems ar ~120 iedz.**	eзера Z krasta lauks. zemju meliorācija 20. gs. 2. pusē	eзера A krasta platību meliorācija 20. gs. 1. pusē un sistēmas padziļināšana 2. pusē	nav zināmi	melior ācības grāvja ierīkošana 20. gs. 1. pusē Vanagu purva ūdeņu novadīšanai ezerā (D galā)	nav zināmi
Eiropas Savienības aizsargājami biotopi (saskaņā ar 1992. gada 21. maija direktīvu)	1. Distrofi ezeri (nr. 3160) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)	1. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)	1. Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (nr. 3130) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr.)	1. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)	1. Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (nr. 3130) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)	1. Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (nr. 3130) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)	1. Oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības minerālvielām nabadzīgās ūdenstilpēs un to krastmalās (nr. 3130) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr.)	1. Distrofi ezeri (nr. 3160) 2. Pārejas purvi un slīkšņas (nr. 7140)

			7140)				7140)	
Latvijas Republikā īpaši aizsargājami biotopi (saskaņā ar MK 2000. g. 5. dec. noteikumiem nr. 421 un to 2005. g. 25. janv. grozījumiem)	1. Distrofi ezeri.	-	-	-	1. Semidistrofi ezeri. [20. gs. nogalē izzudušais biotops- Mīkstūdens ezeri ar ezereņu <i>Isoetes</i> un/vai lobēliju <i>Lobelia</i> un krasteņu <i>Littorella</i> audzēm]	1. Distrofi ezeri. [21. gs. sākumā izzudušie biotopi- 1. Mīkstūdens ezeri ar ezereņu <i>Isoetes</i> un/vai lobēliju <i>Lobelia</i> un krasteņu <i>Littorella</i> audzēm. 2. Piejūras ezeri un to piekrastes ar daudzstublāju pameldra <i>Eleocharis multicaulis</i> , ... audzēm. 3. Semidistrofi ezeri.]	1. Distrofi ezeri. [21. gs. sākumā izzudušie biotopi- 1. Mīkstūdens ezeri ar ezereņu <i>Isoetes</i> un/vai lobēliju <i>Lobelia</i> un krasteņu <i>Littorella</i> audzēm. 2. Piejūras ezeri un to piekrastes ar daudzstublāju pameldra <i>Eleocharis multicaulis</i> , ... audzēm. 3. Semidistrofi ezeri.]	1. Distrofi ezeri.
Retās un aizsargājamās sugas ezerā (2005. gadā par izzudušām atzītās sugas nosvītrotas)	-	-	‡ Juncus bulbosus	-	1 (‡) <i>Juncus bulbosus</i> <i>Lobelia dortmanna</i> *****	5 <i>Juncus bulbosus</i> <i>Isoetes laeustris</i> <i>Eleocharis multicaulis</i> <i>Littorella uniflora</i> <i>Lobelia dortmanna</i>	3 <i>Juncus bulbosus</i> <i>Eleocharis multicaulis</i> <i>Lobelia dortmanna</i>	-
Retās un aizsargājamās sugas ezera nokrastes slīkšņā	4 <i>Drepanocladus</i>	-	1 <i>Pseudobryum</i>	2 <i>Eriophorum gracile</i>	1 <i>Pseudobryum cinclidioides</i>	-	2 <i>Pseudobryum</i>	-

	<i>cossonii</i> <i>Hel</i> <i>odium</i> <i>blandowii</i> <i>Ricc</i> <i>ardia</i> <i>chamaedryfoli</i> <i>a</i> <i>Sca</i> <i>pania</i> <i>paludicola</i>		<i>cinclidioides</i>	<i>Philon</i> <i>otis fontana</i>			<i>cinclidioides</i> <i>Hamm</i> <i>arbya paludosa</i>	
Retās un aizsargājamās ezera piekrastē	-	-	-	-	-	2 <i>Juncus</i> <i>bulbosus</i> <i>Lycopodiella</i> <i>inundata</i>	2 <i>Juncus</i> <i>bulbosus</i> <i>Lycopodiella</i> <i>inundata</i>	-
Bioloģiskās daudzveidības novērtējums	maz ietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgs distrofā tipa ezers ar bagātu sliksnāņu floru un retām sugām	stipri ietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā nabadzīgs ezers	mēreni ietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vidēji bagāts ezers	mēreni ietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā viduvējs ezers	mēreni ietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgs semidistrofā tipa ezers ar atsevišķām lobēliju-ezereņu kompleksa sugām	mazietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgs distrofā tipa ezers ar retām sugām piekrastē	mazietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgs distrofā tipa ezers ar retām sugām sliksnāņu un piekrastē	mazietekmēts, bioloģiskās daudzveidības ziņā vērtīgs distrofā tipa ezers ar bagātu sliksnāņu floru

* - ezeru morfometriskie rādītāji- platības, sateces baseins, garums, platums un krasta līnijas garums aprēķināti pēc bijušās PSRS Galvenās Ģeodēzijas un kartogrāfijas pārvaldes 1982.- 1985. gada kartēm mērogā 1:10000.

** - ziņas par ezeru absolūtajiem augstumiem un iedzīvotāju skaitu Stiklu ciemā ņemtas no bijušās PSRS Galvenās Ģeodēzijas un kartogrāfijas pārvaldes 1982.- 1985. gada kartēm mērogā 1:10000.

*** - Latvijas Valsts Meliorācijas pētniecības institūta 1971. un 1974.g. dati pēc Latvijas ezeru datubāzes (www.ezeri.lv) ziņām.

**** - Latvijas Valsts Ģeoloģijas dienesta 1991. gada dati pēc Latvijas ezeru datubāzes (www.ezeri.lv) ziņām.

***** - vienīgo reizi novērota 1983. gadā (Ābele, 1984).

***** - sugas izzudušas 21. gadsimta sākumā bebru darbības rezultātā ilgstoši paaugstināta ūdenslīmeņa dēļ.

23. pielikums

**Dabas lieguma „Stiklu purvi” medņu *Tetrao urogallus* riestu mikroliegumu
aizauguma novērtējums pēc to apskates 2005.g. vasarā**

Nr.	Mežniecība, kvartāls	Nogabali	Nogabali, kuros jāveic pameža izzāģēšana	Vispārējs aizauguma novērtējums
1.	<u>Pumpuru purva</u> riesta Usmas mežniecības daļa			Piezīme: Puzes un Usmas mežniecību robeža riestu administratīvi sadala divās daļās Šī mikrolieguma daļa vērtējama kā stipri aizaugusi – sevišķi 261./262. kv. stigas rajons – 262. kv. 1., 2. nogabals. Mazāk (tikai ar egļu grupām) aizaudzis ir 3. nogabals
	Mikroliegums 261., 262.	6.,7.,12. 1.,2.,3.,4.,5., 6.,7.,8.	6.,12.	
	Bufersona 261.,262.			Bufersonā aizaugums nav novērtēts
1a.	<u>Pumpuru purva</u> riesta Puzes mežniecības daļa			Šī mikrolieguma daļa vērtējama kā mazāk aizaugusi, jo vidusdaļā – 285. kv. 12., 13., 14., 15., 16., 17. nogabali ir klaji un salīdzinoši tālu labi pārskatāmi. Tomēr vairākos mikrolieguma malas sektoros vērojama medņiem nevēlama egļu paaugas attīstība. Tie ir 283.kv. 14., 17., 18. nogabali, kur izveidojušās egļu grupas, kā arī 187. kv., kur gandrīz visā garumā 6.,7.,8. nogabalos (gar meža ceļu) ir vērojama dažādvecuma egļu “siena”.
	Mikroliegums 186.	11.,12.,13.,14., 15.,16.,17.,18., 19.,20.,21.,22., 23.	14.,17.,18.	
	Mikroliegums 187.	6.,7.,8.,9.,10., 12.,13.,14.,15., 16.,17.,18.,19., 20.,21.,22.,23.	6.,7.,8.	
	Bufersona 160.,186.,187.			Bufersonā aizaugums nav novērtēts.

2.	<u>Riests pie "Gambijām",</u> Puzes mežniecība			<p>Mikroliegums vērtējams kā vidēji līdz stipri aizaudzis. Vērojama neviendabīga jeb mozaīkveida egles izplatība pamežā, atkarībā no konkrētās vietas mežaudzes vecuma un mitruma apstākļiem. Mikrolieguma Z daļā – 112.kv. austrumu stūrī vērojama nevēlama egles izplatība pamežā 11.,12. un daļēji arī 18. nogabalā. D daļā dažādas biežības egles izplatība pamežā ir plašāka. Blīvs egļu aizaugums ir 112.kv. 39. un 113. kv. 8.,11.,12. nog. Gar Sēmes purva malu aizaugums ir neliels (113.kv. 10.,14., daļēji 9. nog.). Vismazākais aizaugums ir vidusdaļā – 112.kv. 21. un 113.kv. 5.,6. nogabali, taču te ir mitrāks. Nepieciešams apsvērt arī vairāku jaunaudžu nogabalu retināšanu, kuri atrodas tuvu riesta centram – 112.kv.22.nog. un 113.kv. 7.nog.</p>
	Mikroliegums 112.	11.,12.,13.,18., 20.,21.,22.,38., 39.,41.	11.,12.,18.,39.	
	Mikroliegums 113.	1.,2.,3.,4.,5.,6., 7.,8.,9.,10.,11., 12.,13.,15.,15.	8.,11.,12.,13.	
	Buferezona 100.,112., 145.,146.			
3.	<u>Sēmes purva dienvidaustrumu malas riests</u> Ūķenes mežniecība			<p>Riests vērtējams kā daļēji aizaudzis. Egļu paaugas attīstība vērojama tikai atsevišķās zonās, kas izvietojas mitrāku ieplaku un sausāku</p>
	Mikroliegums 336.	1.,2.,3.,4.,5.,6., 7.,12.,13.,14., 15.	4., daļēji 6.	

	Mikroliegums 337.	1.,2.,3.,4.,5.,6., 7.,8.,9.,10.,11., 12.,13.	6., uzZ no 8., uz D no 10.	pacēlumu robežu vietās (336.kv.4.,6.,nog.), dažu, nesēn nocirstu, nogabalu malās (337.kv.6.,8. nog.), gar treilēšanas cēļu malām (5. (17.) nog.) un citur, taču tikai dažviet paaugas egļu blīvums un platība ir ievērojama. Tāda ir zona uz ziemeļiem no 337. kv.8.nogabala. Ar sarkanu – kļūda plānā (5.=17. nog.).
	Mikroliegums 338.	1.,2.,3.,4.,5.,6., 12.,13.,14.		
	Bufersona 336.,337.,338.			Bufersonā aizaugums nav novērtēts.
4.	<u>Zvagulu purva riests</u> Ūķenes mežniecība			Riests vērtējams kā stipri aizaudzis. Šajā, salīdzinoši mazajā, mikroliegumā, izņemot dažus nogabalus (385. kv.4. nog. Un daļa 384.kv.7. nog.) nav lielākubrīvu un pārskatāmu laukumu. Medņu klātbūtnes pēdas atrstas tikai 384./369. kvartālu stigas rajonā. No šīs stigas uz Z (369.) klajāku zonu ir vairāk, taču tur ir bufersonas režīms. Tādēļ redzams, ka <u>mikroliegums ir izveidots neprecīzi un par mazu.</u> Riesta periodā nepieciešams ievākt detalizētāku informāciju par riesta centra atrašanās vietu un jāizdara korekcijas. Pašreizējā situācijā, paaugas izzāģēšana jāveic lielākajā daļā nogabalu.
	Mikroliegums 384.	2.,6.,7.,10.,14., 15. Nogabali izdalīti pēc riesta centra noskaidrošanas	
	Mikroliegums 385	1.,2. 4.,5.		
		Bufersona 369.,370.,384., 385.		

24. pielikums

**Dabas lieguma "Stiklu purvi" funkcionālajās zonās iekļauto teritoriju
uzskaitījums**

Kvartāls	Nogabals	Kadastra Nr.
Dabas lieguma zona		
1	1-4,8-10,12,16-19	
354	22,31	
355	8,11	
356	viss	
361	1,2,4-7, 10-12, 14-53, 56,61	
362	2,3,10-15,17-21,24-27,52	
363	10,12-21,32,51	
364	7, 10-22,24-31,51	
365	5,7,8,10-15,26,28,31,32,35	
367	29,30,32	
368	7,17,18,21-24,27-31	
369	1-9, 10-16	
370	1-9,12	
371	1-2,5-8	
374	1-3,7,8,11,15,17,20	
375	1-4,7-11,14,16,17	
376	1-19,23,24,27-34,51	
377	viss	
383-385	viss	
386	1,2,5,9,10,15,19	
390	4,8,9,30	
391	3-5,8,10-30	
392	1-8,11-13,28,33-35,37-41,51	
393	1-10,12-16,18- 21,24,26,38,40,41,51	
394	viss	
395	1-8,10-14,16,17	
405-407	viss	
111	viss	
112	11-13,16-22,32-35,37-41,43	
113	viss	
136	11,12,14,15,17	
137	3-16	
138,139	viss	
140	1,4,5,11,12,22	
141	1-3	
144	8	
145	4,7-29	
146,147	Viss	
148	1-28,28	

149	5-29	
158	1-9,15	
159	1,2,6,7,10-14	
160	viss	
162	9-29	
163	4-8,11,13-34	
164-167	Viss	
183-187	Viss	
188	5-9,11,13-16	
189-193	Viss	
199	Viss	
211	1-8,12-14,17-24	
257	1-13,17-26	
258	1-11,13-15,17	
259-262	viss	
270	2-5,8,16,37	
271	Viss	
285, 286	viss	
290	viss	
295-297	viss	
328-330	viss	
336-338	viss	
351-354	viss	
		98740010087
		98740010088
		88920070003-daja
		98600060039
		98600070012
		98600110003
		98600070077
		98600070143
		98740010003-daja
		98740010034
		98740010078- daja
		98740010114
		98740010087
Dabas parka zona		
361	53,54,56	
362	22,23,27	
363	22-30,32	
364	23,31	
365	12-19,20-27,29,30,33,35	
366	16-25,28	
367	13-28,32	
368	13,14,19,20,25,26,31	

370	10-12	
371	3,4,9-16	
374	4-6,9,10,12-14,16,18,19	
375	5,6,12,13,15	
376	20-22, 25,26	
386	3,4,6-8,11-14,16-19	
390	1-3,5-7,29,30	
391	1,2,6,7,9,30	
392	9,10,14-32,36,41	
393	11,17,22,23,25,40	
396	2,15-17	
409,410	Viss	
112	1-10,14,15,23-31,36,42,43	
135	Viss	
136	1-10,13,16,17	
137	1,2,15,16	
139	11,25,27,28	
140	2,3,6-10,13-22	
142	1-5	
143	1-3	
144	1-7,9-15	
145	1-3,5,6,29	
148	27	
149	1-4	
157	Viss	
158	10-15	
159	3-5,8,9,14	
161	Viss	
162	1-8,29	
163	1-3,9,10,12,29,34	
187	11	
188	1-4,10,12	
211	9-11,15,16	
257	14-16,26	
258	12,16,17	
269	1	
270	1,6,7,9-15,17-37	
		88920070001
		88920070003 - daļa
		88920070009
		88920070015
		98600060019
		98600060020
		98600060021
		98600060027

		98600060028
		98600060046
		98600060058
		98600060059
		98600060076
		98600070011
		98600070031
		98600070142
		98600100035
		98600110006
		98600110013
		98600110016
		98600110017
		98600110018
		98600110019
		98600110020
		98600110021
		98740010003-daļa
		98740010043
		98740010044
		98740010066
		98740010069
		98740010078- daļa
		98740010084
		98600070141
		98600070144
		98600110004
		98600110010- daļa
Regulējamā režīma zona		
336,337	Viss	
346-353	Viss	
354	1-21,23-31	
355	1-7,9-11	
360	8	
361	3,8,13,56	
362	1,4-9,16,27	
363	1-9,11,31,32	
364	1,3-6,8,9,31	
365	1-4,6,9,35	
366	1-10,28,51,52	
367	1-12,32	
368	1-6,8-12,15,16,31	
390	10-28	
Neitrālā zona		

		88920070003-daļa
		98600110007
		98600110008
		98600110010- daļa
		98600110023
		98600110024
		98600110025
		98600110026
		98600110027
		98600110028
		98600110029
		98600110030
		98600110033
		98600110035
		98600110036
		98600110037
		98600110038

III PROTOKOLI, IESNIEGUMI

25. pielikums

Informatīvā sanāksme par LIFE -Daba projektu „Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā” un par dabas liegumu „Klāņu purvs” un „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanu 2005. gada 21. februārī Ventspilī

Sanāksme notiek no 11.00 – 15.00

Sanāksmē piedalās:

1. Dace Ozola, Vides ministrija, Vecākā referente
2. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvalde, Sugu un biotopu daļas vecākā referente
3. Aija Ārgale, A/S “Latvijas valsts meži”, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste (proj. koord.)
4. Inguna Pļaviņa, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Direktore
5. Dagnija Vētra, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības kontroles daļas vadītāja (proj. koord.)
6. Ira Apelmane, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Vecākā eksperte
7. Maruta Gautereva, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Ekspert. daļas vadītāja
8. Indra Dumaka, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Vecākā eksperte
9. Jānis Geste, Popes mežniecība, Mažzinis
10. Ilze Veita, Popes pagsta padome, Padomes priekšsēdētāja
11. Andris Veigulis, Usmas mežniecība, Mežzinis
12. Agris Āboliņš, saimniecība “Ievkalni”, Īpašnieks
13. Mārtiņš Šīmanis, Talsu virsmežniecība, Inženieris vides aizsardzības jautājumos (proj. koord.)
14. Laimdota Kalniņa, LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultāte, Docente
15. Zigurds Zēns, Valsts SIA “Melioprojekts”, Grupas vadītājs
16. Aivars Lācis, Talsu rajona padome, Nodaļas vadītājs
17. Nelli Strogonova, Talsu Rajona padomes reģionālās attīstības plānošanas nodaļas plānotāja
18. Ilze Rēriha, Slīteres NP, Galvenā speciāliste
19. Jānis Bite, Puzes pagasta padome, Padomes priekšsēdētājs
20. Dzintra Drupe, Tārgales pagasta padome, Lauksaimniecības un lauku attīstības koordinatore
21. Zigurds Kristiņš, VAS “Latvijas valsts meži”, Ventirbes iecirkņa vadītājs
22. Juris Bariss, Purvienes iecirkņa vadītājs
23. Gendrihs Šķesters, Usmas pagasta padome, Padomes priekšsēdētājs (proj. koord.)
24. Aivars Petriņš, Ornitoloģijas biedrība
25. Māra Pakalne, LIFE projekta vadītāja
26. Liene Salmiņa, Latvijas Dabas fonds
27. Gunārs Balodis, Lauka darbu vadītājs
28. Valda Baroniņa, Latvijas Dabas fonds, biotopu eksperte
29. Mārīte Sokolovska, Latvijas Dabas fonds, projekta koordinatore
30. Juris Nusbaums, Projekta galveno pasākumu vadītājs
31. Iluta Lūce, projekta asistente

D. Ozola (VIDM) skaidro, kas ir LIFE programma – finansu instruments vides aizsardzībai. 25 % līdzekļus iegulda projektu piesakošā valsts. Ir 3 veidu LIFE projekti: LIFE-Vide, LIFE-Daba un LIFE-Trešās valstis. Latvija piedalās LIFE-Daba projektos. LIFE projektu mērķis – nodrošināt Eiropas Putnu un Biotopu direktīvu sugu un biotopu saglabāšanu, sekmēt ES nozīmes aizsargājamo teritoriju tīkla Natura 2000 izveidošanu. LIFE finansējuma daļa ar katru gadu palielinās, Latvijas daļa samazinās. Informē par to, ka Latvijā realizē 11 LIFE – Daba projektus, daži no tiem jau beigušies. 2004. gadā atkal iesniegti 3 jauni projektu pieteikumi – Salacas ielejas apsaimniekošanai, Jūras teritorijām un Liepājas ezera apsaimniekošanai.

M. Pakalne (LDF, proj. vadītāja) atklāj semināru – informatīvo sanākumi. Iepazīstina ar jauno LIFE-Daba projektu „Purva biotopu aizsardzības plāna īstenošana Latvijā”, kurš sākas 2004. g. septembrī un ilgs līdz 2008. gada decembrim. Projekts aptver 4 teritorijas: Cenas tīrelis, Klāņu purvs, Stiklu purvi, Vesetas palienes purvs. Kopējā platība – nedaudz vairāk par 10 000 ha. Projektam ir 16 sadarbības partneri, saistībā ar Klāņu purva un Stiklu purvu DA plānu izstrādi un apsaimniekošanas pasākumu ieviešanu – 5 partneri: VAS „Latvijas meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecība, Ventspils vides dienesta Reģionālā vides pārvalde, Popes pagasts, Puzes pagasts, Usmas pagasts. Uzdevumi visām teritorijām kopā: 1) DA plānu izstrāde, 2) hidroloģiskā režīma atjaunošana, 3) zāļu un pārejas purvu apsaimniekošana, 4) mežu apsaimniekošana, 5) sabiedrības izglītošana. Īsi iepazīstina ar visu 4 projekta vietu dabas vērtībām– te sastopami 13 Eiropas nozīmes biotopi, 4 no tiem ir prioritāri. Visas teritorijas cietušas no savulaik veiktās meliorācijas un nepieciešama susināšana negatīvās ietekmes novēršana, kas arī ir viens no projekta uzdevumiem. Paredzēti 24 teritoriju apsaimniekošanas pasākumi, no tiem 19 tieši purvu apsaimniekošanai, 9 semināri, divu purva taku un divu putnu novērošanas torņu celtniecība (Cenas tīrelī, Stiklu purvos), piecu bukletu un grāmatas izdošana, informatīva materiāla skolotājiem izveidošana, filmas uzņemšana, purva dienas organizēšana u.c. Iepazīstina ar pašreiz norisošajiem pasākumiem – cenu aptaujas dabas aizsardzības plānu izstrādei, tehniskā projekta izstrādei u.c. Tuvāk iepazīstina ar Stiklu purvu dabas vērtībām.

V. Baroniņa (LDF) Iepazīstina ar Klāņu purva dabas vērtībām. Te konstatēti 6 Latvijas aizsargājami biotopi un 9 Eiropas nozīmes biotopi. Vairāki desmiti retu un aizsargājamu augu un putnu sugu. Īpaši interesanti ir melnalkšņu staigājumi un paša Klāņezera piekraste, kur veidojas īpatnējas palieņu pļavas. Šis biotops ir ļoti jutīgs, nav pieļaujama tā izbraukāšana ar automašīnām. Problēmas var būt ar Klāņu – Būšnieku kanālu, kuru ir iecerēts tīrīt, bet tas savukārt var ietekmēt hidroloģisko režīmu purvā, kuru atjaunos. Susināšanas degradējošās ietekmes novēršana nepieciešama uz D no Klāņezera, lai nezaudētu purva biotopus, kā tas noticis uz Z no ezera Dzīru purvā. Par Klāņu purvu ir labi floristiski pētījumi 80-os gados. Būs interesanti salīdzināt datus.

L. Kalniņa (LU Ģeogrāfijas fak.) Iepazīstina ar purvu veidošanos paleobotāniskā skatījumā. Vispārīga informācija par purvu veidošanos, klimata izmaiņām utt. Baltijas ledus ezera krasts pirms 12 tūkst. gadiem bijis līdz Stikliem. Litorīnas jūras krasta līnija (Baltijas jūras stadija pirms 4800 gadiem) bijusi apmēram līdz Klāņezeram. Purvi, kuri veidojušies Litorīnas jūras laikā, ir visjaunākie. Nav vēl īstu pierādījumu, ka Klāņu purvs veidojies Litorīnas jūras laikā. Varbūt Baltijas ledus ezera vietā. Ir zināms, ka tas veidojies, ezeram aizaugot. Vēl jāveic diatomeju analīze, kas norāda uz bijušās jūras iesāļo ūdeni agrāk. Tas paredzēts projekta

ietvaros. Ir dati, ka Klāņezērā audzis ezerrieksts, kas tagad saglabājies tikai 3 Latvijas ezeros. Stiklu purvi veidojušies Baltijas ledus ezera vietā. Veicot purva biotopu atjaunošanu, jāpēta, kā reagē viss purva organisms, nevis tikai atsevišķas sugas.

A. Indriksons (projekta hidrologs) Iepazīstina ar purvu hidroloģisko pētījumu nozīmi projekta izstrādes gaitā. Kāpēc nepieciešama nosusināšanas ietekmes novēršana, kā ūdens līmeņa pacelšana ietekmēs atsevišķus biotopus. Vietas, kuru skārusi nosusināšana, degradējas, savairojas virši, vērojams koku skaita pieaugums, augstuma un caurmēra pieaugums. Lai nodrošinātu sekmīgu sfagnu augšanu, gruntsūdens līmenis nedrīkst būt zemāks kā 10 cm no purva virsmas. Dambju plānošanas laikā jānosaka, kādam jābūt gruntsūdens līmenim. Katrā purvā tiek veikta nivelēšana jeb līmeņošana. Nosacīti pieņem, ka gruntsūdens līmenis ir paralels purva virsmai. Ja uz 100 m augstuma starpība ir 10 cm, tad tiek plānots 1 dambis. Ir jāuztur nepieciešamais gruntsūdens līmenis. Akas plānotas uz D no Klāņezera. Stiklu purvu un Klāņu purv apkārtnē pilnībā spēj uztvert liekos virsūdeņus un neradīs kaitējumu apkārtējiem mežiem.

L. Salmiņa (LDF) Iepazīstina ar apsaimniekošanas pasākumu monitoringu un tā mērķiem – galvenais – novērot veikto pasākumu efektivitāti. Novēros, kādas izmaiņas notiek veģetācijā. Tiks veikts monitorings arī purva neskartajā daļā. Galvenā metode – sugu uzskaitē parauglaukumos. Tie tiks arī fotografēti. Paredzamās izmaiņas – nosusināšanas grāvju aizaugšana ar sfagniem, baltmeldriem, spilvēm, parādās mitrumu mīlošas sugas, bet tas var būt ilgstošs process. Teorētiski – jāsamazinās koku augšanai purvā. Kad projekts beigsies, teritorija tiks iekļauta valsts monitoringa projektā. Pagaidām šajā projektā iekļauts tikai Vasenieku purvs.

Tā kā Teiču valsts rezervāta direktors **J. Jātnieks** nevarēja ierasties, ar viņa prezentāciju iepazīstina **M. Pakalne** un **J. Nusbaums**. Teiču rezervāta pieredze sava LIFE projekta realizācijā, dambju būvē u.c. aktivitātēs. Problēmas un to risinājumi. Līdzīgas problēmas varētu būt arī šajā projektā. J. Nusbauma komentāri par Teiču dambju būvi, viņaprāt, izturīgāki ir divrindu dambji. Tomēr Teiču dambji ir vieni no labākajiem Eiropā.

Plaviņa I. (Valsts vides dienesta Ventspils RVP) Uzskata, ka uz labo pusi ir mainījusies dabas aizsardzības ideoloģija – jāaizsargā ne tikai pēdējā izmirstošā putnu vai augu sugas atradne, bet gan Latvijai raksturīgi, izcili biotopi, kas vēl bieži sastopami, tas, ar ko Latvija ir bagāta (piemēram – purvi). Paši bieži vien nenovērtē savas dabas bagātības. Izsaka prieku par dabas aizsardzības plānu izstrādi, jo tas palīdzēs teritoriju plānotājiem. Aicina pašvaldības vairāk informēt iedzīvotājus par šo plānu izstrādi, lai īpašnieki var iesaistīties apspriešanā.

Ārgale A. Informē, ka VAS „Latvijas meži” Ziemeļkurzemes mežsaimniecība aktīvi finansē dabas aizsardzības plānu izstrādi, pagājušajā gadā finansēja 3 plānus (Viskūžu sala, Ģipka, Kaltenes kalvas). Šogad finansēs 2 plānus, viens no tiem ir Stiklu purvi. Plāna izstrādi pēc cenu aptaujas realizēs Latvijas Dabas fonds.

J. Bite (Puzes pašvaldība) Cer uz sadarbību ar projektu, palīdzēs dažādu darbu veikšanā. Piedāvās ekspertiem naktsmītnes. Problēma ir ar iestrēgušo kompensāciju likumu.

Gendrihs Šķesteris (Usmas pašvaldība) Pagasts bagāts ar savu dabu, pie tās arī jāatgriežas. Ļoti vēlas redzēt taku un novērošanas torni Stiklu purvos. Cilvēki, kas bauda dabu, būs arī tie, kas to aizsargā. Pagasts ir ieinteresēts savu dabas teritoriju aizsardzībā – nākotnē Usmas pagasts varētu būt vērtīgu dabas teritoriju pagasts. Latvija ir krietni priekšā Eiropai dabas vērtību ziņā. Pagasts piedalīsies ar cilvēku resursiem, ar savu darbu.

D. Ozola Kompensāciju likums tagad ir 2. lasījumā. Nopietni uz kompensācijām varēs pretendēt tie, kuru zemē ir jaunās aizsargājamās teritorijas. Tie, kas nopirkuši zemi jau zināmā aizsargājamā teritorijā, nevarēs pretendēt uz kompensāciju. Iespējama zemes maiņa.

Jautājums Kur paliek ūdens Vasenieku purvā? Ja brauks iekšā ar traktoru un aizbērs grāvjus, postaža vien būs. Labāk veikt roku darbu ar rakšanu.

M. Pakalne Ūdens no Vasenieku purva tek projām straumēm. Par grāvju dambēšanas metodēm varēs vēl diskutēt pēc purva izpētes.

Plāviņa I. Dabas aizsardzības plānam nav jātaisa IVN. Šajā projektā ir loģiska darbu secība - vispirms notiek DA plāna izstrāde, pētījumi un tikai tad notiek pasākumu ieviešana. Būs vajadzīgas būvvalžu atļaujas u.c.

J. Bite Pērnā gada nogalē pagastam ieskaitīti 1000 Ls ietekmes uz vidi novērtēšanai uz Stiklu purviem.

D. Ozola Tas ir teritorijas plānošanai. Vides pārskatam.

Plāviņa I. Ar IVN tam nav sakara.

G. Freimane (Dabas aizsardzības pārvalde): informē par dabas aizsardzības plānu izstrādes gaitu Latvijā. To uzrauga un vada Dabas aizsardzības pārvalde (DAP), ja nav teritorijas administrācijas. Pašreiz apstiprināti apm. 50 DA plāni. Dabas aizsardzības (DA) plānu izstrādā 5-15 gadiem. DA plāni tiek izstrādāti saskaņā ar Latvijas likumdošanu. Plānu izstrādi regulē VARAM rīkojums Nr. 120. Sākumā informatīva sanāksme par plāna izstrādes uzsākšanu, organizē plāna izstrādātājs. Tiek apstiprināta dabas aizsardzības plāna Uzraudzības grupa. DA plāna ietvaros tiek veikts arī teritorijas zonējums un individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta izstrāde. Zonējums jo īpaši svarīgs, ja teritorijā ietilpst apdzīvotas vietas, kur parasti plāno neitrālo zonu. Labs plāns ir tad, ja nogabalu līmenī parādās, kas katram no tiem nepieciešams. DAP finansēs arī Klāņu purva dabas aizsardzības plāna izstrādi. Šī sanāksme ir informatīvā sanāksme dabas aizsardzības plānu izstrādes uzsākšanai Klāņu purvam un Stiklu purviem. Termins šo divu plānu izstrādei ir 2006. gada 1. ceturksnis – tāpat laika ir pietiekoši. Ja teritorijai ir vairāk kā 5 īpašnieki, jāorganizē sabiedriskā apspriešana. Visi ieteikumi jāieprotokolē un jādod atbilde, vai tie iestrādāti plānā vai noraidīti (ar pamatojumu, kāpēc noraidīts). Vispirms apstiprināšana notiek pašvaldībā, tad pēdējā uzraudzības grupas sēdē. Plānu apstiprina Vides ministrs un tas ir saistošs teritorijas plānotājiem un teritorijas apsaimniekotājiem. Rezultātā plānam jābūt pieejamam rīkojumā noteiktajās institūcijās, internetā. Tālāk notiek plāna ieviešana. Pēc termiņa beigām, plāna atjaunošana.

J. Nusbaums Kas reāli notiks Stiklu purvos? Ļoti degradēts arī Pumpuru purvs. Par grāvju aizbēršanas metodēm vēl varēs diskutēt, diez vai lielos kontūrgrāvjus būtu vērts dambēt ar rokām. Mežos dambjus netaisīs.

M. Pakalne semināru slēdz, pateicoties visiem par piedalīšanos.

Sapulces vadītāja: Māra Pakalne

Protokolēja: Valda Baroniņa

**Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes
uzraudzības grupas 1. sanāksme**

Blāzma, 08.07.2005.

Sanāksmē piedalās:

1. Juris Nusbaums, Projekta galveno pasākumu vadītājs
2. Kārlis Blūms, SIA “Ruda” pārstāvis
3. Gunita Silmane, saimniecība “Viļņi”
4. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvalde, Sugu un biotopu daļas vecākā referente
5. Laura Jukāne, Dabas aizsardzības pārvalde
6. Kaspars Goba, ELM MEDIA
7. Agris Āboliņš, saimniecība “Ievkalni”
8. Ilmārs Bušs, VMD, Ūķenes mežniecība
9. Maija-Rīta Gailis, saimniecība “Vārpas”
10. Kristjānis Gailis, saimniecība “Zīles”
11. Dagnija Vētra, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības kontroles daļas vadītāja (proj. koord.)
12. Inguna Pļaviņa, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Direktore
13. Liene Salmiņa, Latvijas Dabas fonds
14. Aigars Indriksons, LVMI “Silava”
15. Pēteris Simsons, saimniecība “Akmeņsili”
16. Gunta Simsone, saimniecība “Akmeņsili”
17. Ieva Druva LU Bioloģijas institūts
18. Aija Ārgale, A/S “Latvijas valsts meži”, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste (proj. koord.)
19. Lauris Dermaks, saimniecība “Gaiļi”
20. Viesturs Tavors, saimniecība “Zvaguļi”
21. Māris Briedis, medību kolektīvs “Zvaguļi”, medību kolektīva vadītājs
22. Ilze Mūrniece, saimniecība “Smilškalni”
23. Pauls Sviķekalns, saimniecība “Kurzemnieki”
24. Anita Veļika, saimniecība “Vītoli”
25. Leontina Bogdanova, Stiklu speciālā internātskola
26. Ginta Roderte, Puzes pagasta padome
27. Herberts Kātiņš, saimniecība “Daumanti”
28. Jānis Bite, Puzes pagasta padomes priekšsēdētājs
29. Ilze Rēriha, dabas aizsardzības plāna vadītāja
30. Māra Pakalne, LIFE projekta vadītāja

Sanāksmes sākums 10.05

Sanāksmi vada: **Ilze Rēriha** (dabas aizsardzības plāna vadītāja)

I. Rēriha iepazīstina klātesošos ar pasākuma mērķi un norises kārtību. Ierosina iepazīties visiem sanāksmes dalībniekiem.

G. Freimene (Dabas aizsardzības pārvalde): Iepazīstina ar dabas aizsardzības plānu izstrādes procedūru un norisi Latvijā. Uzsver, ka pašreiz visai sabiedrībai ir iespējams

ietekmēt gan plāna izstrādi, gan individuālo aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumu izstrādi, tāpēc aicina visus ņemt aktīvu dalību plāna izstrādes uzraudzībā un sekot tā gaitai. Dabas aizsardzības plāns ir saistošs dokuments pagasta plānošanā. Šajā gadījumā labi, ka ir skaidrs, kas paredzētos īstenos – tas ir LIFE projekts, kur galvenais finansējuma avots ir Eiropas Padome. Uzsver, ka Stiklu purvu gadījumā ieguvēji no plāna izstrādes būs arī iedzīvotāji, jo nosakot zonējumu, apdzīvotās vietas varēs izdalīt neitrālajā zonā, kur aizliegumi ir minimāli. Aicina padomāt arī par citiem priekšlikumiem, ko iestrādāt DA plānā, lai varētu vēlāk meklēt finansējumu plānā apstiprinātām darbībām.

I. Rēriha: iepazīstina klātesošos ar dabas lieguma galvenajām bioloģiskajām vērtībām – augu un dzīvnieku sugām, Latvijas un Eiropas nozīmes aizsargājamiem biotopiem. Viena no lielākajām lieguma vērtībām ir neskarti augstie purvi, kas ir prioritārs aizsargājams biotops Eiropā. Teritorija ir arī Starptautiski putniem nozīmīga vieta, tārad īpaša nozīme ierādāma putniem un tiem nepieciešamo biotopu aizsardzībai.

J. Nusbaums (LIFE projekta galvenais pasākumu vadītājs): iepazīstina ar paredzētajiem pasākumiem purva meliorācijas izraisītās degradējošās ietekmes novēršanai. Par dambju veidiem, kādi būs nepieciešami. Pieredze smelta ne tikai Latvijā, kur ar šo problēmu nodarbojas (Teiči, Lubāns), bet arī Lietuvā, Igaunijā, Polijā, drīz arī Somijā. Pašlaik notiek licenzētas firmas „Meliorprojekts” projektēšanas darbi, kas profesionāli un precīzi izprojektēs dambju vietas. Vasenieku purvā tiek projektēta arī dabas taka un novērošanas tornis. Problemātisks bija jautājums par piebraukšanas ceļu purvam pie laipas, tomēr ceļš, kaut arī šķērso privātīpašumu, tomēr ir servitūta ceļš.

A. Indriksons (projekta hidrologs): grāvju aizdambēšana paredzēta Vasenieku purvā. Atzīmē, ka kūdras ieguve tiek plānota arī Lielsalas purvā, kas negatīvi ietekmēs purvus liegumā! Iepazīstina ar hidroloģiskajiem pētījumiem, kas tiek un vēl tiks veikti purvā (hidroloģiskās akas). Skaidro, kāda būs ietekme no grāvju aizdambēšanas uz apkārtni – ar mērījumiem ir skaidri pierādāms, ka paaugstina gruntsūdens līmeni purvā, tas nekādu ietekmi uz apkārtni neatstāj, jo purvs darbojas kā sūklis, kas ūdeni uzsūc. Lai salīdzinātu ūdens līmeni, tiek arī ierīkotas hidroloģiskās akas, kas tiks izvietotas gan purvā, gan apkārtņē.

M. Gaile: vai šīs akas ir paredzētas vēl kam?

A. Indriksons: nē, tikai ūdens līmeņa mērīšanai. Katrā purvā būs arī 1 automatiskais līmeņa mērītājs, kas mēra pēc spiediena principa un automatiski visu reģistrē. Citās akās būs 3x mēnesī jāveic novērojumi.

Lauris... : nav īsti skaidrs, kāda tomēr būs šo darbību ietekme uz apkārtējo teritoriju. Pagājušajā sanāsmē tika teikts, ka ūdens no purva plūst prom.

A.Indriksons: purvs netaisnīgi ūdeni ātrā, mežs no dambīšu celšanas purvā var palikt tikai sausāks, nevis otrādi, jo purvs darbojas kā sūklis, notece no purva nepalielinās. Purvs neaug neierobežoti. Z daļā Vasenieku purvs ir slapjš, ūdens no turienes pa slīpumu noplūst, bet tālāk ir reljefa paaugstinājums, uz kuriem ūdens neies.

„Viļņi”: Lielsalas purvs arī ir ļoti slapjš, tas ir atdots izstrādei. Nevajag atdot to arī.

M. Briedis: vajag paplašināt lieguma teritoriju.

G. Freimane: šajā gadījumā pat nav vajadzīgs lieguma paplašinājums. Ja negatīvi tiek ietekmēta Natura 2000 vieta. Te ir arī jautājums, kas būs, kad beigs izstrādāt purvu, par rekultivāciju.

„**Viļņi**”: beidzot vismaz ir iezīmētas aizsargjoslas ap mitrzemēm.

J. Nusbaums: šīs nosusinātās purvu vietas ir arī ļoti ugunsnedrošas, te iespējami lieli ugunsgrēki.

K. Goba: vai te ir jau kādreiz dedzis?

„**Viļņi**”: Lielsalās ir novērošanas tornis, laikus tiek pamanīti ugunsgrēki. Dzērveņu laikā visi sēž kā uz pulvermucas.

P. Simsons: informē visus klātesošos, ka beidzot ir apstiprināts kompensāciju likums, tomēr Stiklu purvu privātpašniekiem no tā nebūs nekāds labums, jo kompensācijas nevarēs saņemt – to var saņemt tikai, ja apgrūtinājums uzlikts pēc īpašuma nopirkšanas vai atgūšanas. Ja liegums dibināts jau agrāk, tad nevarēs saņemt. Vēl 2. lasījumā bija paredzēts, ka kompensācijas varēs saņemt arī vecie īpašnieki, taču to atbalstīja tikai 14 deputāti. Visi ir PAR dabas aizsardzību, tomēr citur pasaulē maksā par dabas vērtību saglabāšana īpašniekiem.

Īpašniece: mans īpašums ir tālu no purva, kāpēc tas ir iekļauts liegumā?

Daudzi īpašnieki: atgūstot īpašumus, nekas pagastā nebija zināms, ka te ir dabas liegums!

M. Gaile: vai būs iespējams mainīt lieguma robežas?

G. Freimane: teorētiski var, bet reāli tas ir ļoti grūti izdarāms. Ar šādām robežām liegums ir aizgājis arī kā Natura 2000 vieta.

Simsons: nevajag uzbrukt izpildvarai. Viss notiek saskaņā ar likumdošanu. Var tikai cerēt, ka speciālisti – eksperti pieies darbam no dabas aizsardzības viedokļa un arī no minimālās nepieciešamības viedokļa. Ir daudz kas ko pārnest arī likumdevējiem – ja viņi zin tikai vienu principu – vairākuma principu, tad slikti Attiecībā uz liegumu – ja dabas aizsardzības prasības ir pamatotas, tad nevar būt iebildumi. Bet mēs esam tiesīgi prasīt no valsts (un tas ir ierakstīts Satversmē) kompensāciju. Ja tā nenotiks, tad būs Satversmes tiesas procesi, kur cilvēki protestēs, ja nebūs pamatotas robežas.. Sliktākais ir tas, ka likumdošanas varai nav tiesiskuma izpratnes. Ja valsts šo jautājumu korekti sakārto, tad iebildumu nav. Šobrīd mēs no dabas speciālistiem gaidām pareizu un pamatotu zonējumu, tad sabiedrība atbalstīs dabas aizsardzības centienus.

Īpašniece: gribu zināt, kādas konkrētas aizsargājamas dabas vērtības ir manā teritorijā.

M. Gaile: kādi ir bijuši iepriekšējie pētījumi padomju laikā? Vai tiem var uzticēties?

I. Rēriha: 80-os gados te bija Latvijas Universitātes prakses vieta, tā ka apkārtnē ir labi izpētīta no dažādiem aspektiem.

V. Tavors: vai neitrālajā zonā arī ir ierobežojumi?

G. Freimane: nelieli, bet ir. Viegļāk ir veikt zonējumu, nekā mainīt robežas. Tomēr neitrālā zona būs apdzīvotā vietā, piem. Stikli, nevis meža vidū.

V. Tavors: valstij ir pirmpirkuma tiesības atpirkt zemi.

G. Freimane: bet valsts pirks tikai vērtīgu zemi no dabas aizsardzības viedokļa nevis jebkuru zemi.

V. Tavors: vai nevar būt tā, ka cilvēku izdzen no mājām?

G. Freimane: protams, ka noteikti nē.

I. Pļaviņa: ja nepieciešams precīzi zināt par apgrūtinājumiem, tad tas ir pateikts MK 415. noteikumos. Zonējums ir labi no īpašnieku viedokļa, kamēr nav zonējums, viss jāaizsargā

26.pielikuma turpinājums

vienādi stingri.. Pāšvaldībām zonējums ir jāņem vērā, veicot plānojumu. Jebkuram zonējumam jābūt pamatotam. Daudziem mežs ir svarīgs no naudas ieguves viedokļa, te ir jāsaprot visas intereses.

M. Gaile: kur var iegūt informāciju par robežām? Vai arī pašvaldībās?

I. Pļaviņa: noteikti to var iegūt zemes dienestā.

K. Gailis: kura ir kontrolējošā iestāde?

I. Pļaviņa: meža zemēs Valsts meža dienests. Nemeža zemēs – RVP. Ar īpašniekiem tiek slēgti trīspusējie līgumi, kādi apgrūtinājumi uzlikti īpašniekam, ko viņš apņemas ievērot.

K. Gailis: nereti pēc meža ciršanas ceļi tiek sabojāti, kas par to atbild?

I. Pļaviņa: pēdējā laikā AS Latvijas valsts meži ļoti pievēršas ceļu sakārtošanai.

K. Gailis: krāj vecas fotogrāfijas, kā agrāk ir izskatījušies ceļi, kā tagad.

A. Āboliņš: ierosina vienoties par vietvārdiem. Ezeru nosaukumiem likt iekavās arī citus nosaukumus, lai var saprast, par kuru ezeru ir runa. Iesaka izsvītrot no DA plāna teikumu, ka iedzīvotāju dzīves līmenis ir zems.

M. Gaile: bet ir jau arī zems!

„Viļņi”: rakstīts, ka nevar konkrēti pateikt, cik kādi dzīvnieki ir nomedīti liegumā, bet var pateikt. Virsmežniecībā jābūt tādiem datiem.

Īpašnieks: cik % no Latvijas teritorijas ir aizsargājamas teritorijas?

L. Salmiņa: 12%.

I. Pļaviņa: maksājumi par īpaši vērtīgiem zālājiem ir arī ārpus aizsargājamām teritorijām.

G. Freimane: par pļavām jau tagad var saņemt maksājumus.

Puzes pagasta priekšsēdētājs: esam bagāti ar to, kas mums ir. Viss notiek uz labu. Agrāk likās, ka purvs ir traucējošs, ka vajag to nosusināt, iegūt no tā kādu labumu, tagad izpratne ir mainījusies. Visas lietas ir jānoliek pareizās vietās. Lai īpašnieki būtu bagāti ar to, kas viņiem ir. Izstrādājot plānu jāpanāk, lai visi ir apmierināti.

I. Rēriha: sanāksmi slēdz, aicinot interesentus piedalīties ekskursijā uz purvu.

Sanāksmi slēdz 12.30

Sapulces vadītāja: Ilze Rēriha

Protokolēja: Valda Baroniņa

**Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes
uzraudzības grupas 2. sanāksme**

Blāzma, 07.10.2005.

Sanāksmē piedalās:

1. Ilze Salna, Latvijas Dabas fonds
2. Gunārs Balodis, Latvijas Dabas fonds
3. Aivars Petriņš, Latvijas Dabas fonds, ornitologs
4. Andris Zeiburliņš, saimniecība “Vecmuldas”
5. Pēteris Simsons, saimniecība “Akmeņsili”
6. Līvija Kovaļčuka, Valdgales pagasta padome
7. Sīmane, saimniecība “Liepmeži”
8. Dagnija Vētra, Dagnija Vētra, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības kontroles daļas vadītāja (proj. koord.)
9. Ineta Ābele, Ventspils reģionālā vides pārvalde
10. Aija Ārgale, A/S “Latvijas valsts meži”, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste (proj. koord.)
11. Gatis Silevičs, LVM, Purvienes iecirknis
12. Juris Nusbaums, Projekta galveno pasākumu vadītājs
13. Viesturs Tavs, saimniecība “Zvaguļi”
14. Māris Briedis, medību kolektīvs “Zvaguļi”, medību kolektīva vadītājs
15. Pauls Sviķekalns, saimniecība “Kurzemnieki”
16. Leontina Bogdanova, Stiklu speciālā internātskola
17. Agris Āboliņš, saimniecība “Ievkalni”
18. Guntis Cīrulis, Puzes mežniecības mežzinis
19. Ilmārs Bušs, VMD, Ūķenes mežniecība
20. Gendrihs Šķesters, Usmas pagasta padomes priekšsēdētājs
21. Valda Baroniņa, Latvijas Dabas fonds
22. Mairita Dreika, saimniecība “Pūņas”
23. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvalde, sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece
24. Ilze Rēriha, dabas aizsardzības plāna vadītāja
25. Liesma Zeiburliņa, saimniecība “Vecmuldas”
26. Gunta Simsone, saimniecība “Akmeņsili”

Sanāksmes sākums 10.05

Sanāksmi vada: **Ilze Rēriha** (dabas aizsardzības plāna vadītāja)

I. Rēriha. Iepazīstina klātesošos ar **ekspertu pētījumu virzieniem** 2005. gada vasarā.

Apskata biotopus un sugas kā dabas aizsardzības vērtību, norāda to sociālekonomisko vērtību un ietekmējošos faktoros. Galvenie rādītāji: konstatēti 2 Latvijas nozīmes īpaši aizsargājami biotopi un 7 Eiropas nozīmes biotopi, 28 īpaši aizsargājamas vaskulāro augu sugas, 23 sūnaugu sugas, 8 zīdītājdzīvnieku sugas, 29 putnu sugas, 2 gliemežu sugas un 21 īpaši aizsargājama kukaiņu suga; dabisko meža biotopu platība palielināta līdz 90,4 ha, potenciālo dabisko meža biotopu platība – līdz 125,4 ha.

Sociālekonomiskā vērtība – koksnes ieguve, kūdras resursi, medīšana, makšķerēšana, ogošana, lopbarības ieguve,

27.pielikuma turpinājums

ārstniecības augi, sapropelis, rekreācija, ainaviskā un zinātniskā vērtība. Uzskaitīti biotopus un sugas ietekmējošie faktori un skartas galvenās problēmas (hidroloģiskā režīma maiņa, rekreatīvā ietekme, mežizstrāde, citas cilvēku darbības ietekmes), kuras tiks iztirzātas vēlāk, apskatot apsaimniekošanas pasākumus.

A. Petriņš (LIFE projekta ornitologs) iepazīstina ar agrākajiem **ornitofaunas pētījumiem** un šīsvasaras datiem. Uzsver purvu-mežu mozaīkas nozīmību. Stāsta par visu Latvijas īpaši aizsargājamo un Putnu Direktīvas sugām, to izplatību dabas liegumā. Ir 5 medņu riesti. Tie prasa kopšanu. Sakarā ar jaunu mežu ierīcību ir jāprecizē riestu robežas. Tā kā daži riesti pieguļ liegumam, ierosina paplašināt robežas. Atsevišķi apskata purviem raksturīgās sugas. Kā vērtīgākos izdala Vasenieku un Pumpuru purvu. Norāda, ka arī ārpus lieguma teritorijas esošais Sēmes purvs ir ļoti vērtīgs gan kā vienots purvu komplekss, gan nozīmīgs atsevišķām sugām. Demonstrē attēlus ar liegumā sastopamajiem putniem. Kopumā dabas liegumā 24-28 rubeņu pāru – ļoti labs rādītājs, dzeltenais tārtiņš – 15 pāri. Pēc šiem rādītājiem Stiklu purvi ir pirmajā astotniekā no visām Latvijas aizsargājamajām teritorijām, pēc dažām citām sugām – pat 2.-3. vietā.

Sola, ka uzrakstīs ieteikumu robežu izmaiņām, varbūt nākotnē būs iespējams to realizēt.

G. Cīrulis (Puzes mežniecības mežzinis) jautā, kur ligzdo jūras ērglis.

A. Petriņš: pie Babītes ezera ir 1-2 pāri, pie Engures arī. Viens pāris Stiklu purvos noteikti ir.

M. Dreika (saimniecība „Pūņas”): kur pieejami dati par ornitoloģijas materiāliem?

I. Salna (LDF, sabiedrisko attiecību konsultante): jau tagad pieejams internetā, bet daļēji, vēlāk tiks papildināts.

G. Cīrulis: pie Stūriņezera jūras ērglim ligzda aigāja bojā, bet netālu cita ligzda.

A. Petriņš: ligzdošana ir atkarīga no barības bāzes.

G. Cīrulis: bāze ir laba, jo tuvumā ir privātie dīķi.

I. Bušs (Ūķenes mežniecības mežziņa vietnieks) informē, ka Sēmes purvs tiks izstrādāts, īpašnieks ir dānis, esot parakstīta licence.

J. Nusbaums (LIFE projekta galvenais pasākumu vadītājs): informē **par hidroloģisko pētījumu rezultātiem un inženiertehnisko pasākumu plānošanu.**

Pastāska, ka Sēmes purva izstrādi varētu traucēt minerālzemmes salas. Norāda, ka Pumpuru purvā meliorācijas ietekme ir diezgan liela un to koriģēt būtu grūti.

Informē, ka ir veikti izpētes darbi. Ir saņemti tehniskie noteikumi. Ja darbus veiks ar ekskavatoru, tad būs garantija, ka neizskalos dambjus. Rāda dambju tehnisko projektu. Stāsta par dabas taku un skatu torni, rāda maršrutu.

A. Ārgale (a/s „VAS „Latvijas valsts meži”” Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste) jautā, kad varētu būt gatava dabas taka.

J. Nusbaums (LIFE projekta galvenais pasākumu vadītājs): Būvēs 2007. gadā, vispirms sakārtos hidroloģisko sistēmu.

27.pielikuma turpinājums

M. Dreika (saimniecība „Pūņas”): kas to finansēs?

J. Nusbaums: LIFE projekts – $\frac{3}{4}$ Eiropas finansējuma, $\frac{1}{4}$ - Latvijas. Stāsta par antiseptiku koka laipām.

I. Rēriha. Zonējuma projekta apspriešana. Demonstrē kartes ar galvenajām bioloģiskajām vērtībām – aizsargājamajiem biotopiem, īpaši aizsargājamajām sugām, dabiskajiem meža biotopiem. Uz šo datu pamata veidots patreizējais zonējuma projekts. Neitrālā zona – Stiklu ciema teritorija, izņemot Dižieres ezera apkārtni. Ainavu aizsardzības zona noteikta daļā privāto zemju. Dabas parka zona – pārējās privātajās zemēs un VAS nogabalos, kur nav nozīmīgas dabas vērtības un teritorija mežsaimnieciski izmantota, meži jauni. Regulējamā režīma zona – visstingrākā - Talsu r. daļā ap Stūriņezera un starp to un Zvaguļu purvu, un uz A no Vanagu purva. Kaut arī šajās teritorijās meži nav tik veci, te ir daudz īpaši aizsargājamo un retu augu sugu, tai skaitā arī tādas, kurām ir tikai dažas atradnes Latvijā. Pārējā teritorija paredzēta kā dabas lieguma zona.

M. Briedis (medību kluba „Zvaguļi” priekšsēdētājs) : Kas ir regulējamā režīma zona?

I. Rēriha: Pilnībā aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Medības varētu notikt, ja to atrunās plānā.

I. Bušs: Stūriņezers arī ir regulējamā režīma zonā. Tur ir jauns, liels bebru dambis, ūdens līmenis paaugstinās. Bebru vajadzētu likvidēt, jo iet bojā atradnes.

A. Petriņš: ja beбри kaitē īpaši aizsargājamiem objektiem, to izplatība konkrētajā teritorijā jāierobežo.

I. Rēriha: te ir vairākas retas sūnu sugas, kuras nav konstatētas 2005.gadā. Nevar droši apgalvot, ka tās ir izzudušas. Ja ir – tad to varēja izraisīt ne tikai ūdenslīmeņa celšanās, bet arī pH līmeņa maiņa.

I. Bušs: Stūriņezera apkārtnē būs lielas pretenzijas no meža apsaimniekotājiem.

A. Ārgale: vēl jāsazinās.

V. Tavors (saimniecība „Zvaguļi”) : ir ierakstīts, ka nevar medīt bebrus un likvidēt dambjus.

A. Petriņš: bebru medīšanas aizliegumam ir 4 atrunas – uzskaita tās. Ja nav piemērojama neviena no tām, tad bebrs ir saudzējams.

G. Freimane (DAP Sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece): Kāds pamats ir ainavu aizsardzības zonai?

I. Rēriha: šajās teritorijās ir privātīpašnieku zemes, kurās nav konstatētas īpašas bioloģiskās vērtības.

V. Tavors: varbūt var izslēgt ainavu aizsardzības zonu?

I. Rēriha: Skaidro, ka teritorija ir vienots komplekss.

M. Dreika: Kad apstiprinās zonējumu?

G. Freimane: kad pabeigs dabas plāna izstrādi būs sabiedriskā apspriešana. Tur visus jautājumus pierakstīs un dos atbildes. Teritoriju samazināt nevar.

Tiek apspriests jautājums par Sēmes purvu un spriests par tā iespējamo norakšanu.

A. Petriņš: Būs ietekme uz visu NATURA 2000 vietu.

G. Freimane: vēl jāveic IVN process, iespējams, ka Sēmes purvu nevarēs izmantot. Argumenti par to, ka purvu nedrīkst norakt, ir spēcīgi.

27.pielikuma turpinājums

V. Tavors: pie „Zvaguļiem” ir ainavu aizsardzības zona, tur gribam būvēt nelielu atpūtas bāzi.

G. Freimane: zonējums nemaina būtību, arī dabas parka zonā var būvēt – atbilstoši plānojumam.

V. Tavors: tur nav atļauta zemes transformācija.

I. Rēriha: ir atļauta, tikai jāaskaņo.

G. Freimane: plānā būvniecība jau tagad jāatrunā, arī platība un viss pārējais.

A. Petriņš: transformācijas aizliegums ir tikai dabas lieguma zonā. Dabas parka zonā režīms ir samārā brīvs.

V. Tavors: dabas parka zonā ir ierobežojums rīkot briežu dārzu, bet ainavu aizsardzības zonā – var. Pļavu varētu apsaimniekot ar briežu palīdzību.

G. Freimane: jā, bet mežu – nē.

M. Dreika: kur atrunāti zonējuma noteikumi?

G. Freimane: MK noteikumos Nr 415.

I. Rēriha: ainavu aizsardzības zonas vietā varētu veidot dabas parka zonu, izņemot „Zvaguļu” teritoriju, jo mežizstrādes ierobežojumiem nav būtisku atšķirību.

G. Freimane: aicina īpašniekus teikt jau tagad, ja grib būvēt, jo vēlāk to panākt ir grūti. Briežu dārzi bojā mežus. Pļavās ar tiem nav problēmas. Briežu dārzi ir arī citur.

I. Rēriha: citu iebildumu par zonējumu vairāk nav.

I. Rēriha: apsaimniekošanas pasākumi – pagaidām ieteikumu formā, diskutējami.

Svarīgākais - hidroloģiskā režīma atjaunošana.

J. Nusbaums: nevajag lietot „hidroloģiskā režīma atjaunošana”, bet gan „hidroloģiskā režīma uzlabošana”, jo pilnībā nekad neatjaunos.

I. Rēriha: informē par vides un sugu minitoringiem.

J. Nusbaums: papildina, ka ir ierīkotas hidroloģiskā monitoringa akas, arī ārpus lieguma, lai pierādītu, ka tur neceļas ūdens līmenis.

I. Rēriha: vēlreiz analizē bebru darbības ierobežošanas aspektus.

G. Šķesters: (Usmas pagasta padomes priekšsēdētājs) precizē vietvārdus ezeriem: Dižiere = Pilsezers, Maziere = Pirtsezers, Zutene = Ozoliņezers. Iekavās vajadzētu likt otru nosaukumu.

I. Bušs: ierosina rakstīt atsevišķi par bebru darbības ierobežošanu katrā ezerā.

I. Rēriha: protams, Vasenieku purva apkārtnē bebrī ietekmē tikai labvēlīgi. Arī Vecieres upītē tie netraucē.

V. Tavors: neesot ieteicams medīt vilkus. Mežniecībai vajadzētu noteikt limitu.

G. Cīrulis: bez papildus prēmijām neviens tāpat nešaus vilkus. Lai regulētu bebru darbību var iebūvēt dambī cauruli, kas daļēji pazeminās ūdens līmeni ezeros.

I. Bušs: jā, caur cauruli ūdens noplūst kā pa meniķi.

I. Rēriha: mežsaimniecisko darbību regulē ar zonējuma un dabisko meža biotopu palīdzību. Ir jāuzstāda informācijas zīmes.

Līdz šim apskatīti prioritārie apsaimniekošanas pasākumi. Tālāk apskatīti svarīgi, bet, mūsaprāt, ne tik steidami pasākumi.

Pļavu apsaimniekošana: Stiklu skolas īpašumā esošās jau ir novērtētas kā bioloģiski vērtīgi zālāji. Ja pareizi apsaimniekos, izmantojot kompensācijas, tad paredzams, ka pļavas struktūra uzlabosies. Tas pats arī par „Zvaguļiem”.

27.pielikuma turpinājums

V. Tavors: pieteikums par BVZ ir iesniegts. Apsaimniekot nav viegli, jo tehnika iegrimst. Lauku atbalsta dienests ņem pieteikumu par BVZ, ja platība pārsniedz 0,4 ha.

I. Rēriha: apņemas vēlreiz pārbaudīt teritoriju un konsultēties ar LDF pļavu projektu, norādot, ka darba gaitā konstatētās kukaiņu sugas varētu būt izšķirošas, lai tur noteiktu BVZ statusu.

Pļavu apmežošanas rezultātā ir izzudis Latvijas nozīmes biotops – molīniju pļavas un īpaši aizsargājama augu sugu un apdraudētas kukaiņu sugas Ūķenes mežniecības 365. kv. 17. nogabalā. Biotops ir atjaunojams, tāpēc vajadzētu izcirst un pļaut.

A. Ārgale: finansējumu tam varētu atrast.

I. Bušs: jākarto tikai dokumentācija, transformējot par lauci.

I. Rēriha: par medņu riestu apsaimniekošanas nepieciešamību stāstīja A. Petriņš. Kādas varētu būt problēmas saistībā ar sapropeļa izsūkņēšanu Mazieres ezerā?

J. Nusbaums: ir bijuši mēģinājumi to iegūt, bet vajag lielus nosēdlaukus, jo izpumpēts tiek tikai ap 5% sausnes, pārējo tilpumu sastāda ūdens. Tas maksā dārgi un sapropelīm ir mazs noiets.

G. Freimane: tātad - lielas izmaksas un transformēšana, ja tas ir vitāli svarīgi ezera saglabāšanai, tad var paredzēt šādu pasākumu.

L. Bogdanova (Stiklu speciālā internātskola): apkārt meži, kur liks izsūkņēto materiālu?

I. Rēriha: tā kā Mazierē nav īpašu vērtību un pretargumenti ir nopietni, šo pasākumu vajadzētu izslēgt.

V. Tavors: iesaka izņemt no lieguma teritorijas nenozīmīgākās teritorijas.

I. Rēriha: to nevar, jo, kaut gan tur nav īpašo vērtību, tās kalpo kā buferzona. Bez tam ornitoloģiskās vērtības ir tieši robežu tuvumā.

I. Salna: tas var ietekmēt visu teritoriju.

A. Petriņš: pastāsta par lieguma dibināšanas vēsturi un pretrunām šai sakarā. Tikai tagad atklāts, ka ornitoloģiskās vērtības ir arī ārpusē, tāpēc vajadzīgs lieguma teritorijas paplašinājums. Par medņu riestu saglabāšanas optimālo variantu vēl jādiskutē. Galvenā ietekme ir mežsaimnieciskajai darbībai.

G. Šķesters interesējas par finansējumu filmai.

I. Salna: šobrīd visvairāk atbalsta Rīgas meža aģentūra, bet tās prioritāte ir Cenas tīrtelis. Lai atspoguļotu vienādi visas teritorijas, nepieciešams papildus finansējums. Par to ir informēti pagasti un a/s „Latvijas valsts meži”. Pietrūkst ~ 10 tūkstoši latu, bet priecāsimies arī par ziedotu 1 tūkstoti latu.

A. Petriņš: cik liels ir filmas budžets patreiz?

I. Salna: ~18 tūkstoši latu. Viss atkarīgs no tā, kā grib veidot filmu. Paredzētas 5 daļas – purvu vēsture un katram liegumam sava daļa. Varbūt varēs filmu pavairot, lai uzdāvinātu skolām. Aicina ziedot.

Sanāksmi slēdz 12.35

Sapulces vadītāja: Ilze Rēriha

Protokolēja: Valda Baroniņa

**Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes
publiskā apspriešana**

Blāzma, 24.01.2006.

Sanāksmē piedalās:

27. Ilze Salna, Latvijas Dabas fonds
28. Gunārs Balodis, Latvijas Dabas fonds
29. Aivars Petriņš, Latvijas Dabas fonds, ornitologs
30. Andris Zeiburliņš, saimniecība “Vecmuldas”
31. Liesma Zeiburliņa, saimniecība “Vecmuldas”
32. Līvija Kovaļčuka, Valdgales pagasta padome
33. Inguna Pļaviņa, Ventspils reģionālā vides pārvalde, direktore
34. Ineta Ābele, Ventspils reģionālā vides pārvalde
35. Anna Adamsons, Ventspils reģionālā vides pārvalde
36. Aija Ārgale, A/S “Latvijas valsts meži”, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste (proj. koord.)
37. Gatis Silevičs, LVM, Purvienes iecirknis
38. Juris Nusbaums, Projekta galveno pasākumu vadītājs
39. Viesturs Tavs, saimniecība “Zvaguļi”
40. Māris Briedis, medību kolektīvs “Zvaguļi”, medību kolektīva vadītājs
41. Pauls Sviķekalns, saimniecība “Kurzemnieki”
42. Agris Āboliņš, saimniecība “Ievkalni”
43. Valda Baroniņa, Latvijas Dabas fonds
44. Sindra Elksne, Dabas aizsardzības pārvalde
45. Ilze Rēriha, LDF, dabas aizsardzības plāna vadītāja
46. Kaspars Šteinbergs, SIA “VSKB-Vide”
47. Mārtiņš Štmanis, Talsu VM
48. Māra Kraukle, Puze
49. Anita Veļika, saimniecība “Vītoli”
50. Jānis Sprūds, Latvijas ezeri
51. Kaspars Goba, ELM MEDIA
52. Juris Bariss, LVM
53. Aldis Felts, AS LVM, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības izpilddirektors
54. Kristjānis Gailis, Saimniecība “Zīles”
55. Māra Pakalne, LDF
56. Alda Riekstiņa, Valdgales pagasta padome
57. Hans Henneberg, SIA PINDSTRUP LATVIA
58. Valerijs Kozlovs, Latvijas kūdras ražotāju asociācija
59. Ivars Cuprūns, SIA PINDSTRUP LATVIA, valdes priekšsēdētājs
60. Ziedonis Ozoliņš, saimniecība “Zemzari”
61. Jānis Pāvuliņš, Talsu rajona padomes juriskonsults
62. Anna Āboliņa, Puze
63. Sandra Sproģe, Puze

Sanāksmes sākums 11.05

Sanāksmi vada: **Ilze Rēriha** (dabas aizsardzības plāna vadītāja)

I. Rēriha. Iepazīstina klātesošos ar dabas aizsardzības plāna izstrādes gaitu un darba rezultātiem. Aicina apspriest būtiskākos jautājumus – dabas lieguma zonējumu un individuālos apsaimniekošanas noteikumus, ierosināt labojumus un papildinājumus.

V. Tavors stāsta par “Zvaguļu” saimniecībā esošo dīķi ar pīlēm, kuram nepieciešama apsaimniekošana, tāpēc ierosina paplašināt neitrālo zonu, ietverot dīķi. Uzsver, ka, tūrot grāvjus, var rasties problēmas. Ierosina arī 19. nogabalu no dabas lieguma zonas pārlikt dabas parka zonā. Iesniedz paplašinājuma shēmu un taksācijas aprakstu.

A. Petriņš atzīmē, ka arī dabas parka zonā pieļaujamas darbības, kas veicina kādas sugas aizsardzību.

V. Tavors norāda, ka DAP darbinieki par racionālāku ieteikuši teritorijas iekļaušanu neitrālajā zonā.

I. Pļaviņa ierosina iekļaut apsaimniekošanas pasākumus dabas plānā.

J. Sprūds uzskata, ka nav pietiekami pētījumi attiecībā uz ezeriem. Tur nav aizsargājama biotopu. To esamība ir jāpierāda.

I. Rēriha norāda, ka pētījumus ir veicis U. Suško un, saskaņā ar viņa pētījumiem, ir izdalīti aizsargājami biotopi.

J. Sprūds norāda, ka ezeru biotopi ir jāpierāda ar mērījumiem un tādi nav veikti. Neprecizitātes attiecībā uz sūkliem. Nav pierādīti cēloņi, kāpēc ezeros izzuduši augi. Jātūrpina pētījumi.

V. Baroniņa iesaka apsaimniekošanas pasākumos ietvert ezeru sīkaku izpēti nākamajā vasarā.

J. Pāvuliņš interesējas par plāna apstiprināšanas procedūru. Vai jautājumus izlemj, balsojot uzraudzības grupā?

A. Petriņš informē, ka izstrādāšanā ir jauns dokuments. Visi ierosinājumi tiek dokumentēti, tos pievieno plānam. Ierosinājumus iestrādā vai neiestrādā plānā, ja tos neņem vērā, tad sniedz paskaidrojumu.

J. Sprūds uzsver, ka teritorija ir liela, daudz purvu. Augstais purvs nav Latvijas īpaši aizsargājams biotops. Vajag sīkāk izvērtēt augsto purvu tipus – jāaizsargā tikai vērtīgākie. Ja nav Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi un dzīvotnes, tad teritorijai nevajag dabas lieguma, bet dabas parka statusu.

M. Pakalne norāda, ka teritorija izveidota jau sen. Te ir Eiropas nozīmes prioritāri biotopi. Plānā nerunā sīkāk par augu sabiedrībām un purvu veidošanos. Par dabas vērtībām ir runāts iepriekšējās sanāksmēs. Uzsver, ka Stiklu purvi ir vērtīgs purvu un ezeru komplekss, te ir īpaši vērtīgas iezīmes, kā strauts, kas veidojas Vasenieku purvā.

I. Salna informē par lekciju šodien Stiklu skolā, kurā tiks runāts gan par purvu veidošanos, gan bioloģiskajām vērtībām un aicina apmeklēt pasākumu.

J. Sprūds: kāpēc regulējamā režīma zonā ir atļautas medības?

A. Petriņš skaidro, ka medī tikai atsevišķas putnu sugas – Stiklu purvos tikai medņus, jo zosīm šī teritorija nav nozīmīga. Tāpēc apdraudējums nepastāv. Lielākajiem rīstiem ir mikroliegumi un ir noteikta kārtība, kā var medīt medņus. Teritorijā ir 5 rīsti, viens ļoti liels.

J. Pāvuliņš citē dabas plānā tēzi, ka Sēmes purva izstrāde ietekmēs apkārtējos biotopus. Ir 1996. gada 4. marta LR Vides aizsardzības un Reģionālās attīstības ministrijas vēstule,

kurā norādīts, ka “kūdras ieguvi ir iespējams paplašināt purva dienvidrietumu daļā, tās nosusināšana neietekmēs ģeoloģisko un hidroģeoloģisko situāciju apkārtējos purvos”.

J. Pāvuliņš ierosina izlēgt Sēmes purva paplašinājumu no plāna. Nav pamatotu pierādījumu ornitofaunas nozīmībai, kā piemēru minot “pārlidojošu bikšaino apogu”. Ja ir runa par uzņēmumu ar 140 darbiniekiem, tad jāpieiet nopietnāk.

A. Petriņš saka, ka teksta par garāmlidojošu apogu nav.

J. Pāvuliņš citē tekstu. Norāda, ka atsauce par dzelteno tārtiņu Sēmes purvā ir datēta ar 1997. gadu.

A. Petriņš skaidro, ka dzeltenie tārtiņi ir konservatīvi ligzdotāji un var dzīvot tai pat vietā 100 gadus. Tā ir Latvijas un Eiropas nozīmes prioritāri aizsargājama suga, tāda ir arī purva tilbīte. Tām jāveido mikroliegumi. Pavasarī pārbaudīs atradnes un veidos mikroliegumus.

Medņu riesti ir abās purva pusēs. Viens no tiem iestiepjas Sēmes purva vidusdaļā.

J. Pāvuliņš jautā, vai pārējā teritorija arī ir apsekota.

A. Petriņš atbild apstiprinoši.

J. Pāvuliņš uzsver, ka no Talsu rajona 3008,5 ha purva tikai 105 ha ir rūpnieciski izmantoti. Runa ir par samērīgumu!

A. Petriņš norāda, ka gadījumā, ja Sēmes purva atzars tiks izstrādāts, dabas lieguma teritorija tiks sašķelta. Sugas noteikti tiks ieteiktas aizsardzībai.

J. Pāvuliņš uzsver, ka Valdgales pagastā 10% teritorijas ir aizsargājama.

V. Kozlovs jautā, cik Latvijā ir reģistrēti kūdras purvi.

J. Nusbaums atbild, ka sagatavoti izstrādei ir 600 ha purvu.

V. Kozlovs gribētu redzēt putnu auditu par visiem purviem. Varētu pieņemt ierosinājumu par paplašinājumu, ja suga ir sastopama tikai vienā vietā. Cik vietās ir minētās sugas?

A. Petriņš – visa Latvija nav izpētīta. Aizsargājamās teritorijas pārsvarā ir apgūtas. Ne visi purvi ir piemēroti putniem. Ornitologus galvenokārt saista purvi, kuru platība ir lielāka par 1000 ha. Dati par lielākajiem purviem ir savākti, nav aktualizēti. Paplašinājuma teritorija ir vienotā purvu kompleksā ar pārējiem Stiklu purviem.

V. Kozlovs apgalvo, ka mitrāju platība Latvijā pieaug. LIFE nauda būtu jānovirza izpētei un auditam.

A. Petriņš saka, ka nav noskaidroti aizaugušie purvi. Ar to arī varētu sākt.

M. Pakalne: ir 336 NATURA 2000 vietas, no tām 140 ir aizsargājami purvi (no 6800 Latvijas purviem). Ir pārskats par vērtīgākajiem purviem. LIFE nedod līdzekļus vispārīgai izpētei.

V. Baronīna norāda, ka Sēmes purva izstrādes gadījumā nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) un citē “Likuma par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 10. nodaļas 43. panta 3.-8. punktus.

I. Cuprums apstiprina, ka IVN noteikti tiks veikts. Nedrīkst teikt “purva norakšana”. Te krājumi ir vairākiem 100 gadiem. Tos izmanto pakāpeniski un daļēji. Biologi varētu ieteikt, kā iedzīvīnāt jau izmantoto Z daļu.

Līdz šim nekur netika pieminēts liegums. Ir uz 20 gadiem izsniegta licence. Ir pildītas visas saistības. Nodrošinātas 160 darba vietas. Esam gatavi sadarboties, ievērot IVN noteiktos ierobežojumus. Informē par kūdras ieguves apjomiem un eksportu.

28.pielikuma turpinājums

J. Bariss atzīmē, ka iepriekšējā sanāksmē G. Freimane ir teikusi, ka izmainīt dabas lieguma robežas ir praktiski neiespējami. AS VAS savu viedokli par medņu liegumu paplašinājumiem jau ir paudusi. Tā ir noraidoša. 3,7% no teritorijas ir medņu mikroliegumi. Tie pilnībā nodrošina aizsardzību bez pievienošanas liegumam.

Aizrāda, ka no 2006. gada ir mainīti mežniecību nosaukumi.

Precizē vēsturiskus faktus par Kureliešu cīņām.

Norāda, ka nav korekti rakstīt “redzēti vilku ekskrementi” un “pēc iedzīvotāju ziņām, redzēti lūši”.

Ja runā par ceļu renovāciju, tad grāvjiem jābūt tik dziļiem, cik nepieciešams, bez ierobežojumiem.

Precīzi jānorāda, kuros nogabalos no apauguma jāatbrīvo ozoli.

Jautājums par medņu riestu kopšanu – individuālajos noteikumos ir aizliegta krājas kopšana, bet riestos ir vecāki koki par 60-90 gadiem. Jānoformulē tā, lai nebūtu pretrunu.

Ierīkojot bebru caurtekas ir jānorāda par cik m jāpazemina ūdens līmenis.

Vai dambīšu būvei Vasenieku purvā izmantos materiālu, kas iegūts attīrot grāvjus?

Jāieraksta, ka AS VAS arī glabāsies dabas aizsardzības plāns.

Kas uzstāda un finansē zīmes?

Neapmierina kopšanas cirtes dabas lieguma zonā līdz 60 g. vecumam.

Vai tiešām IVN sakarā ar dambju būvi Vasenieku purvā nav jāveic? Vai netiks ietekmēti biotopi un sugas?

Lūdz informēt par plānotajām darbībām.

J. Nusbaums informē par plānoto darbu apjomiem Vasenieku purvā. Pamato, ka IVN nav nepieciešams.

S. Elksne stāsta, ka informatīvo zīmju izgatavošanu veic DAP. Ministrija izskata individuālos noteikumus un zonējumu.

A. Felts jautā, vai AS LVM varēs tikties ar uzraudzības grupu un pārspriest jautājumus. Norāda, ka regulējamās režīma zonas izveides mērķis – novērst mežsaimnieciskās darbības ietekmi - nav korekts.

I. Rēriha saka, ka šajā zonā jānovērš visa veida mežsaimnieciskā darbība, izņemot medņu riestu apsaimniekošanu.

V. Tavars aizrāda, ka nav īsti skaidrs, vai vispārējie noteikumi neattiecas uz neitrālo zonu.

I. Rēriha sola precizēt formulējumu.

J. Bariss norāda, ka gadījumos, ja privātīpašums ir gan dabas lieguma teritorijā, gan ārpus tā, un dabas lieguma daļā nebūs veikta meža atjaunošana, kas ir noliegta individuālajos noteikumos, mežniecība var nedot ciršanas apliecinājumu arī uz teritoriju, kas ir ārpus lieguma.

I. Rēriha atzīmē, ka te domāta mākslīga atjaunošana – to uzsvērs arī individuālajos noteikumos.

A. Petriņš paskaidro, ka tikko stāsies spēkā individuālie noteikumi, dzēsīsies iepriekšējās prasības, tai skaitā prasība neizdot ciršanas apliecinājumu, ja nav veikta meža mākslīga atjaunošana.

A. Āboliņš atgādina, ka purvi veidojas tūkstošu gadu laikā. Ir prieks, ka šo vietu var pasargāt no iznīcināšanas.

28.pielikuma turpinājums

A. Petriņš atbild J. Barisam, ka tiks precizēta medņu riestu apsaimniekošana, arī ozolu atbrīvošana no apauguma.

Pamato, ka par medņu riestiem, kas ieteikti kā paplašinājumi, līdz šim nebija zināms. Tie piegulst liegumam, tāpēc ieteikts pievienot.

Ceļu renovācija ir diskutabls jautājums. Prakse rāda, ka renovācija notiek, veidojot maksimāla platuma trasi un maksimāli dziļus grāvjus, tie darbojas kā melioratīva sistēma un degradē bioloģiski vērtīgos slapjos biotopus.

J. Sprūds apgalvo, ka ezeru augu izzušanā nevar vainot augsto ūdens līmeni un eitrofikāciju, jo tas nav pierādīts.

Apgalvojums, ka mieturalģes nedzīvo brūnā ūdenī nav pareizs.

Nevar saprast, kuras sugas ir esošas, kuras izzudušas.

Saldūdens veģetāciju jāapraksta katram ezeram atsevišķi.

Rēriha norāda, ka visās tabulās un tekstā ir norādes par to, kuras sugas ir izzudušas.

U. Suško ir dati par katra atsevišķa ezera floru un vēl citi dati, bet pārāk lielā apjoma dēļ tie nav ievietoti dabas aizsardzības plānā.

J. Sprūds aizrāda, ka biolimnoloģiskajiem tipiem nav pamatojuma.

Nav noteikta elektrovadītspēja.

Eiropas nozīmes aizsargājamajam biotopam ar kodu 3130 nav pareizs tulkojums.

Dabiskie meža biotopi ir tikai 3% no teritorijas – teritorija nav atbilstoša dabas lieguma statusam.

Ezeru monitorings jāveic katru gadu 3 reizes. Jāpēta arī fitoplanktons.

Nav pareiza paraugu ņemšanas vieta. Ezeri ir stratificēti un tas jādara dziļākajā vietā un nevis "0,5 m dziļumā un noteikti ne krastā".

Nav noteikts, par cik cēlies ezeru līmenis.

Kas tā par eitrofikāciju? Kāda ir fosfora slodze?

Mīkstūdens ezeri nav augu sabiedrība!

Dabas lieguma mērķis – biotopu un sugu aizsardzība – tas ir dabas parka uzdevums.

Jāpievieno mežaudžu plāni.

Putnu izvērtējumu jāliek nevis pielikumā, bet teksta daļā.

J. Bariss norāda, ka 13.10 punktā atsauce uz 16.29. punktu nav pārlabota jaunajā numerācijā.

A. Petriņš uzsver, ka liegumā ir liels īpaši aizsargājamo putnu blīvums, min piemērus. Kopumā Stiklu purvi ir pirmajā sešinieķā Latvijā pēc nozīmības.

A. Felts – bet kurā vietā pēc blīvuma ir cilvēks?

J. Bariss atzīmē, ka jāprecizē, kas notiks ar pašvaldību īpašumā esošo Stiklu-USmas ceļu.

I. Rēriha neiebilst pret ceļa atjaunošanu.

Sapulces vadītāja: Ilze Rēriha

Protokolēja: Valda Baroniņa

29.Pielikums

Ierosinājumi un iebildumi dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna publiskās apspriešanas laikā, pamatojumi, komentāri

Ierosinājumu/iebildumu izteica	Ierosinājums/iebildums	Pamatojums/ komentārs
V. Tavars	Paplašināt neitrālo zonu saimniecībā „Zvaguļi” (iesniegta karte)	Priekšlikums iekļauts plānā.
V. Tavars	Saimniecības „Zvaguļi” 1. kvartāla 19. nogabalu no dabas lieguma zonas pārlikt dabas parka zonā (iesniegts taksācijas apraksts)	Priekšlikums iekļauts plānā.
SIA „PINDSTRUP LATVIA”; AS LVM Ziemeļkurzemes mežsaimniecība; Talsu rajona padome, Valdgales pagasta padome.	Iebildums pret ieteikumu par Sēmes purva pievienošanu dabas liegumam „Stiklu purvi” (28.-31., 33. pielikumi)	Dabas aizsardzības plāns, kuram saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 18. pantu ir ieteikuma raksturs, nenosaka robežu izmaiņas, bet vienīgi eksperti savas kompetences ietvaros norāda uz dabas vērtībām (īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem), kuras atrodas tiešā lieguma tuvumā un kuru iznīcināšana, visticamāk, negatīvi ietekmēs liegumā esošos biotopus, un kuras tāpēc vēlams pasargāt un iekļaut lieguma teritorijā. Tomēr saskaņā ar likuma “Par īpaši aizsargājamām teritorijām” (pēdējie grozījumi 15.09.2005.) X nodaļas 43. panta 3. punktu tikai Vides

		<p>ministrija izstrādā priekšlikumus robežu grozījumiem. Tāpēc visi sanāksmē izteiktie un pēc būtības pamatotie protesti būs jāiesniedz Vides ministrijai, ja tā kaut kad nākotnē izšķirsies par robežu grozījumiem (par to noteikti konsultējoties ar īpašniekiem). Plāna izstrādātāju – biologu ekspertu uzdevumi un tiesības aprobežojas tikai ar augstāk minētajiem ieteikumiem, kurus tomēr ir nolemts atstāt plānā, taču izņemt no apsaimniekošanas pasākumu skaita.</p> <p>Konstatēts, ka Sēmes purva atzars atrodas samērā dabiskā stāvoklī. Sēmes purvs ir Eiropas nozīmes prioritārs biotops – augstais purvs. Sēmes purva atzarā, kas, robežojoties ar ĪADT “Stiklu purvi”, iestiepjas 2,5 km tālu mitrzemju kompleksa teritorijas vidus daļā, konstatētās Latvijas un Eiropas nozīmes aizsargājamās putnu sugas (vismaz 8, 17.tabula) liecina, ka Sēmes purvs ir svarīga šī kompleksa, kuru veido 5 augstie purvi, sastāvdaļa.</p> <p>Nākotnē pakļaujot šo vietu kūdras ieguvei, zudīs pašreiz tur ligzdojošo putnu sugu, tai skaitā īpaši aizsargājamo, atradnes, purvā veiktie melioratīvie pasākumi hidroloģiskā ceļā ietekmēs robežjošās ĪADT “Stiklu purvi” tuvākās zonas, veicinot fitocenožu un biotopu degradāciju.</p> <p>Sagatavojot purvu iespējamai izstrādei, IVN jāveic saskaņā vairākiem likumdošanas aktiem, tai skaitā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” (03.02.1993., grozījumi 30.09.2005.), uzmanību pievēršot 10. nodaļas 43.panta 3.-8. punktam, kas paredz Eiropas nozīmes prioritāru biotopu īpašu aizsardzību.</p>
AS LVM Ziemeļkurzemes mežsaimniecība	Iebildums pret 2 medņu riestu pievienošanu dabas liegumam „Stiklu	Ieteikums izņemts no apsaimniekošanas pasākumu skaita, tomēr atstāts kā priekšlikums tekstā, jo

	purvi” (32. pielikums)	medņu riestiem, kas piegulst ĪADT no dienvidiem, piemērotāks apsaimniekošanas režīms būtu dabas lieguma teritorijā.
J. Bariss	Iebildums pret grāvju padziļināšanas ierobežojumu meža ceļu renovācijas gadījumā	Grāvju padziļināšana vai jaunveidošana susina slapjos bioloģiski vērtīgos biotopus un izraisa to degradāciju ceļu tuvumā. Ierobežojumi nav atcelti.
J. Bariss	Ierosinājums par precizējumiem attiecībā uz medņu riestu kopšanu	Precizējumi tiks izdarīti 2006. gada pavasarī un ciršana paredzēta saskaņā ar eksperta atzinumu, kā tas ir atzīmēts dabas plānā (76.lpp., pasākums 4.1.).
J. Bariss	Ierīkojot caurtekas bebru dambjos, jānorāda par cik m jāpazemina ūdens līmenis ezeros	Pirms pasākuma veikšanas tiks izdarīti papildus pētījumi, paredzamais ūdenslīmeņa pazeminājums ir 0,5m.
J. Bariss, AS LVM	Iebilst pret kopšanas ciršu vecuma ierobežojumu līdz 60 gadu vecumam dabas lieguma zonā. Ieteikums par 10 gadiem paaugstināt ciršanas vecumu valdaudzes kokiem kopšanas cirtē priežu un egļu audzēsdabas lieguma un dabas parka zonā (34. pielikums).	Norma noteikta saskaņā ar vispārīgajiem ĪADT aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumiem punktu 16.10 un tādā veidā uzskatīts par lietderīgu to saglabāt arī Individuālajos noteikumos.
J. Bariss	Jāveic IVN Vasenieku purvā sakarā ar dambīšu būvi	MK noteikumos Nr.415 punktā 16.27. ir norādīts, ka atļauta aizsprostu būve, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības vajadzībām. Visa likumdošanā paredzētā procedūra un pasākuma saskaņošana ar nepieciešamajām iestādēm ir veikta.
J. Bariss	Ierosina sakārtot Stiklu-Usmas ceļu	No bioloģiskā viedokļa nav iebildumu, individuālie aizsardzības noteikumi pieļauj šādas darbības.
J. Bariss, AS LVM	Individuālo apsaimniekošanas noteikumu punktu 13.30.4. punktu izteikt:”mākslīgi atjaunot un ieaudzēt	Labojums izdarīts.

	mežu”(34. pielikums)	
AS LVM	13.21.noņemt pārsvītrojumu vārdam medības (34. pielikums)	Labojums izdarīts.
J. Sprūds	Ezeru iepriekšējo pētījumu publiski pieejamie dati nav savākti un izvērtēti	U. Suško ir savācis visu pieejamo informāciju, izmantojis arī interneta datus, tie pieejami atskaitē (Suško, 2005), ko lielā apjoma dēļ nevar pievienot plānam. Kopējā pārskata tabula ievietota plāna pielikumā (22. pielikums)
J. Sprūds	Ezeros nav izdarīti pietiekami daudz mērījumu	Ir veikti fizikālie mērījumi (ūdens dzidrība, krāsa), turklāt sniegts salīdzinājums ar pag. gs. 70-iem un 90-iem gadiem. Ķīmiskie un hidrobioloģiskie mērījumi netika veikti. Noteikumi par dabas plānu izstrādi neparedz zinātniskus pētījumus ezeros (VARAM rīkojums Nr.120). Tomēr jāatzīst, mērījumi ezeros ir vēlami, tāpēc apsaimniekošanas pasākumu skaitā iekļauts ezeru monitorings, veicot mērījumus ezeros katru gadu vismaz reizi sezonā.
J. Sprūds	Īpaši aizsargājamo augu izzušanas ezeros cēloņi nav noskaidroti	Balstoties uz eksperta pieredzi, tie ir ūdenslīmeņa paaugstināšanās bebru darbības ietekmē un eitrofikācija. Ūdens līmenis ezeros pacēlies par apmēram 0,5m un tas tādā stāvoklī saglabājas 3-4 gadus.
J. Sprūds	Īpaši aizsargājамie biotopi ezeros nav pierādīti. Kāpēc Stūriņezers uzskatīts par distrofu?	Pieredzējis biologs – ūdensaugu speciālists bez īpašām grūtībām ezeru biotopus nosaka pēc sugu sastāva, to proporcijām, biotopa kopējā veidola, ko fizikāli ķīmiskie un hidrobioloģiskie mērījumu parasti apstiprina. Tās ir viena otru neizslēdzošas, bet papildinošas metodes. Latvijas ezeru tipoloģija nav izstrādāta, Stiklu gadījumā ezeru tipi noteikti pēc igauņu limnologa Ā. Mēemetsa klasifikācijas vadlīnijām.
J. Sprūds	Dabas aizsardzības plāna redakcijā dabas lieguma un regulējamā režīma zonai nav pamatojuma.	Zonas ir izdalītas, balstoties uz dabas vērtībām, to jutību pret cilvēku darbību, ņemot vērā sugām un biotopiem nepieciešamo apsaimniekošanas režīmu. Regulējamā

		režīma zonā ir sastopamas sevišķi retas īpaši aizsargājamās augu sugas, kuru ilglaicīgai eksistencei ir nepieciešams stingrākais režīms un saimnieciskās darbības aizliegums, bet dabas lieguma zonas lielāko daļu sastāda Eiropas nozīmes prioritārs aizsargājams biotops, kā arī te sastopamas retas putnu sugas.
J. Sprūds	Nav pamatojums purva atjaunošanas pasākumiem	Tas izsmeļoši ir pamatots LIFE projekta pieteikumā un šim mērķim kalpo viss projekts. Vasenieku purva ziemeļu daļā ir degradētas augu sabiedrības ar ekspansīvas augu sugas - parastās līklapes - klātbūtni. Ūdens līmeņa stabilizēšana šajā daļā novērsīs ļoti vērtīgās purva centrālās daļas degradāciju un veicinās patreiz degradēto biotopu stabilizāciju.
J. Sprūds	Nav pietiekamu datu par putniem	Pielikumā ir ietverta detalizēta informācija par putnu atradnēm. Tekstā papildus tiks uzsvērtas teritorijas nozīmība no ornitoloģiskā viedokļa.
J. Sprūds	Tiek jaukti un skaitīti kopā ES un Latvijā aizsargājami biotopi un sugas. Direktīva ir transponēta Latvijas likumdošanā. Tātad ir pamats nodalīt Latvijas un Eiropas aizsargājamās biotopus.	Tekstā un tabulās ir norādes par to, kāda nozīme – Latvijas vai Eiropas - ir katram aizsargājamajam biotopam un sugai. Dabas liegums ir ne vien Latvijas ĪADT, bet iekļauts arī NATURA 2000 tīklā un tā uzdevums aizsargāt ne tikai Latvijas īpaši aizsargājamās biotopus un sugas, bet arī Eiropas nozīmes aizsargājamās biotopus (kas aizņem vairāk kā 40% no teritorijas) un sugas (kopskaitā 35 sugas).
J. Sprūds	Natura 2000 teritorija paredzēta putniem. Medības gandrīz visā teritorijā atļautas vispārējā kārtībā, maksājerēšana – tikai lieguma zonas iedzīvotājiem? Nav saprotams, kāpēc tāda putnus, it sevišķi meža un purva putnus maz	NATURA 2000 vietas izveides pamatā bija ne tikai ornitoloģiskās vērtības, bet arī Eiropas nozīmes aizsargājami biotopi, kas satāda vairāk nekā 40% no lieguma platības. No medjamām putnu sugām liegumā sastopami tikai medņi. To medības tiek ierobežotas. Zvēru medības notiek laikā, kad tas netraucē putnu populācijas. Medības nerada nozīmīgu antropogēno slodzi uz

	ietekmējoša darbība kā maksšķerēšana aprobežota stingrāk nekā medības gandrīz visā teritorijā.	teritoriju, kamēr maksšķerēšana rada biotopu, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājama biotopa- pārejas purvi un slīkšņas –izmīdīšanu, piesārņojumu ar sadzīves atkritumiem, ugunsgrēka draudus. Šie punkti individuālajos noteikumos netiek mainīti.
J. Sprūds	Tekstā kopā ar pārējiem augiem regulāri tiek pieminēti arī to sugu augi (piem., lobēlijas, ezerenes, krastenes), kuri jau ir izzuduši, tas maldina lasītāju, jo liek domāt, ka šie augi joprojām ir sastopami.	Tekstā un tabulās, kur līdz šim nebija atbilstošu norāžu, tās ir pievienotas.
J. Sprūds	ES biotopam 3130 nav pareizs tulkojums	Biotopu interpretācija un nosaukumi lietoti saskaņā ar vienīgo publicēto literatūras avotu par šo tēmu – „Biotopu rokasgrāmata”, sagatavojis I. Kabucis, 2004.g. Dabas plāna mērķis nav atrisināt šādas problēmas. Tulkojums saglabāts saskaņā ar literatūras avotu.
J. Sprūds	Latvijas īpaši aizsarg. biotopu sarakstā nav biotopa ar šādu nosaukumu “ <i>oligotrofu līdz mezotrofu augu sabiedrības mineralvielām nabadzīgas ūdenstilpes un to krastmalas</i> ”, arī ES direktīvā nav biotopa ar šādu nosaukumu, turklāt ES biotops 3130 principā neatbilst Latvijas aizsarg. Biotopam 4.15.	Par biotopa 3130 tulkojumu skatīt iepriekšējā ailē. Biotops 3130 tikai daļēji atbilst Latvijas aizsargājamam biotopam 4.15., bet tā kā šajā konkrētajā gadījumā tie pārklājas, tad, lai mākslīgi nepalielinātu aizsargājamo biotopu platību, tie ir ievietoti vienā tabulas ailē (52. lpp.).
J. Sprūds	No kurienes ceļas eutrofikācija ezeros	Tā ir antropogēnā eutrofikācija. Tuvumā ir Stiklu apdz. vieta, skola. Ir intensīva rekreācija ezera krastā, bet nekādu piesārņotu ūdeņu ieteka ezerā nav konstatēta.
J. Sprūds	Par cik daudz ir pacelts ūdenslīmenis minētajos ezeros? Vai var apgalvot, ka tieši ūdenslīmenis (nevis tā izraisītā ezera ūdens	Ūdenslīmenis pacēlies par apmēram 0,5 m. Tā rezultātā ir izzudusi seklūdens josla ezera krastā, jo krasti ezeriem ir samērā stāvi, bez liedaga. Ungurā ezera dzidrība ir daudz lielāka nekā Stiklu ezeros.

	<p>kvalitātes pazemināšanās vai ietekmes no sateces baseina dēļ) ir izraisījis augu izzušanu. Piem., Ungurā apm. 7 gadus ūdenslīm. ir paaugstināts par apm. 0.7 m, bet ezereņu audzes joprojām ir vitālas.</p>	
J. Sprūds	<p><i>“Mieturaļģes nav atrastas, acīmredzot humusvielām pārāk bagātas vides dēļ.”(27.lpp)</i></p> <p>Apgalvojums nekorekts, arī brūnūdens ezeros mēdz būt bagātīgas mieturaļģu audzes (piem., Slokas ezerā), tas nozīmē, ka ūdens krāsainībai nav izšķiroša nozīme.</p>	<p>Slokas ezers ir atšķirīgs gadījums un ne pārāk veiksmīgs salīdzinājumam – tas ir sekls, kaļķains ezers uz dolomīta, turklāt ezerā ieplūst vairāki sērūdeņraža avoti, kas vēl papildus rada sārmainu vidi, tāpēc ezerā bagātīgi sastopamas mieturaļģes.</p> <p>Šo vienu gadījumu nevar vispārināt. Veicot daudzu Latvijas ezeru pētījumus, minētā sakarība tomēr ir pārsvarā vērojama (mieturaļģes neaug humusvielām bagātā vidē).</p>
J. Sprūds	<p>Nav lietderīgi aprakstīt ūdensaugu veģētāciju visos ezeros kopumā, jo šāda veida dati nav izmantojami salīdzināšanai, lietderīgāk būtu katram pētītajam ezeram iedot sastopamo augu sugu sarakstu ar to sastopamību, jo ezeri ir dažādi</p>	<p>Šādi katra ezera veģētācijas apraksti ir veikti un atrodami atskaitē, kura uzrādīta literatūras sarakstā un interesentiem ir pieejama. To varēs izmantot nākotnē salīdzinājumam, bet lielā apjoma dēļ šie pētījumi pieejami tikai ezeru izpētes atskaitē LDF (Suško, 2005), bet plānam nav pievienoti.</p>
J. Sprūds	<p>Ja tiek plānoti pasākumi (ūdenslīmeņa normalizēšana Seklenē un Velnezērā), pirms pasākuma realizēšanas obligāti jāizvērtē ezeru pašreizējais stāvoklis (vismaz galvenie fizikāli - ķīmiskie un ķīmiskie parametri, vēlams arī hidrobioloģisko parametru izvērtēšana (fitoplanktons, zooplanktons) - tas bija jāizdara Dap izstrādes laikā. Nav pieļaujama nekādu</p>	<p>Piekrītam, ka ir nepieciešama šāda izvērtēšana pirms konkrētu pasākumu uzsākšanas. Ir paredzēts to darīt 2006. gada vasarā.</p>

	pasākumu veikšana pirms ezeru pašreizējā stāvokļa izvērtēšanas!	
J. Sprūds	Paraugus ezeros jāņem un mērījumus jāizdara virs dziļākās vietas, ja ezers ir stratificēts (piem., Seklene ir stratificēts ezers, par pārējiem ezeriem mums nav mērījumu datu)	Seklenes ezers tikai ļoti nelielā platībā ir dziļāks par 7 m, turklāt lielākais dziļums ir tikai 8,0 m. Līdz ar to platība, kurā iespējama temperatūras noslāņošanās, ir pārāk maza, lai <u>ezeru kopumā</u> varētu uzskatīt par stratificētu.
J. Sprūds	Uzskaitīti galvenie mērījumi, lai noteiktu ūdens kvalitāti. Šai gadījumā, vismaz ezeriem, kuriem plānota līmeņa stabilizācija, vajag arī fitoplanktonu	Piekrītam, izdarīti labojumi.
J. Sprūds	“ <i>Biolimnoloģiskais tips</i> ” nosaukts bez pamatojuma - lai to pamatotu, visiem ezeriem nepieciešami vismaz fizikāli - ķīmisko parametru lauka mērījumi. Agrākie dati ir tikai par Sekleni - un tie norāda uz stratificētu ezeru nevis “ <i>neslāņotu</i> ” kā minēts tabulā. Jāpievieno mērījumu datus, pēc kuriem secināts, ka Dižiere, Maziere un Dziļene ir <u>mīkstūdens</u> ezeri.	Pēc Ā. Mēemetsa tipoloģijas ezeri atbilst šādam tipam.
J. Sprūds	Paradoksāla ir nevis situācija, ka sūkli varbūt dzīvo skābā ūdenī, bet situācija, ka netiek izdarīti nepieciešamie pH mērījumi.	Tekstā ir izskaidrots: “Tas varētu būt izskaidrojams ar to, ka ziemeļu krasts ir no minerālaugsnes”. pH mērījumi nebija nepieciešami, jo minētais sūklis ir plaši izplatīta suga un ievākt datus par to dzīves vidi nebija darba mērķis. Brūnūdens ezeros ūdens pārsvarā ir skābs, bet var būt arī neitrāls (pH ap 7) (M.Kļaviņa monogrāfijas).
J. Sprūds	Teikts, ka ezeros uzkrājies sapropelis un pieļaujama tā ieguve Mazierē. Cik daudz sapropelis, kādas kvalitātes, kādas izmantošanas iespējas, kā	Ieguve iespējama, ja tas uzlabo ezera stāvokli, bet nav obligāti nepieciešama. Apsaimniekošanas pasākumos tā nav paredzēta, jo tik pamatīga izpēte tiešām nav veikta.

	tas atsauksies uz ezera stāvokli? Bez šāda izvērtējuma nedrīkst ieteikt dabas resursu ieguvi īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.	
--	---	--

30. pielikums

Dabas lieguma „Stiklu purvi” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas 3. sanāksme

Blāzma, 27.02.2006.

Sanāksmē piedalās:

64. Gunārs Balodis, Latvijas Dabas fonds
65. Gundega Freimane, Dabas aizsardzības pārvalde, sugu un biotopu daļas vadītāja vietniece
66. Aivars Petriņš, Latvijas Dabas fonds, ornitologs
67. Līvija Kovaļčuka, Valdgales pagasta padome
68. Lienīte Feldmane, Ventspils reģionālā vides pārvalde, Dabas aizsardzības kontroles daļas vadītāja
69. Aija Ārgale, A/S “Latvijas valsts meži”, Ziemeļkurzemes mežsaimniecības vides speciāliste (proj. koord.)
70. Juris Nusbaums, Projekta galveno pasākumu vadītājs
71. Guntis Cīrulis, Puzes mežniecības mežzinis
72. Gendrihs Šķesters, Usmas pagasta padomes priekšsēdētājs
73. Valda Baroniņa, Latvijas Dabas fonds
74. Ilze Rēriha, dabas aizsardzības plāna vadītāja
75. Māra Pakalne, LIFE projekta vadītāja
76. Aigars Indriksons, LVMI “Silava”
77. Hans Henneberg, SIA PINDSTRUP LATVIA
78. Ivars Cuprunis, SIA PINDSTRUP LATVIA, valdes priekšsēdētājs
79. Andris Petrus, Valdemārpils mežniecības mežzinis
80. Mārtiņš Šīmanis, Talsu VM
81. Juris Bariss, LVM

- 82. Guntis Strauss, LVM RD
- 83. Agris Donis LVM RD
- 84. Ziedonis Ozoliņš, saimniecība "Zemzari"
- 85. A. Riekstiņa Valdgales pagasta padomes priekšsēdētāja

Sanāksmes sākums 11.05

Sanāksmi vada: **Ilze Rēriha** (dabas aizsardzības plāna vadītāja)

I. Rēriha. Iepazīstina klātesošos ar pagastu domju lēmumiem attiecībā uz dabas lieguma "Stiklu purvi" dabas aizsardzības plānu. Valdgales pagasta padomes pirmajā lēmumā ir norādītas iebildes, kuras dabas plāna izstrādātāji ņem vērā un paskaidro. Ārkārtas sēdē Valdgales pagasts pieņem lēmumu, atbalstīt dabas aizsardzības plānu. Puzes pagasta padome nolēmj: "Dabas lieguma "Stiklu purvi" individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektu neapstiprināt ar tajā esošo 4.4. punktu". Usmas pagasta padome nolēmj: "Neiebilst dabas lieguma "Stiklu purvi" dabas aizsardzības plānam 2006.-2018. gadam".

Z. Ozoliņš jautā par kompensāciju mehānismu privātīpašniekiem.

G. Freimane informē, ka kompensāciju izmaksa atkarīga no tā, vai īpašums jau tā saņemšanas brīdī ir bijis apbežots un no zonas, kurā tas atrodas. Informē, ka top

30.pielikuma turpinājums

Eiropas Savienības regula, kas paredzēs kompensāciju visiem NATURA 2000 vietās esošiem zemju īpašniekiem kompensāciju, neatkarīgi no augšminētajiem apstākļiem.

A. Riekstiņa citē punktu, kas patreiz sanāksmes dalībniekiem iedotajā dabas plāna eksemplārā, nav ielabots saskaņā ar pagasta vēlmēm.

I. Rēriha atvainojas, ka sanāksmē patreiz esošajā dabas plāna eksemplārā nav ievietota pareizā karte par ieteiktajiem dabas lieguma paplašinājumiem un nav ievietota Valdgales pagasta ieteiktā rindkopa par IVN nepieciešamību Sēmes purvā, bet šīs izmaiņas ir redzamas internetā ievietotajā dabas plāna variantā. Pēdējais variants taps pēc šīs sēdes.

I.Cuprums secina, ka esošais izdrukātais eksemplārs nav pēdējā plāna versija.

G. Freimane uzsver, ka lēmumu par teritorijas paplašināšanu pieņem ne jau LDF un plāna izstrādē iesaistītie eksperti. Eksperti tikai izsaka savu pamatoto viedokli. Jautājums par Sēmes purvu ir aktuāls, jo Latvija ir uzņēmusies saistības – nodrošināt NATURA 2000 vietās labvēlīgu aizsardzības statusu īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Ja Eiropas Komisija ieraudzīs karti, kurā tiek izstrādāts purvs, kuru no 3 pusēm ieskauj Eiropas nozīmes aizsargājama teritorija, būs daudz jautājumi.

I.Cuprums: Kam lai tic?

G. Freimane paskaidro, ka, saskaņā ar Likuma par pašvaldībām 4.,5. pantu, pašvaldībai kā valsts pārvaldes iekārtas satāvdaļai, ir saistoši valsts pieņemtie normatīvie akti, tai skaitā par dabas aizsardzību, par IVN procesu, kā arī par valsts pieņemtajām saistībām sakarā ar iestāšanos Eiropas Savienībā, kad Latvijas valsts ir apņēmusies nodrošināt labvēlīgu aizsardzības statusu Natura 2000 sugām un biotopiem. Fakts, ka pēc pašvaldības pieprasījuma no plāna galīgās redakcijas izņems karti, kurā iezīmēts ekspertu ieteiktais teritorijas paplašinājums, nemainīs lietas būtību, un tādēļ šī problēma nepazudīs. Galējo lēmumu pieņem valsts pārvaldes institūcijas nevis eksperti.

A. Riekstiņa: jūs maldināt kādu, ja nav pieejama galīgā redakcija.

I. Rēriha saka, ka situāciju jau paskaidroja – uz doto brīdi galīgā redakcija ir ievietota internetā, pēc šīs sanāksmes būs vēl labojumi, kurus arī iekļaus plānā. Bez tam Valdgales ieteiktais ierosinājums par IVN veikšanu pirms kūdras izstrādes būs obligāts jebkurā gadījumā.

G. Freimane vēlreiz skaidro, ka karti, kurā iezīmēts ieteiktais paplašinājums Sēmes purvā, plānā var arī neievietot, ja pašvaldība un kūdras izstrādes firma tā uzstāj, bet tas neatrisinās situāciju un IVN procesā jautājums par Naturas 2000 teritorijas aizsardzību atkal aktualizēsies. Cik darba vietu nodrošina SIA PINDSTRUP LATVIA?

A. Riekstiņa: apmēram 150.

G. Freimane: Vai zināms arī ienākuma nodokļa apjoms?

A. Riekstiņa: Precīzi nevaru pateikt, bet varētu būt diezgan liels, jo algas ir labas.

G. Freimane: Kā zināms, SIA PINDSTRUP LATVIA kūdras izstrādā 7 purvos.

I. Cuprums: jā, visur notiek izstrāde. Sēmes purvam ir sagatavota dokumentācija infrastruktūrai. Nauda šai pasākumā ir ieguldīta un līdz šim neviens nav teicis, ka nevarēs izstrādāt. Ja būs IVN, tad nav jēgas no Sēmes purva kartes.

G. Freimane: karti tagad plānā neievietos, bet IVN procesā tā būs vajadzīga. Iespējams, ka kūdras izstrādi Sēmes purvā nepieļaus, ja IVN procesā tiks secināts, ka tā apdraud Naturas 2000 vietas vērtības. Pastāv iespēja, ka kūdras izstrādātāji var vērsties tiesā, lai piedzītu zaudējumus – 100- 200Ls par licenci uz 20 gadiem, kā arī nomaksāto nomas maksu par zemi. Reāli nekādas darbības tai purva galā pagaidām nav veiktas. No otras

30.pielikuma turpinājums

pusēs, ja kūdras izstrāde tiks uzsākta, jebkura sabiedriskā vides aizsardzības organizācija var iesniegt Eiropas Padomē ziņojumu, ka Latvijas Valsts nepilda savas saistības un nenodrošina labvēlīgu aizsardzības statusu īpaši aizsargājamā sugām un biotopiem. Tad lieta nonāks Eiropas Tiesā un soda nauda būs mērāma miljonos, un to maksās Latvijas Valsts.

I. Cuprums: mums visas licences ir no 1997. gada.

G. Freimane: situācija ir mainījusies. Sakarā ar iestāšanos Eiropas Savienībā, Latvijas Valsts ir uzņēmusies starptautiskas saistības.

Jautājums par pareizu A/S LVM rakstību. Tiek noskaidrots, ka jālieto “Valsts akciju sabiedrība”.

A. Donis aktualizē jautājumu par lūšu un vilku medībām. Latvijā šie dzīvnieki ir vairāk kā citur Eiropā. Tie iznīcina citus dzīvniekus.

I. Rēriha paskaidro, ka sarunā ar ekspertu ir noskaidrots, ka varētu mainīt 4.4. punktu individuālajos noteikumos, mīkstīnot noteikumus pie kādiem dzīvniekiem tomēr var medīt.

G. Cīrulis iesaka noteikt iekšējo limitu, nevis pilnībā aizliegt lūšu un vilku medības.

A. Donis iesaka punktu 4.4. vispār izsvītrot. Norāda, ka lūši medņu riestos ir nokoduši medņus.

A. Petriņš (LIFE projekta ornitologs) skaidro, ka ir pētījumi par lūšu barības bāzi un medņiem tajā nav lielas nozīmes. Skaidro par medņu riestu kopšanu.

A. Donis stāsta, ka vietās, kur pēdējo gadu laikā ir redzētas lūšu pēdas, nav vairs medņu riestu. Lūši medņus traucē un neļauj riestot. Šiem zvēriem jau ir aizsardzība – medību termiņu ierobežojumi.

G. Balodis: Cik vilku un lūšu ir dabas liegumā?

A.Donis: Usmas pusē ir kādi 5 vilki un 3 lūši.

G. Balodis: Cik no tiem nomedī?

A.Donis: maz, ārzemnieki tikai fotografē.

Visi klātesošie meža darbinieki ir par punkta 4.4. izsvītrošanu.

I.Rēriha iesaka vēlreiz sazināties ar ekspertu.

A. Petriņš uzskata, ka jautājums ir pacelts pārāk vēlu, jāuzskata, ka tas ir nokavēts.

J.Bariss jautā, vai pastāvošā likumdošana garantē medņu aizsardzību.

A. Petriņš: mans viedoklis, mikroliegumi un buferzonas neļauj cirst lielās kailcirtes, no kā visvairāk cieš medņi.

J.Bariss: pie lieguma ir medņu riests, ko grib iekļaut liegumā, ja medņi tur vairs nebūs, ierobežojumi paliks un citu vērtību tur nav.

A. Petriņš: medņi no šiem riestiem dzīvo liegumā un riesto ārpus tā. Otrkārt buferzonā var cirst līdz 1 ha kailcirtes. Dabas liegumā tādu nebūs. No apsaimniekošanas pasākumiem punkts par riestu pievienošanu liegumam ir izņemts.

J.Bariss aizrāda, ka normalizēt ūdenslīmeni ezeros diez vai ir fiziski iespējams.

M. Pakalne un **I. Rēriha** piekrist, ka tas ir sarežģīti. Jāveic papildus izpēti. Tā arī tiks ierakstīts apsaimniekošanas pasākumos.

J.Bariss: kokmateriālus, kurus iegūs attīrot laipu trasi, nevarēs izmantot būvniecībai. Vai arī process, lai to oficiāli varētu darīt ir ļoti garš.

J.Nusbaums: jā, nav pareizi, izņemsim teikumu par uz vietas iegūto kokmateriālu izmantošanu laipu trases u.c. būvei.

I.Rēriha: bet traucējošos kokus nocirst varēs?

30.pielikuma turpinājums

J.Bariss: jā, ar ciršanas apliecinājumu varēs.

A.Ārgale: medņu riestu apsaimniekošanas gadījumā izņemamo koku vecums var izrādīties lielāks par individuālajos noteikumos pieļauto. Tādā gadījumā nedabūs ciršanas apliecinājumu.

I.Rēriha: vai saskaņā ar eksperta ieteikumu riestos nevarēs cirst arī vecākus kokus, ja tas paredzēts plānā kā atruna pie ciršanas vecuma ierobežojuma? Mēs varam aiz ciršanas vecuma ierobežojuma pievienot atrunu:“izņemot ciršanu medņu riestos pēc eksperta ieteikuma“

A. Petriņš: jāformulē citādāk – 2. stāva egļu izzāģēšana, nevis vispār ciršana.

A.Donis: kādus putnus nedrīkst medīt Vasenieku purvā?

A. Petriņš: zosis, tās tur nakšņo.

A.Donis: kāpēc rubeņus rudenī tur nedrīkst medīt.

A. Petriņš: tur ir dabas taka.

A.Donis: kas kompensēs zaudējumus mednieku kolektīvam?

A. Petriņš: esmu ornitologs, nevaru atbildēt.

A.Donis: ārzemju pieredze rāda, ka aizliedzot medņu medības, tie vispār izzūd.

A. Petriņš: medņus ietekmē pat briežu dārzu žogi. Latvija ir atbildīga par medņu populāciju. To reintrodukcija nav iespējama.

G. Freimane: ko par vilku medībām domā meža ekoloģis?

M. Šimanis: man nav argumentu, kāpēc nevar medīt. Sugas aizsardzības plāns nodrošina sugas eksistenci.

G. Cīrulis pamato, kāpēc papildus ierobežojumi vilku un lūšu medībām nav nepieciešami:

- lieguma teritorija ir pārāk maza – vilki no tās iziet pat 30-50km attālumā un nodara postījumus tur;
- lūši ietekmē medņu riestus, lūši un vilki medī stirnas u. c. meža zvērus;
- pastāvošā likumdošana jau aizsargā šīs sugas, nosakot nomedājamo dzīvnieku limitu un ierobežojot medību laiku;
- lūšu un vilku medības reti ir veiksmīgas – pēdējos gados neviens vilks nav nomedīts, tāpēc nedraud šo sugu indivīdu skaita reāla samazināšana.

G. Freimane: ņemot vērā šos apsvērumus, varam izņemt no individuālajiem apsaimniekošanas noteikumiem punktu 4.4. Vai tad Puzes pagasts mainīs lēmumu?

G. Cīrulis: plāns ir labs, ja šis punkts tiks izņemts, pagasta atzinums būs pozitīvs.

G. Freimane: jau iepriekšējās sanāksmēs visi ir bijuši iesaistīti. Visi varēja izteikties, daudzi ierosinājumi un iebildumi ir ņemti vērā. Plānu tālāk iesniegs DAP, tad Vides ministrijā. Individuālos apsaimniekošanas noteikumus apstiprinās Ministru Kabinets. Sanāksmi noslēdzot, uzraudzības grupas dalībnieki tiek aicināti parakstīt protokolu, par to, ka tikuši iesaistīti plāna izstrādes procesā, informēti un uzklausti. Plāns izstrādāts saskaņā ar VARAM noteikumiem Nr.120.

30.pielikuma turpinājums

J. Bariss un **A. Ārgale** dokumentu parakstīs pēc galīgās dabas plāna versijas saņemšanas.

Sanāksmi slēdz 12.20

Sapulces vadītāja: Ilze Rēriha

Protokolēja: Valda Baroniņa

31.-39. pielikumi

- 31. **pielikums** SIA "PINDSTRUP LATVIA" iesniegums par dabas lieguma "Stiklu purvi" izmaiņām.
- 32. **pielikums** Talsu rajona padomes iesniegums par Sēmes purva statusu.
- 33. **pielikums** VAS "Latvijas valsts meži" Ziemeļkurzemes mežsaimniecības iesniegums par dabas liegums "Stiklu purvi" robežu izmaiņām.
- 34. **pielikums** VAS "Latvijas valsts meži" Ziemeļkurzemes mežsaimniecības iesniegums par medņu aizsardzību.
- 35. **pielikums** Valgales pagasta padomes iesniegums par dabas lieguma "Stiklu purvi" izmaiņām.
- 36. **pielikums** VAS "Latvijas valsts meži" Ziemeļkurzemes mežsaimniecības ieteikumi dabas lieguma "Stiklu purvi" individuālo noteikumu projektam.
- 37. **pielikums** Usmas pagasta padomes sēdes protokola izraksts
- 38. **pielikums** Valdgales pagasta padomes ārkārtas sēdes protokola izraksts
- 39. **pielikums** Puzes pagasta padomes sēdes protokola izraksts

IV Attēli

40. pielikums

Palu staipeknītis *Lycopodiella inundata* augtenē uz meža ceļa, uz dienvidiem no Stiklu Dižpurva (kopā ar lāčsūnu *Polytrichum*). I. Rērihas foto.

Palu staipeknītis *Lycopodiella inundata* īslaicīgi pārplūstošā smilts ieguves vietā pie Stūriņezera (kopā ar lāčsūnu *Polytrichum*). I. Rērihas foto.

Lindberga sfagns *Sphagnum lindbergii* Stiklu Dižpurvā. I. Rērihas foto.

Lindberga sfagns *Sphagnum lindbergii* Stiklu Dižpurvā (ēnā). I. Rērihas foto.

Ciņu mazmeldrs *Trichophorum cespitosum* Vanagu purvā. I. Rērihas foto.

Sfagnu apaļlape *Odontoschisma spagni* Zvaguļu purvā. I. Rērihas foto.

Pārejas purvi un slīkšņas Stūriņezera ziemeļu krastā. I. Rērihas foto.

Zāļu purvs Dižieres dienvidaustrumu krastā. I. Rērihas foto.

Buksbauma grīslis *Carex buxbaumii* Dižieres dienvidaustrumu krastā. I. Rērihas foto.

Parazīts - bālziedu brūnkāte *Orobanche pallidiflora* pie Stūriņezera, fonā saimniekauga (līdzerkstes *Cirsium oleraceum*) lapa. I. Rērihas foto.

Meža atslēgas biotops starp Stūriņezeru un Zvaguļu purvu. I. Rērihas foto.

Viļņainā šķībvācelīte *Plagiothecium undulatum* (tikai Latvijas rietumdaļā sastopamā īpaši aizsargājamā sūnu suga). I. Rērihas foto.

Lāmas Vasenieku purvā. I. Rērihas foto.

Kukaiņēdāju – rasenes suga *Drosera x obovata* aizaugušā seklā meliorācijas grāvī Pumpuru purvā. I. Rērihas foto.

Lāma Pumpuru purvā. I. Rērihas foto.

Apmežota lauce Ūķenes mežniecības 365. kvartāla 17. nogabalā ar īpaši aizsargājamu biotopu – zilganās molīnijas pļavu. I. Rērihas foto.

Plūksnu ķekarpaparde *Botrychium multifidum* laucē uz dienvidiem no Stūriņezera.
I. Rērihas foto.